

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

ORYANTİRING SPORUNDA KENT İÇİ ORGANİZASYONLAR ÜZERİNE BİR
İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kenan AKSİN

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK

ANKARA
Mayıs 2008

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı
çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi : ../../2008

İmza
Prof.Dr.Suat KARAKÜÇÜK
.... Üniversitesi
Jüri Başkanı

İmza
Yard.Doç.Dr.Bülent GÜRBÜZ
.... Üniversitesi

İmza
Yard.Doç.Dr.Tekin ÇOLAKOĞLU
.... Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	I
İçindekiler	II
Şekiller, Resimler, Grafikler	V
Tablolar	VII
Semboller, Kısaltmalar	VIII
Önsöz	X
1. GİRİŞ ve AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1.ORYANTİRİNG	5
2.1.1.Oryantiring Kavramı, Tanımı ve Kapsamı	5
2.1.1.1. Oryantiring Disiplinleri	10
2.1.1.1.1. Karada Yapılan Oryantiring	10
2.1.1.1.1.1. Koşarak / Yürüyerek Yapılan Oryantiring	10
2.1.1.1.1.2. Bisikletli Oryantiring	16
2.1.1.1.1.3. Kayakla Yapılan Oryantiring	16
2.1.1.1.1.4. Patika (Trail) Oryantiring	17
2.1.1.1.1.5. Motorlu Taşıtlar ile Yapılan Oryantiring	18
2.1.1.1.1.6. Binek Hayvanları ile Yapılan Oryantiring	19
2.1.1.1.2. Suda Yapılan Oryantiring	20
2.1.1.1.2.1. Kıyı Oryantiring	20
2.1.1.1.2.2. Su Altı Oryantiring	21
2.1.1.1.2.3. Kano ile Yapılan Oryantiring	21
2.1.1.1.2.4. Rafting ile Yapılan Oryantiring	22
2.1.1.1.2.5. Su Kayağı ile Yapılan Oryantiring	22
2.1.1.1.3. Havada Yapılan Oryantiring	22
2.1.1.2. Parkur Zorlukları	23
2.1.1.3. Oryantiringin Önemi ve Özellikleri	24
2.1.1.3.1. Kavramsal Yönü	27
2.1.1.3.2. Fiziksel Yönü	28
2.1.1.3.3. Sosyal Yönü	29

2.1.2. Oryantiring'in Dünya'daki ve Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi	30
2.1.2.1. Oryantiring'in Dünya'daki Tarihsel Gelişimi	30
2.1.2.2. Oryantiring'in Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi	45
2.1.2.2.1. Silahlı Kuvvetlerde Gelişim	45
2.1.2.2.2. Sivillerdeki Gelişim	49
2.2. REKREASYON VE KENTLEŞME İLE İLGİLİ	
GENEL KAVRAM VE TANIMLAR	61
2.2.1. Kentleşme Kavramı, Tanımı ve Kapsamı	61
2.2.1.1 Kent	61
2.2.1.2 Kentleşme	64
2.2.1.3 Kentlileşme	67
2.2.2. Rekreatasyon	68
2.2.2.1 Tanım ve Kavram	69
2.2.2.2 Rekreatasyon İhtiyacı	71
2.2.2.3 Rekreatasyon Özellikleri	74
2.3. KENT İÇİ SPOR ORGANİZASYONLARI ve	
REKREATİF ETKİNLİKLER	75
2.3.1. Kent İçinde Yapılan Büyük Spor Organizasyonları	75
2.3.1.1. Açık Alan Organizasyonları	81
2.3.1.2. Kapalı Alan Organizasyonları	82
2.3.2. Kent İçinde Yapılan Rekreatif Spor Organizasyonları	83
2.3.2.1. Açık Alan Organizasyonları	85
2.3.2.2. Kapalı Alan Organizasyonları	91
2.4. KENT İÇİ ORYANTİRİNG ORGANİZASYONLARI	95
2.4.1. Dünya ve Türkiye'de Kent İçi Oryantiring	
Organizasyonlarının Gelişimi	95
2.4.1.1 Dünya'da ki Kent İçi Oryantiring Organizasyonlarının	
Gelişimi	95
2.4.1.2 Türkiye'deki Kent İçi Oryantiring Organizasyonlarının	
Gelişimi	107
2.4.2 Kent İçi Oryantiring Etkinliklerinin Gelişimine Etki Eden	

Unsurlar	119
2.4.3.Kent İçi Oryantiring Organizasyonları	126
2.4.4. İlgili Bazı Çalışmalar	145
3. GEREÇ ve YÖNTEM	149
3.1. Araştırma Modeli	149
3.2. Evren ve Örneklem	149
3.3. Verilerin Toplanması	149
4. BULGULAR	150
4.2 Kent İçi Oryantiring Organizasyonu Örneği	151
4.2.1. Organizasyon Öncesi Yapılması Gerekenler	152
4.2.2. Organizasyonlar Anında Yapılması Gerekenler	156
4.2.3. Organizasyonlar Sonrasında Yapılması Gerekenler	161
5. TARTIŞMA ve SONUÇ	163
5.1. Öneriler	169
6. ÖZET	172
7. SUMMARY	174
8. KAYNAKLAR	176
9. ORYANTİRİNG SÖZLÜĞÜ	190
10. EKLER	202
Ek- 1 Türkiye'deki ilk resmi oryantiring yarışması haritası	204
Ek- 2 Türkiye'deki ilk uluslararası oryantiring yarışması haritası	205
Ek- 3 Türkiyede düzenlenen ilk ip parkuru oryantiring etkinliği haritası	206
Ek- 4 İlk kent içi oryantiring etkinliği haritası	207
Ek- 5 Kapalı Çarşı oryantiring haritası	208
Ek- 6 Akdeniz Üniversitesi etkinlik haritası	209
Ek- 7 İlk defa düzenlenen salon oryantiring etkinliği haritası	210
Ek- 8 Bursa Soğanlı Parkı oryantiring etkinliği haritası	211
Ek- 9 Gemide yapılan ilk oryantiring etkinlik haritası	211

Ek- 10	10'uncu Balkan Şampiyonasında koşulan Emirgan Korusu haritası	212
Ek- 11	Ankara'da çizilen ilk park oryantiring haritası (Akyurt)	212
Ek- 12	Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından düzenlenen ilk park oryantiring etkinliği aynı zamanda ODTÜ kampüsündeki ilk oryantiring etkinliği.	213
Ek- 13	Gazi Üniversitesinde düzenlenen ilk oryantiring etkinliği haritası	214
Ek- 14	Ankara'daki ilk gece park oryantiring etkinliği haritası	215
Ek- 15	Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Ankara'da düzenlenen ilk park oryantiring etkinliği haritası	216
Ek- 16	Kent içinde yapılan Türkiye'deki ilk show oryantiring etkinliği	217
Ek- 17	Ankara İzcılık İl Temsilciliği ilk oryantiring etkinliği haritası	217
Ek- 18	Bilkent Real AVM kapalı otopark oryantiring etkinlik haritası	218
Ek- 19	Özel yarış talimatnamesi	219
Ek- 20	Park oryantiringi için kurum izin yazısı örneği	232
Ek- 21	Park oryantiringi izin yazısına istinaden yazılan Onay yazısı	233
Ek- 22	Oryantiring etkinliği ihtiyaç listesi	234
Ek- 23	Sporcu ve kulüpler için yarışma başvuru formu	236
Ek- 24	Bülten 2	238
Ek- 25	Teknik toplantı bildirisi	242
Ek- 26	Müسابaka raporu	246
Ek- 27	Türkiye'deki bazı önemli park oryantiring haritası	249
Ek- 28	Ankara'daki bazı önemli park oryantiring haritaları	252
11. ÖZGEÇMİŞ		255

Şekiller

Şekil 1	Oryantiring parkuru üç boyutlu görüntüsü	8
Şekil 2	M.Ö 100.Çin Kaşık Pusulası	31

Resimler

Resim 1	Oryantiring Haritası	7
Resim 2	Oryantiring Hedefi	8
Resim 3	Oryantiring Zımbası	8
Resim 4	Elektronik Kontrol Sistemi	9
Resim 5	Zımbalama Sistemi Kontrol Kartı	9
Resim 6	Dünyadaki İlk Oryantiring Yarışmasının Haritası	35
Resim 7	İlk Renkli Oryantiring Haritası	38
Resim 8	İlk Avrupa Oryantiring Şampiyonası Haritası	39
Resim 9	İlk Oryantiring Posta Pulu	39
Resim 10	İkinci Oryantiring Posta Pulu	40
Resim 11	Dünya Oryantiring Rekoru Parkur Haritası	42
Resim 12	Türkiye'deki ilk Oryantiring Takımı Fotoğrafı	46
Resim 13	Türk Tarihindeki İlk Yurt Dışı Yarışması Fotoğrafı	46
Resim 14	Türkiye'deki İlk Park Oryantiring Etkinliği Haritası	110
Resim 15	Oryantiring İçin Uygun Olmayan Bir Pusula	125
Resim 16	Prefesyonel Oryantiring Pusulası	125
Resim 17	Oryantiring Etkinliği Başlangıçtan Bitirişe Organizasyon Şeması	159
Resim 18	Antalya Piramit Park Oryantiring Haritası	249
Resim 19	İzmir Fuar Alanı Park Oryantiring Haritası	250

Resim 20	İstanbul Beşiktaş Yıldız Park Oryantiring Haritası	251
Resim 21	Ankara Harikalar Diyarı Park Oryantiring Haritası	252
Resim 22	Ankara Ümitköy Mesa Koru Sitesi Oryantiring Haritası	253
Resim 23	Keçiören Kalaba Vadisi Botanik Park Oryantiring Haritası	254

Kısaltmalar

AİBÜ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
AOG	Ankara Oryantiring Grubu
AOT	Ankara Oryantiring Topluluğu
ARDF	Amateur Radio Directoring Finding - (Amatör Radyo Yön Bulma Birliği)
AVM	Alış Veriş Merkezi
BESYO	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
BOC	Balkan Orienteering Championship – (Balkan Oryantiring Şampiyonası)
CBÜ	Celal Bayar Üniversitesi
CISM	International Military Sports Council - (Uluslararası Askeri Sporlar Konseyi)
CMAS	Dünya Sualtı Konfederasyonu
DHA	Doğan Haber Ajansı
GÜDAK	Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi
IMOA	Idaho Mounted Orienteering of Association – (Idaho (Atlı Oryantiring Birliği)
IOF	International Orienteering Federation – (Uluslararası (Oryantiring Federasyonu)
İÖO	İlk Öğretim Okulu
İTÜ	İstanbul Teknik Üniversitesi
JWAT	Jhonnie Walker Action Time
JWOC	Junior Word Orienteering Championship – (Küçükler Dünya Oryantiring Şampiyonası)
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsleri
KKK	Kara Kuvvetleri Komutanlığı
KTÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MHK	Merkez Hakem Krurulu
NZOF	New Zealand Orienteering Federation – (Yeni Zellanda Oryantiring Federasyonu)
OCAD	O = Orienteering CAD = Cad uzantılı çizim programı (Oryantiring Harita Çizim Programı)
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
PWT	Park Word Tour – (Park Oryantiring Dünya Turu)
SDÜ	Süleyman Demirel Üniversitesi
TEB	Türkiye Ekonomi Bankası
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	Türk Dil Kurumu
TOF	Türkiye Oryantiring Federasyonu
TSSF	Türkiye Su Sporları Federasyonu
TÜSF	Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu
UEFA	Avrupa Futbol Birliği
UK	United Kingdom - (İngiltere)
USA	United State of America – (Birleşik Amerika Devleti)
USOF	United State Orienteering Federation – (Amerika Oryantiring Federasyonu)
USSR	The Union of Soviet Socialist Republics - (Birleşik Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti)
WC	Word Cup – (Dünya Kupası)
WMOC	Word Master Orienteering Championship – (Dünya Masterlar Oryantiring Şampiyonası)
WOC	Word Orienteering Championship – (Dünya Oryantiring Şampiyonası)
WRE	World Ranking Event – (Dünya Puan Sıralaması)
WSOC	World Ski Orienteering Championship – (Dünya Kayak Oryantiring Şampiyonası)
YÖK	Yüksek Öğrenim Kurumu

Önsöz

Temelinde bir doğa aktivitesi olan oryantiring, diğer doğa aktivitelerinde de önemli bir yere sahip olan harita ile pusulanın en üst düzeyde ve en verimli şekilde kullanıldığı yön ve hedef bulma sporudur. %50'den fazla zihinsel beceri gerektiren oryantiring, özellikle çocukların olmak üzere genç ve yetişkinlerin de zihinsel ve fiziksel gelişimlerine olumlu katkıları olan bir spor dalıdır. Neredeyse her türlü açık ve kapalı alanlarda yapılabilen oryantiringin farklı özellikleri sayesinde küresel ısınma ve diğer doğal olumsuzlukların yaşandığı günümüzde en çevreci, en ucuz ve herkes tarafından kolaylıkla yapılabilen kitlesel bir spordur.

Oryantiring sporunun görselliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması gerekliliğinin ortaya konulması için “Oryantiring Sporunda Kent İçi Organizasyonlar” üzerine yapılan bu tez konusunun ortaya çıkartılması ve planlanması ile ilgili katkılarından dolayı danışmanım Sayın Prof.Dr.Suat KARAKÜÇÜK'e, Yrd. Doç.Dr.Tekin ÇOLAKOĞLU'na ve Yrd.Doç.Dr.Mehmet TEKEREK'e, oryantiring verilerinin toplanması aşamasında yardım eden arkadaşım Ferhan KARACA başta olmak üzere Mehmet DEMİREL'e, Gökhan ÜNAL'a, Gani ŞANLIÖZ'e ve Ayrıca tez yazım aşamasında beni maddi ve manevi olarak destekleyen Nişanlım Esra ONURLUER ve bu süre zarfında görüşmeyi ihmal ettiğim bütün yakın arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Kenan AKSIN

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Spor insanlığın var oluşundan günümüze kadar gelen bir olgudur. Çeşitli zamanlarda, çeşitli amaçlar için kullanılmıştır. İnsanlığın doğuşu yani hareketin var olmasıyla birlikte ortaya çıkan spor, hareket etmek, eğlenmek, boş zamanları değerlendirmek, avlanmak, askeri eğitim, savaş için bir hazırlık ve eğitim gibi çeşitli amaçlarla çeşitli alanlara hizmet etmiştir¹. Bu anlamda spor genellikle; amatör spor, profesyonel spor, rekreasyonel spor, sağlık için spor, aile sporu, özürölüler için spor veya tatil sporu gibi birçok farklı şekilde adlandırılmaktadır².

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu büyük önder Atatürk de “Dünyada spor yaşamı ve spor âleminin çok önemli olduğunu, her çeşit spor etkinliklerini, Türk gençliğinin milli eğitiminin ana unsurlarından olduğunu”³. belirtmiştir.

İnsanların, endüstrileşmeyle beraber hayat ve iş biçimlerini değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standartlarının yükselmesi, diğer taraftan da negatif olarak zihinsel ve fiziksel eksikliklerin ortaya çıkarttığı olumsuzlukları² gidermek için bir takım sosyal ve sportif rekreatif faaliyetlerde bulunmalarını gerekli kılmıştır.

Rekreasyon etkinlikleri içinde en fazla tercih edilen “spor etkinlikleri”, hareket, çeşitlilik, değişkenlik, fiziksel ve zihinsel sağlık, macera, kendini tanıma, keşfetme ve diğer sosyal-kültürel özellikleri ile önemli bir işlevsel değere sahiptir. Çünkü spor; her yaştan ve cinsten insanların, bedensel ve zihinsel açıdan engelli ve engelsiz, açık veya kapalı alanda, araçlı-araçsız, hafif veya sert, aktif ve pasif, bireysel ve gruplu, zamana karşı veya zamansız, ulusal veya uluslararası yapılabilen ve daha birçok özellikleri ile rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilecek birçok seçenek oluşturabilmektedir².

Özellikle bugün birçok modern şehirde hayat kırsal alandaki yaşantıya oranla son derece konforlu olmakla beraber, yapılaşmış alanlar ile açık alanlar arasındaki dengenin, açık alanlar aleyhine değişmesi sebebiyle şehir insanı giderek doğadan uzaklaşmakta ve çeşitli sağlık problemleriyle karşılaşabilmektedir⁵.

Başlangıçta doğa sporu olarak ortaya çıkan “Oryantiring” (Hedef Bulma) etkinliği, günümüzde kapsamı genişlemek suretiyle rekreasyon ve turizm etkinliği çerçevesinde her türlü doğal, kültürel ve kentsel mekanlarda yapılabilecek bir spor dalı olarak yaygınlaşmaktadır⁶.

Oryantiring, çeşitli mekânlarda, çıkış, kontrol noktaları (hedefler) ve varış arasındaki en uygun rotayı seçerek, özel olarak hazırlanmış harita ve

pusula yardımı ile koşarak, yürüyerek veya kayak, bisiklet ve kano gibi çeşitli araçlarla harita üzerine çizilmiş rotayı en kısa zamanda geçme ve yolculuk etme etkinliğidir. Ayrıca kavrama, düşünme, karar verme, konsantrasyon, harita okuma gibi nedenlerle düşünce sporu olarak ta adlandırılmaktadır⁶.

Özellikle “Oryantiring”, söz konusu gelişmeler ve olasılıkları nedeniyle spor dünyasında en hızlı değişim yaşanan dallarından birisi olduğu tahmin edilmektedir. Sınırlı alan içinde en yüksek bir performans gösterilmek suretiyle diğer spor dallarından belki de çok yönlü beklentileri karşılayabilmekte, hatta analitik anlayış sonucu verilen kararlarla birlikte bedensel veya fiziksel karar verme ve uygulama görevini de yerine getirebilmektedir⁷.

Özellikle hitap ettiği kitlenin genişliği (bedensel engelliler de dahil), harita türlerinin çeşitlendirilebilirliği, insanın keşfetme ve özgürlük duygusuna olan olumlu etkisi, pahalı ve karmaşık bir donanıma gereksinim duyulmadan yapılabilmesi, öğrenilmesinin kolay ve kısa süreli olması, katılımcıya bedensel ve zihinsel anlamda olumlu katkı sağlaması gibi çok sayıda avantaja sahiptir. Ülkemizde, hedef bulma etkinliğinin, rekreasyon ve kent içi sportif organizasyonları planlama ve politikaları içinde yer alacak şekilde dikkate alınması ve yaygınlaştırılması, hem birey ve toplumun sosyal, kültürel, ekonomik, sağlık açısından gelişimini

sağlayacak hem de çevre koruma bilincinin artırılması gibi çok yönlü yararlar sağlayabilecektir⁶.

Dolayısıyla oryantiring sporunun nasıl tanıtılacağı konusunda en etkili yollardan birisi de, görsel anlamda kent merkezlerindeki rekreatif alanlarda bu sporu yapmakla sağlanabilmesi düşünülmektedir. Özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkelerin üniversitelerinde ders olarak okutulan ve bu konuda birçok yazılı kaynak bulunan ülkelerde oryantiring hızlı bir gelişim gösterirken, maalesef Türkiye ye 1970'lerden sonra T.S.K sayesinde girebilmiştir. Ancak haritaların gizliliğinden dolayı oryantiring ilk kez 1999 yılında siviller tarafından yapılmaya başlanmıştır. O günden bu yana oryantiring konusunda çok ciddi akademik çalışmalar yapılmamış sadece bir-iki makale, birkaç tez ve ders notlarından ibaret kalmıştır. Bu çalışma; oryantiring sporunun ve oryantiring'in bir türü olan park oryantiringin gelişimini, oryantiringe katkılarını incelemek ve bir oryantiring organizasyon modeli geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. ORYANTİRİNG

2.1.1. Oryantiring kavramı, tanımı ve kapsamı

Orijinal ismi ile Oryantiring; İsveç'te ortaya çıkmıştır ve İsveççe bir kelimedir. Oryantiringdeki amaç yön bulma ile ilgili yardımcılar olan pusula ve harita kullanarak arazide sıralı hedeflere en hızlı rotayı bularak ulaşmaktır⁸. Özellikle yabancı literatürde olmak üzere oryantiringin birden fazla tanımı bulunmaktadır.

Oryantiring; Harita ve pusula kullanarak, haritadaki en belirgin rota ve yolu belirleyerek arazideki işaretli kırmızı ve beyaz hedefi bulmaya dayalı koşu sporudur⁹.

Diğer bir tanıma göre oryantiring; Harita ve pusula kullanarak alışılmamış bir bölge de yön bulmayı içeren, zihinsel ve fiziksel kapasiteyi gerektiren macera sporudur¹⁰. Farklı kontrol noktaları arasında zamana karşı icra edilen ve süreklilik gerektiren bir spordur, diğer koşu sporlarından farklı olarak kavrama ile ilgili unsurlar çalışır ve araziye karşı yapılır¹¹.

Yön bulmak için harita ve pusulanın kullanıldığı, yüksek seviyede fiziksel özellik gerektiren, rotalardaki birbiri ardına dizilmiş turuncu ve

beyaz bayrakları zamana karşı bulmaya dayalı yapılan bir doğa sporu¹². olarak ta tanımlanır.

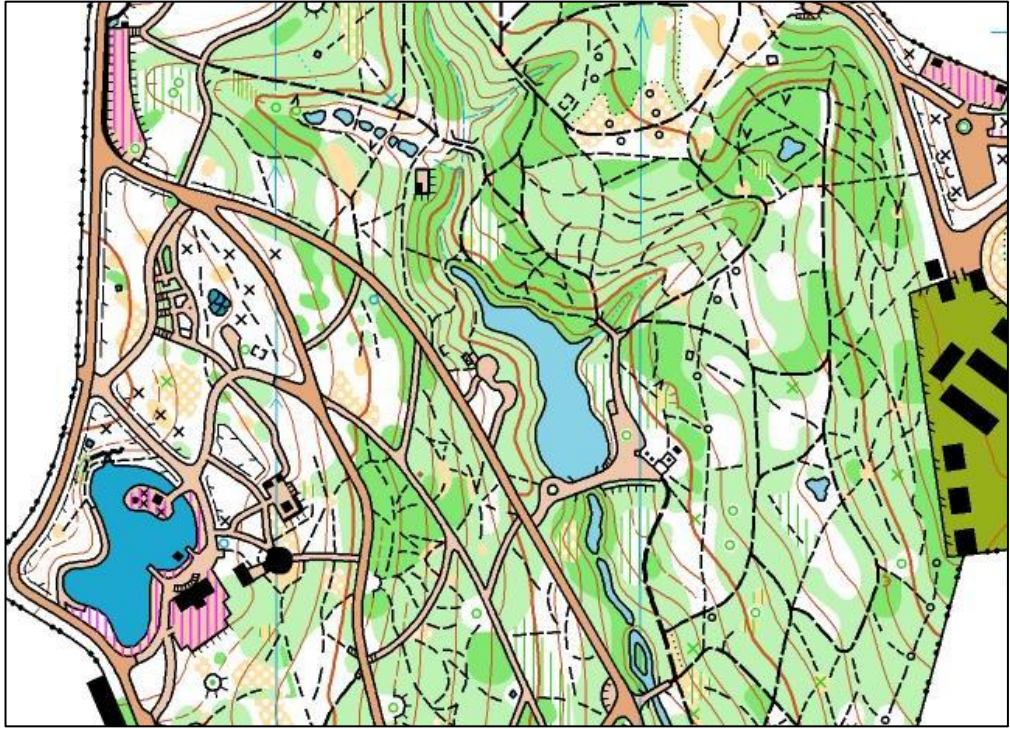
Başka bir tanıma göre ise: oryantiring, arazi etkinliklerinin rekabete dayanan bir formudur. Fiziksel ve zihinsel becerileri içerir ve bütün yaş kategorilerini kapsar. oryantiringin esası, orman içerisinde de harita ve pusulayı kullanarak gezinmek ve kontrol noktalarını bulmaktır¹³.

Silahlı Kuvvetlerde ki tanımı ise; Askerin, muhabere sahasında, her türlü arazi ve iklim şartları altında, gece ve gündüz pusula ve harita ile en kısa yoldan hedefe ulaşmasını sağlayan, fiziki güç ve dayanıklılığını arttıran bir muharebe sporudur¹⁵. Oryantiring rekabete dayalı bir spor dalıdır. Zamana karşı yapıp, yer yön bulma becerilerini içerir⁹. Bütün yaş grupları tarafından yapılabilir¹⁶. Oryantiring özellikle Avrupa'da ki okullarda ders olarak verilmekte ve okul kulüplerinde çok yaygın olarak yapılmaktadır¹⁷.

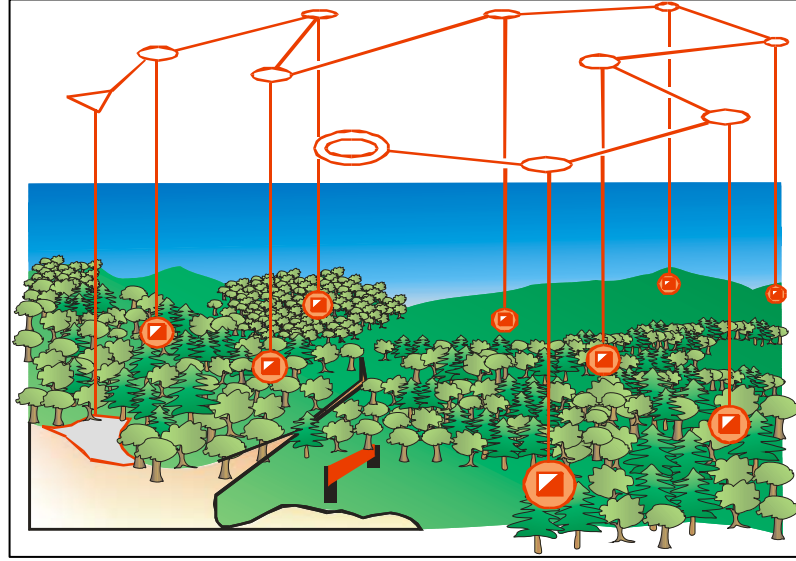
Oryantiring ağaçlık veya ormanlık gibi arazilerde yapılan bir doğa sporudur. Bununla birlikte yerel parklar, kampüsler, hatta okul alanları küçük etkinlikler ve tanıtıcı uygulamalar için mükemmel yerlerdir¹⁴.

Şehir merkezleri, merkezlerdeki parklar, çarşılar, kapalı alanlar, açık alanlar, koşulabilir ve yürünebilir her türlü doğal ve ormanlık alanlar oryantiring sporunun kapsamı içerisindedir. Bu alanlarda düzenlenen kısa bir oryantiring yarışması aşağıdaki gibidir;

Önceden özel oryantiring haritası (Resim 1) çıkartılmış olan bir arazide 9 tane kontrol noktası yerleştirilmiş olsun. (Şekil 1)

Resim 1. Oryantiring Haritası

Şekil 1. Oryantiring parkuru üç boyutlu görüntüsü.

△ Çıkış noktasını ○ Kontrol noktalarını (Hedeflerin yerlerini) ve ◎ ise varış yerini ifade eder.

Noktalar bir oryantiring hedefi (Turuncu-beyaz 30cm X 30cm ebadında içi boş üçgen prizma şeklindedir (Resim 2) ve bir zımba (Resim 3) veya elektronik sistemden (Resim 4) oluşmaktadır.

Resim 2. Oryantiring Hedefi

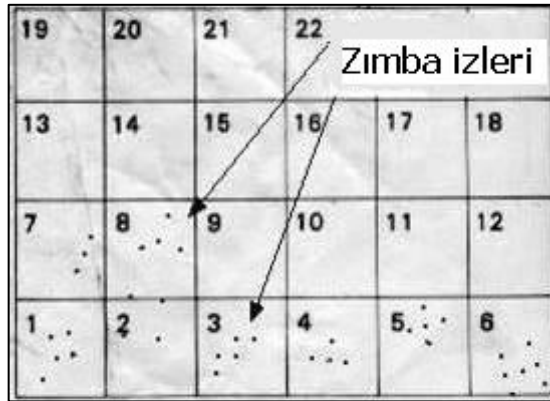

Resim 3. Oryantiring zımbası.

Resim 4. Elektronik Kontrol Sistemleri

Bu noktalar haritada yuvarlak olarak işaretlidir. (Bkz Şekil 1) Yarışmacının görevi çıkış aldıktan sonra bu noktaları belirlenen sıraya göre harita okuyarak, pusula kullanarak bulmak ve en kısa zamanda bitiş noktasına gelmektir. 9 noktayı da bulduysanız; Yani elinizdeki hedef kontrol kartının (Resim 5) üzerine 9 noktanın da zımbasını bastıysanız veya elektronik sisteme kaydınızı yaptıysanız finish noktasına geldiğinizde hakemler sizin noktaları bulup bulmadığınızı ellerindeki anahtar karttan veya elektronik aygıtınızdan kontrol edip toplam sürenizi belirler ve siz böylece yarışmayı tamamlamış oluyorsunuz¹³³.

Resim 5. Zımbalanmış Kontrol Kartı

Oryantiringte kazanan, arazideki kontrol noktaları olarak bilinen noktaları en hızlı bulan sporcudur. Oryantiringçi kontrol noktalarını belirli bir düzende bulmalıdır. Her kontrol noktasına uğradığında elindeki kâğıdı zımbalayarak o kontrol noktasına uğradığını ispatlar. Kontrol noktaları harita üzerine basılan daireler ile sembolize edilir^{18.19}

2.1.1.1. Oryantiring Disiplinleri

Doğa sporları hava, su ve kara olmak üzere üç ana başlık altında yer almaktadır²⁰. Oryantiring sporu da her üç kategoride de yapılmaktadır.

Yapıldığı yer'e göre;

1. Karada Yapılan Oryantiring
2. Suda Yapılan Oryantiring
3. Havada Yapılan Oryantiring

2.1.1.1.1. Karada Yapılan Oryantiring

2.1.1.1.1.1. Koşarak veya yürüyerek yapılan tür

Amaç; yarışmaya başladıktan sonra hedef noktalarını belirlenen sırada dolaşarak en kısa zamanda varış noktasına ulaşmaktır¹³⁵.

a. Park Oryantiring: Adından da anlaşılacağı gibi genellikle kent içlerindeki parklarda yapılan bir türdür. Diğer türlerine nazaran daha basittir¹². Daha çok hıza dayalı eğlenceli bir yarışmadır. Görsel nitelikte bir etkinlik olduğu için özellikle son zamanlarda dünyada hızla yayılmaktadır¹³⁴.

b. Radio Oryantiring: (Radyo oryantiring); oryantiringin yeni ve değişik bir türü sayılabilir²¹. Radyo oryantiringin iki çeşidi vardır. İlkinde; takım üyelerinden biri hedefi tarif etmesi için yarışma yerinde bırakılır, diğer takım arkadaşı harita ve diğer arkadaşının rehberliği ile sabit kontrol noktalarının yerlerini sinyal yoluyla bulur¹³⁶.

Diğer radyo oryantiring'i bambaşka bir türdür. Bu yeni tipi USOF ve ARDF ortaya çıkartmıştır. Kontrol noktasını bulmak için bir radyo sinyal vericisi ve bir radyo alıcısı olur harita ve pusula ile koşulur. Bir grup içinde ya da yalnız başına yapılabilir yarışmayı tamamlamak için normalde bir yarışmacıya 120 dakika verilir. Mümkün oldukça radyo alıcısını üzerinde taşır, kontrol noktalarını buldukça radyo vericisi sayesinde havadan gelen “bip” sesini dinler ve ardından radyo vericisinin istikametine yönelir²².

Amatör telsizciler derneği tarafından Dünyanın birçok bölgesinde radyo oryantiring etkinlikleri yapılmaktadır. Yeni sayılabilecek bir etkinlik

türü olmasına rağmen, 15'nci Dünya ARDF Şampiyonası ve 9'ncu Genç ARDF Avrupa Şampiyonaları 2008 yılı içinde yapılacaktır¹³⁶.

c. Skor Oryantiring: Bu oryantiring tipinde noktalar birbirine benzerdir. Arka arkaya sıralı kontrol noktalarını ziyaret etmek yerine istediği bir düzende kontrol noktalarına uğrayabilir. Her kontrol noktası farklı bir değeri verir. Genellikle en uzak olan hedeflere en büyük değeri verirler. Ayrıca bir zamanlama olaydır ve belirlenen süreden geç bitirerseniz cezalandırılırsınız²³. Belirlenen sürede en çok puanı toplayanlar arasında derecelendirme yapılır.

d. Show Oryantiring: Yaklaşık 100 veya 200 m²'lik bir alanda yapılır ve oryantiringçinin koşarken işine yarayabilecek ve hedef konulabilecek düzeydeki her türlü nesnelerin bile görüldüğü 1/ 250–500–750 ve 1000 gibi ölçekli haritalar kullanılır. Çok hızlı karar verme yeteneği de gerektiren yarışta aynı anda start alan rakipler nedeniyle, heyecan ve stres çok yoğun olarak yaşanır. % 100 görsel bir etkinliktir. Türkiye'de ilk defa 2003 yılında Free Challenge macera yarışları içinde düzenlenmiştir. Daha sonraları özellikle Gazi Üniversitesi tarafından sıkça yapılan bir uygulama olmuştur²⁴.

e. Salon Oryantiring: Oryantiring yapılacak arazisi bulunmayan ya da uzak olan yerlerde veya eğlence ve eğitim amacıyla kent içindeki spor

salonlarında yapılır. Salonun zeminindeki çizgiler haritayı oluşturur, parkur ise bu çizgiler üzerinde kurulur. Kontrol noktaları ise şifrelerden oluşur. Genellikle yeni başlayanlar ve öğrenciler için ideal bir türdür. MEB İzçiler arası Türkiye oryantiring şampiyonası salonda yapılmıştır.

f. Maraton Oryantiring: Zor şartlar altında fiziksel ve zihinsel meydan okumaya yönelik uygun bir talep olarak maraton oryantiring ortaya çıkmıştır. Birçok ülkede farklı adlar ile aynı tür etkinlikler yapılmaktadır. Yarışlar 24 saat civarında bile sürebilmektedir. Sporcular bireysel, ikiserli ve gruplar halinde yarışabilirler²².

g. Şehir Oryantiring: Bazı ülkelerde yaz boyunca iklim sebebiyle ortaya çıkan orman yangınları ve aşırı sıcaklar oryantiringi engellediği için bu aylarda kulüpler tarafından şehir merkezlerinde ve sokaklarında gün içinde ve akşamları düzenlenen yarışmalardır. Kontrol noktaları genellikle bilindik yerlere, telgraf direkleri, tel örgüler, piknik masaları gibi yerlere konulur. Ölü bir sezon da kulüp sporcuları için en uygun etkinlikler arasındadır. Şehir oryantiringi hedefleri bulmak için hızlı koşarken harita okumayı destekler¹⁶.

h. Rogaining: (Gece ve Gündüz Şehir Macera Oryantiring'i) Rogaining uzun mesafeli gerçekleşen koşarak veya yürüyerek yön bulma sporudur. Rogaine yarışmaları 3, 7 ve 24 saat sürer fakat bu süreyi

kısaltacak birçok varyasyon vardır. Ekip çalışması, dayanma gücü rekabet ve doğal çevrenin değerini anlama bu sporun özelliklerindendir. Rogaining her iki kontrol noktalarının arasında rota tasarlama ve harita tiplerin bir çeşitliliğini kullanarak yön bulmayı içerir. Rogaining genellikle gece gündüz etkinlikleridir. Takımlar arazideki kontrol noktalarının kendi istedikleri bir düzende seçerler, ziyaret edilen noktalar tepelik, ormanlık ve açık kırsal alanlar gibi değişir. 1/25.000'lik haritalarda yapılır ve arazide çok fazla hedef vardır¹³⁸. Aslında Rogaining şehir oryantiring'in ortaya çıkışından sonra farklı bir branş olarak karşımıza çıkar, ama doğuşu itibariyle oryantiringin altında başlamıştır.

Altıncı Dünya Rogaining Şampiyonası Mayıs 2004'te Arizona'da gerçekleştirilmiş ve 15 ülkeden 380 sporcu katılmıştır¹³⁸.

1. Mountain Oryantiring: (Dağ Oryantiring); Yükseltisi fazla olmayan ve fazla tehlike içermeyen tepelik bölgelerde gerçekleştirilir. Önceden karar verilerek bir rota düzenlenir ve tanımlanan referans kontrol noktaları kodlanır. Katılacak grupların yetenek düzeyine göre iyi planlanması gerekir. Herkesin kullandığı patikalar veya pek çok özelliğin takibi kafa karıştırabilir¹². Dağ oryantiringi ve maraton oryantiring her ne kadar birbirine benzerlik gösterse de; maraton oryantiring aynı gün içerisinde başlayıp bitebilir fakat dağ oryantiring genellikle kamplı olarak yapılır. Haritalar genellikle 1/25.000 ve 1/40.000 arasındadır. Dağ oryantiring'i

etkinlikleri macera yarışlarına benzer etkinliklerdir. Gruplar ikişerli veya beşerli olarak 100 km'lik bir etap'a kadar olan parkurlarda yarışılır.

Ülkemizde de son birkaç yıldır sivil bir örgüt tarafından "Dağ Aşma Maratonu" adı altında etkinlikler düzenlenmektedir¹³⁸.

i. Deaf Oryantiring: (İşitme Engelliler Oryantiringi); Koşarak yapılan oryantiring türünden farkı yoktur. Sadece katılımcılar farklıdır. Çok yeni bir türdür. Birinci Dünya İşitme Engelliler Oryantiring Şampiyonası 14–19 Ağustos 2006 Macaristan'da, ikincisi ise 22–24 Haziran 2007'de Danimarka'da düzenlenmiştir¹³⁹.

j. Mobile Oryantiring: (Telefon Aracılığı İle Oryantiring); Mobile oryantiringte takımlar iki kişiden oluşur, biri yönlendirici diğeri koşucudur. Koşucu sadece pusula kullanır, yönlendirici ise klasik oryantiringteki gibi haritayı okuyarak takım arkadaşına aktarır. Finish alanında kalan yönlendirici talimatlarıyla takım arkadaşının hedefler arasında koşabilmesine rehberlik eder ve böylece yarış tamamlanır¹³⁹. İlk mobile oryantiring etkinliği 2004 yılında Macaristan'da düzenlenmiştir ve bu tarihten itibaren Mobile oryantiring etkinlikleri düzenlenmektedir²⁵.

Bunların dışında Labirent Oryantiring, Grid Oryantiring, Kazıklı Oryantiring ve Koordinatlı Oryantiring etkinlikleri de yapılmaktadır.

2.1.1.1.1.2. Bisikletli Oryantiring: Dağ bisikleti ile yapılır. Bazı ülkelerin bu türde yapmış oldukları etkinliklerden sonra, dağ bisikleti oryantiring yeni bir dalı olarak ortaya çıkmıştır. Koşarak ya da kayak oryantiring için gerekli olan fiziksel ve zihinsel doğal yeteneklerin aynısını bu tür içinde gereklidir¹⁶. Dağ bisikletini sevenler için güzel bir spordur. Düz ve eğimli arazide bisiklet sürebilme ve yön bulma zekâsı gerektirir¹³⁴. Kontrol noktaların dağ bisikletinin gidebileceği patika ve yollara yerleştirilir¹⁴³. Bisiklete binebilen herkes yapabilir. Kişinin fiziksel gücü ve harita okuma becerisine göre çeşitli zorlukta parkurlar hazırlanır. Haritayı rahat okumak için gidona bir harita tutucu takılır, bisiklet kaskı ve standart bisiklet malzemelerine ek olarak bir pusula hata olasılığını azaltır. Haritanızı okuyup rotanızı belirlemeden yerinizden ayrılırsanız hata yapma riskiniz yüksektir¹⁴⁴.

2.1.1.1.1.3. Kayakla Yapılan Oryantiring: Kayak oryantiring mukavemete dayalı koşulu kayakla yapılan kış sporudur. Yaz sezonunda yapılan oryantiring disiplinlerine benzeyen kayak oryantiring çok yüksek seviyede fiziksel ve zihinsel güç gerektirir^{16,135}. Kayaklı oryantiring pist dışında yapılan bir kış sporudur. Yaz sezonunda yapılan diğer oryantiring disiplinleriyle benzerdir. Elit seviyedeki bir kayaklı oryantiringçi mükemmel kayabilme ve harita okuyabilme becerisine ve bu ikisini kombineli kullanabilme kabiliyetine ihtiyaç duyar. Atlet her yarışta yüksek bir hızla yüzlerce rota seçeneğini arasından birine karar vermek zorundadır. Çeşitli

nitelikte kayak pistleri hazırlanır. Yarışma boyunca kayaklı oryantiringçiler bir kontrol noktasından diğerine en hızlı şekilde varacakları rotaya karar vermek zorundadırlar. Rota seçimi kayak pistinin nitelikleri, eğim, mesafe dikkate alınarak yapılır. Tüm bunlar haritadan okunabilmelidir¹³⁵.

Kayak Oryantiring uluslararası olimpiyat komitesi tarafından olimpik bir spor olarak tanınıyor olmasına rağmen, henüz olimpiyat yarışlarına girememiştir, fakat ilk girecek olimpik tür olması beklenmektedir¹⁶. Sporcuların haritaları ve pusulaları omuzdan bağlanan bir aparatla tutturulan mekanizmanın üzerinde durur.

2.1.1.1.1.4. Patika Oryantiring: (Trail Oryantiring); Engellilere yönelik tekerlekli sandalye ile yapılan oryantiring türüdür. Hedefler tekerlekli sandalyenin gidebileceği patikaların üzerine konulduğu için patika oryantiring denilmektedir¹⁶.

Parkurda harita okuma esasına dayanan bir oryantiring disiplini. Bu disiplin herkesin, fiziksel engelliler dâhil olmak üzere, gerçek bir oryantiring yarışmasına katılabilmesi için geliştirilmiştir. Manuel ve elektrikli tekerlekli sandalye, koltuk değneği ve hareket için yardım alınmasının serbest olduğu bu disiplinde, hız yarışma kıstaslarından biri değildir. Patika Oryantiringi yapan kişi parkuru kat ederken haritada belirtilmiş kontrol noktasının yerine ulaşip doğru hedefi seçmelidir. Bunun belli bir

mesafeden yapılması ve hareket becerisi gerektirmemesi, ileri derecede engellilerin bile normal insanlarla eşit şartlarda yarışmasına izin verir. Patika-o etkinliklerinin çoğunda her katılımcıya uyan tek bir sınıf vardır¹³⁵.

2.1.1.1.1.5. Motorlu Taşıtlar ile Yapılan Oryantiring: Araçla yapılan oryantiring türleri genellikle büyük macera yarışları içinde etaplar olarak yapılır. Trafiğin olmadığı ya da çok az olduğu mekanlar tercih edilir. Araçların hızı ve zaman kavramları düşünüldüğünde yapılan alanlar geniş mekanlardır ve oryantiring haritası değil genelde topoğrafik haritalar kullanılır. Kontrol noktaları istasyon niteliğinde olur ve birçok ekipman buralarda sağlanabilir. İlk bakışta sadece arazilerde yapılabilineceği düşünülen araçlı oryantiring ilk defa Güney Indiana da trafiğe kapalı otobanda yapılmıştır¹⁴¹.

“Türkiye’deki otoban şartlarında oryantiring nasıl yapılır?” diye düşünebilirsiniz fakat Amerika gibi ulaşım ağının çok gelişmiş olduğu bir yerde rahatlıkla yapılabilmektedir.

Diğer bir etkinlik ise; Letonya’da özel bir firma tarafından kuruluşunun 10’ncu yılı sebebiyle düzenlemiştir. Sadece şirket çalışanlarının katıldığı yarışma Letonya’nın daha önce hiç görülmemiş arazilerinde yapılmıştır. Her türlü yön bulma sistemlerinin monte

edilebildiği araçlarda tasarım ve yaratıcılıkta değerlendirilmiştir. Takımlar kendi geliştirdikleri arabalar ile yarışmışlardır¹⁴⁴.

Norveç'te ise son birkaç yıldır düzenli olarak "Araba Oryantiring Yarışmaları" yapılmaktadır¹⁴⁵. Ayrıca Finlandiya'nın kuzeyinde düzenlenen macera yarışmalarından biri sadece "Off Road Oryantiring" olarak yapılmaktadır¹⁴⁶.

2.1.1.1.1.6. Binek Hayvanları ile Yapılan Oryantiring: Atlı biniciliği ile yapılan oryantiring sporudur. At, katır veya midilli ile yapılır. At binerken, harita, pusula ve verilen ipuçlarını kullanarak kontrol noktaları bulunur. Etkinlik yapılabilir derecede güvenilir atlar en azından üç yaşında olmalıdır. Sorunsuz bir etkinlik için onları nallamak iyi bir düşüncedir. Tekli ya da iki kişi takım olarak at binebilirler. Eğlenceli ve kolay bir etkinliktir. Eşit şartlarda yarışabilmek için kategoriler at, katır ve midilli olarak ayrılır. En az üç yaşındaki at, katır ve midillilerle yarışma yapılabilir¹⁴⁷. Amerikanın İdaho eyaletinde "Atlı Oryantiring Birliği" bulunmaktadır ve 2006 yılından itibaren düzenli olarak etkinlikler düzenlemektedirler¹⁴⁸.

Türkiye'de atlı oryantiring adına her hangi bir yarışma gerçekleştirilmemiş fakat 2004 yılı içerisinde Kenan AKSİN tarafından Ankara Atlı Spor Kulübü'nde at binme eğitimi alan kişilerin AOÇ'deki atlı yürüyüş esnaların da atların kolaylıkla gidebilecekleri alanlara yerleştirilen

hedefleri, at binenlere verilen haritalarla beraber bulmaları istenmiş ve kısa bir eğitimden sonra 6 kişi tarafından ilk atlı oryantiring etkinliği girişimin de bulunulmuştur. Bu oryantiringin geliştirilmesi düşünülmüş ve gerekli kişilerle iletişime geçilmiş fakat atların maliyetlerinin çok ciddi rakamlar olması dolayısıyla risk alınmamış ve bu proje rafa kaldırılmıştır.

Oryantiring yarışmaları yapılış zamanına göre ikiye ayrılır;

a.Gündüz (Gün ışığında)

b.Gece (Karanlıkta): Gece oryantiringin de yarışmacılar şarj edilebilir güçlü kafa lambaları kullanırlar¹⁶. Hedefler biraz daha kolay noktalara konulur. Koşarak yapılan türden çok fazla bir farkı yoktur. Bazı özel yarışmalarda hedeflere fosfor konulabilir. Dünyada sadece gece yapılan, büyük oryantiring yarışmaları bulunmaktadır.

Oryantiring çeşitlerinin birçoğu gece ve gündüz olarak yapılabilmektedir.

2.1.1.1.2. Suda Yapılan Oryantiring Çeşitleri

2.1.1.1.2.1. Kıyı Oryantiringi: Teknelerin ve küçük yatların, gerek sportif olarak gerekse turizme yönelik seyir amacı ile koylar arasında koordinat belirleyerek, GPS ve pusula yardımı ile yön bulmasıdır. Uzun mesafeli yat yarışlarına katılan takımların kıyı oryantiringi yaparak antrenman yaptıkları bilinmektedir.

2.1.1.1.2.2. Su Altı Oryantiring: Su altında oryantiring; aletli dalgıçların pusula ve mesafe ölçer kullanarak su altında oluşturulmuş parkurları tamamlama becerisini ölçen bir spordur. Parkurlar değişik mesafelerde bulunan hedeflerin bulunması veya belirlenmiş noktalardan geçilmesi esasına dayanmaktadır. Yarışmalar hem erkek hem de bayan sporcular için düzenlenmektedir. Yarışmacılar maske, monopalet, dalış tüpü, regülatör, mesafe ölçer, pusula ve 3 metre uzunluğunda bir ipe bağlı güvenlik şamandirası kullanırlar. Bu şamandıra ayrıca yarışmacıların takip edilmesini sağlar. Sporcular yarışma öncesi parkurun mesafe ve açı değerlerini hesaplarlar ve su altına indiklerinde bu değerleri yanlarında bulundururlar. Sporcular su yüzeyiyle teması sadece şamandıra ipi ve güvenlik şamandirası ile sağlanır, bunun dışında yarışmacılar yarışma süresince su yüzeyine temas edemezler. Her yıl Türkiye’de ve her iki yılda bir de Dünya da yarışmaları yapılmaktadır¹⁴⁹.

2.1.1.1.2.3. Kano İle Yapılan Oryantiring: Su da yapılan oryantiring çeşitleri arasında en yaygın olarak yapılan türdür. Durgun su kanosu ile yapılan ve nehir (Akıntılı alanlar) kanosu ile yapılan olmak üzere iki çeşidi vardır. Tekli veya ikişer kişilik takımlar halinde yapılır. Sporcular yönlerini pusula yardımı ile bulurlar.

En çok durgun suda kanoyla yapılan oryantiring revaçtadır. 2003'den itibaren Türkiye'de düzenlenen macera yarışmalarının içinde yapılmaktadır¹⁵⁰.

2.1.1.1.2.4. Rafting İle Yapılan Oryantiring: Raft oryantiring de takım halinde yapılır. Hedefler veya koordinatlar akıntı güzergâh üzerinde yer alır. Bu türde hedefi geçmemek en önemli unsurdur aksi takdirde geri dönmek nereyse imkânsızdır.

2.1.1.1.2.5. Su Kayağı İle Oryantiring: Raftingin yapıldığı bölgelerde daha çok iki kişilik takımlar halinde yapılır. Hedefler ya da koordinatlar rafting oryantiringteki gibidir. Uzun mesafelerde yapılır. Hedefler bazen arazi içine de konulabilir. Çok fazla pusula kullanmaya gerek yoktur arazi okumayla ilerlenir. Türkiye'de ilk defa 2003 yılında Free Challenge yarışmalarında yapılmıştır.

Bunların haricinde yelkenli ve katamaran ile de yön bulma etkinliklerinin yapıldığı bilinmektedir.

2.1.1.1.3. Havada Yapılan Oryantiring: Havada ve aynı zamanda karaya da uğranan oryantiring çeşidi, hem çok ciddi uçuş teknikleri gerektirir hem de riskleri mevcuttur. Onun için sürekli yapılan bir tür değildir. Henüz çok yeni bir kavram olmasına rağmen bazı maceraperestler tarafından 2002'lerde İsviçre Alpleri civarında yapıldığı

bilinmektedir. Genellikle yamaç paraşütü ile yapılan oryantiring, delta kanat ve hafif motorlu mikrolayt ile de yapılabilir. Havada oryantiring yapacak sporcular için, kontrol noktalarına iniş ve kalkış yapacakları uygun alanlar seçilmelidir. Katılımcılar yönlerini GPS yardımı ile bulurlar ve çok uzun mesafelerde yapılır.

2.1.1.2. Parkur Zorlukları

Birçok kategoride gerçekleştirilen oryantiring etkinliklerinin kendi içerisinde de zorluk dereceleri bulunmaktadır.

Oryantiring yarışmalarında genellikle 3 farklı parkur yapılmaktadır:

a. Basit Kategori: (Basic Course); Genellikle beyaz veya sarı renk kodlarıyla adlandırılır. Kontrol noktaları yol üzerinde veya yola çok yakın yerleştirilir. Ortalama 7–9 arası kontrol noktası bulunur²² ve Mesafesi 3 km altındadır. Ortalama bitirme süresi ise 30 dakika civarındadır²³.

b. Orta Düzey Kategori (Intermediate Course) ise; turuncu renk ile kodlandırılır. Pusula bilgisinin önemli olduğu ileri bir kurstur. Basit kurs'a nazaran kontrol noktaları arazi içine açık alanlara konulur, ama kontrol noktaları yollara biraz uzaktır. Aşağı yukarı 9–11 kontrol noktası olur. Parkur uzunluğu 4,5 – 7,0 km arasındadır. Turuncu seviye haritalar ayrıca

ekstra özellikler ve haritadaki sembolleri içerir²¹. Ortalama bitirme süresi 50 dakika civarındadır²³.

c. İleri Düzey Kategori (Advanced Courses) ise; turuncu seviyeli haritalardan pek fazla bilgi içermez yani aynı sayılır. İleri düzey kurs kahverengi, yeşil, kırmızı ve mavi renklerdeki kurslar ile aynı sayılır. Bütün renklerin seviyesindeki teknik bilgiler birbirine yakındır. Sadece rota ve ayak seçimleri farklıdır. Koşarken haritayı kontrol etmek çok önemlidir⁹. Hedef sayısı 10–15 arasında olabileceği gibi 20’den de fazla olabilir.

Kahverengi ve yeşil parkurlar 4,5 km civarındadır. Ortalama bitirme süresi 50 dakika civarındadır, kırmızı parkur 7 km civarı ve 60 dakika bitirme süresi civarındadır ve en zor kategori olan mavi 60–80 dakika bitirme süresi vardır ve 7–12 km arasında mesafesi vardır²³.

2.1.1.3. Oryantiringin Önemi ve Özellikleri

Oryantiring kişinin fiziksel ve zihinsel gelişmesine önemli katkılar sağlayacağı gibi doğa koruma veya çevre bilincinin geliştirilmesinde de önemli rol oynamaktadır. Kişinin macera ve keşfetme duygusunu geliştirmesini, çevreyi daha iyi tanıması veya algılamasında da büyük yararlar sağlamaktadır. Özellikle doğa sporu yapan kişilerin doğal alanları

tanımayan bireylere oranla doğal alanların sürdürülebilirliği ve korunmasında daha etkin bir rol alacağı kabul edilmektedir²⁶.

Oryantiring, fiziği olduğu kadar zihni de çalıştıran son derece sağlıklı bir spordur. Sadece fiziğinizi geliştirmekle kalmaz ek olarak baskı ve stres altındayken bağımsız olarak düşünme ve zorlukları çözme yeteneğinizi de geliştirir²⁷. Bu yüzden oryantiring sporunun tarifi yapılırken bazı kimseler “Koşarken Satranç Oynamak” olarak tanımlarlar²⁸.

Oryantiring insana geçici de olsa zaman kavramını unutturan bir spordur, oryantiring sporcusu parkur içerisinde iken zamanın nasıl geçtiğini anlamaz çünkü oryantiring düz bir koşu değil, koşarken hedeflerin bulunduğu ve yarış bitene kadar belli bir amacın olduğu bir etkinliktir. Normal şartlar altındaki bir insanı durmadan iki saat koşturamazken, oryantiringte bu iki saatin nasıl geçtiğini anlayamadan koşturabilirsiniz.

Oryantiring yarışması içerisinde hedefleri bulmak insana ayrı bir zevk verirken, sadece haritaya ve hedefleri bulmaya konsantre olursunuz, koşarken başka hiç bir şey düşünemez ve üç boyutlu düşünebilmeyi öğrenirsiniz²⁹.

Oryantiringin özellikleri

- Küresel ısınma ve iklim değişikliklerin yaşandığı Dünyamızda çevreci bir doğa sporudur.

- Her yaş ve her cins (bay - bayan) tarafından yapılabilen bir spordur^{30,31}
- Herkes tarafından kolaylıkla yapılabilecek birçok türü bulunan kitle sporudur
- Dünyanın en ucuz doğa sporlarından biridir.
- Ailece yapılabilen ender sporlardan biridir.
- Rota seçimi bu sporun püf noktasıdır⁸.
- Her yerde ve her mevsimde kolaylıkla uygulanabilir olmasından dolayı hızlı bir büyümeye imkânı olan bir spordur
- Bedensel aktivitenin yanında, beyin gücüyle yapılan bir branş olma özelliğinden dolayı zihinsel gelişimine yönelik etkin bir spordur.
- Ülkemizin coğrafi konumunun avantajı sayesinde her mevsim oryantiring potansiyeli çok zengin ve geniştir.
- Doğal alanlarda, suni dış mekânlarda ve hatta iç mekânlarda bile gerçekleştirilebilir⁶.
- Rekreatyoneel ve turizm organizasyonlarında kolay ve etkin uygulanabilir⁶.
- Özellikle gençler ve çocukların severek tercih ettiği bir spordur⁵.
- Öğrencilerin mantıklı düşünme ve problemleri bağımsız olarak analiz edip çözme yeteneğini geliştirdiğinden¹⁵¹ dolayı tam bir öğrenci sporudur.

- Oryantiring çevreci bir spordur. Binlerce kişinin katıldığı yarışlardan sonra ertesi gün aynı araziye giderseniz ayak izlerinden başka hiçbir şey göremezsiniz³².

2.1.1.3.1. Kavramsal Yönü

- Temelde yön bulmaya, Harita okuyabilmeye ve pusula kullanabilmeye dayalı bir spordur¹⁴.
- Oryantiring yapan, çeviklik kazanır, dayanıklılık kazanır ve harita okuma kabiliyeti gelişir¹⁶.
- Yarışmacı sürekli haritadaki bilgileri araziye yorumlayarak ona göre koşar¹⁴.
- Sürekli haritalarla iç içe olduğundan dolayı diğer haritaları da anlamakta kolay uyum sağlar³³.
- Sporcunun haritayı alıp yarışmaya başladıktan sonra kendine bir plan yapması gerekir daha sonra bu planı uygulamaya koyması, bunu kontrol etmesi, uyarlaması ve devam etmesi gerekmektedir³³.
- Özellikle öğrenciler üzerindeki etkisinin çok olduğu oryantiring, öğrencilerin coğrafya, matematik fen bilimleri beden eğitimi derslerini pekiştirici özellikleri bulunmaktadır¹⁵¹.
- Coğrafya, matematik, fen bilimleri ve beden eğitimi çalışmaları sürekli olarak ve çocuğa hissettirilmeden yapılır¹⁵¹.
- Gece ve gündüz yapılabilir¹⁶.

- Sportif bir eylem olmasından dolayı zararlı alışkanlıklardan tutar ve orienteeringi sağlıklı bir birey olarak toplumda model olur.
- Yön bulma kavramını geliştirir.
- Oryantiring sayesinde harita okuma becerisini geliştirir. Bilinmeyen bir şehir veya arazilerde istenilen yere gidebilmeyi öğretir.
- Çevresel bir spordur.

2.1.1.3.2. Fiziksel Yönü

- Koşuya dayalı bir etkinlik olmasında dolayı dayanıklılık kazanır. Hıza, arazi çeşitliğine göre mücadeleden dolayı genel olarak sağlam bir bedene kavuşur¹⁴.
- Monoton düz bir koşu yerine rota, yön ve hedef bularak zevkli bir koşu aktivitesidir³³.
- Değişik arazilerin haritalarında yavaş veya hızlı koşarken haritayı okuyabilme ve farklı zihinsel yorumlar yapabilmeyi gerektiren bir spordur¹⁴.
- Bu sporun temel özelliği, içerdiği mücadelenin hem fiziksel hem de zihinsel olmasıdır. İşin içinde harita okumak olduğunda, çocuklar genellikle daha fazla antrenman yapmaya ve daha uzun koşmaya başlarlar³³.
- Farklı haritalarda kategoriler yaparak, farklı arazi ve parkurlarda koşma alışkanlığı kazanır¹⁴.

2.1.1.3.3. Sosyal Yönü

- Oryantiring sosyal bir spordur, orada insanlar yaş, cinsiyet, etnik, kültürel köken ve sosyal statüden bağımsız olarak tanışır, iletişim kurar ve beraberce bu spordan zevk alırlar³⁴.
- Oryantiring, sporcunun doğayla ve yaban hayvanlarıyla barışık olmasını ve onlardan korkmamayı sağlar.
- Ailece yapılabilen bir spordur³¹.
- Ailenin üyeleri oryantiring yaparak stres atabilir, eğlenebilir ve iyi vakit geçirebilirler.
- Oryantiringe genç yaşta başlayanların çok azı sigara kullanır¹⁵¹.
- Başarma duygusu içerisinde kendine güven aşılanır.
- Kendi sınırlarını tanıma olanağı bulur.
- Yanlıştan ders alıp doğruya odaklanır.
- Rekabet duygusunun tadına varır³⁵.
- Çabuk ve doğru karar verme yeteneğini geliştirir.
- Kurallara uymayı, itaatli olmayı sağlar.
- Pusula kullanmayı öğretir.
- Hatanın ne kadar önemli olduğunun farkına varılmasını sağlar.
- Karakter oluşumunda yarar sağlar.
- Pes etmemeyi öğretir ve pekiştirir
- Sabırlı olmayı öğretir ve sınırlarının sonunu keşfetmeye yarar.
- Rekabete dayalı bir spordur³⁰.

- Bedensel ve ruhsal gelişimi sağlar.
- Zihin gelişimine etkili olduğu için eğitime de katkı sağlar.
- Başarı ve motivasyonu tetikler
- Oryantiring kişinin kendisine olan güvenini geliştirir.

2.1.2. Oryantiringin Dünya'daki ve Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi

2.1.2.1. Oryantiring'in Dünya'daki Gelişimi

Aslında oryantiringin gelişimi; özellikle haritaların tarihi olmak üzere pusulanın tarihi ile de doğru orantılıdır. Bu yüzden her iki kavramın ile ilgili bilgiler, bizleri oryantiringin gelişimi konusunda oldukça aydınlatacaktır.

Pusulanın keşfine baktığımız zaman, Pusulanın Çin'de mi, İskandinavya'da mı yoksa Arap dünyasından mı ya da her üçünde birden mi geliştiği net değildir. 10. yy'da Çin'de, Akdeniz'de ve Kuzey Denizinde yaygın şekilde kullanıldığı ve kıyı şeridi denizciliğinden çok uzak ve uzun yolculuklara çıkmada denizciler için hayati bir yere sahip olduğu bilinmektedir³¹. Çinliler mıknatıstaki yön bulma potansiyelini açıkça görmüşlerdi. M.Ö.100'lerden itibaren mıknatısı kaşık şeklinde oyup vernikli veya bakır zemin üzerine sallanması için bir tabaka ya da tabağın üzerine koyuyorlardı. Kaşığın çukuru kuzeyi gösteriyordu³¹. (Şekil 2)

Şekil 2. MÖ.100 Çin Kaşık Pusulası

Avrupa'nın pusula kullanımıyla ilgili ilk kaynak 1187'de karşımıza çıkmaktadır. Bu basitçe kuzeyi gösteren bir mıknatıstı. Pusula iğnesinin bir pusula kabında sabitlenmiş bir uç olarak hareket etmesinden ilk olarak 13. yy'da bahsedilmiştir. 1477'de kuzey haritaların en üst noktasına kondu ve ilk defa 1521'de bir Türk haritasında kuzeyi işaret eden geniş siyah bir ok kullanıldı. Martin Frobisher adındaki bir İngiliz kâşif 1576'da manyetik varyasyonları not etmiş ve bunu batıya doğru açıldıkça arttığını belirlemiştir³¹.

16 ve 17 yy' da ki keşifler, bugün oryantiringçilerin kullandıkları harita ve pusula birliğinin aynısına dayanır. Ama 1930'lardaki Kjellstrom kardeşlerin ve Gunner Tillander'in "Silva" için çalışmasına kadar pusula büyük bir aletti. Katı bir zemine oturtulmadan kullanılması güçtü. İlk sıvı doldurulmuş pusula 1862'de ABD'de üretilmesine rağmen, "Silva

pusulasının” gelişmesi doğru kara navigasyonu ileri götürmüş ve oryantiringin bir koşu sporu olarak gelişmesini mümkün kılmıştır³¹.

MÖ. 2000 yılı kadar önceleri Mısırlılar yön ve hedef bulmayı cesaretlendiren üzerinde semboller çizili resimli haritalar kullanıyorlardı. Mısırlı, Yunan, Romanlı ve Fenikeli gemicilerin de yıldızlardan, rüzgârlar ve gelgitlerden edindiği yön bilgilerini ilave etmek için kaba tablolar tasarladıklarını biliyoruz. Ordular ve tacirler de şanstı çok yetenek işi olan dağları ve çölleri aşmakta yol bulmak için yaptıkları ilkel haritalar kullanmışlardı. Avrupa’nın 15. ve 16. yüzyıllarda Amerika topraklarına, Afrika’ya, Güney-doğu Asya’ya keşifleri, harita ve tabloların geliştirilmesine büyük hız kazandırdı ve bu şekilde gemiler pusulayla donatıldı³¹.

Alman ordusunun 1914’ de Fransa’ yı istila planları büyük ölçüde, hava, deniz ve II. Dünya Savaşı alanı olmak üzere hazırlanan iletişim ağı ve haritalara güvenilerek yapılmıştı³¹.

Hitler aslında oryantiring sporunu işgal altındaki Norveç’te yasaklamıştı, çünkü oryantiringçiler geniş savaş alanı bilgileriyle direniş gruplarına büyük yardımda bulunuyordu. Askeri dünya ve oryantiring arasındaki bu güçlü bağ hala dünyanın pek çok bölgesinde mevcuttur³¹.

Oryantiring'in doğuşu 19.yy' in sonlarında Norveç ve İsveç Birleşik Krallığı askeri organizasyonları arasında düzenlenen oryantiring müsabakalarıyla başlamaktadır. Oryantiring kelimesi ilk kez askeri çevrelerce harita ve pusula yardımıyla bilinmeyen alanları geçmek anlamında kullanılmıştır³¹. Birçok spor türünde olduğu gibi oryantiring sporunun da ortaya çıkış hikâyesi vardır. Bilindiği üzere kuzey Avrupa daha doğrusu İskandinavya'da coğrafi konumu yapısı itibariyle iklim soğuktur ve kışlar da daha uzun geçmektedir. Yılın 6–7 ayını karlar altında geçiren ülkelerde birde çevredeki sıcak ve soğuk su akıntılarının oluşturduğu siste eklenince haliyle insanlar herhangi bir yere gitmek istediklerinde gerek giderken, gerekse geri dönerken zorluklar yaşamaktaydılar ve yönlerini kaybetmekteydiler¹⁵². Bu problem özellikle akşamları yaşanmaktaydı. Ormanlık arazilerin yoğun oldu bu bölgelerde halk geçimini ormanlar sayesinde kazanmaktaydı. Ormana gidiş gelişlerdeki bu kaybolma problemine kendilerine birkaç nokta belirleyerek (bu noktalar; kilise, çiftlik, yollar) zamanla bu problemin önüne geçmek isteyen insanlar ulaşım esnasında kendilerine bazı basit rotalar çizmek zorunda kalmışlardır ve böylece kavramsal olarak bir yön bulma eylemi ortaya çıkmıştır. Daha sonraları yaşadıkları bölgenin haritaları vasıtasıyla bu eylemi daha da kolaylaştırmak istemişlerdir. Fakat o zamanlarda teknolojinin fazla gelişmemiş olması sebebiyle haritalar genellikle 1/50 000 veya 1/100 000 olmakta ve birçok ayrıntıyı almamaktaydı. İlerleyen zamanlarda teknolojinin gelişmesiyle haritaların ölçekleri büyümüş 1/25

000 ve 1/10 000'lere kadar inerek harita üzerindeki detaylar daha da artıp kaybolmalar fazlasıyla azalmış¹⁵², ve böylece oryantiring haritalarının önemi ortaya çıkmıştır.

Eskiden oryantiring haritası çizmek çok zahmetliydi fakat günümüzde profesyonel yazılımlar, yüksek teknolojiyle donatılmış uçaklar ve uydular kullanılarak özel haritalar çıkartılıp, oryantiring haritası çizimi kolaylaştırılmıştır³⁶. Çizilen bu haritalar bizlere; eşit yükseklik noktalarının birleştiği izohips çizgileri, doğal ve insan yapımı özelliklerle ve arazinin biçimi hakkında bilgiler verir¹²⁵.

Oryantiring İlk başlarda sadece askerlerin yaptığı bir spordu. O zamanlarda diğer sporlarda da olduğu gibi sadece erkekler tarafından yapılıyordu. Oryantiring kelimesi ilk defa 1886 yılında kullanılmıştır. Arazide harita ve pusula yardımı ile koşu anlamına gelmekteydi. Resmi olarak ilk oryantiring etkinliği, 1895 yılında İngiltere, İsveç ve Norveç askerleri arasında düzenlenen oryantiring kampı ile olmuştur³⁷.

Oryantiring, 19. Yüzyılda İskandinavya'da başladı. Başlangıçta ordunun eğitiminin bir parçasıydı. "Oryantiring" ve "Orientation" kelimeleri ile anılmakta olup, 1886'larda bilinmeyen bölgelere pusula ve harita yardımıyla geçmek için kullanılıyordu. 1895'ler de garnizonlar arasında oryantiring yarışması yapılıyordu³¹.

Resim 6. Dünyadaki İlk Oryantiring etkinliği Haritası¹⁵³.

İlk halk arası Oryantiring yarışması Tjälve Spor Kulübü tarafından Norveç'te Oslo yakınlarında 31.Ekim.1897 'de yapılmıştır. (Resim 6) Kırsal bir alanda, 3 kontrol noktalı ve 19,5 km'lik parkuru, Peder Fossum, 1 saat 47 dakika 7 saniye de tamamlamıştır. Benzer bir yarışma ise 1901'de Sundbyberg kulübü tarafından İsveç'in Stockholm kenti yakınında yapılmış, 14 km'lik güzergâhtaki 4 kontrol noktasını 1 saat, 35 dakika, 34 saniye ile D.B. Hansson birinci tamamlamıştır³¹.

Stockholm Amatör Atletler Kurumu başkanı Ernst Killander, arazi aktivitelerine gençlerin ilgisini çekmek amacıyla yeni bir koşu aktivitesi için İsveç'in doğasını kullanmaya karar vererek, yarışmacıların yalnızca bir güzergâhta koşmadığı, pusula ve harita kullanarak kendi rotasını seçtiği

bir oyun keşfetmiştir. Killander modelinde oryantiring; güç, dayanıklılık, koşu yeteneği, zihinsel çeviklik ve zorlu arazide yön bulma yeteneklerinin uygulamasını gerektirmektedir. 1918'e kadar modern anlamda oryantiring yarışması yapılmamıştı. Modern anlamdaki ilk defa yapılan oryantiring yarışmasına 220 koşucu katılmış ve yarışmanın galibi ise, 12 km'nin üzerindeki 3 kontrol noktalı bir güzergâhı, 1:25:39'luk zamanlama ile tamamlamıştır. Killander, oyun ile ilgili temel prensipleri, güzergah tiplerini, kontrol noktalarının seçimi, yaş grupları ve organizasyonu içeren kuralları belirleyerek, oryantiringin temel yapısını oluşturdu ve bu onun Oryantiring'in babası olarak bilinmesini sağlamıştır³¹. Böylece modern oryantiring olarak ilk resmi faaliyet Albay Ernst Killander tarafından 1918'de yapılmış oldu⁹.

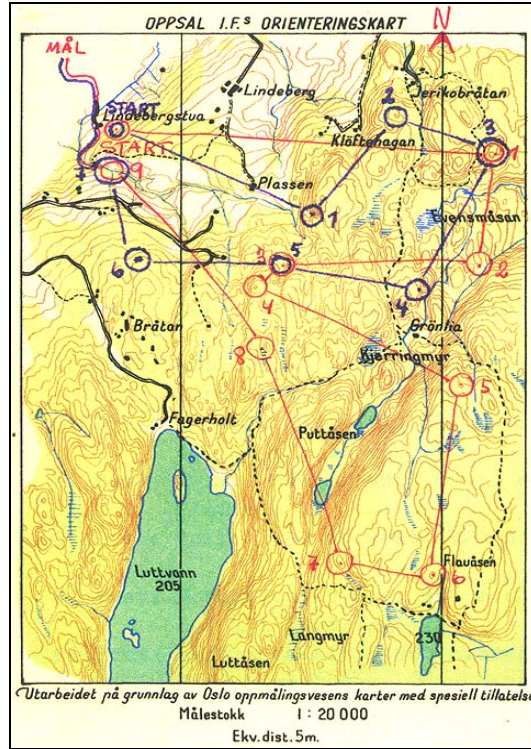
İlk gece oryantiring yarışması, 1922'de Stockholm yakınlarında düzenlenmiştir. İlk bayanlar yarışması ise, 1925'te Gothenburg'da gerçekleşmiştir. 1927'de Uppsala'da Bayrak Şampiyonası organize edilmiş ve kazanan takımın bir üyesi olan Eric Tobe, 1961'de kurulan International Orienteering Federation'un (IOF) ilk başkanı olmuştur³¹.

İlk oryantiring yarışmalarında kullanılan haritalar ne ayrıntılı ne de yeterli doğrulukta idi. Haritalar, genellikle siyah beyazdı, bazen su ile ilgili özellikler maviydi. 1/100.000 ölçeğindeki haritalarda yüksekliği belirleyen karmakarışık çizgiler içermektedir³¹. Yüksek kalitede ve renkli oryantiring

haritaları 1952'ye kadar üretilmemiştir¹⁵⁴. 1933'de Silva protractor pusulalar gelişene kadar ya geleneksel saat tipi pusulalar ya da ahşap kutu tipi pusulalar mevcuttu. Kjellstorm kardeşler tarafından daha hassas ve kullanımı hızlı yeni bir pusulanın icadı, 1930'larda oryantiring'in teknik açıdan gelişimini sağladı. Kjellstorm kardeşler, kazandıkları şampiyonluklarla birlikte 1930'ların en iyi İsveçli oryantiring oyuncularından biriydi¹⁵⁴.

İsveç, Norveç ve Finlandiya'da 1930'larda oryantiring kurulmuştur. Oslo'da 1932 de ilk uluslararası yarışmada İsveç Norveç'i yenmiştir. Şimdilerde ise sadece İsveç'te 380.000 kişi oryantiring yapmaktadır. 1934'e kadar oryantiring, İsviçre, Macaristan ve USSR (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Şimdiki Rusya)'ye yayıldı³¹.

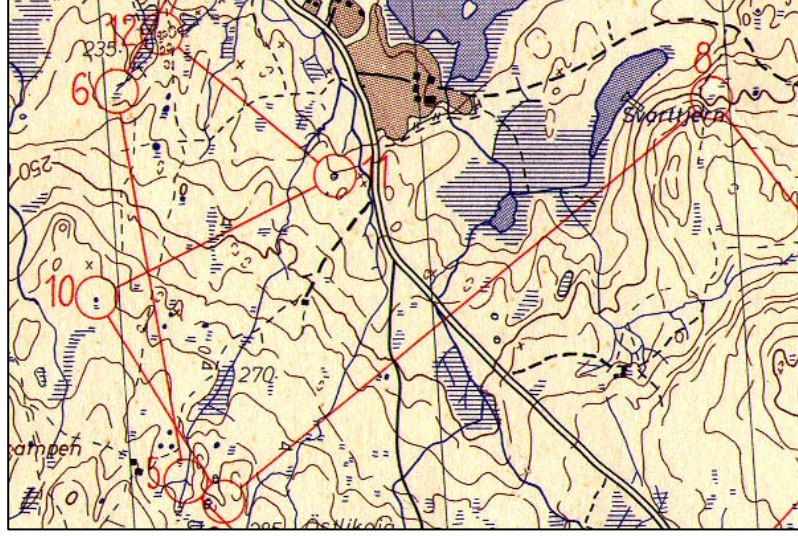
Uluslararası işbirliğinin ilk belirtisi, 1946'da kurulan Nordic Komitesidir. Mayıs 1949'da, İsveç Oryantiring Kuruluşu Sandviken'de, 11 ulusun katıldığı bir uluslararası konferans düzenledi. İlk renkli oryantiring haritası kullanılarak yapılan yarış Nisan 1950'de Knut Valstad'ın Norveç'te çizdiği haritada yapılmıştır. (Resim 7) Daha sonra 1960'da Stockholm'ün dışında 7 ulusun katıldığı uluslararası bir müsabaka, düzenlenmiştir³¹.

Resim 7. İlk Renkli Oryantiring Haritası¹⁵³.

1961'de Copenhagen'daki toplantıda IOF'(International Orienteering Federation) nin törenle açılışı yapılarak IOF kurulmuştur. Bulgaristan, Çekoslovakya, Danimarka, Doğu Almanya, Finlandiya, Macaristan, Norveç, İsveç, Austria İsviçre ve Batı Almanya olmak üzere 11 kurucu üyesi vardı^{38,31}.

İlk Avrupa Şampiyonluğu, 1962'de Norveç Løten'de yapılmış³¹. (Resim 8) Erkekler şampiyonu, ev sahibi ülkeden bir orman işçisi olan Magne Lystad, bayanlar şampiyonu ise İsveç'in bayanlar şampiyonu Ulla Lindquist¹⁵⁶. olmuştur.

Resim 8. İlk Avrupa Şampiyonası yarışma haritası¹⁵³.

Resim 9. İlk oryantiring posta pulu¹⁵³.

Oryantiringin hızla büyümesi, beraberinde güzel gelişmeleri de getirmiş ve ilk oryantiring posta pulları 1968 yılında Stocholm'de (Resim 9) ve 1970'de Almanya'da bastırılmıştır¹⁵³. (Resim 10)

Resim 10. İkinci oryantiring posta pulu¹⁵³

1966–2000 yılları arasındaki önemli oryantiring yarışları kronolojisi;

1966. İlk Dünya Oryantiring Şampiyonası (WOC) Finlandiya’da yapıldı³¹.

1972. İlk resmi uluslar arası kayak oryantiring yarışı Bulgaristan’da yapıldı¹⁵³.

1975. İlk Kayak Dünya Oryantiring Şampiyonası (WOC Ski) Finlandiya’da yapıldı¹⁵³.

1983. İlk gayri resmi Dünya Kupası (WC) 6 ülkenin katılımıyla gerçekleştirildi¹⁵³.

1987. İlk Avrupa Oryantiring Kupası 6 ülkenin katılımıyla gerçekleştirildi¹⁵⁰.

1989. İlk Kayak Dünya Kupası 4 ülkenin katılımıyla yapıldı¹⁵³.

1990. ilk defa Küçükler Dünya Oryantiring Şampiyonası İsveç’te düzenlendi. Ayrıca yine ilk defa kısa mesafe yarışları yapıldı¹⁵³.

1991. ilk defa Dünya Oryantiring Şampiyonasında (WOC) kısa mesafe koşulmuştur¹⁵⁵.

1994. Birinci Dünya Küçükler Kayak Oryantiring Şampiyonası (JWOC) Finlandiya’da Yapıldı, Aynı yıl Norveç’te yapılan Dünya Kupasında Elektronik zımbalama sistemi kullanıldı¹³⁵. Dünya Veteranlar Oryantiring Şampiyonası İskoçya’da düzenlendi¹⁶.

1996. ilk defa Park Oryantiring Turu (PWT); halen Modum kulübünde sporcu olan Norveçli Jorgen MARTENSSON tarafından Finlandiya’da düzenlendi, İsveç, Norveç, Finlandiya ve Çek Cumhuriyeti katıldı¹⁵⁶.

1997 yılına gelindiğinde IOF'ye üye federasyon sayısı 45'i bulmuştu¹⁶.

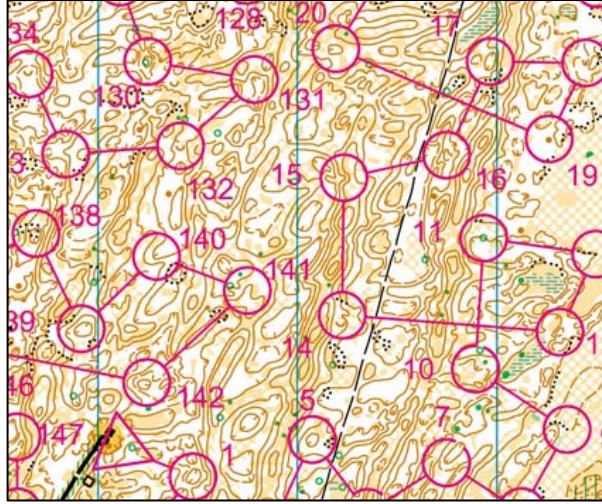
1998. İlk defa kayak oryantiring Nagano, / Japonya'da düzenlenen kış oyunlarında yer aldı, Birinci Dünya Masterlar Oryantiring Şampiyonası (WMOC) Çek Cumhuriyetinde ve MTBO (Bisikletli Oryantiring) Avrupa Kupası düzenlendi¹³⁵.

1999 Birinci Dünya Bisikletli Oryantiring Şampiyonası düzenlendi, yine ilk defa engelliler için olan “Patika Oryantiring” Dünya Kupası düzenlendi¹³⁵.

2000 yılına gelindiğinde IOF'nin verilerine göre 58 ülkede bir milyondan fazla insan oryantiring yapmaktaydı³⁹.

Oryantiring sporu içerik ve yarış şekline göre rekoru olmayan bir spordur. Fakat bu durumu bir çözüme kavuşturmak isteyenler ilk defa 2004 yılında Norveç, Finlandiya, İspanya, İsviçre ve İtalya gibi ülkeler Norveç'te bir araya gelerek, 135 hedefli bir yarış düzenlemişlerdir. Bu

etkinlik oryantiringdeki ilk Dünya Rekorudur. Eğlenceli ve eğlenceli olduğu kadarda zor olan bu yarışmada ikinci Dünya Rekoru 26 Şubat 2005'te Alicante – İspanya da 150 hedefli parkurda yapılan bir yarışma ile kırılmıştır⁴⁰. (Resim 11)

Resim 11. Oryantiring Dünya Rekoru Haritası – İspanya 2005¹⁵⁷.

Teknolojideki gelişmelerle beraber oryantiringte de yeni ürünler kullanılmaya başlanmıştır. Daha önceleri sadece zımba sistemiyle yapılan yarışmalar 1996 yıllarından sonra elektronik kontrol sistemi ile yapılmaya başlanmıştır. Bu sistemin avantajları sayesinde sporcular kendilerini diğer sporcularla kıyaslama imkânı bulmuşlar, hedefler arası ara dereceleri olarak kendi form durumlarını ve hata yapıp yapmadıklarını kaybettikleri zamanları görebilmişlerdir.

Oryantiringin hızla dünyada yayılmasının ardından IOF yetkilileri tarafından olimpiyatlara girebilmek amacıyla proje hazırlıklarına

başlanması kararlaştırılmış, bunun ilk somut atılımları ise 1996 yılında IOF kongresinde oryantiring kategorileri IOF ve olimpiyat yetkililerinin çalışması ile beraber olimpiyat oyunlarına dahil edilmesinin hedeflenmesine karar verilerek başlatılmış ve IOF konseyi bu çalışmada bütün görünümüleri ve koordinasyonun çerçevesi için “Olimpiyat Projesi İdare Grubu” oluşturmuştur⁴¹.

Oluşturulacak bu taslak Olimpiyat projesi hareket planı 4 bileşen üzerine dayanmaktadır;

1. IOF’ üye sayısını arttırmak
2. Olimpiyat etkinliğini (oryantiring olarak) tasarlamak
3. Oryantiring profilini yükseltmek
4. IOF ve IOF’a üye federasyonları güçlendirmek⁴¹.

Dünyadaki en büyük uluslararası yarışmaların bazıları ise şunlardır;

O-ringen Beş gün Yarışları: Dünyanın en geniş katılımlı ve büyük oryantiring yarışmasıdır, her yıl Temmuz ayında dünyanın dört bir tarafından gelen 20.000’den fazla oryantiringçinin katılımı ile İsveç’te yapılır^{124,158}.

Jukola: Erkekler (7 ayak), bayanlar (4 ayak)’dan oluşan Dünya’nın en büyük oryantiring bayrak yarışması, her yıl haziran ayında 2000 bayrak takımı katılımcı ile Finlandiya’da yapılmaktadır.

TenMila: 1945'ten itibaren her yıl Nisan ayında İsveç'te 10'ar kişilik takımlar halinde yapılan en heyecanlı gece oryantiringi bayrak yarışmasıdır¹⁵⁹.

25Manna: Her yıl Ekim ayında İsveç'te düzenlenen, elit koşucuların, gençlerin, kadın ve erkeklerin aynı takımda koştuğu Dünya'nın en büyük oryantiring bayrak yarışmasıdır.

Norveç Oryantiring Festivali: Her sene Norveç'in Oslo kenti dışında yapılan Dünya'nın en iyi oryantiringcilerin de katıldığı oryantiring festivalidir¹⁶⁰.

İsviçre 6 Gün Yarışları: Her iki yılda bir Temmuz ayında İsviçre'de düzenlenen orta Avrupa'daki en büyük, çok günlü oryantiring yarışmasıdır.

İskoçya 6 Gün: Her iki yılda bir Ağustos ayında yapılan ve 2003'ten sonra her yıl düzenlene dünyanın en çekici yarışmasıdır.

Dünya Oryantiring Şampiyonası: Her iki yılda bir Ağustos ayında yapılan, 2003'ten sonra her yıl düzenlenen Dünyanın en iyi sporcularının katıldığı yarışmadır.

Dünya Gençler Oryantiring Yarışması: Hedef kitle 17–20 yaş arasındaki gençlerdir. Her yıl Haziran ayında Avrupa’da yapılır

2008 yılına gelindiğinde IOF’ ye üye ülke sayısı 70’i geçmiştir¹³⁵.

2.1.2.2. Oryantiring’in Türkiye’deki Gelişimi

2.1.2.2.1. Silahlı Kuvvetlerde Gelişim

Silahlı kuvvetler içindeki oryantiring (Koşarak Hedef Bulma), her türlü arazide ve iklim şartlarında malzemeli veya malzemesiz gece ve gündüz harita ve pusula kullanarak en kısa zamanda hedefe ulaşmaya dayalıdır¹⁵. Yarışmalar genellikle 8–10 km ve üzerindedir ve hedef sayısı azdır.

Ülkemizde “Koşarak Hedef Bulma” olarak adını, ilk defa askerler arasında 1970 yıllarında duyurmuştur. 1971 yılının Ağustos ayında Norveç’e giden askeri pentatlon takımının başında yer alan Binbaşı Hüsamettin YILMAZ, Binbaşı Çetin GÜRSES oryantiring ile tanıştığı bilinen ilk Türkler olmuşlardır. Norveç Alferna Oryantiring Kulüp başkanı Gunnar Frycklund tarafından bilgilendirilen Türk grubu daha sonra Viavalla’da oryantiring etkinliğine katılarak⁴² Türk oryantiring tarihine geçmişlerdir. Askerlikte çok önemli iki kavram olan Harita ve pusula sayesinde koşarak hedef bulma adı altında Silahlı Kuvvetlerde spor olarak

yapılmaya başlanan oryantiring¹⁵, uzun yıllar boyunca silahlı kuvvetlerin kendi içinde yaptığı etkinliklerde devam etmiştir.

Resim 12. (02.04.1979) Silahlı Kuvvetler oryantiring takımı *

İlk Silahlı Kuvvetler oryantiring takımı 1978–1979 yıllarında oluşturulmuştur.(Resim 12)

Resim 13. 1980 Danimarka. Bayrak Yarışması Start*

* GENÇ, Mehmet, Mülkiye Spor Kulüp Müdürü, Türkiye Oryantiring Federasyonu Teknik Kurul Başkanı. Mülkiye Spor Kulübü binasında yüzyüze yapılan görüşmeden edinilen verilere göre, Ankara, 30 Nisan 2008

Katıldığımız ilk Uluslararası yarışma 1980 yılında Danimarka Karup'ta düzenlenen XIV Uluslararası Askeri Sporlar Oryantiring Şampiyonasıdır*. (Resim 13)

7 sporcu ile katıldığımız oryantiring branşında, 102 sporcu arasında Mehmet GENÇ 31, Levent NACİTARHAN 57, Ertuğrul ERDAĞLI 76, Halil TUNA 79 ve İbrahim ATICI ise 90. ncı olmuştur. Diğer iki sporcu ise yarışmayı tamamlayamamış ve 14 takımın katılığı yarışmada Türkiye 12. nci olmuştur⁴³.

1981 yılında Silahlı Kuvvetler Oryantiring Şampiyonası, Eğirdir'de düzenlenmiş ve bu tarihten sonra Silahlı Kuvvetler 1997 yılına kadar kendi kabuğuna çekilmiş ve hiçbir uluslararası şampiyonaya katılmamıştır. 16 yıllık bu süre zarfında TSK bünyesinde Kara, Deniz, Hava ve Jandarma Genel Komutanlığı 'nın katılımı ile 1/25000 ölçekli haritalarda 6 ila 10 hedefli 8 ila 12 km. koşu mesafeli şampiyonalar yapılmıştır**

1997 yılında Kara Kuvvetleri Komutanlığı (K.K.K) bünyesindeki Kara Gücü Spor Kulübü güçlendirilerek, Koşarak Hedef Bulma

* GENÇ, Mehmet, Mülkiye Spor Kulüp Müdürü, Türkiye Oryantiring Federasyonu Teknik Kurul Başkanı. Mülkiye Spor Kulübü binasında yüzyüze yapılan görüşmeden edinilen verilere göre, Ankara, 30 Nisan 2008

** İLBOĞA, Elvan, Oryantiringte 11 Defa Millilik, Oryantiring Federasyonu Harita Kurulu üyesi, Haritacı, Antrenör ve Milli Hakem, Silahlı Kuvvetlerdeki oryantiring tarihi ile ilgili görüşmeden alınan veriler, Balıkesir, 04.05.2008

(Oryantiring) Takımı oluşturulmuş ve TSK şampiyonası sonrasında seçilen Ordu Milli Takımı ile 1998 yılında İsviçre'nin Biere kasabasında yapılan 31'inci Dünya Askeri Oryantiring Şampiyonası'na (CISM) katılmıştır. Takımdan sadece üç sporcu müsabakayı bitirebildiği için Türk Takımı, takım halinde diskalifiye olmuştur. İlk defa oryantiring kıyafetini, ayakkabısını, parmak pusulayı, 1/10000 ve 1/15000 ölçekli haritayı burada gören Türk takımı kafilesi, en önemli malzeme olan haritanın mutlaka temin edilmesi kararı almış ve bunu müteakip, 1999 yılında Fatih ÖZDEMİR, Ömer FURKAN, Veysel GÜLER, Ferhan KARACA, Cüneyt BUDAK ve Elvan İLBOĞA'dan oluşan bir ekip tarafından, Ankara Oran sitesi ile Eymir Gölü arasındaki ormanlık arazinin 1/10000 ölçekli oryantiring haritası çizilmiştir. Bu harita Türkiye'nin ilk Oryantiring haritasıdır*.

1999–2000 yıllarında Oryantiring alanındaki en büyük gelişme Ukraynalı harita çizicinin (Orest KOTYLO) Karagücü Komutanlığı tarafından getirtilip Balıkesir Edremit, İzmir Bergama, Ankara Beytepe ve AOÇ koşu parkurunun 1/10:000 ve 1/15:000 haritalarının çizdirilmesi olmuştur* ve Silahlı Kuvvetler bünyesinde Koşarak Hedef Bulma ders

* İLBOĞA, Elvan, Oryantiringte 11 Defa Millilik, Oryantiring Federasyonu Harita Kurulu üyesi, Haritacı, Antrenör ve Milli Hakem, Silahlı Kuvvetlerdeki oryantiring tarihi ile ilgili görüşmeden alınan veriler, Balıkesir, 04.05.2008

kitapçığı hazırlanmış,¹³² oryantiringin askeriye'deki değeri artmış ve gelişmeler bu dönemden sonra hızlanmıştır.

Askeri anlamdaki gelişmeler bununla yeterli kalmamış kurum içi oryantiring etkinlikleri her yıl düzenli olarak yapılmış ve 2007 yılına kadar uluslararası askeri oryantiring yarışmalarına (CISM) iştirak edilmiştir.

2.1.2.2.2. Sivillerdeki Gelişim

Oryantiringin sporunun sivillerde ortaya çıkışı 1999 yılından itibaren başlamıştır. Özellikle Ankara başta olmak üzere İstanbul'da sivillerin oryantiringe başlamasında öncülük etmişlerdir, Ankarada'ki sivillerin bu spora başlamalarındaki sebeplerden biri de yine askerlerin öncülük etmesi ve desteklemesidir. 1999 yıllarında sivil bir oluşum içine giren oryantiring, Ankara Oryantiring Grubunun (AOG) kurulmasıyla yapılanma içine girmiştir. Ayrıca yine o dönemlerde Ordu Oryantiring Milli Takımı sporcularının bazılarının Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri olmaları münasebetiyle sivillerde bu sporun gelişmesinde etkin rol oynamışlardır. İlk sivil büyük atılım 12–14 Kasım 1999 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda, Üniversite Sporları Federasyonu tarafından “Oryantiring Tanıtım Semineri” verilmesiyle başlamıştır⁴⁴.

Oryantiring Tanıtım Seminerinin verildiği 1999'un sonlarında Türkiye'de ilk kez olacak şekilde "Oryantiring Tanıtım Etkinliği" deneme yapılması planlanmıştır. Bu tanıtım ve deneme 5 Aralık 1999 Pazar günü 11 büyük ve 4 çocuğun katılımı ile Oran Ormanında yapılmıştır. Daha önce araziye yerleştirilen ve haritalara işaretlenen 6 adet hedef, pusulalar yardımı ile bulunmuş böylelikle Türkiye'deki halka açık ilk oryantiring faaliyeti gerçekleştirilmiştir.* Daha sonra Ankara Oryantiring Grubu (AOG) kurulmuş ve bu grup tarafından birçok etkinlik yapılmıştır⁴⁵. Bunlardan bazıları;

12 Aralık 1999'da 18 kişinin katılımı ile Oran'da, 19 Aralık 1999'da 22 kişinin katılımı ile Ahlatlıbel Ormanlarında, 6-13 Şubat, 26 Mart, 2- 9- 23 ve 30 Nisan, 7- 14- 21 ve 28 Mayıs, 11 ve 25 Haziran, 16 ve 30 Temmuz, 3-17 Eylül ve 1- 8- 29 Ekim 2000 tarihlerinde ilk etkinlikler düzenlenmiş olup, 2004 tarihine kadar düzenli bir şekilde devam etmiştir*

Kasım 1999'da düzenlenen seminerden sonraki Türkiye'nin ilk resmi organizasyonu 5-10 Mayıs 2000 tarihlerinde Üniversite Sporları Federasyonu tarafından Gazi Üniversitesinin organizatörlüğünde Hacettepe Ormanlık arazisinde yapılan "Birinci Türkiye Üniversitelerarası

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

Oryantiring Şampiyonasıdır". (Ek-1) Bu yarışma sonucunda, erkeklerde Kara Harp Okulu, Gazi Üniversitesi ve Hava Harp Okulu , bayanlarda ise Gazi Üniversitesi ve Marmara Üniversiteleri dereceye girmişlerdir⁴⁶.

Oryantiring Ankara'dan sonra İstanbul'da sıçramış, İstanbullu oryantiringçilerde etkinlikler düzenlemeye başlamışlar ve İlk haberleşme grubu da İstanbul'da kurulmuştur. İstanbul'daki ilk etkinlik ve Türkiye'deki İlk uluslararası oryantiring yarışması özelliğini taşıyan etkinlik, 5 Kasım 2000'de İstanbul Belgrat Ormanlarında yapılmıştır. (Ek-2)

İlk defa haritası çizilen arazideki yarışmaya, Yeni Zelanda, Almanya, Romanya, Norveç, İsveç ve Türkiye'den 15–80 yaş arası 170'e yakın yerli ve yabancı sporcu katılmıştır^{161,162}.

Ayrıca Türkiye'de zimba sistemi kullanılarak yapılan ilk yarışma olmuştur. Dünyaca tanınan POE isimli bir İsveçli tarafından düzenlenen oryantiring turu sayesinde İstanbul'da oryantiring yapmaya gelen genellikle İskandinav ülkelerinden oluşan sporcular üç gün boyunca yarıştıktan sonra turlarına devam etmişlerdir.

2001 yılının ilk aylarında oryantiring etkinliklerinin artmasından dolayı oryantiring yapanların da sayısı artmaya başlamış ve yavaş yavaş sivil topluluk ve gruplar resmi bir çatı altında dernekleşme yoluna gitme

ihtiyacı hissetmişlerdir. Türkiye’de oryantiring branşı açan ilk sivil kulüp, Mülkiye Spor Kulübüdür⁴⁷. Daha sonraları Gazi Üniversitesi Spor Kulübü, Polis Akademisi Spor Kulübü ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Spor Kulüpleri bünyelerinde oryantiring branşları açmıştır.

Türkiye’deki ilk şehir içi oryantiring etkinliği 10 Haziran 2001 tarihinde Ankara Kalesinde yapılmıştır* (Ek-4) Aynı yıl içerisinde İstanbul’da alışveriş merkezi haritası ile YKM Galeria’da ve Yerebatan Sarnıcı içinde özel etkinlikler düzenlenmiştir¹⁵¹. 2001 yılı Haziran ayı içerisinde Türkiye’de düzenlenen en büyük etkinlik Jhonnie Walker sponsorluğunda İstanbul Kapalı Çarşı da binlerce kişinin başvurusuyla gerçekleştirilen uluslararası nitelikte bir yarışma olmuştur. Kapalı Çarşı tarihinde ilk defa Pazar günü kapılarını oryantiringçiler için açmış ve ilk defa kapalı bir mekanda oryantiring etkinliği düzenlenmiştir⁴⁸. (Ek-5) İlk park oryantiring etkinliği ise 27 Ocak 2002 Tarihinde Ankara Atakule Botanik Park’ta gerçekleştirilmiştir* (Resim-14)

2001 yılı Haziran ayında İstanbul Kapalı Çarşıda ve diğeri Ankara’da Türkiye’den sporcuların katıldığı iki büyük etkinlik olmak üzere 25’ten fazla etkinlik düzenlenmiştir. İlk sivil yurt dışı oryantiring etkinlik

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

girişimi; Mehmet GENÇ, Gökhan ÜNAL ve Kasırga YILDIRAK 19–28 Temmuz 2001 tarihlerinde İsveç'te organize edilen ve katılımcı sayısı açısından Dünyanın en büyük oryantiring etkinliği olan O-Ringen yarışmalarına katılmışlardır*

Aynı yıl Ağustos ayının ilk haftasında “Jhonnie Walker Action Time” Türk oryantiring takımı ülkemizi temsil etmek için İskoçya'daki dünyanın en büyük yarışlarından biri olan “Scotish Six Days Championship'te yarışmışlardır³². Bu yarışma; Türkiye'nin siviller tarafından takım olarak yurt dışında temsil edildiği ilk etkinliktir.

2001 yılında düzenlenen son büyük etkinlik 2 Aralıkta Ankara Beynam ormanlarında gerçekleştirilmiştir. Oryantiringin henüz bir yıllık mazisi olmasına rağmen bu etkinliğe üniversiteler başta olmak üzere İstanbul, İzmir ve Ankara'dan 200 civarında sporcu katılmış ve yarışmaya katılanlar arasından her kategoride ilk 3 dereceye girenlere madalya verilmiştir. Bu etkinlik, ormanlık bir yarışmada ilk defa olmak üzere ikinci defa Elektronik Kontrol Sistemi kullanılan yarışma olmuştur*

Henüz federasyon ya da Asbaşkanlığın kurulmamış olması dolayısıyla Mülkiye Spor Kulübü tarafından IOF' ye üyelik başvurusu yapılmış ve 12–13 Ekim 2001'de Helsinki'de yapılan Yönetim Kurulu

* GENÇ, Mehmet, Mülkiye Spor Kulüp Müdürü, Mülkiye Spor Kulübü binasında yüzyüze yapılan görüşmeden edinilen verilere göre, Ankara, 30 Nisan 2008

Toplantısı'nda başvuru kabul edilerek IOF' ye özel üyeliğimiz (Associate Member) onaylanmıştır*

Türkiye'de resmi örgütlenme çalışması 2001 yılında başlamış ve Oryantiring Federasyonu kurulması için 05.05.2001 tarihinde yazı ile GSGM' ye başvurulmuştur. Yapılan çeşitli değerlendirmelerden sonra 28.04.2002 tarih ve 72 sayılı merkez danışma kurulu kararıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Dağcılık Federasyonunun Niğde'de yapılan yönetim kurulu toplantısında Oryantiring Asbaşkanlığı kurulmuştur^{49,134}. çok kısa bir süre görevde kalsa da ilk federasyon Asbaşkanı olarak Kasırga YILDIRAK görev yapmıştır. Oryantiring, Asbaşkanlık olduğu dönemde IOF'ye tam üye olarak kabul edilmiştir.

2002 yılında Dağcılık Federasyonu altında faaliyetlerine başlayan oryantiring Asbaşkanlığı 2004 yılında İzcilik Federasyonu'na bağlanarak bu federasyon altında faaliyetlerini yürütmüştür. 2006 yılında bir Oryantiring Federasyonu kurulması kararı alınmış fakat YILDIRAK'tan sonra Asbaşkanlık görevini yürüten Mustafa KARATAŞ'ın rahmetli olması sebebiyle gelişmeler yavaşlamış ve yerine Nevzat VAROL Asbaşkan olarak göreve getirilmiştir. 28 Mart 2006 tarihinde İzcilik Federasyonundan ayrılan Oryantiring, 19 Haziran 2006 tarihinde alınan karar ile federasyon

* GENÇ, Mehmet, Mülkiye Spor Kulüp Müdürü, Mülkiye Spor Kulübü binasında yüzyüze yapılan görüşmeden edinilen verilere göre, Ankara, 30 Nisan 2008

haline gelmiş ve başkanlığına da daha önce İzcilik Federasyonu Oryantiring Branşı Asbaşkanı olan Nevzat Varol seçilmiştir. Federasyonların özerkleşme süreci içerisinde Oryantiring Federasyonunun da özerk olması ile ilk genel kurulunu 14 Mart 2007 tarihinde Keçiören'de yapmıştır^{50,51}. Yapılan birinci Genel Kurulda tekrar Nevzat VAROL başkanlığa getirilmiştir ve halen federasyon başkanı olarak görevine devam etmektedir.

İkinci Tanıtım ve Eğitim semineri yine Üniversite Sporları Federasyonu tarafından 15 Şubat 2002 tarihinde Antalya Akdeniz Üniversitesinde yapılmıştır. Üçüncü Tanıtım ve Eğitim semineri yine aynı yıl içerisinde 19–21 Nisan tarihlerinde Abant İzzet Baysal Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir.

2002 yılı içerisinde Türkiye’de engellilere yönelik ilk oryantiring etkinliği, Ankara Bilkent Rehabilitasyon Merkezi spor salonunda Elvan İLBOĞA tarafından yaptırılmıştır. Etkinliğe 11 engelli katılmıştır*

Türkiye’nin federasyon olarak katıldığı ilk uluslararası etkinlik 20–24 Ağustos 2002 tarihlerinde Bulgaristan Varna’da yapılan Dünya Üniversitelerarası Oryantiring Şampiyonasıdır. Aynı yıl ilk Türkiye

* İLBOĞA, Elvan, Oryantiringte 11 Defa Millilik, Oryantiring Federasyonu Harita Kurulu üyesi, Haritacı, Antrenör ve Milli Hakem, Silahlı Kuvvetlerdeki oryantiring tarihi ile ilgili görüşmeden alınan veriler, Balıkesir, 04.05.2008

Oryantiring Şampiyonası 14–15 Aralık 2002 tarihlerinde Ankara Hacettepe ormanlarında yapılmıştır.

Nisan 2003 tarihinde İstanbul'da yapılan Türkiye Şampiyonası İstanbul ayağı içerisinde ilk defa çocuklar için İp parkuru etkinliği yapılmıştır¹⁵¹. (Ek-3)

Türkiye'deki en büyük eğitim kurumu olan M.E.B içerisinde Ankara İl İzci Kurulu tarafından 11–13 Nisan 2003 tarihinde Ankara Kızılcahamam'da oryantiring eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. M.E.B içerisinde ilk defa oryantiring etkinliği gerçekleştirilmiş ve bu etkinlikten sonra izcilere ve izci liderlerine yönelik hem eğitim faaliyetleri hem de yarışmalar düzenlenmiştir*

Türkiye'deki İlk Show oryantiring yarışması yine Nisan ayında (26.07.2003) Turkcell'in düzenlediği Free Challenge yarışları kapsamında Antalya Köprülü kanyonda yapılmıştır.

Oryantiring Asbaşkanlığı döneminde yapılan ilk hakem kursu 22–24 Kasım 2002 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. İlk Antrenörlük kursu ise 9–

* BAŞAR, Nevzat, Ankara İl İzci Kurulu 3 tahtalı eğitimci lider, Ankara İl İzci Kurulun da yapılan yüzyüze görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 13.05.2008

20 Haziran 2003 tarihlerinde yine Ankara’da yapılmıştır. Özellikle üniversiteler olmak üzere (Gazi Üniversitesi, Polis Akademisi, ODTÜ, Marmara Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Atılım Üniversitesi, Işık Üniversitesi, KTÜ, SDÜ ve CBÜ gibi) 2000–2003 yılları içerisinde birçok kulüp kurulmuştur. Fakat günümüzde bunların bazıları faal olarak devam etmektedirler.

Dağcılık Federasyonu Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından katıldığımız ilk yurt dışı etkinliği, 7–12 Temmuz 2003 tarihlerinde Estonya’nın Põlva şehrinde düzenlenen Dünya Gençler Oryantiring Şampiyonasıdır.

2002–2003 yıllarında oryantiring sporunun adının Türkçeleştirilmesi ve yeni bir isim bulma girişimleri başlamış ve bu konuda TDK’ya başvurulmuştur. TDK tarafından uzun bir süre bir isim bulunamamış ve en sonunda okunduğu gibi yazılarak “Oryantiring” adı belirlenmiştir. Fakat bu isim oryantiring camiasınca uzun dönemlerce benimsenmemiş, isim benzerliğinden dolayı sürekli oryantal dansı ile karıştırılmış ve bu durum da oryantiringin Türkiye’deki gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir⁵².

Türkiye’nin katıldığı ilk Balkan Oryantiring Şampiyonası 18–22 Kasım 2004 tarihlerinde Kopaonik-Sırbistan’da düzenlenen 7. Balkan Oryantiring Şampiyonasıdır. Bu müsabakaya silahlı kuvvetler sporcuları

katılmıştır. Bu tarihten sonra her yıl Balkan Oryantiring Şampiyonalarında Türkiye olarak katılmaktadır.

2004 yılı içerisindeki bir büyük etkinlik ise Kastamonu Yolkonak izci kampı ormanlık arazi haritasının çizilmesi ve izciler tarafından burada birçok oryantiring etkinliğinin yapılmasıdır.

2004 yılının Kasım ayında İstanbul'da düzenlenen, Türkiye'nin ikinci kez ev sahipliği yaptığı uluslararası "ist5days" oryantiring yarışması için, Yeni Zelanda, Almanya, Romanya, Norveç, İsveç ve Türkiye'den sivil ve asker kökenli sporcularında bulunduğu yaşları 15–80 arasında değişen, 30'u elit 170'e yakın sporcu İstanbul Belgrat ormanlarında yarışmıştır^{133,163}.

2005 yılında yine İstanbul'da düzenlenen "ist5days" oryantiring yarışmaları ilk defa Türkiye'de Dünya sıralamasına puan veren yarışma (WRE) olmuştur* Yine 2005 yılı içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki ilk oryantiring etkinliği ODTÜ tarafından Yakın Doğu Üniversitesi kampüsünde yapılmıştır.

* KALENDEROĞLU, Alex, İstanbul Oryantiring Kulübü Kurucu Başkanı, Birebir Görüşmeden alınan verilere göre, İstanbul, 09.03.2008

Süleyman Demirel Üniversitesi Oryantiring Kulübü tarafından 2005 yılı içerisinde Patika (Taril) Oryantiring eğitim ve etkinlikler düzenlenmesine başlanmış ve ilk park patika oryantiring etkinliği 2006'da SDÜ kampusünde yapılmıştır. Yine 2006 yılı içerisinde uluslararası katılımlı ilk patika (Engellilere yönelik) oryantiring etkinliği Nisan ayında Adana'da Çukurova Üniversitesi Lütfi Aksungur Spor Salonunda İspanyol ve Türklerin beraber gerçekleştirdiği organizasyon olmuştur^{53,54}.

Türkiye Oryantiring Federasyonu olarak katıldığımız ilk uluslararası müsabaka ise 5–10 Eylül 2006 tarihleri arasında Berovo-Makedonya'da düzenlenen 9.ncu Balkan Oryantiring Şampiyonasıdır⁵⁵. Bu yarışmada bir sonraki Balkan Oryantiring şampiyonasının hangi ülkede olacağının belirleneceği toplantıda, 10 Balkan Oryantiring Şampiyonasını Türkiye'nin düzenlemesi kararlaştırılmıştır. Türkiye olarak katıldığımız ilk Dünya Oryantiring Şampiyonası (WOC) 17–26 Ağustos 2007 tarihlerinde Ukrayna-Kiev'de düzenlenmiştir.

Türkiye Oryantiring Federasyonu olarak ev sahipliğini yaptığımız ilk uluslararası yarışma, 12–15 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen 10.ncu Balkan Oryantiring Şampiyonasıdır. Bu yarışmada ilk defa bir Türk oryantiringçi gençler kategorisinde altın madalya almıştır^{56,134,141}.

2004 yılından itibaren her yıl İstanbul'da düzenlenen ve Dünya sıralamasına puan veren ilk ve en büyük uluslar arası yarışma olan "ist5days" 'in en son 2007 yılındaki yarışmasına 23 ülkeden yaklaşık 500 sporcu katılmıştır⁵⁷.

10 yıldan fazla bir süredir Türkiye'de yaşayan ve Oryantiring adına birçok ilke imza atan ve halen Türkiye Oryantiring Federasyonu Dış ilişkiler kurulunda görevli olan Tatiana KALENDEROĞLU 26 Şubat- 2 Mart 2007 tarihlerinde Rusya'nın başkenti Moskova'nın Region bölgesinde yapılan Dünya Kayak Oryantiring Şampiyonasında (WSOC) hakemlik yapmıştır^{58,135}.

Nisan 2008'e kadar Türkiye Oryantiring Federasyonu tarafından üç büyük etkinlik düzenlemiştir. Şubat ayında Antalya'da düzenlenen birinci kademe müsabakaları, Mart ayında Keçiören Belediyesi ve federasyon ile beraber yapılan Türkiye Bayrak Oryantiring Şampiyonası ve Nisan ayında Muğla'da ikinci kademe müsabakaları düzenlenmiştir.

Türkiye Oryantiring Federasyonunun bir rüyası haline gelen Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde ilk ve ortaöğretim kurumlarında oryantiring eğitimlerinin verilmesi konusu 16 Mayıs 2008 tarihinde iki kurum yetkilileri arasında imzalanan bir protokol ile gerçekleştirilmiştir. Bu gelişme oryantiring tarihimizde büyük bir devrim niteliği taşımaktadır.

Türkiye’de düzenlenen ilk resmi oryantiring yarışmasından günümüze kadar oryantiring ile uğraşan üniversite sayısı 40’ı geçmiş ve 60’dan fazla kulüp kurulmuştur. Sporcu sayısı ile artık binlerle ifade edilir olmuştur.

2.2. REKREASYON VE KENTLEŞME İLE İLGİLİ GENEL KAVRAM VE TANIMLAR

2.2.1.Kentleşme kavramı, tanımı ve kapsamı

2.2.1.1. Kent

Tarım Devriminin gerçekleştiği M.Ö 4000’li yıllar, tarihte ilk kentlerin kurulduğu yıllar olarak bilinir. Ancak son yıllarda yapılan araştırmalar Anadolu’da M.Ö. 7000’li yıllarda bazı kentlerin varlığını ortaya koymaktadır. Konya Ovası’nda bulunan Çatalhöyük bunlardan biridir⁵⁹. Eski çağlardan beri insanlığın büyük başarılarının gerçekleştiği sosyal çevrenin genel olarak kent olduğu gerçeğinden hareketle, kent ile medeniyet eş anlamlı olarak kullanılmıştır.

İnsanlar bir uzam (mekan), bir toprak parçası üzerinde yaşarlar. İnsanların yaşamlarını sürdürdükleri bu mekan parçasına “kent” ya da “köy” adı verilir. Belli bir yönetsel örgüt biriminin sınırları içinde kalan yerlere kent, bu sınırların dışındaki alanlara köy denilmesini gerektiren tanımlar, yönetsel sınır ölçütünü kullanan tanımlardır⁶⁰.

Uluslar arası değerlendirmelerde ve istatistiklerde nüfusu on bini aşan yerleşmeler kent olarak adlandırılmaktadır. Sosyolojik olarak nüfusu 20–50 bin arasında olan yerleşim yerleri kasaba olarak tanımlanır. Nüfusu 50 bini aşan yerleşeler kentsel özellik gösterir ve 100 bini aşan yerleşmeler büyük kent olarak adlandırılır⁶¹.

Ülkemizdeki tanımlamada il merkezleri nüfusa bakılmaksızın kent olarak kabul edilmektedir. Kentler oluşumlarına göre sanayi kenti, liman kenti, ticaret kenti, dinlence kenti biçiminde gruplandırılabilir⁶¹.

Kent, alan ve nüfus yönünden belirli bir düzeye erişmiş, değişik sektörlerde çalışan insanların yaşadığı mekândır⁶⁵. Toplumbilimcilerle yapılan kent tanımlarının ortak özellikleri, belli bir nüfus çokluğu, yoğunluk, işbölümü, uzmanlaşma ve türdeş olmama gibi özelliklerdir⁶⁰.

Kentin sözlük anlamı şehirdir⁶². Şehir Farsça Şehr'den gelmektedir⁶³. Fakat UHRİ'ye göre Kent ve Şehir farklı kavramlardır. Şehir farklılıkların rastlantısallığın bir ardalığıdır. Kendine özgü canlılığı, hoşgörüsü vardır. Kentler ise insanoğlunun kurgusudur, yapaydır. Bu yüzden şehrin canlılığını bulamazsınız kentlerde. Şehirler şehir olarak kentlerde kent olarak büyür. İstanbul'un yeni yerleşim yerleri Bahçeşehir, Ataşehir diye adlandırılırken Ankara'da bunların karşılığı olarak Bilkent'in Batıkent'in olması rastlantı değildir⁶⁴.

Yukarıdaki tanımların dışında kentsel olguyu tanımlamaya yönelik literatürü incelediğimizde bu kavramın tanımlanmasına yönelik farklı yaklaşımların ve bu yaklaşımların değişik ölçütleri olduğunu bilmekteyiz. Bu ölçütler; yönetsel tanım, fonksiyonel tanım ve planlama açısından tanım olarak farklılık göstermektedir⁶⁵.

Bugün artık yalnızca imar planlama sisteminin kentlere ve kentlilere iyi yaşam kalitesini sunmasının mümkün olmadığı, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de görülmektedir. Tüm bunlar göz önüne alındığında, yeni kentsel yaşam kalitesini elde etmede, kentsel alanların çözümlenmesinde yeni araç olarak kentsel tasarım ortaya çıkmaktadır⁶⁶.

Avrupa konseyine bağlı olarak yürütülen Avrupa kentsel özellikleri şartları arasında en önemli maddelerden birisinde “Kentsel alanlarda spor ve boş zaman”dır. Bu maddenin ilkelerine göre

- Her kent sakini spor ve rekreasyon etkinliklerine katılma hakkına sahiptir
- Spor tesisleri güvenliği ve iyi planlanmış olmalıdır ve
- Bütün kent sakinleri spordaki becerilerini bireysel potansiyellerine göre geliştirme hakkına sahiptirler⁶³.

Kentteki genel dinlenme yerleri, rekreasyon alanları, sportif alanlar, park yerleri yararlanma ve ulaşılabilirlik açısından aynı özellikleri göz önüne alarak yapılmalıdır⁶⁷.

2.2.1.2 Kentleşme

Kentleşme, sanayileşme ve modernleşme süreçlerinin sonucu olarak ortaya çıkan mekânsal ve toplumsal yaşamdaki yapısal dönüşümü ifade eder. Modernizm, sanayileşmeyle birlikte ortaya çıkan ekonomik ve toplumsal dönüşümün mekânsal yansımalarını, kenti, bir toplumsal projenin parçası olarak algılar. Buna göre kentleşme, sanayileşme ve sanayi sonrası kentsel alanlarda yoğunlaşan kamusal ve özel aktivitelerle bu aktivitelerin çevresel etkilerinin bir bütünü olarak tanımlanabilir⁶⁸.

Kentleşmeye, temelde bireylerin kentsel yaşam içindeki etkileşimleriyle ortaya çıkan bir kültür değişmesidir⁶⁸.

Kentleşme, Savrun ve Balcıoğlu'na göre ise; dar anlamda, kent sayısının ve kentlerde yaşayan nüfusun artmasıdır. Bu yüzden, kentleşme hareketini, geniş anlamda ve doğru bir biçimde sanayileşmeye ve ekonomik gelişmeye paralel olarak, kent sayısının artması ve kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısına, artan oranda örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insanların davranış ve ilişkilerinde

kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikimi süreci olarak tanımlamak gerekir⁶⁹.

Kentleşme; bilginin edinilmesi, sorgulanması ve benimsenmesi, geçmişin olumlu değerlerine sahip çıkılması, bu değerlerden akılcıca ve eleştirel bir yaklaşımla yararlanılması, bugünkü durumun ve koşulların doğru olarak değerlendirilmesi bağlamında, kenti kent olarak algılama, kent mekânını deneyimleme ve onunla bütünleşme sürecidir⁶⁸.

Yapısal evre bağlamında kentleşme, kent mekanının kullanım biçimi, işlevleri, ulaşım teknolojileri ve altyapı sistemlerinin karşılıklı etkileşimiyle gerçekleşir. Kentleşmenin düzeyiyse ulusal/bölgesel ölçekte kabul gören kentleşme politikaları, nüfus artış hızı ve toplumun üretim/tüketim düzeyiyle doğrudan ilintilidir. Bu anlamda, günümüzde hızlı bir kentleşme süreciyle karşı karşıya olan dünyamızda, yakın bir gelecekte nüfusun yarısı kentsel alanlarda barınacak. Bu nedenle Birleşmiş Milletler belgelerinde yeni binyıl “Kentsel Binyıl” olarak adlandırılmaktadır. Kentleşme toplumsal yaşamda, farklılık, çeşitlilik, yoğunluk, karmaşıklık, yabancılaşma ve benzeşme, bireyleşme ve toplumsallaşma kavramlarıyla da açıklanabilir. Kent mekânı:

1- Farklılıkların çeşitlilik içinde anlamlı olduğu mekânlardan oluşur.

2- Yoğun ilişkiler yumağının yaşandığı bir mekândır.

3- Kendiliğinden ortaya çıkan, kestirilemeyen ya da sürprizleri barındıran, yeniliklere açık, ama aynı zamanda kendi kurallarını üreten bir mekândır.

4- Toplumsal paylaşım ve korunma yanında yabancılaşıma ve yalıtılma sorunlarını da barındırır⁶⁸.

Hızlı kentleşme, rekreasyon alanlarının azalmasına da sebep olmuş ve insanlar tarafından kent içinde rekreasyon etkinlik alanları yaratılmıştır. Bu alanların başında da parklar yer almaktadır.

Kent içinde rekreatif etkinlikler için parkları kullanan insanlar üzerinde yapılan bir çalışmada; parkların en büyük sosyal alanlardan biri olduğu, yerleşim konumu ve yönetim biçimine göre ziyaretçilerin davranışları üzerinde olumlu etkileri olduğu ortaya çıkmıştır⁷⁰.

Günümüzde kentleşmeyle beraber ortaya çıkan endüstrileşme ve teknolojik gelişmeler, ekonomik ve politik ölçekte olumlu ve olumsuz birçok değişimlere yol açmaktadır. İnsan yaşamındaki bu değişim ve gelişimlerle ortaya çıkan boş zamanın değerlendirilmesi ise kaçınılmaz bir gereklilik olarak karşımıza çıkar. Yaşam standartlarının gelişmesi, ulaşım olanaklarının artması, eğitim düzeyinin yükselmesi, basın, reklam ve tanıtım faaliyetlerinin artması gibi etkenler ise rekreasyonel ve sportif ihtiyacının ortaya çıkmasına etken olmuştur⁶.

2.2.1.3. Kentlileşme

Kentli, kentte yaşayan ve kentin kendine özgü kültürünü benimsemiş olan, kırsal yaşam biçimlerinden farklı bir yaşam biçimi sürdüren, geçimini tarım ve hayvancılık dışı faaliyetlerden kazanan kişidir. Kentlileşme ise, kente göç edenlerin yeniden toplumsallaşma sürecini anlatan bir kavramdır. Toplumsallaşma bireyin içinde bulunduğu aile, meslek ve arkadaş gurubu gibi toplumsal grupların ve toplumun değer-norm sistemini, davranış kalıplarını içselleştirmesidir. Kentte yaşayanlar ve kente göç edenler kent toplumunun değer sistemini, kentli gibi düşünme, davranış biçimlerini ve gittikçe kente özgü yaşam tarzını benimser. Kişinin kentle bütünleşip kendini bulunduğu kentin bir parçası olarak hissetmesi süreci her bireyin ya da grubun geçmiş yaşam tecrübesi, kentte bulunma süresi, devamlı etkileşim halinde olduğu toplumsal çevreler, yaptığı iş/meslek, eğitim düzeyi, yaş, sosyal ve psikolojik yapısı gibi birçok sebeple yakından ilişkilidir⁷¹.

Kentlileşme, kentleşme akımı sonucunda, kentli insan davranışlarının bireyde, ailede ve diğer toplumsal gruplar içersindeki davranışlarında ve ilişkilerinde ve değer yargılarında değişiklikler yaratması sürecidir⁷¹.

Kent hayatına geçilmesi ve kentleşmenin ortaya çıkmasıyla yaşam kalitesinin artırılabilmesi için kentsel çevreler içerisinde insanlara kullanabilecekleri çeşitli aktif ve pasif rekreasyon olanaklarının sunulması önem kazanmıştır. Farklı aktif ve pasif rekreasyon olanaklarını içinde barındıran kent parkları, kentsel yaşam kalitesinin artırılması çabalarına katkıda bulunurlar. Kaliteli kent parkı çevreleri, planlamada, tasarımda, uygulamada kalitenin sağlanması ile gerçekleştirilebilir⁷².

Sanayi devriminden beri dünyanın büyük kentlerinde yaşanan olumsuz değişimlerin ardından alternatif yerleşim alanları ve bunun yanında da aktivite alanları arayışı başlamıştır. Bu hareketlerin yansıttığı gerçek, kentlerdeki yaşam kalitesinin gittikçe azalmasıdır. Ne var ki, daha iyi yaşam kalitesi için arayışlar başlamış bireylerin yaşadıkları bölgeler içerisinde iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Bu iyileştirme çalışmaları içerisinde kentlerde birçok rekreasyon faaliyetlerinin yapılabildiği parklar yapılmaya başlanmıştır. Parklar insanlara sundukları farklı tipteki aktivitelere katılma olanaklarıyla kent ortamını daha yaşanabilir kılarlar⁷³.

2.2.2. Rekreasyon

Rekreasyonun kavramının tanımlanmasına yönelik çalışmalar incelendiğinde genel anlamda iki farklı görüşün ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Birinci grupta yer alanlar 'rekreasyon' ve 'oyun'

kavramlarını bir diğerine aynı görmektedirler. İkinci grupta yer alanlar ise bu iki kavramı bir biri ile aynı kavramlar olmadığını ve rekreasyonun bir yetişkin aktivitesi olduğunu savunmaktadırlar⁷⁵.

Gelişmiş batılı ülkelerde hastanelerden büyük şirketlere kadar rekreasyonun önemini kavramış bütün yerlerde hastaların ya da çalışanların aileleri ile birlikte çeşitli aktiviteler düzenlenerek verimin daha da artırılması sağlanmaktadır. Buna Endüstriyel rekreasyon denilmektedir. Bu olaya sadece yaklaşım tarzı demek sadece zaman kapsamı içinde değil, hayatımızın her aşamasında rekreasyonun önemli olduğunu görmekteyiz⁷⁶.

2.2.2.1 Tanım ve Kavram

Rekreasyon kavramının tanımlanmasına yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında birçok kişi tarafından birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Genel anlamda ifade edildiğinde rekreasyon bireyin yeniden yaratılması veya restore edilmesi sürecidir⁷⁵.

Rekreasyon; yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince “recreatio” kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır².

Rekreasyon, bireylerin boş zamanlarında isteyerek yaptıkları etkili, yaratıcı ve faydalı aktivitelerdir. İnsanlar boş zamanlarında bulunan mekandan uzaklaşmak, dinlenmek, hava değişimi, gezme-görme, sağlık, beraber olma, heyecan duyma, farklı yaşantılar elde etme gibi değişik amaçlarla ev dışında veya ev içinde, açık ve kapalı alanlarda, pasif-aktif şekilde şehir içinde veya kırsal alanlarda etkinliklere katılırlar⁷⁴. Rekreasyon, insanların boş zamanlarında katıldıkları bu etkinlikleri ifade eden bir kavramdır².

İnsanın yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedenini ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek korumak veya devam ettirmek aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denir².

Rekreasyonu, boş zamanda ve tek başına, grupla, araçlı, araçsız, açık veya kapalı alanlarda, kent içi veya kent dışında, bir organizasyon içinde veya dışında zorunlu olmadan seçilen zevk ve neşe verici her türlü etkinlikler şeklinde tanımlayabilir². Bu açıklamalar ışığında rekreasyon şu şekilde de tanımlanabilir. Katılanların gönüllü olarak seçtiği ve boş zaman içinde meşgul olduğu aktiviteleri ve denemeleri kapsar⁷⁸.

Zamanla doğrudan ilişkili olan rekreasyon; Özellikle genç bir nüfus yoğunluğuna sahip olan ülkemizde yen nesillerin gerek bireysel, gerekse toplumsal mutluluğa ulaşmasını sağlayarak bilgi ve beceri düzeylerine ulaşmaları için insanoğlunun en değerli varlığı olan zamanı verimli ve etkin bir şekilde kullanması öğretilmelidir⁷⁹.

2.2.2.2 Rekreasyon İhtiyacı

Değişme ve gelişme çağı olarak adlandırılan günümüzde, insanoğlunu ilgilendiren her şeyin hızlı bir şekilde gelişmesine rağmen, bütün canlıların hayat ölçüsü olan ve insan hayatını önemli kılan zaman değiştirilememektedir. Bu nedenle zaman, tüm canlıların olduğu gibi özellikle insanoğlu için önemli bir varlık kaynağıdır. İnsanoğlu için zamanın anlamı doğum ile ölüm arasına sıkışan hayat serüveninin bir tezahürüdür. Henüz doğum ile ölüm arasındaki zamanı değiştirmeyen insanoğlunun elindeki tek güç bu kısıtlı zamanını özgürce kullanma iradesine sahip olmasıdır. Hayatını anlamlı kılmak isteyen insan doyasıya bir hayat yaşayabilmek için elindeki irade gücünü kullanmayı ve zaman hükmedebilmeyi öğrenmelidir. İnsanın mutluluğu doğum ile ölüm arasındaki hayat zamanını doyasıya yaşamaksa, bu kısıtlı zamanı en iyi şekilde değerlendirmek, insan hayatının en temel amaçlarından biridir⁷⁹.

Rekreasyon faaliyetleri arasında en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlardan birisi sportif faaliyetlerdir. Spor rekreasyon sürekli etkileşim içinde bulunan faaliyetlerdir. Buna göre; spor insanların rekreatif gereksinimlerini karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon da, sporun topluma yaygınlaşmasında ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir⁸⁰.

Boş zamanlarda sportif faaliyetlere aktif katılmayı tercih etme oranının yüksek olmasındaki temel nedenler, sporun kişisel ve toplumsal özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca sportif faaliyetlerin katılım kolaylığı, çalışma rahatlığı, her yaşın, her cinsin ve herkesin zevk ve isteklerine yanıt verebilecek tercih olanağı vardır. Sosyalleştirici, toplumsal birliği sağlayıcı, sağlık kazandırıcıdır. Sanatsal ve folklorik değerleri vardır. Bütün bunların yanında rekreasyonla daha yakın ilgisi bakımından sporun çeşitlilik ve hareket özelliklerinden bahsedebiliriz.

Rekreatif bir etkinlik olarak spora ilginin artması çeşitli toplumsal kurumları bu konuda organizasyonlar yapmaya yöneltmektedir. Okullar, spor kulüpleri, çeşitli dernekler ve devlet kuruluşları müsabaka niteliği taşıyan rekreatif amaçlı sportif etkinlikler düzenlemeye başlamışlardır. Trekking, jogging, rafting gibi yeni bir takım spor branşları bu organizasyonlarla gündeme gelmeye başlamış, böylece sporun yeni çeşitlerinin tanıtılması ve yaygınlaşması da sağlanmıştır. Rekreasyon

eğitimi için düzenlenen kampanyalarının artarak rağbet görmesi bir yandan sportif aktivitelerin insanların günlük yaşamının bir parçası haline gelmesine katkıda bulunurken, diğer yandan da ortak ilgi ve heyecanların paylaşıldığı ortamlar yaratarak kişileri yabancılaşmaktan kurtarmakta, hoşgörü, gelişmiş sosyal ilişkiler ve sosyal uyum yaratmaktadır⁸⁰.

Yapılan araştırmalar, rekreasyon amaçlı sportif faaliyetleri tercih eden insanların sayısının, diğer faaliyetlere katılanların sayılarından daha fazla olduğunu göstermektedir. Boş zamanlarda sportif faaliyetlere aktif katılmayı tercih etme oranının yüksek olmasındaki temel nedenler, sporun kişisel ve toplumsal özelliklerinden kaynaklanmaktadır¹⁶⁴.

Kentlinin rekreasyon gereksinmesini günlük yaşam çevresi içerisinde giderebileceği önemli mekanların başında parklar gelmektedir¹²⁷. Bu tür açık ve yeşil mekanların başlıcaları; Parklar (Cep parkları, mahalle parkları, semt parkları, kent parkları v.b.) spor ve oyun alanları, kent koruları ve ryş yolları gibi yerlerden oluşmaktadır. Bu ve benzeri alanların gerek sayıca ve gerekse nitelikleri itibariyle geliştirilmelerinin yanı sıra yeni rekreasyon alan ve olanaklarının oluşturulması gerekmektedir⁸¹.

2.2.2.3 Rekreasyon Özellikleri

Çok çeşitlilik arz eden, kişilerin; ilgi, dürtü, amaç ve katılım şekillerine ve daha birçok faktörlere göre değişik anlayışlar sergileyebilen rekreasyonun özellikleri konusunda ortak noktaya ulaşma zorlukları bulunmaktadır. Ancak birçok araştırmacı tarafından kabul edilen bazı temel özellikleri bulunmaktadır. Rekreasyonu diğer faaliyetlerden ve kavramlardan ayıran temel özellikler şunlardır;

- Rekreasyon faaliyetlerinin seçimi gönüllü olmalıdır
- Özgürlük hissi vermelidir
- Faaliyetlere devam ve iştirak etme zorunluluğu bulunmamalıdır.
- Rekreasyon boş zamanda yapılmalıdır
- Her yaştaki ve cinsteki insanların faaliyetlere katılmalarına imkan sağlamalıdır.
- Rekreasyon faaliyetlerinde “İnsiyatif” kişinin kendisine bırakılmalıdır.
- Rekreasyonel faaliyetler, her türlü açık veya kapalı alanlar ile her mevsim ve iklim şartlarında uygulanabilmektedir
- Rekreasyon çok çeşitli faaliyetler içerir.
- Rekreasyon haz ve neşe sağlayan bir faaliyettir.
- Rekreasyon evrensel olarak uygulanmaktadır.
- Rekreasyon, kişinin kendisini ifade edebilme ve yaratıcı olabilmesine imkan sağlayıcı faaliyetler içermelidir.

- Rekreasyonun her kişiye göre bir amacı vardır.
- Rekreasyon faaliyetlerinin katılımcıya kişisel ve toplumsal özellikler kazandırması beklenir.
- Rekreasyon toplumun geleneklerine, törelerine ahlaki ve manevi değerlerine uygun olmalı ve sosyal değerlere ters düşmemelidir.
- Rekreasyonel bir faaliyet yapılırken, ikinci veya daha fazla faaliyetlere de ilgi duyma veya gerçekleştirme imkanı verir.
- Rekreasyon etkinlikleri, rekreasyonistler tarafından üstlenilir
- Rekreasyon eylemi, planlı veya plansız, beceri sahibi kişilerle veya beceri sahibi olmayan kişilerle ya da organize veya organize olmamış mekanlarda yapılabilir.
- Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir deneyimdir².

2.3. KENT İÇİ SPOR ORGANİZASYONLARI VE REKREATİF ETKİNLİKLER

2.3.1. Kent İçinde Yapılan Büyük Spor Organizasyonları

Organizasyonun tanıtımını yapmakla ilgili fonksiyonda, organizasyonla ilgili herhangi bir hizmetin, ürünün tanıtımı yeni programlar, kampanyalar, satış yaklaşımları ve tutundurma çabaları ile yapılabilir.

Fakat bu çalışmaları yaratıcı, imaj yenileyici ve değişik bir tarzda gerçekleştirmek daha etkin bir tanıtım olmasını saęlayabilir⁸².

Bu yüzden özel ticari girişimciler tarafından düzenlenecek sportif organizasyonlar için, turizm amaçlı “Sportif Faaliyetler Yönetmeliği” çıkarılarak, sportif faaliyette bulunacak bu tür işletmelerde aranacak nitelikleri belirlemek, faaliyetin güvenli biçimde sürdürülebilmesi için önlemleri almak, denetlemek ve sportif turizmin çeşitlendirilmesini geliştirilmesi planlanmıřtır⁸³.

Son dönemlerde çok ciddi pazar payı olan dünyanın en büyük spor organizasyonu olimpiyat oyunlarıdır⁸⁴. Olimpiyatlar her ne kadar ülkelerin tanıtımına büyük katkılar sağlasalar da, olimpiyat oyunlarını kentler dzenlerler⁸⁵. Buna ek olarak futbol dünya şampiyonaları ve diğer branşlardaki dünya şampiyonaları da büyük organizasyonlardır. Korkunç bir sektör olan bu tür organizasyonlar genellikle organizasyonun yapılacağı şehirleri ve ülkeyi tanıtmaq adına muhteşem fırsatlardır. Bu fırsatı iyi kullanabilmek için organizasyonunda çok iyi geçmesi gerekmektedir. Bu tür organizasyonlar tek bir sektör gibi görülmemeli, globallik gerektirmektedir. Organizatrlerden tutun, iktisattan tutun, ekonomisine, mühendisliğine kadar her şeyin kusursuz bir şekilde planlanmaya, stratejilerinin geliştirilmesine ve bunların uygulanabilirliği için uluslararası organizasyon deneyimleri olan kişi ve gruplara ihtiyaç vardır.

Ülke ve yönetimleri bu tür organizasyonlar sayesinde çok ciddi turist çekmekte ve ülke spor turizmine de katkıda bulunmaktadır. Buna en çarpıcı örneklerden biri de 1994'te Amerika Dünya Kupasıdır. Bu dönemde Amerika'ya 50.000.000 yabancı turistin giriş yaptığı ve bu insanların yaklaşık olarak 100 milyar \$ para harcadığı hesaplanmıştır⁸⁶.

Olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapamamış bir ülke olmamıza rağmen olimpiyatlardan sonraki en büyük organizasyon olan üniversite olimpiyatlarının yirmi üçüncüsünü 2005 yılında İzmir'de gerçekleştirerek ülke olarak organizasyon yeteneğimizi ortaya koymuş bulunmaktayız⁵⁶. İzmir Üniversite oyunlarına; görev alan 8931 gönüllü hariç 10.000 civarında kişi katılmıştır.⁸⁷

En büyük organizasyonlardan bir tanesi Dünya Salon Atletizm Şampiyonalarıdır. 1930'dan itibaren kapalı salon yarışları Avrupa'da yaygınlaşmaya başlamıştır⁸⁸. Atletizmde en büyük ve en prestijli organizasyonlardan bir olarak kabul edilir ve kent merkezindeki salonlarda yapılır. 2012'de İstanbul'da yapılacaktır⁵⁶.

Avrupa Olimpik Gençlik Yaz Festivali (EYOF) kent içinde yapılan bir diğer büyük organizasyonlardan biridir⁵⁶. Kış olimpiyat oyunlarının salonda yapılan branşları kent içinde icra edilmektedir⁵⁶.

Dünya Üniversite Kış Oyunlarındaki branşların bazılarında kent içinde gerçekleştirilmektedir.(Buz Hokeyi, Curling vb.) 2011 Kış oyunları Erzurum'da gerçekleştirilecektir⁵⁶.

Birinci Karadeniz Oyunları: Bölgesel bir şampiyonadır. Türkiye'nin ev sahipliğinde ilk defa 2007 yılı Temmuz ayında Trabzon, Rize ve Giresun'da gerçekleştirilmiştir, 11 branşta düzenlenen oyunlara 11 ülkenin sporcuları katılmış ve Türkiye oyunları 37'si altın toplam 118 madalya ile ikinci sırada tamamlamıştır⁵⁶.

Birinci Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Oyunları: Bölgesel bir şampiyonadır. 14–21 Ekim 2007 tarihleri arasında Yunanistanın Selanik kentinde düzenlenmiştir. 11 ülkenin yarıştığı oyunlar 18 yaş ve altında 9 branşta yapılmıştır⁵⁶. Hem futbol adına hem de genel anlamda en büyük organizasyonlardan biri olan Şampiyonlar Ligi finali 2005 yılında İstanbul'da düzenlenmiştir. Organizasyonun en üst seviyede geçmesinden dolayı UEFA, 2009 UEFA finalini yine İstanbul'a vermiştir.

Special Olympic: Özel olimpiyatlar olarak bilinir. Engellilerin spor yapmaları için düzenlenmektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren branşların uluslararası her türlü yarışmaları büyük organizasyonlar arasında gösterilir bunlar aşağıdaki gibi sıralanırlar;

Dünya Şampiyonaları: Bu organizasyonlarda, şampiyonaya katılacak olan ülkelerin sayısında bir sınırlama yoktur⁸⁹.

Bölgesel Şampiyonalar: Dünyanın belli bölgelerindeki ülkelerin sporcuları arasında düzenlenen karşılaşmalar olup Bu tür şampiyonalar, coğrafi olarak sadece o bölgede bulunan ülkeler arasında düzenlenir: Asya Oyunları, Akdeniz Oyunları, Pan Amerikan Oyunları vb⁸⁹.

Karma Şampiyonalar: Pek çok spor branşında karşılaşmaların düzenlendiği organizasyonlardır. Dünyanın en büyük ve en önemli karma şampiyonası Olimpiyat Oyunlarıdır⁸⁹.

Tek Branş Şampiyonaları: Bu tür şampiyonalara sadece şampiyonası yapılan branş sporcuları katılabilirler. (Oryantiring, Futbol, Yüzme v.b.) Uluslararası spor organizasyonları belli zaman aralıklarıyla düzenlenirler (Her yıl, 2 yılda bir ve 4 yılda bir)⁸⁹.

Dünyada düzenlenen başlıca önemli organizasyonları şöyle sıralayabiliriz ⁸⁹.

1. Afrika Kıtası

a. Afrika Uluslar Kupası

b. Afrika Oyunları

2. Amerika Kıtası

- a. Güney Amerika Kupası
- b. Güney Amerika Oyunları
- c. Orta Amerika ve Karayip Oyunları
- d. Orta Amerika Oyunları
- e. Pan Amerikan Oyunları

3. Arap Oyunları

4. Asya Kıtası

- a. Asya Oyunları
- b. Doğu Asya Oyunları
- c. Güney Asya
- d. Federasyon Oyunları
- e. Orta Asya Oyunları
- f. Asya Kış Oyunları

5. Avrupa Kıtası

- a. Akdeniz Oyunları
- b. Avrupa Kupaları
- c. Avrupa Futbol Şampiyonası
- d. Avrupa Özel Olimpiyatları
- e. Balkan Oyunları
- f. Balkan şampiyonaları

6. Şampiyonlar Ligi

7. UEFA Kupası

8. İnterToto Kupası

9. Süper Kupa
10. Carifta Oyunları¹⁶⁵.
11. Dünya Kupası
12. Dünya Bayanlar Futbol şampiyonası
13. Dünya Oyunları¹¹².
14. Dünya Ordular Oyunları
15. Dünya Üniversiteler Oyunları
16. Emekliler Dünya Kupası
13. İslâm Ülkeleri Oyunları
14. Engelliler Olimpiyatları
15. Ordular arası Dünya Şampiyonları
16. Olimpiyat Oyunları
17. Paralimpik Oyunlar
18. Üniversitelerarası Spor Oyunları gibi.

2.3.1.1. Açık Alan Organizasyonları

Kent içi açık alanda belli başlı büyük spor organizasyonları yapılmaktadır. Bu organizasyonlar tek bir branşta olduğu gibi birçok branşı içinde barındıran tek bir organizasyon çatısı altında karma olarak da yapılabilmektedir.

Tek branşta yapılan organizasyonlar;

Futbol, tenis, bisiklet, yağlı güreş, atletizm (Avrasya Maratonu), binicilik

Karma branşlarda yapılan organizasyonlar;

Bu organizasyon içerisindeki branşlar açık alanda yapıldığı gibi kapalı alanda da yapılabilmektedir. En büyük karma branşlı organizasyon olimpiyatlardır.

Diğer farklı açık alan büyük spor organizasyonları ise;

F1(Monaco Grand Prix), srat tekneleri ve Redbull Air race yarışları gösterilebilir.

2.3.1.2. Kapalı Alan Organizasyonları

Kent içindeki spor salonlarında yapılan branşlarda gerçekleştirilen organizasyonlardır. Bu branşlardan bazıları aşağıdaki gibidir;

Basketbol

Voleybol

Hentbol

Boks

Tenis

Badminton

Güreş

Cimnastik

Bowling

Bilardo

Eskrim

Halter

Buz hokeyi

Satranç

Karate

KickBoks

Su altı sporları

Su sporları

Yüzme

Ayrıca bazı sporlar, spor salonu dışında özellikle branşa özgü inşa edilmiş tesislerde de yapılmaktadır. (Örn. Buz Hokeyi, Bowling v.b)

2.3.2. Kent İçinde Yapılan Rekreatif Spor Organizasyonları

İnsan kültürleri, yaşam şartları, çalışma koşulları, kişilik yapıları ve aile yaşantıları bakımından farklı zevklere, yaşam tarzlarına dolayısıyla farklı ihtiyaçlara sahiptirler, işte bu kişisel farklılıklar, rekreasyon faaliyetlerinin seçiminde de farklılık göstermektedir. Buna göre insanlar çalıştıkları ortamlar açısından değerlendirilecek olunursa, sürekli kapalı ortamda çalışan kişiler rekreatif faaliyetlerini açık alanlarda yapmayı tercih etmektedirler. Kırsal alanda doğup büyüyen kişiler ise daha çok şehir yaşantısının getirdiği kapalı alan aktivitelerine yönelmektedir⁸⁰.

Günümüz modern toplumlarında insanlar gelirlerinin belli bir oranını özellikle sportif rekreasyon etkinlikleri için harcamaktadırlar. Bunun altında sağlık bilinci yatmaktadır. Devlet ve yerel yönetimler de bu etkinliklere destek olmakta ve ortam yaratarak teşvik etmektedirler⁹⁰. Özellikle sağlıklı bir yaşam için fiziksel etkinliğin öneminin anlaşılmasına bağlı olarak fitness ve sağlıkla ilişkili etkinliklere katılım artmıştır. Bunun doğal sonucu olarak da bu etkinliklerin yapılabileceği spor merkezleri, fitness merkezleri, açık sportif alanlar ve sağlık kulüpleri gibi tesislerin sayılarında da bir artış meydana gelmiştir⁹¹.

Türkiye’de boş zamanların planlanmasında, insanlara boş zamanlarında katılabilecekleri hizmetleri sunabilecek ve bu imkânı verebilecek en büyük gücü bu günkü sistem içerisinde devlet oluşturmaktadır. Devlet insanların boş zamanlarında olumlu ve etkin faaliyetlerle uğraşabilmeleri için spor başta olmak üzere, kültürel ve sanatsal rekreasyon alanları hazırlar⁴. Belediyelerin imar ve planlamadaki yetkilerinin arttırılmasından sonra rekreasyon mekanlarının sayısında artış gözlenmiştir. Özellikle Keçiören’de yapılan parklar, Göksu Parkı, Harikalar Diyarı gibi eğlenme işlevinin önemsendiği büyük açık alanları, Belediyeler planlı olarak gerçekleştirmiştir⁹².

Rekreasyon endüstrisi, Dünya da olduğu gibi, Türkiye’de de gelişmektedir. Gelecek, çok sayıda yeni rekreasyon ortamları ve daha

gelişmiş programları bize sunacaktır. Bu bağlamda yerel yönetimler bu süreci dikkate alarak tesislerin yenilenmesi, insan kaynaklarının daha verimli kullanılması ve günün ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon organizasyon ve hizmetlerine önem vererek; kentlerinde yaşayan çocuk, genç, yaşlı ve engelli vatandaşlarına çağın ihtiyaçlarına uygun hizmetleri sunacakları bir örgütlenme modeli üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmalıdır⁹³.

Boş zamanların değerlendirildiği mekan açısından rekreasyon çeşitleri açık alan ve kapalı alan rekreasyonu olarak iki grupta incelenir

2.3.2.1. Açık Alan Organizasyonları

Açık alanlarda yapılacak rekreasyon organizasyonlarının yapılabilmesi için öncelikle rekreasyonel mekanların oluşmuş olması gerekmektedir. Dolayısıyla kent merkezinde oluşturulacak bu mekânlar yerel yönetimlerin sorumluluğundadır. Yani; öncelikle yer- arazi konusunda imkanı olan ve bunu sosyal alanlar ve parklar olarak değerlendiren yerlerde rekreasyon etkinlikleride o ölçüde daha etkin olarak yapılabilmektedir.

Rekreasyonel kullanımlı tesisler; çeşitli branşlara göre yapılmış açık veya kapalı spor tesisleri, tiyatro salonu, gençlik veya toplum merkezleri

veya park şeklinde görülebilmektedir. Rekreasyon amaçlı kullanımlar için oluşturulacak mekânların başında spor tesisleri ve parklar gelmektedir⁴.

Açık alanda gerçekleştirilen rekreatif etkinliklerden bazıları şunlardır:

Futbol: Yapanlar tarafından ticari bir kaygı güdülmeden rekreatif etkinlik olarak yapılan futbol etkinlikleridir. Genellikle 20 m * 40 m ebatlarında, zemini sentetik halı olan ve halı saha diye tabir edilen üstü kapalı veya açık olan alanlarda yapılır. Özellikle erkekler tarafından yoğun olarak yapılan açık alan sportif organizasyonlardır.

Hentbol: Medyanın, sporun üzerindeki gücünü fark eden hentbolun ileri gelenleri ve federasyon tarafından 1995 yılından itibaren sahil kentlerinde; Sokaklarda plajlarda ve çim sahalarda olmak üzere hentbol aktiviteleri yapılmaktadır. Bu aktiviteler genellikle festival havasında eğlenceli organizasyonlardır. Her seviyeden yüzlerce hentbolcu hem tatil için hem de açık alanlarda hentbol oynamak için bu organizasyonlara katılmaktadırlar⁹⁴.

Plaj voleybolu: Genellikle denize uzak şehirlerde yapılır, deniz kumu veya ince kumlar dökülerek oluşturulan sahada ikişer kişilik takımlar

halinde oynanan bir oyundur. Özellikle üniversiteler ve yerel yönetimler tarafından ilkbahar ve yaz aylarında tercih edilen aktivite türüdür.

Stretball (Sokak Basketbolu): Genellikle açık spor alanlarında, spor kulüpleri, ticari firmaların sponsorluğunda, yerel yönetimler gibi örgütler tarafından tercih edilen bir etkinliktir. Takımlar üçer kişiliktir ve tek potada oynanır.

Su Sporları: Özellikle şehir merkezlerindeki spor tesislerindeki açık havuzlarda yapılır. Sahil kentlerinde de (Yüzme, Yelkenli, Kürek, Kano,) Çeşitli ekipmanlarla yahut sadece bireysel olarak su altında ve su üstünde yapılan birçok etkinlik çeşidi mevcuttur.

Oryantiring : Genellikle kırsal alanlarda yapılmasına rağmen son zamanlarda parklarda yoğun olarak yapılmaya başlanan spor türüdür. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa gibi illerin merkezlerindeki parklarda, üniversite kampuslerinde, kapalı ve açık çarşılar gibi mekânlarda düzenlenebilmektedir^{94,95,96,97,98,99}.

Mini Golf: Golf topunun deliğe gidebileceği farklı varyasyonları olan etapların olduğu, golf sporunu sevdirmeyi amaçlayan bir etkinliktir. Golf genellikle şehir merkezine uzak alanlarda yapıldığı için golf şehir içinde

sadece mini golf şeklinde yapılabilir. Özellikle yerel yönetimler tarafından sağlanan bir imkândır.

Yürüyüş ve Koşu: Devlet kurumları, vakıflar ve özel müteşebbisler tarafından yapılan koşu ve yürüyüş organizasyonlarıdır. Atatürk Koşusu, Cumhuriyet Koşusu, yıl dönümleri koşuları, halk yürüyüşleri gibi etkinlikler kentlileri spora yöneltmek için yapılan organizasyonlardır. 2003 yılında yapılan bir çalışmada ankete katılan kişilerin büyük bir çoğunluğunun yapmak istedikleri ve tercih ettikleri sportif etkinliklerin başında yürüyüş etkinliğinin geldiği¹⁰¹ belirtilmektedir.

Maraton: Dünyada aynı anda iki kıtada yapılan tek etkinlik özelliğine sahip olan İstanbul Avrasya Maratonu ilk defa 1979 yılında gerçekleştirilmiştir. 1981 yılından itibaren her yıl düzenli olarak yapılan Avrasya Maratonuna binlerce insan katılmaktadır⁸⁸. Ayrıca 2004 yılında 108.si düzenlenen Boston Maratonu Dünyanın en eski maratonlarından biridir. Çok ciddi para ödülleri olduğu için sadece atletler olarak 20.000 civarında bir katılım olmaktadır. Genel katılım sayısı ise yüz bini geçmektedir¹⁰².

At Binme: Özellikle atlı spor kulüpleri tarafından yapılan at binme etkinlikleridir. Kent merkezinde at binme alanları kısıtlı olduğu için ya eğitim amaçlı ya da engel atlama türünde etkinlikler yapılır¹⁰³.

Bisiklet: Dünya'da 600 şehirde dokuz yıldır kutlanan, "Dünya Otomobilsiz Şehirler Günü" nü kutlamak için İstanbul'da bisiklet turu düzenlenmiştir. Kabataş - Bebek arasında düzenlenen tura yüzlerce insan katılmıştır¹⁰³. Türkiye Bisiklet Federasyonu tarafından da bisiklet sporunu ve bisikleti sevdirmek amacıyla birçok etkinlik düzenlenmiştir¹⁶⁶. Ayrıca yerel yönetimler tarafında da bisiklet şenlikleri düzenlenmektedir

Halk Oyunları: Sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler başta olmak üzere yerel ve ulusal düzeyde kent içindeki festivaller kapsamında halk oyunları etkinlikleri düzenlenmektedir. Örneğin Gölbaşı Belediyesinin 42. nci kuruluş yıldönümü münasebetiyle 25 Mart 2007 tarihinde halk oyunları gösterileri düzenlenmiştir¹⁰⁴.

Yağlı Güreş: Kent merkezlerindeki yeşil alanlarda (statlar, mesire yerleri v.b.) genellikle festivallerde düzenlenir¹⁰⁴.

Yapay Kaya Tırmanışı: Şehir merkezindeki parklarda çocuklara yönelik küçük etkinlikler yapıldığı gibi özellikle üniversite kampüslerinin açık alanlarında da yapılan bir etkinliktir. Dağcılık bilgisi gerektiren zevkli bir spordur.

Jet ski: Özellikle sahil kent merkezlerinde jet ski etkinlikleri yapılmaktadır.

Tenis: Yerel yönetimler ve diğer kamu kurumları veya özel siteler tarafından yaptırılan kortlarda rekreatif olarak insanların yaptıkları tenis etkinlikleridir. Bu tür organizasyonlar gerek yerel yönetimler, gerek spor kulüpleri veya üniversiteler tarafından sıkça yapılmaktadır.

Karting: Kent merkezlerinde küçük alanlarda veya parklarda oluşturulan pistlerdeki küçük motorlu araçlarla yapılan etkinliklerdir

Kaykay: Üzerinde durabilecek ebatta mepali ağacı ve tahta kerestenin preslenmesi ile ortaya çıkan tahtanın altına tekerler monte edilerek elde edilen kaykay tahtası⁸⁹ sayesinde kent içinde özel olarak hazırlanmış mekânlarda serbest ve kurallı stillerde yapılan etkinliklerdir.

Özel bir firma sponsorluğunda Türkiye de, İstanbul Beşiktaş meydanında, Ankara Armada Alışveriş Merkezinde, İzmir Pazar yerinde, Antalya Beach Parkta yarışmalar düzenlenmiştir¹⁶⁷.

Bungee Jumping: Belirli bir yükseklikten, ileri teknoloji ürünlü iplere bağlanarak aşağı doğru atlanarak yapılan etkinliktir. Kent içinde vinçler vasıtasıyla bu tür etkinlikler gerçekleştirilmektedir⁸⁹.

Su topu: Genellikle tatil yörelerindeki otellerin havuzlarında yapılır.

Frizbi : Plastikten yapılan, yuvarlak ve havaya atıp geri yakalamayla oynan bir oyundur. Türk halkı tarafından yaygın olarak yapılan bir rekreatif etkinlik olmamasına rağmen yurt dışında şehir merkezindeki parklarda sıkça yapılan, insanların eğlenerek spor yaptıkları bir etkinliktir¹⁶⁸.

2.3.2.2. Kapalı Alan Organizasyonları

Bireylerin ruhsal ve bedensel ihtiyaçlarını karşılama yönünden yeterli olmayan yoğun yerleşim bölgelerindeki yaşam koşulları, kapalı alan aktivitelerine ve dolayısıyla şehirsal kapalı alanlara olan ihtiyacı arttırmaktadır¹⁰³. Ülkemizde kapalı ve açık alan rekreatif etkinliklerinin öneminin anlaşılmasından sonra özellikle GSGM tarafından birçok gençlik merkezleri oluşturulmuştur. Bu alanlarda gençlerin sportif ihtiyaçlarını gidermek ve sporu sevdirmek için birçok aktivite düzenlenmektedir¹⁰⁶.

Kent içi kapalı alanlarda gerçekleştirilen rekreatif etkinliklerin başında spor tesisleri gelmektedir. Bu nedenle tesislerde, rekreatif amaçlı etkinliklerde bulunmak isteyen insanlar için birçok etkinlik düzenlenmektedir⁴. Bu etkinlikler;

Yüzme: Kapalı yüzme havuzlarında rekreatif olarak yapılır.

Step: Toplu olarak aletli veya aletsiz müzik eşliğinde yapılan egzersiz şeklidir.

Uzak Doğu Sporları: Aikido, Muai Tai, Taekwondo, Kick Boks ve buna benzer branşlarda yapılır.

Aerobic: Müzik eşliğinde yapılan egzersiz hareketleridir.

Fitness: Vücudun fiziksel uygunluğa kavuşabilmesi için özellikle koşu bandı olmak üzere birçok aletin kullanımıyla yapılan egzersiz şeklidir.

Body Boulding: Daha iri veya gelişmiş ve sağlam bir vücut için ağırlık kullanılarak yapılır. Genellikle erkekler tarafından yapılan bu etkinlik vücudun üst bölümlerinde sık uygulanır.

Streching: Vücudu esnetme ve rahatlatma hareketleridir. Hareket esnasında sabit durulur esneme yapılmaz.

Squash: Kort tenisinin kapalı alanda oynanan bir şekli gibidir. Daha hızlı ve daha seri hareket edilerek yapılır. Spor tesislerinde yeni yeni gelişim gösteren bir etkinliktir.

Yoga: Özellikle yoğun ve stresli iş ortamlarında çalışanlar tarafından, müzik ve egzersiz hareketlerinin birleşimi ile stresten uzaklaşmak için yavaş yavaş yapılan egzersiz türüdür.

Danslar: Genellikle Latin dansları ve klasik dansların yapıldığı türlerdir.

Bale: Estetik, uyum, ritm ve müziğin birleşmesiyle belirli figürler sergileyerek yapılır.

Bilardo: Daha çok özel girişimciler tarafından yapılan bilardo salonlarında yapılan etkinliklerdir.

Dart: Numaralanmış dairelerden oluşan nişan tahtasına küçük okların isabet ettirilerek puan kazanılması esasına dayanan bir oyundur.

Ayrıca masa tenisi de spor tesisleri içerisinde yapılmaktadır.

Spor tesisleri içerisinde yapılan rekreatif etkinlikler dışında kapalı alanlarda yapılan diğer etkinlikler;

Paintball: Boyalı kapsüller atan havalı silahlarla donanmış iki takımın sınırları belirlenmiş bir alanda gerçekleştirdikleri stratejik bir takım oyunudur.

Futbol: (Futsal, Salon Futbolu) Kapalı mahalle halı sahaları diye tabir edilen mekânlarda rekreatif olarak etkinlik için bir araya gelen sporseverler tarafından yapılan etkinliktir. Ayrıca 5'e 5 olarak kapalı salonlarda 12'şer dakikalık dört bölümden oynanarak da yapılır⁹¹. Profesyonel futboldan uzaktır.

Buz Pateni: Artistik patinaj, artistik buz pateni veya figür pateni müzik dans ve sporu bünyesinde birleştiren eğlenceli bir etkinliktir. Maalesef Türkiye'de birkaç büyük il dışında buz pisti bulunmamaktadır.

Oryantiring : Açık alanlarda oldu gibi kapalı alanlarda da yapılır. Genellikle salonlarda yapılan kapalı alan oryantiringinde en ilginç örnekler; İstanbul Kapalı Çarşıda yapılan¹³³, Kanyon ve Cevahir alışveriş merkezinde¹⁵¹, Gazi Üniversitesi Spor Salonunda¹⁵² ve Ankara Bilkent Real alışveriş merkezi kapalı otoparkında yapılanlar sayılabilir.

Bowling: Kapalı mekanlarda yapılan en yaygın sportif faaliyetlerden biridir. Sadece bowlinge yönelik merkezler olduğu gibi içinde bowling salonlarının olduğu yerler tarafından sportif etkinlikler düzenlenmektedir.

Halk Oyunları: Kapalı alanlar olarak salonlarda, gösteri merkezlerinde, tiyatro salonlarında ve özel gecelerin düzenlendiği mekanlarda yapılan halk oyunları gösterileri etkinlikleridir. Yerel yönetimler tarafından okullar arası halk oyunları etkinliklerinin yapıldığı bilinmektedir.

Hokey: Henüz geniş bir kitle tarafından yapılmıyor olsa da bazı belediyelerin desteği ile hokey festivalleri düzenlenmektedir. Özellikle Ankara basta olmak üzere bazı illerde hokey etkinlikleri düzenlenmektedir. Düzenlenen bu etkinlikler genellikle çocuklara yönelik olmakla beraber etkinlikler çerçevesinde müsabakalarda yapılmaktadır.

Bunların dışında Yapay Kaya Duvarı Tırmanışları ve Satranç'ta kapalı alan etkinliklerinden sayılabilir.

2.4. KENT İÇİ ORYANTİRİNG ORGANİZASYONLARI

2.4.1. Dünya ve Türkiye’de Kent İçi Oryantiring Organizasyonlarının Gelişimi

Şehir içi oryantiring ya da kent içi oryantiring etkinlikleri denince ilk akla parklarda, kampüslerde ve kent içinde yapılan oryantiring gelmektedir.

2.4.1.1. Dünya’da Kent içi Oryantiring Organizasyonlarının Gelişimi

Oryantiring; orman, park, korunan doğal alanlar, botanik bahçesi, kampus, çarşı merkezi gibi doğal ve suni dış mekanlarda olabileceği gibi iç mekanlarda da gerçekleştirilebilmektedir⁶.

Oryantiring seyir sporu olmadığı için TV’den naklen yayınlanamamaktadır. Ancak çıkış ve varış’ın seyredilebilme özelliği bulunmaktadır. Bu yüzden oryantiring endüstrisinin gelişmediğini düşünen sporun söz sahibi kişileri, oryantiringi olimpiyatlara sokabilmek ve çekiciliğini arttırmak için park-oryantiringini icat etmişlerdir. Bu yarışlar çoğu zaman şehir içinde veya şehrin ortasında bir parkta yapılabilmektedir. Profesyonel oryantiringçileri yarıştıran kameralar ile çekim yaparak, park oryantiring’i geniş halk kitlelerine bu sporu sevdirmeye

amacı planlanmaktadır. Çevresinde ormanlık alanı olmayan metropoller için ideal bir oryantiring türüdür¹⁰⁸.

Kent içinde yapılan oryantiring etkinliklerinde kontrol noktaları genellikle bilindik yerlere konulur, alışveriş merkezi, alt ve üst geçitler, kilise, büyük mekânlar (stadyum, spor salonu v.b.)¹⁰⁷.

Armstrong'a göre; parklar oryantiringin yapılabilceğı, insanların cesaretleneceğı, kaybolmadan dolaşabilecekleri uygun yerlerdir²⁷. Özellikle çocuklar için parkların bu uygunluğı sayesinde İngiltere'de parklarda ve kampüslerde yapılan bir okul ligleri başlatılmıştır. Bu lig Kuzey ve Güney olmak üzere yapılmaktadır. Öğrencilerin katıldığı oryantiring okul ligindeki amaç; oryantiringteki rekabet ve hırsın okula da yansıtılmasıdır¹⁷⁰.

Oryantiring genellikle kırsal alanlarda yapılmasına rağmen Kent macera yarışları olarak da bilinen kent içi oryantiring, dünya çapında gün geçtikçe daha popüler olmaktadır²². Ayrıca park oryantiringin görsel olması, eğlenceli bir şekilde öğretilmesi ve yapılabilmesi bu popülerliğı arttırmaktadır¹⁰⁹.

1890'larda İsveç ve Norveç'te park ve show oryantiring yapıldığına dair kayıtlar gazetelerde yer almıştır¹¹⁰. Bu tarihten sonra birçok park oryantiring etkinliği düzenlenmiştir.

Almanya'daki ilk park oryantiring etkinliği 1985 yılında Bundeswehr bölgesinde okul kampüsünde gerçekleştirilmiştir¹¹¹.

Park Dünya Turu etkinlikleri 1995 yılında başlamasına rağmen ilk PWT (Park Oryantiring Dünya Turu) yarışması, 1996 yılında Vasa / Finlandiya'da düzenlenmiştir. Etkinliğin görüntüleri canlı olarak televizyonlarda yayınlanmıştır. Aynı yıl içinde düzenlenen 4 etkinliğin ikincisi Laxa / İsveç'te yapılmış ve bu etkinliği, 12 Televizyon kanalı takip etmiş ve 5000 civarında seyirci katılmıştır. Üçüncü etkinlik Oslo / Norveç'te olmuştur. Yarışmanın yapıldığı tarihte Oslo'da düzenlenen minikler futbol turnuvasına gelen 15.000 minik sporcuda oryantiring ile tanışmıştır. Son etkinlikte Prague / Çek Cumhuriyetinde yapılmıştır. PWT' de dereceye giren sporculara yarım milyon İsveç Kronu, nakip para ödülü olarak verilmektedir¹⁵⁶.

Aslında 1995 yılından önce özellikle Finlandiya, Norveç, Almanya, İngiltere gibi ülkeler olmak üzere Avrupa'nın birçok ülkesinde park oryantiring etkinlikleri yapılyordu ama nasıl ki Oryantiringin 1890'larda yapıldığını bildiğimiz halde asıl başlangıcının 1918 yılı olduğunu kabul

ediyorsak, park oryantiring etkinliklerinin başlangıcını da 1990'lardan sonra olduğunu kabul etmeliyiz.

1997 yılında uluslararası park yarışmaları İtalya'ya kadar sıçramıştı ama Avrupa'nın dışına henüz açılmamıştı. PWT'nin İkinci yılı olmasına rağmen park yarışlarına Dünyanın en iyi sporcular katılmaktaydı ve bu sayede binlerce izleyici çekebilmekte ve birçok sponsor bulup TV'lerde yayınlanmaktaydı.

1997 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Eskilstuna / İsveç 2.5.1997
2. Jyväskylä / Finlandiya 13.6.1997
3. Flisa / Norveç 26.6.1997
4. Laxa / İsveç 2.8.1997
5. Cesky Krumlov / Çek Cumhuriyeti 7.10.1997
6. Budapest / Macaristan 8.10.1997
7. Graz / Avusturya 10.10.1997
8. Venice / İtalya 11.10.1997¹⁵⁶.

1998 yılına gelindiğinde PWT yarışmaları artık dünyayı sarmaya başlamış ve Avrupa kıtası dışındaki ilk etkinliğini Çin de gerçekleştirmiştir. Aslında bunun bir başka sebebi daha vardır. 2008 yılında olimpiyatların Çin'de düzenlenecek olması da, yarışmaların burada olmasının altında yatan başka bir etkidir¹⁰⁸.

1998 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Hong Kong / Çin 6.3.1998
2. Hong Kong / Çin 7.3.1998
3. Beijing / Çin 14.3.1998
4. Beijing / Çin 15.3.1998
5. Västeras / İsveç 1.5.1998¹⁵⁶.

1999 yılında ise takvime Danimarka, Japonya ve İskoçya'da eklenerek PWT'nin yapıldığı ülke sayısı 12'ye çıkmıştır.

1999 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Farum / Copenhagen / Danimarka 26.3.1999
2. Skansen / Stockholm / İsveç 23.4.1999
3. Turku / Finlandiya 11.6.1999
4. Glasgow / Büyük Britanya (İskoçya) 15.6.1999
5. Oslo / Norveç 12.8.1999
6. Tokyo / Japonya 11.10.1999
7. Hangzhou / Çin 15.10.1999
8. Shanghai / Çin 17.10.1999¹⁵⁶.

Yine 1999 yılı içi 1–4 Temmuzda Kanada'da 4. Barebones Oryantiring Festivali düzenlenmiştir. Özellikle okul çağındaki çocukların

katılımının fazla olması nedeniyle her etkinlikte park oryantiring yarışmaları yapılmaktadır¹⁷¹.

2000 yılı Temmuz ayı içerisinde İsveç'te O-Ringen yarışmalarında Beijing Olimpik Ticari şirketinin destekleri ile yapılan PWT "Şampiyonlar Yarışmasına", 10.000 ve 3.000 metre Dünya rekoru'nun sahibi ve 5.000 metre olimpiyat şampiyonluğunu koruyan Çinli Wang JUNXIA'de katılmıştır¹⁰⁸.

2000 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Hamina / Finlandiya 15.6.2000
2. Kumla / İsveç 26.7.2000 O-Ringen 5-days
3. Maribor / Slovenya 1.8.2000
- Şampiyonlar Haftası / Avusturya 3.8.2000 - 5.8.2000
- Leibnitz Avusturya 4.8.2000 Karışık Bayrak 2+2
4. Leibnitz Avusturya 5.8.2000 Final (En iyi 25 bayan ile 25 erkek)
- Golden Final Asya 21.10.2000 - 31.10.2000
5. Fredrikstad Norveç 21.10.2000
6. Bangkok Tayland 24.10.2000
7. Shanghai Çin 28.10.2000
8. Kunming Çin 31.10.2000¹⁵⁶.

2001 yılında Norveç'te yapılan PWT serisine 40'dan fazla ülkeden 2000 civarında elit sporcu katılarak, oryantiringin olimpiyatlara girmesinin yolunun park oryantiringinden geçeceğini göstermiş oldular. Eski Dünya şampiyonu ve PWT'nin kurucusu olan; Jörgen MÅRTENSSON'un bir sonraki hedefi ise; Olimpiyat oyunlarını içeren resmi kriterler için 75 farklı ülkeden Dünya Şampiyonlarını park orienteering serilerine çekmekti¹⁰⁸.

2001 yılında, Kore'de PWT serilerine katılan ülkelere biri oldu.

2001 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

Şampiyonlar Haftası / Çek Cumhuriyeti

Chrudim Pardubice / Çek Cumhuriyeti 6.2.2001 Karışık Bayrak

1. Chrudim Pardubice / Çek Cumhuriyeti 8.5.2001 • Final
2. Oslo / Norveç 24.6.2001
-Golden Final / Asya
3. Bangkok / Tayland 20.10.2001
4. Nanjing / Çin 23.10.2001
5. Shanghai / Çin 25.10.2001
6. Seoul / Kore 27.10.2001
7. Seoul / Kore 28.10.200¹⁵⁶.

1999 ve 2001 yılları arasında PWT etkinliklerinin birçoğunun uzak doğuda gerçekleştirilmesinin nedeni, Ağustos 2001 de Japonya'da yapılacak Dünya Oyunlarına oryantiringinde girmiş olması ve buna yönelik hazırlık aşaması niteliği taşımasıdır¹¹². Son yılların Dünyadaki en iyi

oryantiringçisi, gençlerde ve büyüklerde birçok kere Dünya şampiyonluğunu tatmış olan; Thierry Gueorgiou'nun¹¹³. vatani olan Fransa'da 2002 yılında PWT serilerine katılmıştır.

2002 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Cechy p. Kosirem / Çek Cumhuriyeti 11.5.2002
2. Prostějov / Çek Cumhuriyeti 12.5.2002
3. Vierumäki / Finlandiya 14.6.2002
4. Karlsborg / İsveç 24.7.2002
5. Mulhouse / Fransa 24.10.2002
6. Alberobello / İtalya 26.10.2002
7. Matera / İtalya 27.10.2002 Avrupa Finali¹⁵⁶.

2003 yılında serinin yarışmaları sadece İsveç'te yapılmış fakat bu serilerden sonra dünya'nın en iyilerinin belirleneceği sıralamalı yarışmalar diğer ülkelerde devam etmiştir.

2003 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Växjö (Teleborg) İsveç 23.10.2003
2. Jönköping (Stadsparken) İsveç 24.10.2003
3. Eksjö (Stora torget) İsveç 25.10.2003

Final Serisi Smaland, İsveç

En iyilerin katılacağı etkinlikler, sıralamalı sistemle en son Dünya Şampiyonası düzenlenmektedir.

Spring Kupası / Hillerod, Danimarka 29.3.2003 Uzun mesafe yarışı

Nordic Açık Şampiyonası / Malmköping / İsveç 1.5.2003 Hız Yarışları

Forssa Phone Games Urjala / Finlandiya 12.6.2003 Orta Mesafe Yarışı

Dünya Şampiyonası / Rapperswil / İsviçre 5.8.2003 Hız Yarışı¹⁵⁶.

2004 yılına gelindiğinde bir önceki yıla göre etkinlik sayısında artma olmuş fakat bu artık yarışma olarak değil tanıtım olarak düzenlenmiştir. Bu sayede diğer kıta ve ülkelere yayılması hızlı olmuştur. bunun en iyi örneği ise Ginosa / Kenya'daki PWT etkinliğidir.

2004 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Gravina di Ginosa / İtalya 11.3.2004
2. Lecce / İtalya 13.3.2004
3. Prostejov / Çek Cumhuriyeti 8.5.2004
4. Bratislava / Slovakya 9.5.2004
5. Nagoya / Japonya 6.11.2004
6. Nanjing / Çin 17.11.2004
7. Suzhou / Çin 20/11//2004
8. Shanghai / Çin 21.11.2004¹⁵⁶.

PWT'nin İskandinav ülkeleri dışında yaptığı etkinlikler genellikle ya ilkbaharda ya da sonbaharda yapılmaktadır. 2005 yılı PWT'nin 10'uncu yıldönümü, Kasım ayının ilk haftası Çin de kutlanmıştır.

2005 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Otranto / İtalya 3.3.2005
2. Brindisi / İtalya 5.3.2005
3. Shanghai / Çin 1.11.2005
4. Suzhou / Çin 3.11.2005
5. Jinhua / Çin 5.11.2005
6. Hangzhou / Çin 6.11.2005
7. Yuxi / Çin 10.11.2005¹⁵⁶.

Kent içi oryantiring etkinliklerinin gelişimine örnek olabilecek büyük etkinliklerden bir tanesi de 2005 yılında Amerika Seattle'da gerçekleşmiştir. Seattle gece ve gündüz macera yarışı kent içi oryantiringine bir örnektir²².

2006 yılında PWT tarafından iki etkinlik düzenlenmiştir. Fakat özellikle 2005 ve 2006 yılları, Park Oryantiringin Avrupa'da çok sık olarak yapıldığı bir etkinlik haline gelmiştir.

2006 yılında düzenlenen park oryantiring etkinlikleri;

1. Palermo / İtalya 4.3.2006
2. Lagonegro / İtalya 11.3.2006¹⁵⁶.

Ama zannedilmesin ki park oryantiring bir gerileme içine girmiştir. Tam tersine artık o kadar yayılmıştır ki Avrupa'daki birçok ülke kendi

içlerinde PWT' ye benzer etkinlikler düzenlemektedirler¹⁵⁵. Buna en iyi örnek 2005 yılında arazi yarışları ile başlayan ve 2007 yılından itibaren park oryantiring yarışmalarıyla devam eden MOC (Mediterranean Oryantiring Championship, (Akdeniz Oryantiring Şampiyonası)) Grand Prix yarışmalarıdır¹⁷².

İlk MOC Park Grand Prix 17 ve 18 Mart 2007 tarihinde İtalya, Castellaneta, Gravina, Palagranello, Altamura, Bari, Bitonto, Canno-le, Carovigno, Ginosa, Laterza e Martignano da düzenlenmiştir. Bu yarışmalara 30 ülkeden 500 civarında sporcu katılmıştır^{114,115,116}. İlk MOC Park Grand Prix ile aynı hafta içinde İtalya'da düzenlenen MOC Camp etkinlikleri içinde 11- 15 Mart tarihleri arasında düzenlenen park yarışmalarının devamında final yarışı Altamura Town Centre'da yapılmıştır. Aynı tarihlerde günü birlik olarak Karadağ'a bağlı adalara da geçerek buralarda da park oryantiring etkinlikleri düzenlenmiştir¹⁷².

2007 yılı içerisinde PWT etkinliği 20.10.2007 tarihinde Fredrikstad / Norveç'te Blodslitet te düzenlenmiş¹⁵⁶, Aynı yılın Eylül ayında İsveç'te ultra uzun PWT etkinliği ve İsveç'teki öğretmenlere de Oryantiring eğitimi verilmiştir.

PWT etkinliklerinde yıl içindeki serilerde koşan en iyi 25 erkek ve en iyi 25 bayan oryantiringçi için yılsonunda final düzeyinde bir organizasyon

ile büyük bir yarışma daha yapılmış ve final düzeyinde bir organizasyon olmuştur. En çok izleyiciyi ve televizyon yayıncıları bu etkinlik çekiyordur. Binlerce insan sırf en iyi oryantiringçileri görebilmek için bu yarışmaları takip etmektedirler.

Venedik'te de her yıl düzenli olarak şehir merkezinde şehir içi oryantiring yarışmaları yapılmaktadır. Venedik'te oryantiring yapmanın en keyifli yanlarından birisi, Venedik'in, 150 den fazla küçük adacığın köprülerle birleştirilmesi ile oluşturulmuş bir şehir konumunda olmasıdır. Adria, Podova ve Venedik'te üç gün süren yarışmalar, Dünyanın birçok yerinden gelen 2000 den fazla sporcunun katılımıyla 2007 yılı içerisinde 8.nci kez yapılmıştır*

2.ncisi düzenlenen MOC Grand Prix yarışmaları bu tarihe kadar düzenlenen en son büyük park oryantiring etkinliği olarak, 8 Mart 2008 tarihinde Castel del Monte-Andria / İtalya'da yapılmıştır. Yarışma sonucunda erkelerde Francois Gonon ve bayanlarda ev sahibi ülkeden Michela Guizzardi birinciliği kazanmışlardır¹⁵⁵.

* KALENDEROĞLU, Alex, İstanbul Oryantiring Kulübü Kurucu Başkanı, Birebir Görüşmeden alınan verilere göre, İstanbul, 09.03.2008

2.4.1.2. Türkiye’de Kent İçi Oryantiring Organizasyonlarının Gelişimi

Türkiye’deki ilk kent içi orienteering etkinliği, Ankara Oryantiring Grubu (AOG) tarafından 39’uncu etkinliği olarak 10 Haziran 2001 tarihinde Ankara kalesinde yapılmıştır. (Ek-4) Türkiye’de ilk defa düzenlenen bu etkinliğe 26 kişi katılmıştır. Gökhan ÜNAL tarafından AOG’nin 9 numaralı 1/1250 ölçekli haritasında hazırlanan parkur, 19 hedeften oluşmaktaydı* Kontrol noktaları kapı numaralarından oluşuyordu ve katılımcılar her noktada bu numaraları ellerindeki hedef kontrol kartına kaydetmekteydiler.

Bu etkinlik; Türkiye’deki kent içi oryantiring etkinliklerinde bir milat niteliği taşımaktadır. Türkiye’deki ikinci kent içi oryantiring etkinliği yine AOG tarafından 17 Haziran 2001 tarihinde Ankara Kalesinde “Babalar Günü Özel Etkinliği” olarak düzenlenmiştir*

Ankara Kalesinde düzenlenen bu etkinlik, 24 Haziran 2001 tarihinde İstanbul Kapalı arşıda, dünyanın en büyük alkollü içecek firmalarından olan Jhonnie Walker tarafından düzenlenecek olan oryantiring yarışmasına ön hazırlık niteliğindeydi. Ankara’da düzenlenen bu etkinlikte

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

dereceye girenler İstanbul'daki yarışmaya direk katılma hakkı elde etmişlerdir*

Aslında 2001 yılından önce izciler tarafından kent içinde yön bulma etkinlikleri yapılmaktaydı fakat gerek harita, gerekse yöntem ve yön bulma teknikleri bakımından oryantiring kavramından biraz uzaktı.

Bilindiği üzere oryantiring, genellikle doğa koşullarında yapılmaktadır. Ama bu sporun televizyondan izlenmesini isteyenler park oryantiringi icat etmişlerdir. Önceleri şehrin parklarında yapılan bu spor sonra şehrin sokaklarına kaymış ve böylece Türkiye'de ilk kez tamamıyla kapalı bir alanda, Kapalıçarşı'da kent içi oryantiringi yapılmıştır⁴⁸.

Türkiye'de yapılan ikinci kent içi oryantiring etkinliği, Jhonnie Walker tarafından dördüncüsü düzenlenen “Jhonnie Walker Action Time” Oryantiring etkinliği olarak 24 Haziran 2001'de İstanbul Kapalı Çarşı'da gerçekleştirilmiştir⁴⁸. (Ek-5)

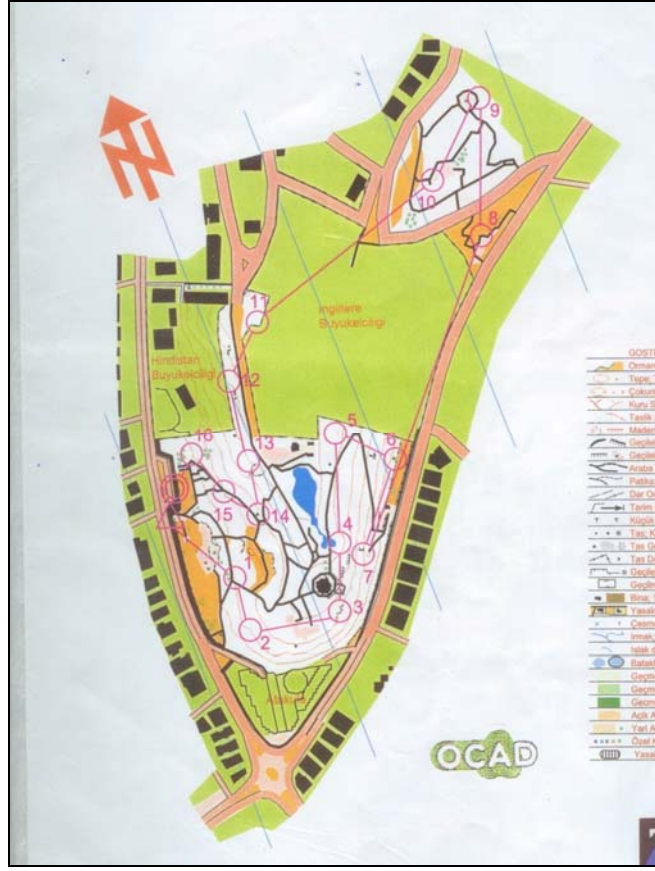
Jhonnie Walker Action Time adıyla Türkiye'den yaklaşık 60.000 kişinin katılmak için başvurduğu Johnnie Walker Kapalı Çarşı yarışmasının

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

da dereceye giren 7 erkek ve 5 bayan sporcu Türkiye'yi İskoçya'da temsil etmeleri için seçilmişlerdir³². Ayrıca bu etkinlikte Türkiye'de ilk defa Elektronik Kontrol Sistemi kullanılmıştır.

Türkiye'de düzenlenen üçüncü kent içi ve ilk kampüs oryantiring etkinliği, Oryantiring tanıtım ve eğitim semineri kapsamında Akdeniz Üniversitesi kampüsünde 15 Ocak 2002 tarihinde gerçekleştirilmiştir* (Ek-6) Türkiye'de düzenlenen dördüncü kent içi oryantiring etkinliği ve Türkiye'deki ilk park oryantiring etkinliği yine AOG tarafından 27 Ocak 2002 tarihinde Ankara "Atakule Botanik Park"ında gerçekleştirilmiştir. (Resim 14) Etkinlikte Gökhan UNAL tarafından hazırlanan AOG/Mülkiye 10 numaralı 1/2500 ölçekli harita kullanılmıştır

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

Resim 14. Türkiye'deki ilk Park Oryantiring Etkinliği haritası*
(Atakule Botanik Park - Ankara)

17 hedeften oluşan parkurda hedef yerlerine kısa surede doğada eriyebilen kâğıt kurdelelerden oluşan bayraklar yerleştirilmiştir, özellikle üniversiteli öğrencilerden oluşan 41 kişi katıldığı yarışmada katılımcılara verilen hedef kontrol kartlarına bayraklar üzerindeki şifreleri yazmaları istenmiştir*.

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

Üniversite Sporları Federasyonunun 19–21 Nisan 2002 tarihlerinde Abant İzzet Baysal Üniversitesinde ikincisini düzenlediği “oryantiring tanıtım ve eğitim seminerleri” içerisinde ilk defa salon oryantiring etkinliği düzenlenmiştir. Yine aynı etkinlikte AİBÜ kampusünde küçük bir oryantiring yarışması da düzenlenmiştir. (Ek-7)

17 Mart 2002 tarihinde AOG tarafından ikinci park oryantiring etkinliği haritası yeni çizilen Ankara Kurtuluş parkında düzenlenmiştir. Aynı parkta 28 Nisan 2002 tarihinde Türkiye’de ilk defa bir parkta Bayrak Oryantiring yarışması düzenlenmiştir*

Ocad ortamında çizilen ilk kampus oryantiring haritası Kasım 2002 de Orta Doğu Teknik Üniversitesi kampusü haritasıdır. Aynı haritada 22–24 Kasım 2002 tarihlerinde Ankara’da yapılan ilk hakem kursu kursiyerleri tarafından ODTÜ kampusünde ilk etkinlik yapılmıştır. Bu etkinlik aynı zamanda ikinci üniversite kampüs oryantiring etkinliğidir*

2003 yılı içerisinde yapılan en büyük park oryantiring yarışması 9 Mart’ta Dağcılık Federasyonu Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Türkiye Oryantiring Şampiyonası olarak Bursa Soğanlı Milli Parkında

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu etkinlik federasyonumuz tarafından yapılan ilk park oryantiring etkinliğidir. (Ek-8)

Park oryantiringin tanıtım ve görsel gücünün farkına varan ticari kuruluşlar artık bu sporu kullanarak sportif aktiviteler düzenlemeye başlamışlar ve 22 Mart 2003 tarihinde İstanbul Büyük Adada “Nokia City Challenge” şehir içi oryantiring etkinliği yapılmıştır¹⁶¹.

2003 yılında Ocak ortamında çizilen ilk üniversite kampüsü oryantiring haritaları Gazi Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversiteleri tarafından çizilmiş ve aynı yıl etkinlikler düzenlemeye başlamışlardır. 8–9 Nisan 2003 tarihlerinde GÜDAK’ta oryantiring eğitim semineri verilerek geniş katılımlı bir yarışma yapılmış ve bu tanıtım organizasyonunun sonunda Mayıs ayında Gazi Üniversitesi Bahar Şenlikleri kapsamında yaklaşık 170 kişinin katılımı ile çok büyük bir etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinlik o tarihe kadarki kampüste yapılan en geniş katılımlı park oryantiring etkinliğidir¹⁵².

Nisan 2003’te federasyon tarafından İstanbulda düzenlenen oryantiring etkinlikleri içersinde yine Türkiye’de ilk defa bir geminin içerisinde oryantiring yarışması yapılmıştır. Miyar, filika, salon ve kamara güverteleri olmak üzere 4 katında yapılan yarışma oryantiringin her yerde yapılabileceğinin ilk ve en güzel örneğidir. (Ek-9)

2003 yılı içerisinde bir ilk daha yaşanmış Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından ODTÜ kampusünde ve İstanbul oryantiring grubu tarafından Beşiktaş Yıldız Parkında aralık ayında ilk Gece Park Oryantiring etkinlikleri yapılmıştır.

İstanbul'da Özgürlük Parkı, Yıldız Parkı, Cumhuriyet Parkı, Florya'da Florya Parkı ve 2003–2004 yılları içerisinde çizdirilmiştir. İlk etkinliklerde yine aynı yıl içerisinde yapılmıştır. İkinci Kapalı Çarşı Oryantiring Yarışması yine “ist5days” yarışmaları kapsamında Kasım 2004'te yapılmıştır*

13–19 Mart 2004'te Süleyman Demirel Üniversitesi (SDÜ) kampüsünün haritası, Haziran 2004'te Celal Bayar Üniversitesi (CBÜ) kampusü oryantiring haritası ve Temmuz 2004'te Muğla Köyceğiz İzci Kampı oryantiring haritaları çizdirilmiştir. Ayrıca Türkiye'nin en büyük ve Avrupa'nın ilk üç parkı arasında bulunan Ankara Harikalar Diyarı parkı Kenan AKSİN tarafından Kasım 2004'te çizilmiştir. Kasım ayı içerisinde yapılan bir başka etkinlik Türkiye İzcilik Federasyonu Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Haziran ayında Bursa Soğanlı Milli Parkında Türkiye oryantiring şampiyonası, Ankara Gençlik Parkında II Atatürk'ü Anma Oryantiring Yarışmaları yapılmıştır.

* KALENDEROĞLU, Alex, İstanbul Oryantiring Kulübü Kurucu Başkanı, Birebir Görüşmeden alınan verilere göre, İstanbul, 09.03.2008

Oryantiring organizasyonları yapan Türkiye'deki ilk ve tek firma özelliğini taşıyan Macera Akademisi tarafından 4 Eylül 2004 tarihinde İstanbul Büyükkada'da ilk defa kent içi bisikletli oryantiring etkinliği gerçekleştirilmiştir¹¹⁷. Aynı firma tarafından 10 Ekimde de İstanbul Heybeli ada'da yine bisikletli oryantiring etkinliği düzenlenmiştir.

Yine 2004 yılı içerisinde Hürriyet Gazetesi sponsorluğunda "Hürriyet Oryantiring Günleri" düzenlenmiştir. Sadece üniversiteleri kapsayan bu etkinlik dört üniversitede düzenlenmiş ve bu yarışmalarda dereceye girenler, İstanbul Oryantiring Grubu tarafından düzenlenen, "ist5days" etkinliklerinin finali olarak kapalı çarşıda gerçekleştirilen yarışmaya katılmışlardır* İstanbul'daki ilk park oryantiring etkinliği Yine aynı yıl "ist5days" yarışmaları içerisinde Beşiktaş Yıldız Parkında yapılmıştır.

25.12.2004 tarihinde Ankara Oryantiring Topluluğu tarafından Türkiye'de ikinci defa Salon Oryantiring yarışması 40'dan fazla katılımcı ile Gazi Üniversitesi Spor Salonunda yapılmış ve 2005 yılında Balıkesir Şehir Parkı, Gazi Üniversitesi Gölbaşı Kampüsü, İzmir'de İzmir Fuarı ve Hasanağa Parkı, Muğla Üniversitesi Kampüsü ve Heybeli Ada oryantiring haritaları çizilmiştir.

* KALENDEROĞLU, Alex, İstanbul Oryantiring Kulübü Kurucu Başkanı, Birebir Görüşmeden alınan verilere göre, İstanbul, 09.03.2008

20.03.2005 tarihinde Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi (GÜDAK) tarafından Gazi Üniversitesi merkez kampüsü içerisinde Show Oryantiring yarışması yapılmış ve bu etkinliğe yüze yakın sporcu katılmıştır¹⁵². Bu etkinlik Türkiye’de ilk defa bir parkta yapılan show oryantiring etkinliğidir.

30 Nisan 2005 tarihinde Gazi Üniversitesi Doğa sporları ve Arama Kurtarma Merkezi tarafından Gölbaşı Kampüsü Sosyal Tesislerinde düzenlenen Uçurtma Şenlikleri kapsamında Show Oryantiring etkinliği yapılmış, şenliklere katılan 260 civarında katılımcının 200’ü oryantiring etkinliklerine katılarak, en kalabalık yapılan Show Oryantiring etkinliği düzenlenmiştir¹⁵².

29 Mayıs 2005 tarihinde Macera Akademisi tarafından İstanbul Büyükkada’da dağ bisikleti ile 24.12.2005 tarihinde İstanbul Florya Parkında da klasik oryantiring yarışmaları yapılmıştır¹⁵¹. Büyükkada’da yapılan etkinlik Türkiye’de kent içinde yapılan ilk dağ bisikleti oryantiring etkinliğidir. İstanbul’daki diğer etkinlik Özel Alev Okulları kampüsünde yapılan Birinci Uluslararası Alev Okulları Oryantiring yarışmasıdır. 2004’te başlayan “ist5days” yarışmalarının 2005 yılındaki son ayağı Kapalı Çarşıda düzenlenmiştir¹⁶³. başka bir etkinlikte Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından 12 Kasım 2005’te Ankara Harikalar Diyarı parkın da III Atatürk’ü Anma Oryantiring yarışması etkinliği olarak düzenlenmiştir.

2006 yılı içerisinde Türkiye'deki ilk park oryantiring etkinliği 18–19 Şubat tarihlerinde Türkiye İzcilik Federasyonu Oryantiring Ankara il Temsilciliği tarafından Ankara Gençlik parkında gerçekleştirilmiştir¹⁷⁰. İkinci etkinlik ise yine aynı makam tarafından 25 Mart 2006 tarihinde Kurtuluş parkında gerçekleştirilmiştir. Yarışma çocuklara yönelik düzenlenmiş ve yüze yakın çocuk etkinliğe katılmıştır. Üçüncü büyük etkinlik, Adana Çukurova Üniversitesi Lütfi Aksungur Spor Salonunda İspanyol ve Türklerin katılımı ile Engellilere yönelik olarak yapılmıştır^{53,54}.

Mayıs ayındaki ilk etkinlik Gazi Üniversitesi Bahar Şenlikleri kapsamında 10 Mayıs 2006 tarihinde “Ankara Üniversitelerarası Oryantiring Yarışması” etkinliğidir. Bu etkinliğe Ankara'daki altı üniversiteden yaklaşık 80 civarında sporcu katılmıştır¹⁵².

Beşinci büyük etkinlik 11 Mayıs 2006 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından üniversite kampüsü içerisinde düzenlenen park trail oryantiring (Engellilere yönelik) etkinliğidir¹⁷².

Altıncı etkinlik ise 10–11 Haziran 2006 tarihlerinde, Türkiye Oryantiring Federasyonu tarafından Bursa Soğanlı Milli parkında gerçekleştirilmiştir¹³⁴. 2006 içerisindeki son yarışma İstanbul oryantiring grubunun düzenlediği “İst5days” yarışları içerisinde yıldız parkında, Kapalı Çarşıda ve ikinci defa olmak üzere gemide gerçekleştirilmiştir¹⁶³.

2006 ve 2007 yılı içerisinde ticari bir firma tarafından İstanbul Beyoğlu'nda ve Nişantaşı'nda "Define Avı" adı altında şehrin sokaklarında yapılan bir etkinlik düzenlenmiştir¹⁷⁵.

25 Mart 2007'de İstanbul Heybeliada'da ve 28 Nisan 2007'de Büyükdada'da olmak üzere Macera Akademisi tarafından iki oryantiring etkinliği düzenlenmiştir. Bu etkinlikler hem bisiklet oryantiringi hem de klasik park oryantiring şeklinde gerçekleştirilmiştir¹⁵¹. Türkiye Oryantiring Federasyonu tarafından da, 27 Mayıs 2007'de Samsun Doğu Park'ta ve 11 Kasım 2007'de Ankara Harikalar Diyarı parkında olmak üzere iki park oryantiring etkinliği düzenlenmiştir¹³⁴. Ankara'da düzenlenen diğer park oryantiringi etkinlikleri ise, Gazi Üniversitesi tarafından Gölbaşı kampüsünde ve özel bir topluluk tarafından Ankara Bilkent Real AVM' otoparkında yapılmıştır. (Ek-18)

2007 yılındaki en büyük park oryantiring etkinliği 12-15 Eylül'de İstanbul'da düzenlenen 10'ncu Balkan Oryantiring Şampiyonası birinci gününde koşulan Emirgan Korusu hız yarışmasıdır. (Ek-10)

Yine Emirgan Korusu'nda 25 Kasım 2007'de "ist5days" yarışları birinci günü park oryantiring etkinliği düzenlenmiştir. Aynı günün akşamında ise Kapalı Çarşıda gece park oryantiringi ile 2007'deki son kent içi oryantiring etkinliği yapılmıştır¹⁶³.

2008 yılı içerisindeki ilk park oryantiring etkinliği Türkiye Oryantiring Federasyonu tarafından 23–24 Şubat tarihlerinde Antalya Piramit Parkta, ikinci etkinlik 29–30 Martta yine Türkiye Oryantiring Federasyonu ve Keçiören Belediyesi tarafından Keçiören Kalaba Vadisi Botanik Parkta ve üçüncü etkinlik ise 23 Nisan’da Ankara Oryantiring İl temsilciliği tarafından Harikalar Diyarı Parkında gerçekleştirilmiştir.

Yine özel bir firma tarafından 2008 yılı içerisinde Denizli, Bursa, Antalya ve Mersin’de “Define Avı” adı altında şehir içi oryantiring etkinlikleri düzenlenmiştir. Türkiye’de en son çizilen park oryantiring haritası, İbrahim YILMAZ tarafından 10–20 Mart tarihleri arasında Ankara Keçiören’deki Kalaba Vadisi Botanik parkı haritasıdır.

İstanbul’da 10, Samsunda 2, Muğla’da 4, Bursa’da 2, Isparta’da 2, Erzincan’da 3, Balıkesir’de 3, İzmir’de 5, Antalya 4, Mersin’de 1, Manisa’da 1, Adana’da 1, Afyonda 1, Bolu’da 1, Kastamonu’da 1 ve Ankara’da 24 adet olmak üzere Türkiye’de toplam 65 adet park oryantiring haritası olduğu bilinmektedir.

2.4.2. Kent İçi Oryantiring Organizasyonlarının Gelişimine Etki Eden Unsurlar

Televizyon: Günümüzde spora duyulan ilginin her geçen gün artması sonucu oluşan spor kamuoyu ve bu kitlenin spor alanında, spor ile ilgili beklentileri de her geçen gün artmaya devam etmektedir. Bu ilgi sonrasında medya içinde de spor ile ilgili birimlerin kurulması kaçınılmaz hale gelmiştir¹¹⁸.

Spor sayesinde televizyon bir kitle iletişim aracı olurken, spor da televizyon sayesinde geniş halk kitlelerine ulaşma imkânı bulmuştur. Özellikle sporun tüm dünyada bir sosyal olgu olarak gelmiş olduğu konumda kitle iletişim araçlarının büyük rolü olmuştur. Değişik spor dallarının tanıtılıp yaygınlaştırılması, spor yapma olanağına sahip olmayan çoğunluğun spora ilgi duyması, kitle iletişim araçları sayesinde gerçekleşmiştir¹¹⁹.

Televizyon ekranına yansıyan her spor etkinliğinin belli bir ekonomik getirisi bulunmaktadır. Bu anlayışa uymayan etkinlikler ekrana yansıtılmamaktadır. Spor programlarını düzenleyen yayıncıların yaptıkları yatırımın karşılığını alabilmek için organizatörlerden bazı talepleri bulunmaktadır. Bu taleplerin başında da; organizasyonun başlama saati, etkinliğin televizyon yayın akışına uyacak şekilde düzenlenmesi

gelmektedir¹²⁰. Oryantiring sporu hızlı bir büyüme içindedir fakat bu büyümenin etkisi medyaya dayandırılmaz çünkü izleyici değil katılımcı bir spordur¹⁶. Görselliği olmadığı için haliyle televizyonlarda da yer bulamayan oryantiring, özellikle son yıllarda görselliğini arttırmak ve televizyonlarda yer bulabilmek içinde park oryantiringini yaygınlaştırma çalışmaları yapılmaktadır¹⁰⁸. Klasik oryantiringin görselliğinin az olduğu için başlatılan park oryantiringi, istenileni başarma yolundaki en büyük adımı 1996'daki PWT yarışlarının Norveç'teki ikinci turunu 12 dünya televizyonu tarafından takip edilmesi olmuştur¹⁵⁸.

Türkiye'de bununla ilgili en iyi örnek 2004 yılında Gazi üniversitesi Merkez Kampusünde yapılan show oryantiring yarışmasına birden fazla televizyon kanalının katılarak bu etkinliği kanallarında yayınlamaları olmuştur²⁴.

Teknoloji (Bilgisayar ve İnternet): Dünyanın en önemli icatlarının başında gelen internetin icadı oryantiringinde gelişmesine büyük katkılar sağlamış ve böylece bu spor daha geniş kitlelere ulaşmıştır¹²¹.

Dünyadaki en eski oryantiring etkinliğinin haritası siyah beyazdı¹⁵³. Teknolojideki gelişmeler ile ilerleyen zamanlarda renkli olarak çizilmeye başlandı. Bu ilerlemelerin devamında profesyonel oryantiring haritaları ortaya çıktı. Bu alandaki en büyük gelişmeler, oryantiring harita çizim

programı Ocad'in ortaya çıkışı, daha çok kişiye ulaşmak ve daha hızlı iletişim kurabilmek için mail gruplarının oluşturulması ve web sayfalarının ortaya çıkışı olarak gösterilebilir.

Birçok alanda olduğu gibi bilgisayar ve internetin katkıları sadece belirttiğimiz bu alanlarda değil birçok alanda da oryantiringin gelişmesi için çok önemlidir.

Teknolojik zımbalama sisteminin (Elektronik Kontrol Sistemi) üretimi, Spor Ident ve E-mit sitemlerinin üretilmesi sayesinde kent içinde yapılan etkinliklerdeki sporcuların süreleri daha sağlıklı bir şekilde tutulmaya başlanmış ve sonuçlar sıfır hata ile çok kısa zamanda yayınlanmıştır. Böylece kent içinde yapılan etkinliklerin popülarlığının artmasında etken olmuştur. Ayrıca kent içi oryantiring etkinliklerinin seyredilebilir olması sebebiyle dev ekranlar kurularak çekiciliği arttırılmıştır.

Ulaşım: Hava, kara ve deniz gibi ulaşım sektöründeki gelişmeler oryantiringede büyük ölçüde katkı sağlamış ve gerek şehir içi, gerek şehir dışı ve gerekse yurt dışı oryantiring etkinliklerine katılımın artmasına sebep olmuştur ve bu sayede organizasyon sayısında da artışlar olmuştur. Oryantiringin sporunu diğer sporlardan farklı kılan yanlardan biri olan “Ne kadar kalabalık olursa o kadar eğlenceli olması”nda insan taşımacılığının

rolü büyüktür. Avrupa Birliğine üye olan ülkelerin vatandaşlarının ülkeler arası geçişlerde vize probleminin olmaması ve bu ülkeleri arasında seyahat özgürlüğünün bulunması sayesinde son yıllarda özellikle Avrupa’da oryantiring turları yapılmakta ve birçok sporcu bu sayede diğer Avrupa ülkelerinde oryantiring yapabilme imkânı bulmaktadırlar. Şehir şehir gezerek oryantiring yapan insanlar bu sayede spor turizmine de katkıda bulunmaktadır.

Toplu ulaşım taşıtlarının gelişimi, ulaşımdaki gelişmeler sayesinde yurt dışındaki oryantiring müsabakalarına katılma imkânı doğmuştur, ülke içerisinde ki müsabakalara da katılma sıklığı artmış ve daha kalabalık organizasyonlar yapılır olmuştur.

Tesisleşme: Oryantiring sporunun, diğer birçok branşta olduğu gibi ciddi tesislere ihtiyacı yoktur. Zaten kavram olarak doğada uygulanan bir spordur. Oryantiring tanımında da olduğu gibi “koşulabilir ve yürünebilir her türlü alanlarda yapılabilen” bir spordur.

Kırsaldan kente başlayan hızlı göçle beraber çarpık ve yoğun kentleşmenin sonucu olarak kent insanı doğadan ve doğal ortamdan uzaklaşmıştır. Kent yaşamının bütün bu özellikleri, insanları kent içindeki açık ve kapalı mekânlarda yapılan rekreatif etkinliklere sürüklemektedir. Kentleşme olgusunun ortaya çıkarttığı, fazla sayıda konut ihtiyacı kent

içindeki rekreatif alanların daralmasına neden olmaktadır. Bu durumun çözümünde merkezi idareler ile mahalli idarelerin planlı hareket ederek halkın rekreasyonel ihtiyacını gidermek için tesisleşmeye önem vererek bu sorunun kısmen rahatlatılacağı söylenebilir². Özellikle metropol kentlerde yaşayan insanlar boş zamanlarını kent içinde yer alan parklarda ve buna benzer sosyal alanlarda geçirmektedirler. İnsanların sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi için zamanında planlı bir şekilde hareket edilerek rekreatif alanların yaratıldığı şehirlerde birçok spor branşının gelişeceği gibi oryantiringte ciddi bir gelişim gösterecektir.

Kıyafet ve Aksesuar: Oryantiring sporunda kullanılan alt ve üst koşu kıyafetleri %100 polyamide ve polyester kumaşlardan üretilmektedir. Bu kumaşların özelliği çok hafif olması, çok sağlam olması, çabuk kuruması, ter ve suyu üzerinde tutmamasıdır. Kent içinde ve parklarda birçok farklı yapılar olmaktadır. Üretilen kıyafetler bu tür alanlarda koşarken hareketi kısıtlamayan kıyafetlerdir. Özel oryantiring ayakkabıları ise altı çivili ve diğer spor ayakkabılarına nazaran daha sağlam ve tamamıyla arazide koşmayı kolaylaştırıcı özellikte üretilir. Bazı parklar ve şehir içi oryantiring alanları bu tür ayakkabıları kullanmak için uygun olmayabilir. Genellikle arazi oryantiringinde kullanılır.

Sporcuların koşarken harita üzerindeki yardımcı bilgi kartına bakarak hem zaman kaybetmemeleri hem de kafalarının karışmaması için

bileklerine taktıkları bilgi kartlığı da oryanteering için gerekli bir malzemedir. Uzun mesafeli yarışlarda zaman kaybını çok ciddi anlamda etkileyebilir, fakat kısa mesafeli (Park ve Şehir içi) yarışlar için çok önemli bir aksesuardır.

Bazı branşlarda da kullanılan kafa bandı, oryantiringte çok önemlidir, çünkü yüksek şiddetli egzersizlerde geçen etkinlikte aşırı derecede terlenmekte ve kafa bandı sayesinde terin göze kaçmasını önlenmektedir. Ayrıca dereceli gözlük kullananlar için haritayı daha iyi görebilmek için yakınlaştırıcı özel oryantiring gözlüklerinin üretilmektedir.

Pusulaların gelişimi: Pusulanın gelişimi hem oryantiringin gelişimi için hem de kent oryantiringin gelişimi için çok önemlidir. Eskiden şimdiki gibi kolay taşınabilir ve yön bulma hassasiyeti gelişmiş pusulalar bulunmamaktaydı (Resim 15) ve bu durum sporcuları yarışma esnasında yavaşlamasına neden olmaktaydı. Sürate dayalı kent içi oryantiringte sporcular için zaman çok önemlidir zira bir dakika içerisinde onlarca sporcu yarışmayı bitirebilmektedir. Saniyelerin bile bu kadar önemli olduğu bu tür yarışlarda pusulalarında hassasiyet derecesi ve kalitesi çok önemli olmaktadır. Bunun için profesyonel pusulalar üretilmiştir.(Resim 16)

Resim 15. Oryantiring için uygun olmayan bir pusula

Resim 16. Profesyonel oryantiring pusulası

Sponsorluk: Kent içi oryantiring etkinliklerinin görsel gücünün farkına varan ticari işletmeler kendi firmalarının reklam ve tanıtımını yapabilmek için etkinliğe destek olmakta ve alınan bu destek sayesinde daha güzel ve daha büyük park oryantiring etkinlikleri düzenlenmektedir. Genellikle festival havasında geçen park oryantiring etkinlikleri yerel ve ulusal halkında ilgisini çekmekte ve binlerce izleyiciye ulaşmaktadır.

Ödül: Kent içi oryantiring yarışmaları, klasik oryantiringe nazaran sponsorların biraz daha fazla ilgi duydukları etkinliklerdir. Yarışmadaki rekabet ortamını arttırmak, cazipliğini sürekli kılmak ve iyi sporcuları çekebilmek için dereceye giren sporculara para ödülleri verilmektedir. Bu da park oryantiringinin gelişmesini ve katılımı arttırmaktadır. Bu durum haliyle hem katılımcılar hem organizasyon komitesi hem de sponsorlar için avantaj teşkil etmektedir.

2.4.3. Kent İçi Oryantiring Organizasyonları

Türkiye’de, gerek Silahlı Kuvvetlerde gerekse sivillerde oryantiringin ilk başladığı yer Ankaradır. Bundan dolayı oryantiring adına en çok gelişmede burada gerçekleştirilmiştir. Ankara’da düzenlenen oryantiring etkinlikleri genellikle üniversiteler ve oryantiring il temsilciliği bünyesinde gerçekleştirilmektedir.

Ankarada'ki üniversitelerde okuyan öğrencilerin arasında yapılan ve doğa sporlarına katılan bireylerin görüşünün alındığı bir çalışmada, “Katılımcıların tercih ettikleri doğa sporları etkinliklerine ilişkin görüşlerinin dağılımında”, ankete katılan 587 kişiye 15 farklı doğa sporu alternatifi sunulmuş, en çok tercih edilen 373 kişi ve %63,5 ile doğa yürüyüşü ve kampçılık olmuştur. En çok ikinci tercih edilen branş ise 174 kişi ve %29,6 ile dağcılık olmuş ve en çok üçüncü tercih edilen branş olarak ta 117 kişi ve %19,9 ile oryantiring sporu olmuştur²⁰.

Türkiye’de köklü üniversiteler arasında bulunan Gazi Üniversitesinde 2002 yılında kurulmuş olan, Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi (GUDAK) bünyesinde bulunan öğrenci, öğretim elemanı, idari personel ve aileleri ile mezunlarının boş zamanlarında doğa yürüyüşü, kampçılık ve havacılık gibi diğer doğa sporlarının yanında oryantiring etkinliklerinin de düzenlendiği¹²² bilinmektedir.

Ankara’da çizilen ilk park oryantiring haritası 2000 yılında dünyanın en iyi haritacılarından Orest Kotylo tarafından Akyurt'ta çizilmiştir¹²³. Kim tarafından ne amaçla ve neden Akyurt'ta çizdirildiği muamma olan haritada henüz herhangi bir etkinlik yapıp yapılmadığı da bilinmemektedir. (Ek–11)

Ankara ve Türkiye'deki ilk Kent İçi Oryantiring etkinliği 10 Haziran 2001 tarihinde 21 kişinin katılımı ile Ankara Kalesinde AOG tarafından yapılmıştır. Ankara kalesinin 1/1250 ölçekli haritasında çizilen parkurda 19 hedef bulunmaktaydı (Bkz Ek-4) Kontrol noktası olarak bina numaraları sorulmuş ve yarışmacılardan bunları kontrol kartlarına yazmaları istenmiştir* .

Ankara ve Türkiyede ki ikinci kent içi oryantiring etkinliği yine AOG tarafından, Ankara Kalesinde ilk etkinlikten bir hafta sonra 17 Haziran 2001'de 36 kişinin katılımı ile yapılmıştır. 30 hedeften oluşan parkurda hedef yerleri ve kontrol formatı ilk etkinlikteki ile aynıdır*

Ankara ve Türkiye'deki ilk Kent İçi Park Oryantiring etkinliği 27 Ocak 2002 tarihinde AOG tarafından Atakule Botanik Parkı'nda yapılmıştır. (Bkz Resim 14) Etkinliğe 36 kişi katılmıştır. AOG/Mülkiye 10 numaralı 1/2500 ölçekli haritada* 17 Hedeften oluşan parkur Serdar Alay ve Gökhan Ünal tarafından hazırlanmıştır. Kontrol noktalarına kısa surede doğada eriyebilen kâğıt kurdelelerden oluşan bayraklar aynı kişiler tarafından yerleştirilmiştir. Yarışmacılardan hedeflerde bulunan şifreleri kontrol kartlarına kayıt etmeleri istenmiştir* .

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ ğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

Atakule Botanik Parkındaki diğer etkinlik yine aynı grup tarafından 03 Mart 2002'de 33 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. 16 Hedeften oluşan parkur yine aynı kişiler tarafından hazırlanmış, yarışmacılardan hedeflerde bulunan şifreleri kontrol kartlarına kayıt etmeleri istenmiştir. Etkinlikte Gökhan Ünal tarafından hazırlanan AOG/Mülkiye 10 Numaralı 1/5000 ölçekli harita kullanılmıştır*

Ankara'da yapılan beşinci park oryantiring etkinliği 17 Mart 2002 Pazar Günü Kurtuluş Parkı'nda yine AOG tarafından 63 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlik Kurtuluş parkında yapılan ilk etkinliktir. 17 hedeften oluşan parkurda hedef noktaları ve hedef bulma sistemi diğer yarışma formatları ile aynıdır. Yarışmada Serdar Alay ve Gokhan Unal tarafından hazırlanan AOG/Mülkiye 11 Numaralı 1/3000 ölçekli harita kullanılmıştır*

Kent içinde parkta düzenlenen ilk Bayrak Oryantiring yarışması 28 Nisan 2002'de AOG tarafından 43 kişinin katılımı ile Kurtuluş Parkında düzenlenmiştir. Yarışmacılar 3 kişilik takımlar oluşturmuş ve her biri değişik sıradaki/noktadaki hedeflere gidecek şekilde takımlar halinde

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

yarişmıştır. Her parkur 4 hedeften oluşmuş, Buna göre her takım 12 hedefi tamamlamıştır. Yarişma bu haliyle, parkta takımlar halinde yapılması acısından Türkiye'deki ilk örnek olmuştur. Parkurlar Mehmet Genç ve Gökhan nal tarafından hazırlanmıştır. Hedef noktalara doğada kısa zamanda eriyebilen gramofon kâğıdından oluşan kurdeleler asılmış ve yarişmacılardan bu kurdeleler üzerindeki şifreleri kontrol kartlarına kaydetmeleri istenmiştir*

Oryantiring Asbaşkanlığı döneminde yapılan ilk hakem kursu 22–24 Kasım 2002 tarihlerinde Ankara'da yapılmış ve bu etkinlik içerisinde Ankara Gençlik Parkında eğitim verilmiştir. Aynı kurs programı içerisinde 24 Kasımda ODTÜ kampusünde kursiyerler ve dışarıdan katılanlar ile beraber 61 kişi, 13 hedeften oluşan 4950 metre uzunluğundaki uzun parkuru ve 8 hedeften oluşan 2450 metre uzunluğundaki kısa parkurda hem eğitim almışlar hem de yarişmışlardır. Bu etkinlik Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından park niteliği taşıyan kampus alanında yapılan ilk etkinlik olmuştur. (Ek–12) Aynı zamanda ODTÜ kampusünde yapılan ilk oryantiring etkinliğidir*

* ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul yesi ve ODTÜ ğretim yesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

2002 yılı içerisinde Türkiye’de engellilere yönelik ilk oryantiring etkinliği Ankara Bilkent Rehabilitasyon Merkezi spor salonunda Elvan İLBOĞA tarafından yaptırılmış, Etkinliğe 11 engelli katılmıştır *

2002 yılının son etkinliği Gazi Üniversitesi ve Doğa sporları Arama Kurtarma Merkezi (GÜDAK) tarafından 22 Aralıkta Kurtuluş Parkında gerçekleştirilmiştir. 30 kişinin katıldığı bu etkinlik, GÜDAK Oryantiring Biriminin ilk park oryantiring etkinliğidir¹⁵².

2003 yılındaki ilk park oryantiring etkinliği AOG tarafından 05 Ocak Pazar Günü 22 kişinin katılımı ile Ankara Kurtuluş Parkın da yapılmıştır. 13 hedeften olusan 1750 metre uzunluğundaki parkur Gökhan Ünal tarafından hazırlanmıştır. İkinci etkinlik ise 18 hedefli ve 13 kişinin katılımıyla 19 Ocak’ta Ankara Atakule Botanik Parkında ve Üçüncü etkinlik ise 02 Mart 2003’te 45 kişinin katılımıyla yine Ankara Kurtuluş Parkında yapılmıştır **

Ankara’da yapılan dördüncü etkinlik ise Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi (GÜDAK) Oryantiring Birimi

* İLBOĞA, Elvan, Oryantiringte 11 Defa Millilik, Oryantiring Federasyonu Harita Kurulu üyesi, Haritacı, Antrenör ve Milli Hakem, Silahlı Kuvvetlerdeki oryantiring tarihi ile ilgili görüşmeden alınan veriler, Balıkesir, 04.05.2008

* * ÜNAL, Gökhan, Türkiye Oryantiring Federasyonu Yönetim Kurul Üyesi ve ODTÜ öğretim üyesi, Türkiye Oryantiring Federasyonunda yüzyüze yapılan görüşmeden alınan verilere göre, Ankara, 12.Mayıs 2008

tarafından 15 Mart'ta Ankara Kalesinde yapılmıştır bir gün öncesinden katılımcılara eğitim verilmiş ve 15 Mart'ta da Ankara kalesinde 36 kişi ile bir yarışma düzenlenmiştir. Bu etkinlikle Ankara'da ve Türkiye'de ilk defa ikiyeşerli takımlar halinde yarış düzenlenmiştir¹⁵².

2003 yılı içerisindeki beşinci etkinlik 08–09 Nisanda Gazi Üniversitesi merkez kampüsü içerisinde, üniversite öğrencilerinin katılımı ile yapılmıştır. Bu etkinlik Gazi Üniversitesi içerisinde yapılan ilk etkinliktir. (Ek–13) Altıncı etkinlik yine Gazi Üniversitesi Merkez Kampüsünde yeni harita ile 14 Mayıs'ta Bahar Şenlikleri kapsamında büyük bir oryantiring yarışması şeklinde düzenlenmiş ve 170 civarında katılımcı olmuştur¹⁵².

İlk'i 14 Aralık 2003'te klasik park oryantiring şeklinde ve ikincisi 29 Aralık'ta gece park oryantiringi şeklinde 2003 yılının son iki etkinliği ODTÜ kampüsünde düzenlenmiştir. 29 Aralık'taki etkinlik Ankara'da yapılan ilk gece park oryantiringi niteliğindedir. (Ek–14)

2004 yılındaki ilk etkinlik özel bir etkinlik olarak Ocak ayı içerisinde Gazi Üniversitesi kampüsünde GÜDAK Oryantiring birimi tarafından hazırlanan parkurda gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliği özel kılan şey ise; basın mensupları için düzenlenmiş bir etkinlik olmasıdır. Ankara'da ki diğer üniversitelerden ve Gazi Üniversitesinden katılan sporcular kampüs içerisinde yarışmışlar ve gazetecilerin görüntü almalarını sağlamışlardır.

Şu ana kadarki en büyük gazete haberlerinden biri bu etkinlikten sonra yayımlanmıştır¹²⁶.

Aynı yıl içerisindeki ikinci etkinlik yine Gazi Üniversitesi kampüsü içerisinde 28 Şubatta gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe 22 üniversite öğrencisi ve 24 İzci lideri katılmıştır. İzci liderlerine Gazi Üniversitesinde ilk defa bayrak oryantiring yarışı düzenlenmiş ve 9 takım yarışmıştır¹⁵².

11 Mart 2004 tarihinde Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde Ankara İzci liderleri ve üniversite öğrencilerinin katıldığı eğitim ve yarışma etkinliği yapılmıştır. ve bu etkinliğe 23 kişi katılmıştır. Yine GÜDAK tarafından 8 Nisanda Kurtuluş parkında oryantiring etkinliği düzenlenmiştir. Nisan ayının son etkinliği yine Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde 21 Nisanda Spor Şenlikleri kapsamında 30 kişinin katılımı ile yapılmıştır¹⁵².

Ankara'da tam anlamıyla şehir oryantiringi niteliğindeki ilk etkinlik 5 Haziran 2004'te Ümitköy Koru sitesi parkurunda gerçekleştirilmiştir. Şehrin sokaklarına, bina çevrelerine, yeşil alanlar olmak üzere değişik alanlara 20 hedef yerleştirilmiştir. Bu etkinlikten 3 ay sonra 18 Eylülde Ankara'da II.si düzenlenen Antrenörlük kursu içerisinde Gazi Üniversitesi kampüsünde kursiyerlere oryantiring etkinliği düzenlenmiştir. Yine Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde 2 Ekim 2004 tarihinde bu sefer üniversite öğrencilerinin katılımı ile park oryantiring etkinliği yapılmıştır.

13 Ekim 2004 tarihinde Hürriyet Gazetesi sponsorluğunda düzenlenen “Hürriyet Oryantiring Günleri” kapsamında ODTÜ kampüsünde Oryantiring yarışması düzenlenmiştir. Düzenlenen ödüllü yarışmada Gazi Üniversitesi ve ODTÜ sporcuları dereceye girmişler ve Kasım ayında İstanbul Kapalı Çarşıda düzenlenecek etkinliğe katılmaya hak kazanmışlardır¹⁵². Ayrıca “Hürriyet Oryantiring Günleri” sebebiyle ODTÜ kampüsünde 10–17 Ekim tarihlerinde park oryantiring etkinlikleri düzenlenmiştir.

İzcilik Federasyonu Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından 7 Kasım 2004 tarihinde II Atatürk’ü Anma Oryantiring Şampiyonası Ankara Gençlik Parkında yapılmıştır. Bu etkinlik Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Ankara’da düzenlenen ilk park oryantiring etkinliğidir. (Ek–15)

27 Kasımda Ankara Kurtuluş Parkında ve 28 Kasım 2004 tarihinde Ankara kalesinde Ankara Oryantiring topluluğu tarafından kent içi oryantiring etkinlikleri yapılmıştır. Etkinliğe çoğunlukla üniversite öğrencileri katılmıştır. Bu etkinlikten sonraki etkinlik 11 Aralık’ta Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde düzenlenmiştir. 25 Aralıkta yine Ankara Oryantiring Topluluğu tarafından Gazi Üniversitesi spor salonunda yapılmıştır. 27 Aralıkta ise Kurtuluş parkında oryantiring etkinliği düzenlenmiş ve son olarak ta 30 Aralıkta ODTÜ kampüsünde A ve B farklı iki harita koşularak Gece park oryantiring etkinliği yapılmıştır. Park

oryantiring adına 2004 yılı içerisindeki en önemli olay, 1.330.00 m² ile Avrupa'nın en büyük ilk üç parkı ve Türkiye'nin en büyük parkı konumundaki Sincan Harikalar Diyarı Parkı haritasının çizilmesi olmuştur*.

2005 yılındaki ilk park oryantiring etkinliği 10–11 Mart'ta Gazi Üniversitesinde Sivil Savunma Genel Müdürlüğü personeli için uygulanan oryantiring eğitim ve uygulama etkinliğidir. 11 Marttaki uygulama çalışması Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde yaklaşık 40 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir¹⁵².

20 Mart 2005 tarihinde Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi (GÜDAK) tarafından Gazi Üniversitesi merkez kampüsü içerisinde Show Oryantiring yarışması yapılmış ve bu etkinliğe 100'e yakın sporcu katılmıştır. (Ek–16)

Görsel gücü yüksek olan bu etkinliğe 3 farklı televizyon kanalı katılarak çekim yapmışlar ve akşam ana haber bültenlerinde yayınlamışlardır. Ayrıca show oryantiringin etkinliğine birçok sponsor da ilgi göstermiş ve desteklemişlerdir¹⁴⁹. Bu etkinlik Türkiye'de ilk defa bir parkta yapılan show oryantiring etkinliğidir. 2005 yılı içerisinde ikinci show oryantiring etkinliği Ankara Varlık mahallesindeki küçük bir parkta gerçekleştirilmiştir.

* Sincan Harikalar Diyarı Parkı Kenan AKSİN tarafından 2004 yılında çizilmiştir.

Üniversite Sporları Federasyonu tarafından beşincisi düzenlenen Üniversitelerarası Oryantiring şampiyonası ODTÜ kampüsünde 16 Nisan 2005'te yapılmış ve yarışmaya, Adnan Menderes Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Kırıkkale Üniversitesi, Muğla Üniversitesi, ODTÜ, Sakarya Üniversitesi, Balıkesir ASB MYO, Dumlupınar Üniversitesi Hava Harp Okulu, Hava Sınıf MYO, Marmara Üniversitesi ve Polis akademisi takımları katılmıştır. Yarışma sonunda erkeklerde Kara Harp Okulu 1, Hava Sınıf Okulu 2 ve Hava Harp Okulları 3 olarak dereceye girmişlerdir. Bayanlarda ise GATA 1, ODTÜ 2 ve Gazi Üniversitesi 3 olmuşlardır¹³².

30 Nisan 2005 tarihinde Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi (GÜDAK) tarafından Gazi Üniversitesi Gölbaşı kampüsünde düzenlenen Uçurtma Şenlikleri içerisinde show oryantiring etkinliği düzenlenmiş ve etkinliğe 250 civarında kişi katılmıştır. Bu etkinlik şu ana kadar yapılan show oryantiring etkinlikleri arasında en çok katılımcı sayısına sahiptir¹⁴⁹. 5 Mayıs tarihinde show oryantiring etkinliğine benzer bir etkinlikte Keçiören Sağlık Çalışanları İ.Ö.O alanında yapılmıştır. Okul öğrencilerinin katıldığı etkinliğe yaklaşık 40 öğrenci katılmıştır.

Bir diğer etkinlik 12 Mayısta yine Gazi Üniversitesinde Spor Şenlikleri kapsamında merkez kampüste bir oryantiring etkinliği daha

düzenlenmiş ve yaklaşık 40 kişi katılmıştır¹⁵². Aynı hafta içerisinde de Ankara Başkent Üniversitesinde de oryantiring etkinlikleri de yapılmıştır.

2005 yılı içerisinde Ankara’da çizilen yeni bir haritada Gazi Üniversitesi Gölbaşı kampüsü oryantiring haritasıdır. Yeni çizilen bu haritada 19 Haziran 2005’te GÜDAK sponsorluğunda Ankara Oryantiring Topluluğu (AOT) tarafından ilk etkinlik gerçekleştirilmiş ve yarışmaya 30 civarından sporcu katılmıştır.

Bu yıl içerisinde Ankara’daki en büyük park oryantiring etkinliği 10 Kasım 2005 tarihinde Türkiye İzcilik Federasyonu Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Sincan Harikalar Diyarı parkında yapılan III.’ncü Atatürk’ü Anma Oryantiring Şampiyonasıdır. Harikalar Diyarında düzenlenen ilk park oryantiring etkinliğidir.

2006 yılının ilk park oryantiring etkinliği, 29 Ocak 2006 Pazar günü Ankara İzcilik İl Temsilciliğinde Oryantiring Tanıtım Semineri verilmesi ile başlamış ve eğitimin akabinde 18–19.Şubat.2006. tarihlerinde Türkiye İzcilik Federasyonu Ankara İl Temsilciliği tarafından yapılacak “Başkent Oryantiring Ferdi Tanıtım Yarışması” Ankara Gençlik Parkında gerçekleştirilmiştir. Etkinlik iki gün ayrı ayrı düzenlenmiştir¹⁷³. Bu etkinlik Ankara İzcilik il temsilciliği tarafından düzenlenen ilk oryantiring etkinliğidir.

(Ek–17)

İkinci etkinlik Ankara İzcilik il temsilciliği seminer ve yarış tarihleri arasında ilk defa Ankara’da 4–6 Şubat tarihlerinde düzenlenen “Kroki Çizim Kursu” içerisinde etkinlikler kapsamında 19 Mayıs Spor Kompleksi içerisinde düzenlenmiştir.

Diğer etkinlik yine Türkiye İzcilik Federasyonu Ankara il temsilciliği tarafından 25 Mart 2006 Cumartesi günü Kurtuluş parkında gerçekleştirilmiştir. Özellikle küçük yaştaki izcilerin yoğun olarak katıldığı bu etkinliğe yaklaşık 150 kişi katılmıştır¹⁷³, izciler ile ilgili diğer etkinlik, Milli Eğitim Bakanlığı Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı İzcilik Şubesi Müdürlüğü ve GÜDAK işbirliği ile 08 Nisan 2006 tarihinde Gazi Üniversitesi kampüsünde yapılan “Eğitimci Liderler Bilgi Paylaşım Toplantısı” oryantiring etkinliğidir.

13 Nisan 2006 tarihindeki etkinlik ise ODTÜ tarafından Ankara Kalesinde gerçekleştirilmiştir. Yarışmaya 40 sporcu katılmıştır¹⁷⁶. Nisan ayındaki diğer etkinlik GÜDAK tarafından düzenlenen “II’nci Geleneksel Uçurtma Şenlikleri” içerisinde 29 Nisan 2006 tarihinde Gazi Üniversitesi Gölbaşı kampüsünde yapılan Show Oryantiring etkinliğidir. Bu etkinliğe de yaklaşık 200 kişi katılmıştır. Nisan ayındaki son etkinlik ise, Gazi üniversitesi – Ankara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü ile birlikte düzenlenen “2006 Atatürk’ü Anma ve Gençlik Spor Bayramı Stadyum Dışı Etkinlikleri” kapsamında “Liselerarası Salon Oryantiring Şampiyonasıdır” Gazi

Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu spor salonunda yapılan yarışmayı Gazi Üniversitesi adına GÜDAK oryantiring birimi gerçekleştirmiştir¹⁵².

Birinci “Ankara Üniversitelerarası Oryantiring Yarışması” Gazi Üniversitesi Bahar Senlikleri kapsamında GÜDAK tarafından 10.Mayıs.2006 tarihinde Gazi Üniversitesi merkez kampüste düzenlenmiştir. Yarışmaya Gazi Üniversitesi başta olmak üzere, GATA, Jandarma MYO Polis Akademisi Bilkent, ODTÜ, Hacettepe ve Ankara Üniversiteleri, katılmıştır¹⁵².

Bir diğer etkinlik 19–23 Haziran 2006 tarihlerinde Formatör Beden Eğitimi Öğretmenleri II. Kademe Tekâmül Kursu kapsamında il izci evinde düzenlenmiştir. Eylül 2006’da ise Türkiye İzcilik Federasyonu Oryantiring Asbaşkanlığı Eğitim Kurulu tarafından Ankara’da yapılan antrenörlük kursu içerisinde Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde oryantiring yarışması düzenlenmiştir. 2006 yılının son etkinliği artık gelenekselleşmiş hale gelen 30 Aralık ODTÜ gece park oryantiringidir.

2007 yılındaki ilk kent içi oryantiring etkinliği özel bir grup tarafından 23 Nisan’da Bilkent Real AVM’nde yapılmıştır. (Ek–18) Real AVM’nin otoparkında gerçekleştirilen yarışma günün ehemmiyeti bakımından çocuklara yönelik yapılmış ve birçok çocuk katılmıştır. Etkinliğe katılan

çocuklar kontrol noktalarında çizgi film kahramanlarının resimlerini bulmaya çalışmışlardır. Oryantiringin yapıldığı alan bakımından ilk defa böyle bir mekânda oryantiring etkinliği gerçekleştirilmiştir.

2.si düzenlenen “Ankara Üniversitelerarası Oryantiring yarışması” 5 üniversitenin katılımı ile 10.Mayıs.2007 tarihinde Gazi Üniversitesi Merkez kampüsünde yine GÜDAK tarafından düzenlenmiştir ¹⁵². Yine Mayıs ayın da Macera Akademisi tarafından Gazi üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitelerinde Labirent Oryantiring yarışmaları düzenlenmiştir. Düzenlenen bu etkinlikte dereceye girenlere sponsorlar tarafından birçok ödül verilmiştir. Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi (GÜDAK) tarafından 12 Mayıs 2007 tarihinde III’sü düzenlenen Geleneksel Uçurtma Şenlikleri içerisinde düzenlenen Show Oryantiring yarışmasına 100’ün üzerinde katılım olmuştur.

16–24 Haziran 2007 tarihlerinde Ankara Kalesi Derneği tarafından düzenlenen Ankara Kalesi Festivali kapsamında ODTÜ Oryantiring Takımı tarafından 16 Haziran Cumartesi günü saat 15.00’ da, altı farklı kategoride bir oryantiring yarışması düzenlenmiştir¹⁷⁶. 18 Haziran - 3 Temmuz 2007 tarihlerinde Ankara’da düzenlenen II kademe Oryantiring Antrenörlüğü kursu içerisinde de kursiyerlere Sincan Harikalar Diyarında, Kara Kuvvetleri Spor Okulunda eğitim niteliğinde park oryantiring etkinlikleri düzenlenmiştir.

Türkiye Oryantiring Federasyonu tarafından 2007 yılı içerisinde parkta yapılan tek etkinlik 11 Kasım'da Sincan Harikalar Diyarı Parkında gerçekleştirilmiştir. Beşincisi Atatürk'ü Anma Oryantiring yarışması olarak düzenlenen yarışmaya Türkiye'nin birçok ilinden 400'e yakın sporcu katılmıştır^{132,95}.

Kasım ayı içerisinde Ankara'da düzenlenen bir diğer etkinlik, 60 kişilik Bilkent üniversitesi öğrencilerinin katılımı ile Bilkent üniversitesi kampüsünde düzenlenmiştir⁹⁶. Düzenlenen diğer bir etkinlik ise 7 Kasım 2007 de ODTÜ kampüsünde yapılmıştır ve bu yarışmaya 80'den fazla sporcu katılmıştır.

2007 yılı Kasım ayındaki bir diğer etkinlik uluslararası nitelikte olmuştur. Dünyanın ilk ve en büyük oryantiring tur organizatörlüğünü yapan Poe isimli bir İsveçlinin organizatörlüğünde Ankara'ya gelen 150 civarındaki oryantiringçi grubu, Ankara Kalesinde özel olarak düzenlenen oryantiring etkinliğine katılmışlardır.

2008 yılındaki ilk etkinlik Türkiye Oryantiring Federasyonu ve Keçiören Belediyesi ile yapılan Bayrak Oryantiring yarışması etkinliğidir. Bu etkinlik Samsunda düzenlenen birinci kent içi bayrak oryantiring yarışmasından sonra düzenlenen ikinci kent içi bayrak oryantiring yarışmasıdır. Keçiören Kalaba Vadisi Botanik parkta düzenlenen

yarışmada Ukrayna Büyükelçisi Oleksandr MISHENKO'da Keçiören Belediyesi Spor Kulübü sporcusu olarak yarışmıştır. Yarışmaya Türkiye'nin çeşitli illerinden 400 civarında sporcu katılmış ve birçok basın mensubu tarafından da takip edilmiştir^{97,98,99,131,134}.

Ankara Oryantiring il temsilciliği tarafından Sincan Harikalar Diyarı Parkından 23 Nisan 2008 tarihinde “Oryantiring Çocuk şenliği Özel Yarışı” düzenlenmiştir. Düzenlenen etkinliğe Ankara merkezi ve çevre ilçelerden 80'e yakın 7–14 yaş arası çocuk katılmıştır^{134,177}.

Ankara'da kent içinde düzenlenen bir diğer etkinlik 6 Mayıs'ta Gazi Üniversitesi Gölbaşı kampüsünde GÜDAK tarafından her sene geleneksel halde düzenlenen Uçurtma şenlikleri kapsamında Grid Oryantiring* etkinliği olarak tertip edilmiştir. Yine GÜDAK tarafından 10 Mayıs 2008'de Ankara'nın Çubuk ilçesi Gazi Üniversitesi yerleşkesinde Grid Oryantiring etkinliği yapılmıştır.

Ankara'daki bir başka organizasyon Ankara Oryantiring il temsilciliği tarafından 11 Kasım'da Ümitköy Mesa Koru sitesinde yabancı sporcuların katılımı ile şehir içi oryantiringi niteliğinde düzenlenmiştir. Yarışmaya 8

* Grid Oryantiring: ortalama 200-300 m² alan içerisinde simetrik olarak yere dikilen çubuklar ile yapılan bir türdür. Katılımcılar ellerindeki kâğıtta yazılı yön koordinatlarını (örn 3 Birim Doğu, 2 Birim Kuzeybatı gibi) hazırlanan parkurda doğru sıra ile bulmaya ve bulunduğu noktadaki şifreleri kaydetmeye dayalıdır.

küçük, 22 yıldız, 35 genç ve 25 büyük kategorilerinde olmak üzere 90 kişi katılmıştır¹⁷⁷.

“3.cü Ankara Üniversitelerarası Oryantiring Yarışması” 13 Mayıs 2008 tarihinde Gazi Üniveristesi ev sahipliğinde Gazi Üniversitesi merkez kampüsünde yapılmış, etkinliğe Ankara’dan 6 üniversite katılmıştır¹⁵²

Ankara’da düzenlenen en son park oryantiring etkinliği ODTÜ tarafından 17–18 Mayıs 2008 tarihlerinde Ankara Kalesinde gün içinde ve ODTÜ kampüsünde gece oryantiring etkinlikleri olarak düzenlenmiş ve etkinliğe yaklaşık 200 civarında yerli ve yabancı sporcu katılmıştır¹⁷⁸.

Ankara'da bulunan kent içi oryantiring haritaları:

1. Akyurt İlçesi Büyük Anadolu Otel	Park	2000
2. Ankara Kalesi	Park	2001
3. Bilkent Rehabilitasyon Merkezi	Park	2001
4. Atakule Botanik Park	Park	2002
5. Kurtuluş Parkı	Park	2002*
6. Gençlik Parkı.	Park	2003*
7. ODTÜ kampüsü ve ormanlık arazisi	Park-Orman	2003
8. Gazi Üniversitesi Merkez Kampus	Park-Kampüs	2003*
9. Şeker Fabrikası.	Park-Orman	2003
10. Ümitköy Mesa Koru sitesi	Şehir Oryantiring	2004
11. Çay Yolu TEB Otel	Park	2004
12. Kara Harp Okulu	Park-Kampüs	2004
13. Kara Kuvvetleri Spor Okulu	Park	2004
14. Sincan Harikalar Diyarı	Park	2004*
15. Başkent Üniversitesi	Park-Kampüs	2005
16. Gazi Üniversitesi Gölbaşı Kampüsü	Park-Kampüs	2005*
17. Gazi Üni. Gölbaşı Sosyal Tesisleri	Park-Show	2005*
18. Varlık Mahallesi Parkı	Park-Show	2005
19. Yüce Okulları Oran	Park-Show	2007
20. TED Koleji	Park-Kampüs	2007

* Park oryantiring haritalarının bazıları Kenan AKSİN tarafından revize edilmiş veya çizilmiştir.

21. Bilkent Üniversitesi	Park-Orman 2007
22. Jandarma Okullar Komutanlığı	Park-Orman 2007
23. Keçiören Değirmenli Park	Park-Show 2007*
24. Keçiören Kalaba Vadisi	Park 2008

2.4.4. İlgili Bazı Çalışmalar

Çolakoğlu ve Yenel tarafından yapılan ve Oryantiring ile ilgili ülkemizde yapılan ilk makalelerden biri olan “üniversite öğrencilerinin orienteering sporuna katılım nedenleri ve beklentileri” araştırmasında üniversite öğrencilerinin oryantiring sporunu nerden duydukları sorusuna %3,7 ile TV’den ve %80,2 ile üniversitelerden duydukları belirtilmiştir. Bu sonuca göre oryantiring sporu medyada gerektiği kadar yer bulmadığı ortaya çıkmıştır¹²⁸.

Öğrencilerin oryantiringe katılımlarına ilişkin soruda ise, %87,07 gibi büyük bir çoğunluk tarafından “eğlenceli ve heyecan verici” olması etkili olmaktadır¹²⁸.

* Park oryantiring haritalarının bazıları Kenan AKSİN tarafından revize edilmiş veya çizilmiştir.

Park oryantiring ile ilgili en detaylı çalışmalardan biri Bridget tarafından California State Üniversitesin de 2005 yılın da yüksek lisans tezi olarak yapılmıştır. Kuzey Amerika da ki oryantiring perspektifine bakışı (Orienteering in Nort America a Geographic Perspective) adlı tezin de kent içi oryantiring etkinliklerine değinmiş ve kent içi oryantiring etkinliklerinin nasıl oltaya çıktığı ve önemli özellikleri ile ilgili çalışmalarda bulunmuştur.

Temelinde bir oryantiring etkinliği olan “Rogaining” (Gece ve gündüz kent içi oryantiring etkinliği) sporuna yer verilmiştir. Bu konu ile ilgili Howard Rob’un Compass sport dergisinde de kent içi oryantiring yarışlarına yönelik “Joining The Rat Race, An Urban Adventure” adlı bir makalesi yayınlanmıştır²².

Özaltın ve Gül’ün yapmış oldukları “Rekreasyon ve turizm kapsamında orienteering (hedef bulma) etkinliğinin önemi ve ülkemizdeki durum analizi” makalesinde oryantiringin doğal ve kültürel mekanlarda, parklarda, çarşı merkezlerinde, okul kampuslerin de ve iç mekanlarda da yapılabileceğini vurgulamışlardır⁶.

Klasik oryantiringin sadece başlangıç, bitiş ve ödül töreni ortamlarındaki çekimleri yapılabilirken, Park ve Kampus niteliği taşıyan yerlerde yapılan oryantiringin görselliğinin fazla olması sebebiyle TV’lerde canlı olarak yayınlanabileceği, geniş halk kitlelerine rahatlıkla

tanıtılabileceği gibi etkenler sayesinde bu sporun hem büyümesine hem de olimpiyatlara girebilmesin de etkili olacağı görüşü bildirilmiştir. Ayrıca oryantiringinde bir endüstrisi oluşturulabilme olasılığı da vurgulanmıştır⁶.

Ekici, İrez ve Zorba tarafından 2003 yılın da “orienteering hakemlerinin spor yapma alışkanlıkları ve yaşam tarzları” üzerine yapmış oldukları bir diğer araştırmaya göre oryantiring hakemlerinin çoğunluğunun bir işte çalıştıkları, yükseköğrenim gördükleri, haftada üç günden fazla spor ve egzersiz yaptıkları, spor hakkında bilgiyi daha çok okuldan bilgi edindikleri, en çok koşma ve jogging aktivitelerine katıldıkları, yapmış oldukları sporu ve egzersizi organize gruplarla yapmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir¹²⁹.

Sonuç olarak oryantiring hakemlerinin sağlık, fiziksel uygunluk ve boş zamanı değerlendirme konularında deneyimli ve bilinçli oldukları gözlenmiştir¹²⁹.

2004 yılında yeni Zelanda Oryantiring Federasyonu tarafından yayınlanmış olan “Kiwi Orienteering Coaching Manual” adlı kitapta oryantiringin ilk eğitim aşamasında okul bahçelerinin, kampuslerin en etkili yerler olduğundan bahsedilmiştir. Çocukluk çağındaki öğrencilerin arazide değil de kendilerini güvende hissedebilecekleri yerlerin bu tür yerler (park, kampus gibi) olduğundan bahsedilmiştir³⁰.

Yukarıda belirtilen çalışmaların dışında da literatürde oldukça fazla sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir ^{11,12,17,18,19,21}

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu tezin oluşturulmasındaki araştırma modeli kaynak tarama, derleme ve yüzyüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Tez konusunun araştırılması, planlanması ve oluşturulması için, yazılı, sözlü ve internet olmak üzere toplam 178 kaynaktan faydalanılmıştır. Yararlanılan bu kaynaklar arasında makaleler, dergiler, kitaplar, internet sayfaları ve röportajlar bulunmaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini kent içi oryantiring organizasyonlarının gelişimi ve etkileri oluşturmaktadır. Araştırmada park Oryantiring etkinliklerinin oryantiringin olimpik bir branş olabilmesi yolundaki etkin bir güç olduğunu bilgi ve belgelerle ortaya çıkartmak amaç edinilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Tez konusu ile ilgili literatür taramasında, YÖK dokümantasyon merkezinden, edinilen kitaplar ve diğer yayınlardan, Türkiye Oryantiring Federasyonu verilerinden, Kara Kuvvetleri Komutanlığı Kütüphanesinden, Gazetelerde'ki oryantiring haberlerinden, internet aracılığı ile elde edilen belgelerden, Ankara il izci kurulu verilerinden, Oryantiringte söz sahibi bazı

Türk ve yabancı uyruklu kişilerle yapılan görüşmeler ve Oryantiring ile ilgilenen emekli veya halen çalışan silahlı kuvvetler personelleri ile yapılan yüzyüze görüşmelerden elde edilen verilerden faydalanılmıştır.

4. BULGULAR

Klasik olarak ormanda yapılan oryantiringe nazaran parklarda yapılan oryantiring türü, oryantiringin tanıtımını ve gelişmesini olumlu yönde etkilemektedir. Ülkemizde yer alan üniversitelerimizin oryantiring ile ilgilerinin her geçen gün artması ve kampüs oryantiring haritalarının çizilmesi sayesinde bazı okullarda ders olarak okutulmakta ve etkinlikler düzenlenmektedir. Oryantiringin olmazsa olmazlarından olan haritaların yayılması öncelikle park oryantiring etkinliklerini arttırmış, bu artış gerek sosyal bir aktivite olarak gerekse sportif bir aktivite olarak oryantiring ile ilgilenenlerin sayısına da yansımıştır.

Oryantiring ile ilgilenen bazı Türk ve yabancı akademisyenler, park oryantiringin ilk eğitim açısından ormanlık alana göre kazanımlarının daha etkin olduğu görüşünde birleşmektedirler.²⁷ Park oryantiringdeki en büyük rol, katılımcıların psikolojik olarak kendilerini arazi oryantiringine göre güvende hissetmeleri olmaktadır.

Oryantiringte dünyada söz sahibi olan kişilerce olimpiyatlara girebilmek ümidiyle ortaya çıkartılan park oryantiring etkinliği, zamanla olumlu etkilerini göstermiş ve 2001 yılında Norveç'te yapılan PWT serisine 40'dan fazla ülkeden 2000 civarında elit sporcu katılarak, oryantiringin olimpiyatlara girmesinin yolunun park oryantiringinden geçeceği sinyallerini vermişlerdir¹⁰⁶

Park oryantiring etkinlikleri sportif anlamdaki gelişmelerinin yanı sıra kişilerde de birçok olumlu gelişim göstermesinde rol almış ve sağlıklı bir yaşam sürme, zihinsel gelişimin sağlanmasına yardımcı olmak, rekabet ortamına alışma, özgüvenin sağlanmasına yardımcı olması ve hatalardan ders çıkartma gibi unsurların kazanımına faydalı olmuştur^{27,156}. Yapılan çalışma içerisindeki verilere göre bu bilgiler tespit edilmiştir.

Kent İçi Oryantiring Organizasyonu Örneği

Oryantiring etkinliklerinde en önemli şey organizasyonun kalitesidir. Bir organizasyon ne kadar üst düzeyde gerçekleşirse katılımcılarda o kadar zevk alırlar. Türkiye'de buna en güzel örnek 2004 yılında İstanbul'da başlayan "ist5days" oryantiring etkinliklerinde 6–7 ülke ve 170 civarında sporcu varken, her sene bir önceki seneye göre organizasyondaki kalite yükselerek 2007 yılında 23 ülkeden 600 civarında sporcu katılmıştır. Eğer

organizasyon istenilen düzeyde gerçekleşmemiş olsaydı bu artış olmayacaktı.

Organizasyonun Safhaları:

a. Organizasyon Öncesi Yapılması Gerekenler

Spor faaliyetinin planlama aşamasından, faaliyetin başlangıcına kadar geçen sürede yapılması gereken işlerin tamamını kapsar. Bu dönemde organizasyon komitesi ile hizmetleri yürütecek büro tüm işleri planlamalıdır.

İlk önce faaliyetin ne zaman ve nerede yapılacağına karar verilmesi gerekir. Bu süre; etkinliğin yerel, ulusal veya uluslararası bir yarış olma özelliğine göre 3 ay ila 12 ay arasında değişir.

Yapılacak organizasyonun seviyesinin bilinmesi etkinlik açısından çok büyük önem arz etmektedir. Bu organizasyonlar;

a. Küçük çaplı etkinlikler: (Klasik, Show, Grid ve eğitim etkinlikleri)

Sınıfta, okul bahçesinde, Spor Salonunda, küçük parklarda, AVM' de ve site içerisinde gibi. Ortalama bitirme süresi 5–15 dakika arasındır.

b. Orta düzeydeki etkinlikler: Parklar, Şehir içi

Lise, Kolej ve Üniversite kampüsleri, Parklar, Şehir ve Kent içi veya buna benzer açık ve kapalı alanlar. Ortalama bitirme süresi 15–30 dakika arasındadır.

c.Yüksek Seviyeli etkinlikler: Açık veya kapalı, ya da bitki örtüsünün olduğu büyük parklar, şehir içleri

Yerel müsabakalar, Üniversitelerarası müsabakalar, Ulusal müsabakalar ve Uluslararası müsabakalardır (Uluslararası müsabakalar için IOF'nin görevlendirdiği “Event Advisor” uluslararası gözlemci gerekmektedir). Bitirme süresi 15–45 dakika arasındadır.

Eğer müsabakanın niteliğine, nerede yapılacağına karar verilmiş ve faaliyet yapılacak alanın oryantiring haritası yok ise IOF harita çizim standartlarına uygun oryantiring haritası çizdirilir. Etkinlik yapılacak yerin oryantiring haritası da hazırlandıktan sonra yarışmayı düzenleyecek kişi veya kurumca yarışmanın “Özel Yarış Talimatnamesi” (Ek–19) veya Birinci Bülteni hazırlanır. Daha sonra organizasyonda verilecek görevleri yerine getirebilecek vasıflara sahip görevliler belirlenir ve hizmet sunacak tüm personel görevlerine göre sorumlandırılır. (Örn 1)

Örn 1. Organizasyon Kurulu görev dağılımı

1. Sponsorluk – Necati DESTEKÇİ
2. Basın – Ayla ÖZDURMUŞ
3. Lojistik – Abdullah AKMAN

4. İzin ve yazışmalar – Nilüfer YILMAZ
5. Mali işler – Şengül SAĞLAMDEMİR
6. Web, Logo, Afiş – Gani ŞANLIÖZ
7. Haberleşme ve teknik – Elif GÜLLÜ örneğindeki gibi.

Yarış Talimatnamesindeki bilgiler ışığında eğer gerekli ise yarışmanın yapılacağı yer ile ilgili gerekli mercilere izin yazısı yazılır (Ek–20) ve onaylar alınır. (Ek–21) etkinliğin düzenlenmesi ile ilgili herhangi resmi bir pürüz kalmadığı için yarış talimatı yayınlanarak bütün kulüpler ve sporculara duyurulur. Her organizasyon için bir ihtiyaç listesi hazırlanmalıdır. (Ek–22) Yarışma için hazırlanan ihtiyaç listesindeki matbu tanıtım evrakları ve afişler ilgili yerlere gönderilerek asılması veya dağıtılması sağlanır.

Yarışma ile ilgili bütün önemli bilgiler yarış talimatnamesinde yer alır ve kulüplerin kayıt olmaları gereken en son süreye kadar katılımcılar katılıp katılmayacaklarını ön kayıt başvuru formunu (Ek–23) doldurarak, e-mail, faks veya telefon aracılığı ile bildirirler. Bu safhaya kadar geçen ki zaman diliminde yarışmada görev alacak hakemler (parkur hakemleri, bilgisayar hakemleri ve diğer hakemler) ve diğer görevliler belirlenmiş ve ön hazırlıklarını yapmış olmaları gerekmektedir.

Ön hazırlıktaki bu görevlerden bazıları;

- Hedeflerin tedarik edilmesi veya ayarlanması
- Hedef dikeçleri veya çubuklarının ayarlanması
- Elektronik Kontrol Sisteminin tedarik edilmesi yoksa Zımbalama sisteminin ayarlanması
- Çıkış ve varış afişlerinin yapılması veya ayarlanması
- Sporcuların, hakemlerin ve diğer katılımcıların yarış yerindeki bölgelerini belirlemek için şeritlerin tedarik edilmesi.
- Hakemlerin yarış esnasında arazi içindeki iletişimleri için telsiz sağlanması
- Çıkış yerinde sporcuların çıkış zamanlarını takip etmeleri için elektronik veya manuel büyük saat
- Yönlendirme panoları, Start, Finish, WC, Toplanma alanı v.b.
- Dereceye girenler için ödüllerin ayarlanması (Madalya, Para, Hediye v.b.)
- Ambulance ve sağlık ekibinin ayarlanması gibi.

Bu esnada ilgili görevliler tarafından, ödül için, iâşe için, ulaşım için, hediyelik eşya için, stand kiralamak için veya yarışmanın giderlerini hafifletmek için sponsorlar, (Bunlar özel teşebbüsler, yerel yönetimler veya diğer kamu kurumları olabilir) ses yayın sistemi, yoksa megafon, sağlık görevlileri veya Ambulance, basın bülteni hazırlanması ve gönderilmesi,

gerekli ise yarışmacılar arazi içindeyken veya varışta su verebilmek için gerekli çalışmalar yapılır.

Yarışmaya katılmak için kulüpler veya sporcular tarafından gönderilen katılım bildirimleri düzenlenerek kategori ve sporcu sayıları belirlenir. Belirlenen bu sayılara göre kategorilerin en uygun çıkış listeleri hazırlanır ve yayınlanır. Bu süre yarıştan bir hafta öncesinde yapılır ve son değişiklikler için birkaç gün opsiyon bırakılır. Özel yarışlarda ise yarıştan birkaç hafta öncesinde Bülten 2 yayınlanır.(Ek-24)

Bir oryantiring organizasyonunun güzel geçmesi takım halinde çalışmak ile mümkündür. Yarış zamanından en geç üç gün öncesinden parkur hakemleri tarafından arazi incelenir ve hedef yerleri tespit edilir. Daha önceden mutlaka deneyimleri olması gereken parkur planlama hakemleri tarafından hazırlanan haritalarda çıkış ve varış alanları çok iyi seçilmelidir, özellikle varış alanının iyi belirlenmesi etkinliğin can alıcı noktası konumundadır. Çünkü organizasyonu gösteren bütün aktiviteler burada gerçekleştirilebilmektedir. Parkurların oluşturulmasından sonra hedef sayıları ve hedef kontrol numaraları bilgisayar hakemleri tarafından arazi içerisine yerleştirilecek EKS'lere veri girişi yapılır. Artık yapılması gereken en son iki görev haritaların çoğaltılması ve teknik toplantı metninin hazırlanmasıdır.

b. Organizasyonlar Anında Yapılması Gerekenler

Organizasyonun en önemli safhası bu safhadır. Önceden planlanan ve yapılan tüm hazırlıkların uygulamaya aktarıldığı dönemdir. Önemli olan; Denetim, Kontrol ve Takip'tir. Yarış öncesi olası muhtemel değişiklikler anında katılımcıların tamamına bildirilmelidir. Kent içinde düzenlenecek oryantiring etkinliklerinde karşılaşılan en büyük sıkıntı, etkinlik alanına yerleştirilen hedeflerin meraklı halkımız tarafından yerlerinin değiştirilmesi veya alınıp götürülmesidir. Bu olay genellikle etkinlik esnasında yaşanır, problem daha büyük olur zira o hedefi zamanında bulanlar şanslı, bulamayanlar için ise büyük zaman kaybı olacaktır. Onun için yarışma alanında bir hedefin olmaması bütün organizasyonun kötü geçmesine sebep olabilir. Bu problemin en asgari düzeyde önlenmesi için ya parkur planlayıcıların bu problemi gözeterek ona göre parkur planlamaları, ya da hedeflerin üzerlerine uyarıcı yazıların konulması veya daha fazla hakem görevlendirilmesi gerekmektedir.

Teknik toplantı veya Etkinlik Merkezi:

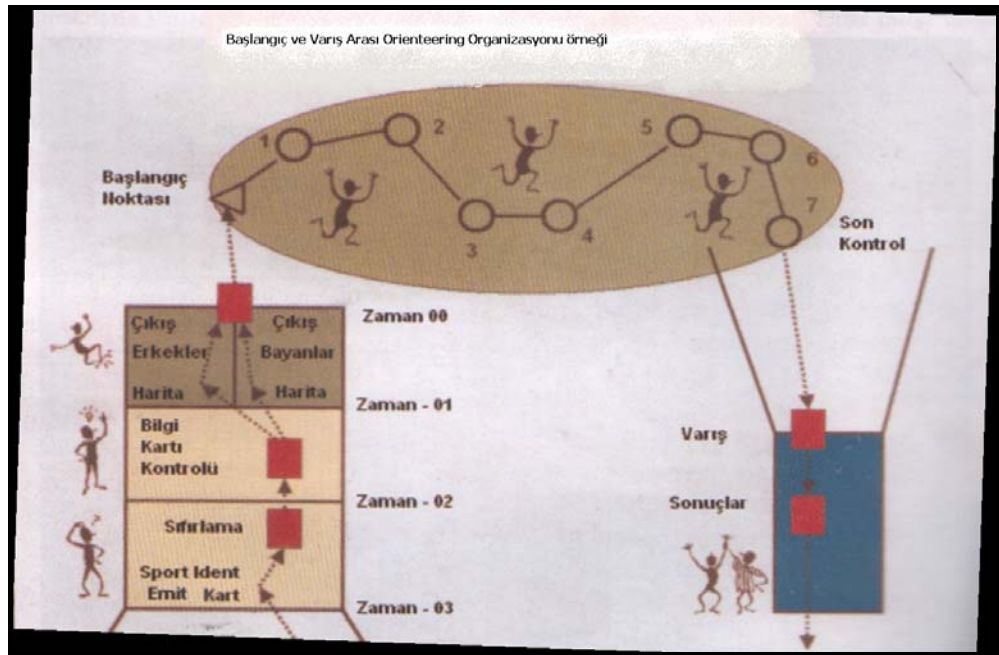
Teknik toplantının yapılacağı yer çok önemlidir. Özel bir yarış ise yarış düzenleyen organizasyon komitesi tarafından belirlenir ve konaklamaların yoğun olduğu bir merkezde yapılır. Resmi bir yarış ise genellikle Gençlik Spor İl Müdürlüklerinde veya merkezi bir konaklama yapılan yerde veya çok yakınında yapılır.

Teknik toplantı park oryantiring yarışmalarında, ya yarış gününün sabahında yapılır ya da bir gün öncesinde akşam üzeri yapılır. Bu bir kural değildir fakat uygulama genellikle böyledir. Teknik toplantının mahiyeti (Ek-25) özel yarışmalardaki bülten 2 ile aynı içerikte sayılır. Teknik toplantıda yapılan en önemli şeyler, kulüplerin resmi müsabaka onaylarının alınması, sporcu lisanslarının toplanması, göğüs numaralarının ve SI'larının verilmesidir. Özel müsabakalarda da aynı işlemlere ek olarak kayıt ücretleri alınır.

Yarış günü sabahı parkur hakemleri tarafından araziye hedefler yerleştirilir ve herhangi bir olumsuzluğa karşı tek tek kontrol edilir. Parkur yerleştirme bitimine yakın diğer hakemler yarış alanına gelir ve çıkış alanı varış alanı veya toplanma bölgesi hazırlanır. Bu hazırlıklar esnasında çıkış bölgesinde üç dakika koridoru ile elektronik üniteler ve sporcuların ısınma alanları veya girmemeleri gereken alanlar hazırlanır, hakemlerin yerleri ve yapması gereken görevleri Başhakem tarafından anlatılır, çıkış afişleri veya buna benzer ekipmanlar asılarak çıkış saati yerleştirilir. Diğer ekipmanlar da (Masa, Tente, Sandalye, Ses sistemi gibi) bu bilgiler doğrultusunda yerleştirilir. Varış hakemleri tarafından da son hedeften varışa şerit çekilir. Ve bu alanda da gerekli bütün hazırlıklar yapılır. Sporcular yüzüklerini okutup sonuç belgelerini gerek varış bölgesinde gerekse bi başka yerde alabilirler bu tercih tamamıyla alanın uyumuna ve

organizasyon görevlilerine kalmıştır. Bahsettiğimiz bütün bu hazırlık evresi, görevli tüm personelin hizmet alanlarında bulunup bulunmadığı, sundukları hizmeti hatasız gerçekleştirip gerçekleştirmediği müsabaka Başhakemi tarafından kontrol edilmelidir. Yarışma esnasında ihtiyaç duyulacak her türlü araç ve gereç hazır halde tutulmalıdır.

Bir oryantiring organizasyonu başlangıç ve bitiş arası yarış düzeneği aşağıdaki gibidir. (Resim 17)

Resim 17. Oryantiring organizasyonu yarışma düzeneği

Kulüpler ve sporcuların yarış alanına gelmeleri ile birlikte yarışmaya son şekli verilmiş olmalıdır. Herhangi bir gecikme veya buna benzer bir olumsuzluk olacak olursa sporculara erkenden duyurulmalıdır. Zira çıkış saati yaklaşan sporcular ısınmaya başladıkları için gecikmeyle beraber

tekrar soğuyacaklardır veya yorulacaklardır. Toplanma bölgesinde sporcuların birçok ihtiyacını görebilecekleri ortam oluşturulmalıdır (Dinlenme, Sağlık, giyinme ve WC gibi). Özellikle yarışma başlangıç yerinin ses sistemi veya yön okları ile belirtilmesi gerekmektedir. Toplanma bölgesi yarışmacıların yarışma parkurunu ve kontrol noktalarını göremeyecekleri bir yerde ve genellikle varış yerine yakın seçilir.

Özel yarış talimatnamesindeki ve teknik toplantıdaki bildiriler doğrultusunda çıkış zamanları ilan edilir ve ilk çıkacak sporcular ısınmaya başlarlar. İlk çıkışların verilmesi esnasında çıkış hakemleri tarafından sporcuların Sport Ident veya Yüzük numaralarını kontrol ederler. Sporcular, daha önceden kendilerine verilen veya kendilerine ait olan yüzüklerini 3 dakika koridoruna girmeden önce sıfırlarlar, iki dakika koridorunda kontrol ederler ve bir dakika koridorunda çıkış zamanı ile birlikte çıkış istasyonuna okutarak yarışmaya başlarlar. Sporcular haritalarını çıkıştan hemen sonra alırlar ve genellikle birer dakika aralıklarla çıkış verilir. Yardımcı bilgi kartları da 3 veya 2 dakika koridorları içerisinde sporculara verilir.

Yarışmayı izlemek için gelen yerel veya ulusal gazete ve TV'ler için yetkili bir kişi tarafından oryantiring hakkında brif verilir ve görüntü almaları sağlanır. Eğer organizasyon komitesinin görevli fotoğrafçısı veya kameramanı var ise bunların etkinlik esnasında görüntü almaları için görevli tahsis edilmelidir. Ayrıca yarışma boyunca oryantiringi bilen ve

gerek kulüpler, gerek katılan sporcuların profili, gerek yarışmanın yapıldığı yer hakkında bilgi sahibi ve konuşma yeteneği olan bir kişi tarafından spikerlik yapılır. Gerekli görüldüğü yerlerde müzik yayınına ara verilerek bu kişi tarafından bilgilendirmeler yapılır.

Çıkış ve varış yerindeki saatler aynı zamanı gösterir. Elektronik kontrol isteminin kullanılmadığı yarışmalarda süreler bu saatlere göre ve kronometre ye göre kaydedilir ve yarışmayı bitiren sporcuların haritaları genellikle toplanır. Eğer yarışmada zımbalama sistemi kullanılıyor ise yarışmayı bitiren sporcuların kontrol kartları toplanarak doğru gidip gitmedikleri kontrol edilir. Yarışma boyunca her yarım saatte bir geçici sonuçlar yayınlanır. Yarışmada eğer diskalifiye süresi verilmiş ve son çıkan sporcu bu süre zarfında varışa gelmemiş ise yarışma tamamlanmış olur. Bütün sporcuların yarışmayı bitirmesine müteakip her kategoride dereceye girenler belirlenir ve ödül törenine geçilir.

Ödül töreni yerinde birinci, ikinci ve üçüncü kürsüleri hazırlanır, kürsü arkasına varsa yarışma sponsorlarının reklâmları, düzenleyen kurumun bayrağı/afişi veya buna benzer materyali veya yarışma için tasarlanmış afiş yer alır. Ödül töreninde kimlerin ödül vereceği daha önceden hazırlanır ve anons yapan kişiye verilir ve ödül töreni başlamış olur. Ödül törenin sona ermesi ile organizasyonda tamamlanmış olur.

c. Organizasyonlar Sonrasında Yapılması Gerekenler

Önceki safhalarda yapılan çalışmaların tamamının sonuçları ve değerlendirilmesi bu safhada belli bir düzen içinde rapor haline getirilmelidir.

Eğer yarışma için herhangi bir tesis kullanılmış ise kullanılan her tesisin tek tek son durumu belirlenir. Bakımı ve tamir gerektiren yerler var ise tespit edilir. Bu tespitler doğrultusunda gereken bakım yapılarak daha sonraki kullanım için hazır hale getirilir.

Yarışmanın sonuçları yarış bittikten sonra en kısa sürede detaylı olarak internet sitesinde yayınlanmalı veya ilgili yerlere ulaştırılmalıdır. Ayrıca yarışma ile ilgili görüntü ve fotoğraflardan oluşan bir basın bildirisi hazırlanarak ilgili basın kuruluşlarına gönderilerek haber yapılması sağlanmalıdır.

Faaliyetler esnasında elde edilen her türlü doküman (Sonuçlar, videolar, fotoğraflar) incelenerek elde edilen sonuçlarla beraber ilgili kişilerce değerlendirilmelidir. Organizasyonun kesin maliyet hesabı çıkartılmalı ve ilgili kişi ve kişilerce organizasyonun tamamı ile ilgili bir rapor hazırlanarak (Ek-26) ilgili birimlere, kişilere, sponsorlara veya etkinlikte katkıları olanlara aktarılmalıdır. Bu raporlar müsabaka sorumlusu veya yetkili bir hakem tarafından veya her ikisi de ayrı ayrı hazırlanabilir.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Türkiye’de ve Dünya’da çoğu insan farkında olmadan oryantiring sporu yapmaktadırlar. Oryantiring’in tanımı içerisine giren yön bulma eylemi hepimizin günlük hayatımızda yerine getirdiğimiz bir eylemdir, bazı zamanlar bu konuda sıkıntı yaşadığımız durumlar bile olmuştur. Gün içerisinde çalışan insanlar işyerlerine gidebilmek için kendilerine en kısa güzergâhı çizmek zorundadırlar. Toplu taşıma aracı kullanıyorlarsa nerede binip nerede ineceklerini bilmek zorundadırlar. Ya da kent içinde birçok kere, farklı yere ulaşabilmek için adres sorduğumuz durumlar olmuştur. Bütün bu gelişmeler ışığında bazı kurum ve kuruluşlar ya da kişiler, kartvizitlerinin arkasına adres krokileri koymuşlar, kent merkezi toplu taşıma duraklarında şehir krokisi konulmuş, üniversite yerleşkelerinde kampüs haritası konarak insanların bir yerden bir yere daha rahat ve en önemlisi zamandan kazanarak ulaşmalarının sağlanması düşünülmüştür. İşte bütün bu olanlar oryantiringin günlük yaşantımızla ne kadar içi içe olduğunun gizli bir göstergesidir.

Oryantiring, günümüzde ülkemiz için yeni gelişen ve özellikle spor, oyun ve hobi etkinliği olarak geniş kitlelerce ilgi duyulan bir etkinlik konumuna gelmiştir. Bu etkinliğin, doğal, kırsal ve kentsel mekanlarda kolaylıkla yapılabilirliği, geniş bir kitleye hitap edebilmesi ve çok yönlü katkıları ile bir anlamda bölgesel, yöresel ve noktasal ölçekte rekreasyonel ve turizm planlaması ve politikalarında yer alması veya dikkate alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu etkinliğin gerek katılımcı açısından zihinsel ve bedensel katkılar sağlaması yanı sıra ekonomik, sosyal ve kültürel yönde olumlu çıktılar sağlamak suretiyle çok yönlü ve önemli bir rol oynayabilecektir. Bu kapsamda, bu etkinliğin kamuoyuna tanıtılması ve anlatılması için etkin ve etkili organizasyonlar yapılmalıdır. Bu etkinliğin özellikle üniversite, İlk – orta ve lise öğretim okullarında, kulüp ve derneklerde yaygınlaştırılmasına öncelik verilmelidir⁵. Birçok sporun olduğu gibi oryantiringinde tanıtım için televizyonlara ihtiyacı vardır. Bu boşluğu fark eden bazı araştırmacılar tarafından yapılan bir araştırmada katılımcılara oryantiring sporunu ilk kez nereden duydukları sorulmuş ve % 80,2 gibi büyük bir çoğunluğun üniversitelerde %4,9'luk bir oranında gazete ve televizyonlardan duyduğu ortaya çıkmıştır¹⁷. Sonuçtan da anlaşılacağı gibi oryantiring henüz medyada fazla yer bulamamaktadır. Yapılan bu araştırmadan çıkan sonuca göre görsel medyada daha fazla yer alabilmek için, bu araştırmada ki gibi park oryantiring etkinliklerine biraz daha fazla önem vermek, park oryantiring etkinliklerinin nicelik ve nitelik olarak araştırılması gerektiği söylenebilir.

Klasik oryantiring yarışmalarının görselliği çok az olduğu için olimpiyatlara girebilmesi için pek uygun değildir. Klasik oryantiring yarışma alanı televizyoncuların görüntü alabilmeleri için çok geniş ve uzak, seyirciler için de hem uzak hem de yarış süresi uzundur. Park oryantiring etkinlikleri ise 15 dakikalık bir sürede turizm etkinliklerinde en uygun ve en elverişlisidir. Şehrin kaleleri, parkları ve bunun gibi uygun yerler olimpik formatı destekleyen unsurlardır. IOF park oryantiring etkinliklerindeki katılım, sponsor, TV ve seyirci gücünü fark etmesiyle klasik oryantiring için ayrılan bütçe kadar park oryantiring etkinliklerine de ayırmaya başlamıştır. Beklide bu sayede daha fazla maddi girdi sağlayacaklardır. Aslında asıl önemli olan ise oryantiringin olimpiyatlara girebilmesinin yolunun park oryantiringinden geçeceğini kabul etmiş olmalarıdır¹¹².

Oryantiring pusulasız bir şekilde yapılabilir fakat haritasız asla yapılamamaktadır. Onun için oryantiringcilerin olmazsa olmaz tek araçları haritadır. Arazi de yapılan oryantiring etkinliklerinin haritalarının çizilmesi hem çok uzun zaman almakta hem de maliyetli olmaktadır. Park oryantiring haritaları ise çok kısa sürelerde ve çok ucuza mal edilebilmektedir. Dolayısıyla özellikle kent içinde bu tür aktivite yapabilmek için illa arazi olması şart değildir. Kent merkezli parklar, kampüsler, okul bahçeleri veya buna benzer yerler kullanılarak hem oryantiring etkinliği düzenlenebilir hem de eğitim alanları yaratılabilir. Zira park oryantiring,

show oryantiring veya şehir oryantiringi organizasyon hazırlığı, uygulanması açısından klasik oryantiringe göre daha kısa sürelerde hazırlanan, daha kısa sürede biten kolay ve eğlenceli organizasyonlardır.

Oryantiring her ne kadar yeni bir spor dalı olarak bilinse de, askerler tarafından 30 yılı aşkın bir süredir, siviller tarafından da neredeyse 10 yıldır yapılmaktadır. Son 6 yıllık bir süreçte Oryantiring federasyonu sayesinde tüzel bir kimlik kazanan oryantiring, IOF ve diğer uluslar arası oryantiring yetkilileri tarafından oryantiringin gelişimi için kabul görmüş park oryantiring etkinliklerine daha fazla önem vermesi gerekmektedir. Oryantiring arazileri koşulmaya müsait araziler olmak zorundadır, bu tür arazileri bulmak ve haritalarını çizdirmek hem ciddi bir zaman gerektirir hem de maliyetli bir iştir. Ama park oryantiring türü için şehrin merkezin de veya uygun yerlerdeki kampüsler, korular, piknik alanları, tarihi mekanlar, Alış veriş merkezleri, çok küçük parklar ya da bu sporu yapmayı kafanıza koymuşsanız aklınıza gelebilecek her yerde harita çizdirerek veya çizerek yapabilirsiniz. Park oryantiring etkinliklerinin klasik oryantiring etkinliklerine göre birçok avantajı bulunmaktadır. Bunlardan bazıları:

- Park oryantiring haritası kolay çizilir
- Parkur yerleştirmesi kolaydır
- Organizasyonu hazırlamak az zaman alır
- Ulaşım sıkıntısı çok az olur veya hiç olmaz
- Genelde merkezdeki parklarda olduğu için katılım çok olur

- Çocuklar tarafından daha çok rağbet görür
- Oryantiring başlangıç eğitimi için bulunmaz fırsatlardır.
- Sporcular için hıza dayalı dikkat ve hızlı algılama yetenekleri denenir.
- Hata çok önemlidir telafisi çok az olur, genelde olmaz çünkü kısa sürede bittiği için süreler çok yakındır.
- Şehrinizin, Beldenizin, okulunuzun, kurumunuzun tanıtımları için en etkinli ve ucuz sportif etkinliklerinden biridir.
- Görsel bir seyir özelliğine sahiptir, bundan dolayı TV'ler ve diğer basın mensupları için kolay izlenebilir bir etkinliktir.
- Sponsor bulma olasılığı arazi etkinliklerine göre daha kolaydır.
- Yarışmasının baştan sonra görüntülenmesi mümkündür
- Sporcular arazi oryantiringine göre daha fazla heyecan duyar ve daha fazla zevk alırlar.
- Arazi yarışmalarına göre sporcular her türlü sportif kıyafetle koşabilirler.
- Sporcuların şehrin içinde oryantiring keyfini tatmaları
- Gerek sporcular gerekse organizasyon yetkililerinin çeşitli ihtiyaçlarını gidermek için imkanlarının ve alternatiflerinin olması.

Park oryantiring etkinliklerinin dezavantajlarından bazıları;

- Parkur planlayıcıların parkı detaylı olarak bilmeden rota ve parkur planlama hatasından dolayı Sporcuların koşarken bazı bitkilerin deforme olması (çok az rastlanmaktadır)
- Arazi etkinliklerine göre daha fazla hakeme ihtiyaç duyulması (hedeflerin kontrolü için)
- Bazı yarışmalarda parkın kalabalıklığına göre hedeflerin çalınma veya yerinin değiştirilme riskinin olması.

Park oryantiring etkinliklerinin tanıtım gücü olduğu, görsel nitelikte bir etkinlik olduğu, sponsorlar tarafından talep görebilen bir etkinlik olduğu, televizyon ve gazeteciler tarafından izlenebilir bir seyri olduğu ve en önemlisi maddi getirisi olabilecek bir etkinlik oldu henüz ülkemizde tam anlamıyla kavranamamıştır.

Türkiye’de düzenlenen oryantiring etkinlikleri çoğunlukla Türkiye Oryantiring Federasyonu ve bazı kulüpler tarafından yapılmaktadır. Bu etkinlikleri düzenleyen kulüplerimizin ve federasyonun maddi yeterlilikleri bir yere kadar olmakta ve etkinlik sayısını da etkilemektedir. Daha fazla etkinlik ve yarışma yapılması gerekmektedir.

5.1. Öneriler

Oryantiring sporun da yapılacak bilimsel araştırmalar bu branşın tanıtılması ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlayabilir.

Kişisel:

- Diğer oryantiring çeşitleri de dahil olmak üzere park oryantirigi ile ilgilenen kişiler sportif bir eylem içinde olacakları için sıradan kişilere göre daha sağlıklı bireyler olarak topluma kazandırılacaktır.

- Özellikle park oryantiring aktiviteleri kişilerin günlük hayatlarında da işlerine yarayacak olan yön bulma, harita ve kroki okuyabilme-anlayabilme, yön içgüdüsünün gelişmesi, harita kenar yardımcı bilgilerini anlama, ulusal ve uluslararası harita renk ve terimlerine aşına olma gibi özelliklerin kazanımına yardımcı olacaktır.

Toplumsal:

- Türkiye'deki oryantiring sporunun tanıtımı ve gelişimi için yurt dışındaki oryantiring kaynaklarının çevirilerinin yapılarak yeni yayınların kazandırılması sağlanabilir.

- Oryantiring dışındaki birçok spor branşının yapılabilmesi için belirli tesislerin inşa edilmesi gerekmektedir. Bunların en başında da futbol

gelmektedir. Yapılan bir stadın maliyeti milyon YTL'leri bulmakta ve haftada bir belki iki etkinlik düzenlenmektedir. Veya yüzmeyi ele alırsak yine milyon YTL'ler söz konusu olan tesisler inşa edilmekte ve çok az sayıda kişiler faydalanabilmektedir. Bu örneklerle Basketbol, Hentbol ve buna benzer bazı branşları sayabiliriz. Ve onca tesisler olmasına rağmen ülke olarak çok ciddi başarılarımızda maalesef bulunmamaktadır. Oysa bu maliyetlerin çok azı bile oryantiringin gelişimi için yatırım olarak yapılsa, her mevsimde ve neredeyse her türlü hava koşulunda ve katılımcı sayısında sınırlama olmaksızın binlerce kişinin katılacağı birçok etkinlikler düzenlenebilir ve birçok harita çizdirilebilir. Özellikle çocuklar tarafından çok sevilen oryantiring, onların kötü alışkanlıklardan uzak durmasına, sportif bir eylem içerisinde olmalarına, sağlıklı olmalarına katkı sağlayacaktır. Oryantiringe yapılacak yatırımla çocukların ve gençlerin spor alışkanlığı kazanmasını sağlayacaktır.

- Park oryantiringi yapan insanların diğer kişilere göre yol, yer ve yön bulma becerileri artacak, zamandan kazanım ve iş gücüne de katkı sağlayacaktır.

- Oryantiring sporunun dünyada en yaygın olarak yapıldığı ülkelerin başında İskandinav ülkeleri gelmektedir. (İsveç, Norveç, Finlandiya v.b.) Bu ülkeler de kış aylarının uzun sürmesi sebebiyle oryantiring yapmaya pek müsait olamamaktadır. Dolayısıyla buradaki

binlerce sporcu kış aylarında oryantiring yapabilmek için sıcak ülkeleri tercih etmekte buralardaki etkinliklere katılmaktadırlar. Ülkemizin iklim özelliğini oryantiring turizmine dönüştürebilmek için bu ülkelerdeki sporcuları kış aylarında güney bölgelerimizdeki illerde büyük organizasyonlar düzenleyerek katılmalarını sağlayabilir ülke turizmine de katkıda bulunabiliriz. Yaz aylarında zaten turist yoğunluğu yaşanabilen yerlerdeki en büyük sıkıntı olan kış aylarında turist çekme problemi de bu sayede bir nebze olsun azaltılacaktır.

Sportif :

- Takım sporu, bireysel spor, rekabet sporu ve doğa sporları arasındaki yerinin öneminin daha iyi anlaşılması için çalışmalar yapılmalı
- Yurt dışındaki oryantiring kulüplerinin eğitim ve antrenman metotlarının incelenmesi ve Türkiye'ye uygulanabilirliğinin ölçülmesi
- Fazla etkinlik yapmak isterken organizasyon kalitesinden ödün verilmemeli, gerekirse bir etkinlik az yapıp sorunsuz ve profesyonel etkinlikler düzenlenmelidir.
- Yeni gelişen bir branş olarak ileriye dönük sağlam temellerin kurulması için kurumsallaşılmalı, arge çalışmalarına önem verilmeli ve alt yapı çalışmaları desteklenmelidir.

6. ÖZET

ORYANTİRİNG SPORUNDA KENT İÇİ ORGANİZASYONLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Kent içi oryantiring organizasyonları Ankara örneğinin incelenmesi araştırmasında, öncelikle tezimize ışık tutması bakımından Dünyadaki oryantiring organizasyonlarının gelişim seyrine bakılmış, konunun daha iyi anlaşılabilirliği bakımından Kent ve Rekreasyon kavramları incelenmiş ve Türkiye'deki kent içi oryantiring etkinlikleri irdelenerek Ankara ili ele alınmıştır,

Bu araştırmada, kent içinde düzenlenen oryantiring etkinlikleri (Park, Kampus, Şehir, Show v.b) ele alınarak, oryantiringin tanıtım konusunda park oryantiringin ne denli etkin olduğu, oryantiringin ilk eğitim aşamasında en uygun yerlerin parklar olduğu, eğlenceli ve katılımcılar tarafından zevkle yapılan bir tür olduğu ve kent içinde yapılacak yeni bir rekreatif etkinliliğin ortaya çıktığını vurgulamak amaçlanmıştır. Ayrıca park oryantiring etkinliklerinin Türkiye'deki ve Ankara'daki gelişimleri incelenmiş, klasik oryantiringe göre katılımcı sayılarında ne kadar fark olduğu ele alınmış, organizasyonel olarak daha kısa sürelerde ve daha görsel niteliklerde olduğuna değinilmiş ve şehirden uzaklaşmadan gerek bireysel gerekse ailecek kent içerisinde rekreatif bir etkinlik olarak oryantiringinde yer alabileceği yapılan literatür taramasından edinilen bilgiler ışığında vurgulanmıştır.

Oryantiringin sivillerde yaygınlaşmaya başlamasıyla kent içi oryantiring etkinlikleri de düzenlenmeye başlanmış olup ilk etkinlikler Ankara da olmak üzere Türkiye'nin değişik illerinde park oryantiring yarışmaları düzenlenmiş ve o illerde de oryantiringin tanıtım ve gelişimine katkıda bulunması sağlanmıştır. Yapılan bu tanıtım etkinlikleri genellikle üniversitelerin önderliğinde başlamış daha sonraları federasyon bünyesinde hızla devam etmiştir.

Park oryantiring etkinlikleri rekreatif etkinlik olarak herkes tarafından uygulanabilir olmasından öte, olimpiyatlara dahil olamayan her spor branşının hayali olan olimpiyatlara girebilmek, oryantiring sporunun da birincil arzularından biridir. Park oryantiring etkinlikleri olimpiyat oyunlarına girebilmek adına sportif niteliklerin birçoğunu barındırmakta olup uygulanabilirlik bakımından olimpiyatlara girecek ilk oryantiring türü olması düşünülmektedir.

Oryantiringin en büyük ihtiyaçlarından biri olan kaliteli organizasyon hizmetinin incelenerek detaylı bir oryantiring organizasyon modeli geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oryantiring, Park, Organizasyon, Spor

7. SUMMARY

CASE STUDY ON ORIENTEERING EVENT IN URBAN ORGANIZATION

Regarding local orienteering organisations – analysis of Ankara sample-, first of all, development progress of worldwide orienteering organisations are viewed in order to enlighten for this thesis. In addition, concepts such as City and Recreation are examined so as to make it much more understandable and “Ankara” city is selected to be explicated as an example for local orienteering activities within Turkey.

In this research, orienteering activities organized within a city (park, campus, city, show etc) are discussed and mainly “park orienteering” is focused on explaining that how park orienteering is effective on the presentation of orienteering; the most convenient places for the first education phase of orienteering are parks; how enjoyable activity it is that many participants can join and a new re-creative activity that arises within the city. Moreover, developments of park orienteering activities within Turkey and Ankara are analyzed; the difference on the participant numbers compared to classic orienteering is discussed ; the organizational issues such as how short time it takes and how visual quality it has are observed; and the way to practise this re-creative activity, both individually and as a group, without going far away from the city center is emphasized in the light of the information obtained by scanning literature.

Once orienteering's becoming widespread among the civilians, local orienteering activities have begun to be organized. First activities were held in Ankara, then spread to many cities of Turkey. Park orienteering races are organized in various cities. These organizations have made good impact on orienteering's presentation/introduction and provided development/progress. Generally, these introductive activities have started to be organized by the leadership of universities, but later on, federations continue to maintain these activities.

Besides the fact that park orienteering activities, which are considered as re-creative activity, can be applied by everyone, Like the other nonolympic games orienteering wants to be an olympic game too. Park orienteering activities, which are acceptable to join olyimpic games, is considered as the first one of Orienteering types.

The most urgent need of high standarts of orienteering organizations had been worked on and as a result new model is established.

Key word: Orienteering, Park, Organization, Sport

KAYNAKLAR

1. Sönmez T, Sunay H, Ankara' daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin sorunlarına ilişkin bir inceleme, II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği sempozyumu, Bursa; 2001.
2. Karaküçük S, Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, 5. Baskı, Gazi Kitapevi: Ankara; 2005.
3. Kocatürk U, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Atatürk Araştırma Merkezi, Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara; Yücel Ofset; 2005.
4. Karaküçük S, Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, 4. Baskı; Ankara; Gazi Kitapevi; 1999.
5. Demirel M, Büyükşehir Belediyelerindeki Rekreasyonel Etkinlikler (Ankara Büyükşehir Belediyesi örneği), Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi; 2005.
6. Özaltın O, Gül A, Oryantiring (Hedef Bulma) etkinliğinin önemi ve ülkemizdeki durum analizi Turizm ve mimarlık sempozyumu, Antalya; 2006.
7. Hartmann H. The significance of orienteering in the changing world of sports. Scientific Journal of Orienteering, 1988; 63–77.
8. Brad B B, Robot Orienteering: Path Planning and Navigation with uncertain vision, Univeristy of Toronto; Canada; 1990.
9. McNeill C, Orienteering The Skills Of The Game, Printed Great Britan by WBC Book, Wiltshire, England; Crowood Pres; 1996.
10. Kjellstrom B, Be Expert with Map & Compass, The complete Orienteering Handbook, Newyork; 1994.
11. Peter L, Lennart B, Erkkı J, Karın H L, Analysis of performance in orienteering with treadmill tests and physiological field tests using e differential global positioning system, Journal of Sports Sciences, 2002; 529.
12. Anthony A, The Novice Experience of Orienteering: A case Study, National Library of Canada, The University of Alberta, Edmonton Alberta; 1987.

13. What is Orienteering? [Erişim Tarihi 17.07.2008 okundu], İnternet Adresi <http://www.4orienteering.com/>
14. Mcnill C, Cory J-W, Renfrew T, Teaching Orienteering, Second Edition, Perthshire, United Kingdom, Published British Orienteering Federation; 1998.
15. Silahlı Kuvvetler Koşarak Hedef Bulma (Oryantiring) Yarışma Kuralları ve Çalışma Usulleri, T.C, Genel Kurmay Başkanlığı, Gnkur Basımevi; Ankara; 1978.
16. Renfrew T, Orienteering - Outdoor Pursuits Series, I Title, II Series, Copyright Human Kinetics Publishers; 1997.
17. Tomık R, Sport in The Programmes of School Sports Clubs in Poland, Studies in Physical Culture and Tourism, 2007;105.
18. David W E, Thinking Outside Of The Box: The Role Of Environmental Adaptation İn The Acquisition Of Skilled And Expert Performance, Journal of Sports Sciences, 2006; 1103–1114.
19. David W E, Susanne E W, David K I, A Grounded Theory of Expert Cognition in Orienteering, Journal of Sport & Exercise Psychology, Human Kinetics Publishers, 2002; 68–88.
20. Yılmaz B, Doğa Sporlarına Katılımın Sosyal Bütünleşmeye Etkisi, Dalı Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi; 2006.
21. Eaglin, R, Diabolical Deviations on Orienteering, Orienteering North America, 2004.
22. Bridget W-M, Orienteering in North America a Geographic Perspective, Umi number: 1429650, California State University, Fullerton, USA; 2005.
23. Boga S, Orienteering; The Sport of Navigating With Map&Compass, , Mechanisburg PA, USA; Stackpole Books; 1997.
24. Gazi Üniversitesi Aylık Haber Bülteni, Gazi Haber Dergisi, Ankara: İletişim Fakóltesi Matbaası; 2005.
25. Navigational or Mobile Orienteering: A Novel O-Sport, International Magazine of Orienteering Activities, O-Sport; 2004.

26. Özaltın O, Özmen, H-İ, Türkiye’de Doğa Sporlarının Yapılabilirliğinin Ölçümüne Yönelik Bir Etkililik Ölçek Önerisi ve Isparta İli Uygulaması. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu 3. Doğa Sporları ve Bilim Sempozyumu, Ankara; 2005.
27. Think on the run, Inside this issue: Top 10 Sports in Albury and NSW, Sporting News in Albury, PO, July; 2005.
28. Susan Ç, Oryantiring-Koşarken Satranç Oynamak, Cumhuriyet Spor, 23 Ekim 2007.
29. Yalnız, F İ, Hayata Spor Katmak, Birinci Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2008.
30. Geoffrey C, Mark R, Robyn D, Kiwi Orienteering Coaching Manual, Copyright (NZOF) New Zealand Orienteering Federation; 2004
31. Palmer P, The Complete Orienteering Manual, Great Britain, The Crowood Pres; 1997.
32. Armutçu E, İskoç Yaylalarına Oryante Olduk, Hürriyet Gazetesi Cumartesi eki, 18 Ağustos 2001.
33. Türesin A, Oryantiring Nedir, Birlik Sanat, Fikir, Aktüalite Dergisi, Ankara: K.K.K Basımevi; 2008, S, 30–33.
34. Karaca F, Oryantiring Nedir? T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Türkiye Dağcılık Federasyonu, Ankara: 2003; S, 13, 17.
35. Odabaşioğlu, D C, Eğitim Aracı Olarak Oryantiring, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, 3. Doğa Sporları ve Bilim Sempozyumu, Ankara; 2005.
36. Den Femte Milepael, Orientering, O-Posten, Sayı 57, Nr,1, Magasin For Danks Orientering Forbun, Denmark; 2008; S. 8–11.
37. Andersson G, What is orienteering, Silva Company, SWEDEN; 2001
38. Boga S, Orienteering, Mechanicsburg, USA: Stackpole Boks; 1997.
39. Bird S, George M, Theakston S, Balmer J, Davison R C R, Heart rate responses of male orienteers aged 21–67 years during competition, Journal of Sports Sciences, 2003; 221–228.

40. Nebot H, World Record In Number Of Controls Punched In One Race During One Day, European magazine of Orienteering, Published in Orienteering Today; 2005.
41. Rönnerberg B, Olympic Project Action Plan, IOF Headlines, Issue 1, February, Finland; 1998.
42. Örebro Kuriren, Alfarna Fixar Turkiska PR-Man, Nr 191, Fredag, 20 Augusti 1971.
43. XIV Championnat De Course D'Orientation Du CISM, XIV CISM Orienteering Championship, Resultat, Karup, Danimarka; 1980.
44. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu (TÜSF), Oryantiring Semineri, Gazi Üniversitesi BESYO, Ankara; 1999.
45. Koşarken Satranç Oynamak İster misiniz? Hürriyet Ankara Bölge Gazetesi, 10 Mayıs 2000.
46. T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Üniversite Sporları Federasyonu 2001–2002 öğretim Yılı Yarışma Programı Kitapçığı, Ankara; 2001.
47. Mülkiye Spor Kulübü Karar Defteri, No (36), Ankara, 23 Ocak 2001
48. Harani Y, Kapalı Çarşı'da Sobe, Hürriyet Gazetesi, İstanbul, 27 Mayıs 2001.
49. Oryantiring Artık Federasyon, Sabah Gazetesi, Ankara; 31 Mart 2006.
50. Türkiye Oryantiring Federasyonu 1 Olağan Genel Kurulu Duyurusu, Tercüman Gazetesi, İstanbul; 11 Şubat 2007.
51. Türkiye Oryantiring Federasyonu 1 Olağan Genel Kurulu Duyurusu, Star Gazetesi, İstanbul; 10 Şubat 2007.
52. Koşarken Satranç Oynayanlar, Sporist Dergi, Sayı (7), İstanbul, 2007.
53. Sağılır U, (DHA) Dayanışma, Milliyet Gazetesi, İstanbul; 11 Nisan 2006.
54. Sağılır U, (DHA) İspanyol Seferberliği, Hürriyet Gazetesi Çukurova GAP, Adana; 11 Nisan 2006.
55. Oryantiring'de Tarihi Başarı, Hürriyet Gazetesi, İstanbul; 24 Eylül 2006.

56. Yeygel Ş, Gülşen M, Arıkan T, Eroğlu E, Demir İ, 2005 Yaz Oyunlarından, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, GSGM 2007, Ankara; 2007.
57. Esmen YS, A Racy Valentine's Day İdea, Turkish Daily News, İstanbul, 08 Şubat 2008.
58. Application for accreditation as an IOF licensed Ski-o event adviser 2005–2007, International Orienteering Federation; Finland; 2007.
59. Görmez K, Bir Metropol Kent Ankara Sosyal Yapı-Kimlik-Yaşam, Ankara: Odak yayınevi; 2004.
60. Keleş R, Kentleşme Politikası, 9 Baskı, Ankara: İmge Kitapevi; 2006.
61. Çağatay G, Kent, Kentli, Belediye ve Halk Sağlığı; Sorunlar ve Güçlükler, Hacettepe Üniversitesi ve Keçiören Belediyesi III Türk Belediyecilik Sempozyumu, Aygöl Ofset, Ankara: 2006.
62. Türk Dil Kurumu, Okul Sözlüğü, Ankara; 2000; S, 560.
63. Torba M, İnsan Kaynakları Yönetiminin Kent yönetimindeki Rolü, Türk Belediyecilik Sempozyumu Sağlıklı Modern Kentleşme (Uluslararası Katılımlı) Ankara; 2003.
64. Uhri M, Şehirler ve Kentler, Bütün Dünya Başkent Üniversitesi Kültür Yayınları, Aküm reklâmcılık, Ankara; 2006.
65. Oktay Ş, Ekolojik Kentleşme ve Çevre Koruma, Birinci baskı, Lazer matbaa, Ankara; 2005.
66. Çalpınar T, Şehircilik çalışmaları, Gazi Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 20. yıl anısına, Nobel yayın dağıtım, Ankara; 2005.
67. Çağatay G, Kent Ergonomisi, Türk Belediyecilik Sempozyumu Sağlıklı Modern Kentleşme (Uluslararası Katılımlı) Ankara; 2003.
68. Tankut G, Çalışkan O, Levent T, Zorlu F, Yeni Ufuklara Kentler, Bilim ve Teknik, TÜBİTAK yayınları, Ankara; 2002.
69. Savrun M, Balcıoğlu İ, Kentleşme, Kadın ve Şiddet, Yeni Symposium, Ankara; 1999.

70. Daniel N L, Robert E M, The Relationship Between Visitor-Based Standarts of Quality and Existing Conditions in Parks and Outdoor Recreation, Leisure Sciences, 2005; (27); S, 157–166.
71. Bal H, Kent Sosyolojisi, Fakülte Kitapevi Yayınları, Isparta; 2006.
72. Anders M J, City Parks and Playgrounds as Health Agents, The Scientific Monthly, Philadelphia; 1922; S, 43–44.
73. İsbir E G, Şehirleşme ve Meseleleri, Ocak Yayınları, Ankara; 1986.
74. Karaküçük S, Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, Bağırhan Yayınevi, 3. Baskı, Ankara; 1999.
75. Karaküçük S, Gürbüz B, Rekreasyon ve Kent(li)leşme, Gazi Kitabevi, Ankara; 2007.
76. Doğu G, Serbest Zaman Değerlendirme ve Doğa Sporları, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara; 2003.
77. Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y, Boş Zaman & Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları, Detay Yayıncılık, Ankara; 2003.
78. Karaküçük, Suat, Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, Gazi Kitabevi, 4. Baskı, Ankara; 2001.
79. Soyer F, Can Y, Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Alışkanlıkları ve Sportif Eğilimlerinin Mesleki Yönelişlerine Göre Karşılaştırılması, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara; 2003.
80. Küçüktopuzlu F, Gözek K, Uğulu A, Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi ve Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetleri Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma, 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa sporları Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, Ankara; 2003.
81. Özkan B, Kaplan A, Aslan N, Kılıç N, Ülkemizde Kent Küçük Parklarının Gelişimi Üzerine Bir Araştırma, Ekoloji Çevre Dergisi, Ankara; 1996.

82. Güler M L, Bakır M, Agopyan A, Spor Kuruluşlarında Halkla İlişkilerin “Tanıtım Ve Hedef Kitle İle İlişki Sağlama” Fonksiyonlarının Etkinliği, Spor Bilimleri Kongresi, Antalya; 2002.
83. Turizm Amaçlı Sportif Faaliyet Yönetmeliği, Resmi Gazete, Tarih: 15.06.1997
84. Özdilek Ç, Şentürk A, Döşyılmaz E, Modern olimpiyat oyunlarının tarihi gelişimi ve olimpiyatların gezici olma ilkesinin günümüze Kadar düzenlenen oyunlar açısından değerlendirilmesi, Dumlupınar Üniveristesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı (9) S, 223, Kütahya; 2003.
85. Spor Ansiklopedisi 4, Olimpiyatlar, S, 126, Morpa yayınları; 2005
86. Zorba E, Turizmde doğa sporlarının değerlendirilmesi, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara; 2003.
87. Ünersiad 2005 İzmir, TBMM KİT Alt Komisyonu Toplantısı İstanbul Olimpiyat Evi, İstanbul; 2007.
88. Spor Ansiklopedisi 1, Atletizm, S, 32,43, Morpa yayınları; 2005
89. Spor Ansiklopedisi 5, Şampiyonalar, S, 101.103.106.107, Morpa yayınları; 2005.
90. Çerez H, Yılmaz Ş, Dinçer Ö, Antalya Merkez Emniyet Teşkilatında Görev Yapan Emniyet Mensuplarının Rekreatyon Etkinliklerine Katılımlarının İncelenmesi, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı, Muğla; 2006.
91. Argan M, Katırcı H, Spor Pazarlaması, Nobel yayınları, Ankara; 2002.
92. Gültekin N, Onsekiz D, Ankara Kentinde Eğlence Mekânlarının Oluşumu ve Yer Seçimi, Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi Ankara; 2005.Cilt (20); S, 137–144,
93. Özdağ S, Yerel yönetimlerde (Belediyelerde) rekreatif etkinliklerin yeri ve önemi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara; 1996.
94. Hentbolumuzda ilk defa, Handball International Alanya Tournament, S, 1–4, Alanya/ Antalya; 1996.

95. Uygun S, Ata İçin Yön buldular, Sabah Gazetesi Ankara, 13 Kasım 2007
96. Köse M, Oryantiring Üniversitelerde, Sabah Gazetesi Ankara, 23 Kasım 2007.
97. Oryantiring Yarışları Büyük İlgi Görüyor, Hürriyet Gazetesi Ankara, 8 Nisan 2008.
98. Keçiören'de Oryantiring Yarış Keyfi, Bugün Gazetesi, 1 Nisan 2008
99. Hedef Bulma Yarışması'na Keçiören ev Sahipliği yaptı, Zaman Gazetesi, 1 Nisan 2008.
100. Bucak SS, İTÜ'de Kaybolan Spor: Orienteering, Arıyorum İTÜ Gazetesi, İstanbul; 2005.
101. Pulur A, Kredi Yurtlar Kurumuna Bağlı Yurtlarda Kalan Yüksek Öğrenim Gençliğinin Yurtlarda Yapılan sportif Faaliyetlerine Olan Eğilimlerinin Araştırılması (Ankara İli Örneği), Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı, Sim Matbaacılık, Ankara; 2003.
102. Altıntaş MM, ABD'de 2004'ün spor şehri: Boston, İnternette [13 Ağustos 2004], [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu], İnternet Adresi, <http://www.ntvmsnbc.com/news/282267.asp> 28.04.2008,
103. Olimpiyat Dünyası, İstanbul; 2008, Sayı, (36) S, 13,60.
104. Gölbaşı Belediyesi Faaliyet Raporu, Gölbaşı Belediye Başkanlığı, Ankara; 2007.
105. Kızıltuğ H, Şehirsel Açık Alan Kullanımının Erişilebilirlik ve İşlevsel Çeşitlilik Yönlerinden Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans, İstanbul, İstanbul Teknik Üniversitesi, 1997.
106. Türk sporunda Değişim Yılları 2003–2004–2005 Yeni Ufuklara, T.C Başbakanlık Gençlik Spor Genel Müdürlüğü, Birinci Baskı, Ata Ofset, Ankara; 2006.
107. Howard R, Joining The Rat Race An Urban Adventure, Compass Sport, (25), USA; 2004

108. Towards the 2008 Olympic, PWT Official Newsletter Of The Park, Word Tour Supporters Club, Finland; 2000. Issue (2); S,1–7.
109. Orienteering Coach Certification Manual Level 1, Coaching Orienteering, United States Orienteering Federation, USA; 1991.
110. Kirk C, Orienteering, [Erişim Tarihi 28.04,2008 okundu] İnternet adresi, www.canadianencyclopedia.ca
111. Orientierungslauf – Der erste Schritt, Einföhrung in der Bundeswehr, Birinci Baskı, Germany; 1993.
112. Brady G, The Olympics, Orienteering and Ireland, Ireland; 2001.
113. Borg E, Orta Parkurun Kralı Uzun Parkuru Devirmeye Hazır, Orienteering World, 2005; Sayı (1–2), S,10–11.
114. A Castellaneta i Campionissimi Orienteering, Corriera Del Mezzogiorno, Numbro 57, Bari Puglia, İtalya; 2007.
115. Damiani, Francesco, In Puglia les telle dell'orienteering, La Repubblica, BARİ; 8 Mart 2007
116. L'Orieering in Puglia Con Dieci Giorni di Gare, Puglia, 24 Gioverdi, 8 Febbraio, İtalya; 2007
117. Büyükada'da dağ bisikleti ile yön bulma yarışı, Hürriyet Gazetesi, 3 Eylül 2004
118. Şahan H, Türkiye de Spor Yazarlığı ve Futbol Kamuoyu Üzerine Etkileri, Yüksek Lisans, Konya, Selçuk Üniversitesi, 2001.
119. Çolakoğlu T, Sporun Topluma Yaygınlaştırılmasında Medyanın Etkisi (Güreş Örneği), Yüksek Lisans, Ankara, Gazi Üniversitesi, 2000.
120. Çetin C, Spor Etkinliklerini Düzenlenmesinde Televizyonun Rolü, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı, Sim Matbaacılık, Ankara; 2003
121. Güven Ş, Koşarken Satranç Oynamak Gibi, Cumhuriyet Gazetesi, Hafta Sonu Eki, 12 Mayıs 2007
122. Erturan EE, Şahin MY, Üniversitedeki Doğa Sporları Örgütlerinde Üyelerin Katılım Nedenleri ve Beklentilerinin Tespiti Üzerine Bir Çalışma

- (GÜDAK örneği), 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara; 2003.
123. Kotylo O, Türkiyede çizilen haritalar, [ErişimTarihi, 05,05,2008 okundu] İnternet adresi <http://o-maps.com/maps/turkey/iTurkey.php>,
124. Programbok O-Ringe-Sveriges İnternationella 5-Dagarsorientering, Uppland O-Ringen, Sweden; 2001.
125. David W E, Susanne E W, David K I, The use of heuristics during route planning by expert and novice orienteers, Journal of Sports Sciences, 2002; 20, S,327.
126. Tol N, Bu Oyunda Hedefimiz Dünya Şampiyonluğu, Sabah Gazetesi Günaydın eki,17 Ocak 2004
127. Mobley AT, Yerel Yönetimlerin Halkın Rekreasyon, Park İhtiyaç ve Hizmetlerini Karşılamadaki Rolü, Eskişehir Sağlıklı Kentler Birliği Toplantısı. Eskişehir; 2006.
128. Çolakoğlu. T, Yenel. F, Üniversite Öğrencilerinin Orienteering Sporuna Katılım Nedenleri ve Beklentileri, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara; 2003.s 146–155
129. Ekici. S, İrez Gökhan S, Zorba E, Oryantiring Hakemlerinin Spor Yapma Alışkanlıkları ve Yaşam Tarzları Üzerine Bir Araştırma, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara; 2003. s 168–173
130. Türkiye Oryantiring Federasyonundan alınan verilere göre, Ulus iş hanı A Blok Kat 4 Ulus Ankara; 27.04.2008.
131. Keçiörende Oryantiring yarışları, Star Gazetesi, 1 Nisan 2008
132. Silahlı Kuvvetler Spor Okulu ve Eğitim Merkez Komutanlığı, “Koşarak Hedef Bulma” Öğretmen Ders Notu, Ankara; 1999
133. İstanbul Oryantiring Grubu web sayfası, [Etkinlikler, Eğitim Bilgileri ve Dosyalar], [Erişim Tarihi 26.04.2008 okundu], internet adresi, <http://www.ioq.org.tr/news.php>

134. Türkiye Oryantiring Federasyonu resmi internet sitesi, [27.04.2008 okundu], İnternete adresi <http://www.oryantiring.org/tr/index.asp>,
135. Uluslararası Oryantiring Federasyonu (IOF) web sayfası. [23.03.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.orienteing.org/i3/index.php?/iof2006>
136. Amateur Radio Direction Finding web sayfası, (What is ARDF?), [Erişim Tarihi 21.04.2008 okundu], internet adresi <http://www.ardf-r2.org/en/>
137. What is rogaining? History of Rogaining, World Rogaining Championships, [Erişim tarihi 03.07.2008 okundu] İnternet adresi <http://www.rogaining.com/>
138. Doğa Araştırmaları, Sporları ve Kurtarma Derneği internet sayfası, [Erişim Tarihi 26.04.2008 okundu], İnternet adresi http://www.dask.org.tr/dag_asma/dag_maratonu.htm,
139. World Deaf Orienteering internet sayfası, [Erişim Tarihi 27.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.deaforienteering.org/>
140. What is Mobile-O? [Erişim Tarihi 09.05.2008 okundu], İnternet adresi http://mobileo.freewebhu/index_en.html
141. Alternatif sporlar, [Erişim Tarihi 26.04.2008 okundu], internet sitesi <http://www.alternatifsporlar.net/orienteering.asp>,
142. Oryantiring nedir, Nasıl yapılır? MTB-O, [Erişim Tarihi 27.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://o-tr.geven.net/docs/bilgi/mtbo.php>,
- 143 [Erişim Tarihi 27.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.professional-lurker.com/cgi-bin/mtsearch.cgi?IncludeBlogs= 2&search=orienteering>
144. VentEko 10th Anniversary Intelligent Auto Orienteering Rally, [Erişim Tarihi 27.04,2008 okundu], İnternet adresi <http://www.venteko.com/eng/news/?doc=131>
145. Car Orienteering, Nordic championship race in Norway, [Erişim Tarihi 27.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.magnalox.net/log/no.php?lid=10829>

146. Invitation - Lapland Trophy 2008, [Erişim Tarihi 15.05.2008 okundu], İnternet adresi http://www.laplandtrophy.com/2008/index_eng.html
147. National Association of competitive Mounted Orienteering web page, [Erişim Tarihi 15.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.nacmo.org/introduction.tpl>
148. Atlı Oryantiring, [Erişim Tarihi 27.04,2008 okundu], İnternet adresi <http://idahomountedorienteering.com>
149. Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu resmi web sayfası, [Erişim Tarihi 27.04,2008 okundu], İnternet adresi http://www.tssf.gov.tr/spordallari/navigasyon/navi_nedir.htm,
150. Kola N, Özgür kız'dan doğaya kaçış yarışması, [Erişim Tarihi, 13.09.2004 okundu], İnternet adresi <http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=286>
151. Oryantiring'in Faydaları Nelerdir?, Organizasyon, Eğitim ve Destek Hizmeti, [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.maceraakademisi.com/>
152. Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi web sayfası, [Haberler, Eski Faaliyetler ve Oryantiring Birimi], [Erişim Tarihi, 03.03.2008 okundu], İnternet adresi www.gudak.gazi.edu.edu.tr
153. Maps for Orienteering, O-History, [Erişim Tarihi 02.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.orienteering-history.info/afirst.php>
154. Oryantiring Tarihçesi, [Erişim tarihi 24.12.2007 okundu] internet adresi www.jeodezi.ktu.edu.tr/etkinlikler/orienteering/o-tarihi.t.htm
155. Erişim Tarihi, 04.04.2008, <http://news.worldofoc.com/>
156. Park Word Tour web sayfası, [Statistics, Seasons 1996-2006, News], [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.pwt.org/>
157. Hector N, The World Record In Alicante, [Erişim Tarihi 05.05.2008 okundu], İnternet adresi http://www.o-travel.com/article_ol_spain_en.htm
158. [Erişim Tarihi 28.04.2008 okundu] İnternet adresi <http://www.oringen.se/>

159. [Erişim Tarihi 05.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.10mila.se/2008/index.asp?page=&avd=69&lang=1>
- 160 [Erişim Tarihi 05.05.2008 okundu], İnternet adresi http://app.o-festivalen.com/wp/innbydelse/langswitch_lang/en/
161. Hürriyet Gazetesi Arşivi, [Erişim Tarihi 13.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://arama.hurriyet.com.tr/default.aspx?keyword=orienteering>
162. İstanbul uluslararası ev sahibi, [Erişim Tarihi 23.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.sanalhabermerkezi.com/Release/001004io.htm>
163. İstanbul 5 gün Oryantiring yarışları internet sayfası, [Erişim Tarihi 06.03.2008 okundu], İnternet adresi www.ist5days.com
164. Rekreasyon ve Spor, [Erişim Tarihi, 06.12.2007 okundu], İnternet adresi <http://www.sporbilim.com/index.php?s=icerik&katid=83&id=151>
165. [Erişim Tarihi, 25.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.sknaaa.com/2008Season/CariftaGames2008/>
166. Türkiye Bisiklet Federasyonu Resmi web sayfası, [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.bisikletfederasyonu.gov.tr/tr/arama.asp>
167. Vikipedi, özgür ansiklopedi, [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kaykay>,
168. [Moda, At Ve Tut: Frizbi], [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.formsante.com.tr/moda/00335/>,
169. Halkoyunları yarışması sonuçlandı, [Erişim Tarihi 29.04.2008 okundu],<http://www.altindagbld.gov.tr/ALTINdag.asp?ALTINno=1&HaberDetay=1358>
170. İngiltere Okul Orienteering Birliği internet sayfası, [Erişim Tarihi 01.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.bsoa.org/default.aspx>,
171. Barebones Orienteering Festivali internet sayfası, [Erişim Tarihi 01.05.2008 okundu], İnternet adresi www.barebones.ca,
172. MOC web sayfası, [Erişim Tarihi, 01.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.orienteering.it/moc2008/>,

173. Başkent Spor Kulübü izci grubu web sayfası, [Erişim Tarihi 05.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.izci.org/modules.php?name=Search>
174. SDÜ Oryantiring grubu internet sayfası, [Erişim Tarihi 05.05.2008 okundu], İnternet adresi <http://sablon.sdu.edu.tr/kulupler/orientee/index.php?dosya=2006&tur=2>,
175. [Erişim Tarihi 04.04.2008 okundu], İnternet adresi <http://www.beckstreetgame.com/tr-TR/arsiv.php>,
176. ODTÜ Oryantiring takımı internet sayfası, [Erişim Tarihi 09.05.2008 okundu], İnternet adresi http://www.metuorienteering.org/cms_tr/index.php,
177. [Erişim Tarihi 14.05.2008 okundu], İnternet adresi www.ankara-gsim.gov.tr/sayfa/index.html
178. [Erişim Tarihi 22.05.2008 okundu], İnternet adresi www.odtu-open.org

ORYANTİRING SÖZLÜĞÜ

A

Ana harita: Toplanma bölgesi de dahil, yarışma alanının tamamını kapsayan ve bölge hakkında bütün bilgileri içeren haritanın tamamıdır.

Atak Noktası: Arazi içerisindeki hedefleri daha kolay bulmamızı sağlayan ve kontrol noktalarına yakın yerlerdeki belirgin görünen (patika, çeşme, tepe gibi) noktalardır.

Açık Parkur: Çıkış yeri ve varış yerinin farklı olduğu yarışma parkurlarına denir.

Ayak: Her kontrol noktası arası birer ayaktır. Bir hedeften ayrılıp diğerine giderken rotalar bölümüdür.

Ara Derece: Sporcuların koştukları hedefler arası derecelerinin ayrıntılı halidir. (Bir hedeften diğerine kaç dakika kaç saniyede gittiği, o hedefteki süresine göre kategorisinde koşanlar arasında kaçınıcı olduğu gibi önemli bilgileri verir.)

Ana Yönler: Oryantiring haritasının üst, alt, sağ ve sol taraflarını simgeleyen Kuzey, Güney, Doğu ve Batı yönleridir.

B

Bacak koruyucu: Akdeniz bitki örtüsünün hakim olduğu yerlerdeki parkurlarda zemindeki sert çalılıktan veya dikenli sarmaşıklardan korunmak için sporcuların diz altından ayak bileğine kadarki bölüme taktıkları koruyucu oryantiring aksesuarı

Bayrak Yarışı: Bireysel olarak yarışmanın olmadığı, üç'er sporcudan oluşan takımların yarıştığı, sporcular kendi parkurunu bitirdiğinde kendinden sonra çıkan sporcuya eli ile temas etmesiyle devam eden yarışma türüdür.

Ç

Çıkış Saati: Start alanında sporcuların çıkış sürelerini takip edebilmeleri için elektronik veya manuel olarak uygun büyüklükte ve uygun yere konulan saattir.

Çıkış Afişi: Start alanında sporcuların en son çıkış yaptığı yerde uygun bir yükseklikte asılı olan bez veya naylondan yapılan afiştir.

Çıkış için ilan panosu: çıkış alanında sporcuların çıkış saatlerinin asıldığı pano

Çıkış (Start) istasyonu: Sporcuların yarışmaya başlamak için çıkış aldıkları esnada yüzüklerini okuttukları elektronik kontrol ünitesidir.

D

Daire/Çember: Harita üzerinde kontrol noktalarının gösteriş şeklidir.

Değişik nesne: Kahverengi, siyah ve mavi renklerindedir. Kahverengi olanlar, topraklarla ilgilidir. Siyahlar insan yapıları ile ilgilidir ve mavi olan ise su ile ilgili olanlardır.

E

EKS Ünitesi: Elektronik kontrol sistemi; Arazi içerisindeki hedeflerin kenarlarında veya üzerlerinde bulunan, sporcuların o hedefe geldiklerini ispatlayabilmek için yüzüklerini okuttukları aygıttır.

E-mit: Sport Ident ile aynı işlevi gören sadece yüzük şeklinde değil plaka şeklindeki parmağa takılan cihazdır. SI'den farklı olarak hem zımbalama hem de süre tutma yapabilen bir cihazdır.

G

Göğüs Numaraları: Sporcuların göğüs bölgelerine taktıkları ve isimlerine kayıtlı numaralardır. Yarışmaya bu numara ile başlayıp bitirmesi gerekir.

H

Harita: Yeryüzünün tamamını veya bir kısmını belli bir oran dahilinde küçültülerek matematik ve geometrik kurallara uygun olarak yatay bir düzlem üzerine özel işaretlerle iz düşülmüş şekline denir.

Hedef -(Kontrol İşareti): Arazi içerisinde yarışmacıların uğradıkları kontrol noktalarının yerini belirlemek için. Genelde 30 cm' ye 30 cm ebadında turuncu-beyaz renkte ve üçgen prizma meydana getirecek şekildeki işaretlerdir.

Hedef Ayağı / Dikeç: Hedeflerin beton hariç her türlü alanda zeminden belirli bir yükseklikte durabilmesi için genellikle metalden yapılan bir metre civarında yüksekliğe sahip çubuklardır.

Harita Değişim Noktası: Yarışmacıların; birbirlerini takip etmelerini engellemek ve / veya yarışmacıları, seyircilerin önünden geçirmeye yönlendirmek maksadıyla parkurun birden fazla haritayla koşulması halinde müteakip haritaların verildiği yerdir.

Harita Kabı / Föy: Haritaların deforme olmaması, yağmurdan etkilenmemeleri için içine kondukları şeffaf naylonlardır.

Harita Değişim Panosu: Harita değişimli parkurlarda veya Bayrak yarışmalarında değişim alanındaki haritaların yerleştirildiği panodur.

Hata Yapmak: Bir hedeften diğerine giderken yanlış rota seçimi yapmak, bilmediği bir yere ulaşmak ve ulaşması gerekenden süreden fazla sürede hedefe ulaşmak anlamındadır.

Harita Güncelleme: Daha önceden yarışma düzenlenmiş bir haritada tekrar etkinlik düzenlenebilmesi için haritacı veya haritacılar tarafından tekrar arazi çalışması yapılarak değişkenleri düzeltmesidir.

Harita Kenar Bilgileri: Harita kenar bilgileri hedef noktalarındaki özel işaret ve sembolleri gösterir. Bu semboller Dünyada ki bütün oryantiring haritalarında aynıdır. Bundan dolayı farklı ülkelerdeki yarışlarda haritaya adapte olmak kolaydır.

i

İzohips (Münhani - Eşyüksekti Eğrisi): Deniz ortalama seviyesinden başlayarak arazi arızalarında eşit yükseklikte geçtiği varsayılan yatay düzlemlerin arazi yüzeyi ile yaptığı ara kesitlerin düzlem üzerindeki izdüşümüdür.

İzohips Aralığı: Eşyüksektiller arasındaki mesafeyi belirtir. Genellikle 5 metrede bir geçer fakat harita ölçeğine göre değişebilir.

İzohipsten koşmak: Aynı eşyüksekti eğrisi düzleminde eğim inmeden ve eğim çıkmadan koşmak anlamındadır.

J

Jeneratör: Elektriğin olmadığı veya ulaşmadığı arazilerde enerji sağlamak için kullanılan mekanik aygıttır.

K

Kontrol Noktası: Harita üzerinde yarışmacılar tarafından uğranılması gereken daire şeklinde işaretli noktalardır.

Kontrol Kartı: Elektronik cihazların kullanılmadığı etkinliklerde zımba kullanılıyorsa Yarışmacıların kontrol noktalarına uğradıklarında ellerindeki kâğıttaki işaretli alanı zımbaladıkları karttır.

Kontrol Ünitesi Cihaz Pili: Sporcuların yüzüklerini okuttukları EKS sistemlerinin çalışması için aldıkları enerji kaynağıdır.

Kronometre: Elektronik sistemli sürenin tutulmadığı yarışmalarda sporcuların sürelerini tutmak için kullanılan gelişmiş saatlerdir.

Kontrol (Checking) İstasyonu: Sporcuların yüzüklerini sildikten sonra sorunsuz bir şekilde çalışıp çalışmadığını denedikleri elektronik kontrol ünitesidir.

Kontrol Kodu: Arazi içerisinde sporcuların uğraması gereken noktalardaki hedeflere verilen numaralardır.

Kapalı Parkur: Çıkış yeri ve varış yerinin aynı olduğu yarışma parkurlarına denir.

Kontrol Tanımları: Kontrol noktasına yerleştirilen hedefin yerleştirildiği özelliklerin tanımlarıdır. (Çukur, Ağaç, Dere, Girinti gibi)

Kontrol Numarası: Harita üzerinde veya ekstra verilen yardımcı bilgi kartındaki hedeflerin sıra numarasıdır. 1,2,3.... Gibi.

Kategori: Yarışmada farklı yaş ve özellikteki sporcuların oluşturdukları gruplardır. Büyük Erkekler, Genç Bayanlar, gibi.

Kısa Parkur: 10–12 civarında ve 2–4 km arası mesafeleri olan fazla zor olmayan oryantiring parkurlarıdır.

M

Müsabaka Yeri Krokisi: Gerek sporcular, gerekse kulüplerin yarış alanına herhangi bir problem olmadan sorunsuz bir şekilde en kısa sürede ulaşabilmeleri için hazırlanan az detaylı krokidir.

Master (Baz) Harita: Parkur planlayıcılarının parkur yerleştirirken faydalandıkları, harita üzerinde bütün hedeflerin yer aldığı haritadır. Etkinlikteki bütün kategoriler bu haritada bulunur.

O

Oryantiring Haritası: Harita yeryüzü şekillerinin, yerleşim yerlerinin, yolların, tepelerin, çeşmelerin vb. detayların yatay ve düşey konumları ile aralarındaki mesafeler ve bitki örtüsü hakkında ayrıntılı bilgi sağlar. Aynı zamanda arazi yapısındaki değişiklikleri ve doğal yeryüzü şekillerinin yüksekliklerini göstermektedir. Harita çizimi sırasında genel olarak deniz, göl, akarsu, dağ, tepe, mağara, çukur, ormanlık bölgeler v.b. doğal şekillerle yol, baraj, sulama kanalı, tel hattı, duvar, çit, bina v.b. yapay tesisler çizilmektedir. Yukarıda haritalarda bahsettiğimiz doğal ve doğal

olmayan yapı ve tesisler, özel işaretler, çizgiler, renkler ve şekillerle gösterilmektedir.

Oryantiring haritalarında kendine has bazı özel renk kodları ve işaretleri kullanılmaktadır. Bu haritalar oryantiring sporunun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmiştir. Oryantiringin ihtiyacı olan renk kodları ve sembollerle işaretlenmiştir⁷.

Open (Açık): Oryantiringe yeni başlamış veya çok az bilenler için yapılan en kolay ve kısa parkurlardır.

Orta Mesafe: 30–40 dakika civarında bitirilebilen ve yön bulma becerilerinin sınandığı parkurlardır.

Ö

Ölçek: Haritanın küçültme oranını belirtir. Harita üzerinde mutlaka belirtilir. Oryantiring haritaları genellikle 1/10 000 ve 1/ 15 000 ölçeklidir. 1/10 000 lik bir haritada 1 cm, arazide 100 m anlamına gelmektedir. Bu orantıyla diğer ölçekli haritalarında gerçek alandaki mesafelerini bulabilirsiniz.

P

Pusula: Haritayı yönüne koymak için, manyetik kadranı daima kuzeyi gösteren bir alettir. Oryantiring eğitim ve yarışmalarında kullanılmak maksadıyla özel olarak üretilmiş plastik pusulalardır.

Parkur: Sporcuların arazi içinde koşacakları cinsiyet, yaş ve oryantiring tecrübelerine göre farklı farklı hazırlanan start varış arası güzergahtır.

R

Renk Kodu: Özellikle yurt dışında uygulanan bir sistemdir. Renklere göre parkur zorlukları vardır.

Beyaz:	Kolay ve kısadır
Sarı:	Biraz daha az basit ve biraz daha uzundur.
Turuncu:	Hedefler biraz daha patikaların dışındadır.
Açık Yeşil:	Yön bulma becerileri gerektirir ve biraz uzundur.
Yeşil:	Oryantiring teknik bilgileri gerektiren kısa parkur.
Kırmızı:	Orta uzunluktaki zor parkurdur
Mavi:	Uzun ve zor parkurdur.
Siyah:	En zor ve en uzun parkurdur.

Rota seçimi: Arazide, yarışmacıların bir hedeften diğerine giderken hedefe ulaşmak için kendilerine ait çizdikleri yoldur. Fiziksel seviye ve oryantiring tecrübesine göre rota seçimleri değişiklik gösterir.

S

Start Noktası (Çıkış noktası) : Yarışmacıların yarışmaya başladıkları ilk çıkış noktasıdır. Yarışmacıların start anında bir pusulası olması gerekmektedir. Harita ve kontrol kartı start anında size verilir ve o anda zamanınız başlar. Start noktasında bulunan hakemler sizin yarışmacı numaranızı (Göğüs Numarası), ve kıyafetlerinizin yarışmaya uygun olup olmadığını kontrol ederler.

SI (Yüzük): Sport Ident markasının adını verdiği, Her sporcunun parmaklarına takılı olarak parkur içerisindeki hedeflere uğrayıp uğramadıklarını kaydeden elektronik cihazlardır

SI Ünitesi: SI yüzüklerinin; arazi içerisinde hedeflerin kenarında bulunan ve SI yüzüklerinin okutulduğu elektronik aygıtlardır.

Sonuç İlan Panosu: Sporcuların sonuçlarının varış alanında asıldığı panodur

Ş

Şampiyona: En üst seviyede geçen oryantiring organizasyonlardır. Türkiye Oryantiring Şampiyonası, Okullararası oryantiring şampiyonası, Ankara oryantiring şampiyonası, gibi

T

Tanıtma Kartı (Akredite Kartı): Yarışmacıların yarışmacı numarasını veya kim olduklarını gösteren numaralı kartlardır. Genellikle uluslararası müsabakalarda verilir.

Termal Kâğıt: Sporcuların varışta yüzüklerini okuttukları Elektronik Kontrol ünitesinden sonuçlarını çıktı olarak aldıkları kâğıt

Telsiz: Özellikle parkur hakemleri ve diğer hakemler tarafından hızlı iletişim kurmak için kullanılır.

Temizleme (Clear) İstasyonu: Sporcuların çıkıştan önce yüzüklerindeki bilgileri sildikleri Elektronik kontrol ünitesidir.

Türkiye Oryantiring Federasyonu: Türkiye’de 2002 yılından itibaren oryantiringin tanıtımı, gelişimi ve yaygınlaştırılması için her türlü oryantiring organizasyonu yapmaya devlet tarafından en yetkili organdır.

U

Uzun Parkur: En teknik oryantiring bilgilerinin sınıandığı, mesafe olarak diğer kategorilerden daha uzun olan ve Dünya sıralamasına (WRE) puan veren kategorilerdir.

Ü

Üçgen: Sporcu çıkış aldıktan sonra önündeki şeridi takip eder, şeridin bittiği yer üçgen noktasıdır. Üçgenin amacı araziye dağılan sporcuların arkadakiler tarafından nereye yöneldiklerinin görünüp avantaj sağlamamasıdır.

Üç dakika koridoru: Sporcuların çıkış sürelerinden üç dakika önceden içine girdikleri şeritli alandır. Her dakikada bir bir kuru ileri geçilir ve en son bir dakika koridoruna girilir. 3 dakika 2 dakika 1 dakika ve start’tan oluşur.

V

Varış Noktası: Yarışmacıların yarışmayı bitirdiği yerdir. Start noktasından farklı olarak organizasyon alanının bulunduğu yer finish noktasıdır. Burada sıvı ihtiyacı, gıda ihtiyacı ve sağlık için organizasyon komitesi çadır kurar. Ayrıca yarışmacıların derecelerinin yar aldığı panoda finish noktasındadır.

Varış (Finish) İstasyonu: Yarışmada son hedeften sonraki haritada çift daire olarak gösterilen her yarışmacının kendi yarışını sonlandırması için konulan elektronik kontrol ünitesidir.

Veteran / Master: Yaş grupları arasında 35 yaş ve üzeri kişilerin katıldığı kategoriler ve katılanlardır.

W

WRE: (World Ranking Event); Dünya sıralamasına puan veren etkinlik anlamındadır.

Y

Yaş Grupları: Hem yaşa göre hem de yaş içerisindeki oryantiring tecrübesine göre yaş grupları oluşturulur. 6–7 yaşından başlar 90 yaşına kadar gruplar olabilir. Aynı yaş grubu içerisinde de zorluk seviyesine göre derecelendirme yapılır.

Yarış Alanı: Harita üzerindeki çizili alanın tamamı yarış alanını içerir. 1–2 km ile 15–20 km arasında değişebiliyor. Aynı yarış alanında değişik zorlukta parkurlar olabiliyor.

Yarışma Parkuru: Yarışmacıların, yarışma alanı içinde tespit edilmiş kontrol noktalarına bir sıra halinde uğradıkları yoldur.

Yardımcı Bilgi Kartı: Lagent veya Clue kartta denilir. Haritaların kenarında bulunan veya müsabaka öncesi sporculara verilen karttır. Hangi hedefin nerede olduğunun sembollerle anlatan detaylı bilgileri verir. Ayrıca üçgenin yerini, varışın yerini, su istasyonunun yerini, telsiz hakemini yerini ve buna benzer teferruatlı bilgileri de gösterir.

Yerel Etkinlik: Oryantiring il temsilcilikleri, kulüplerin kendi içerisinde düzenledikleri, üniversitelerde ve kent içi oryantiring topluluklarının düzenlediği etkinliklerdir.

Z

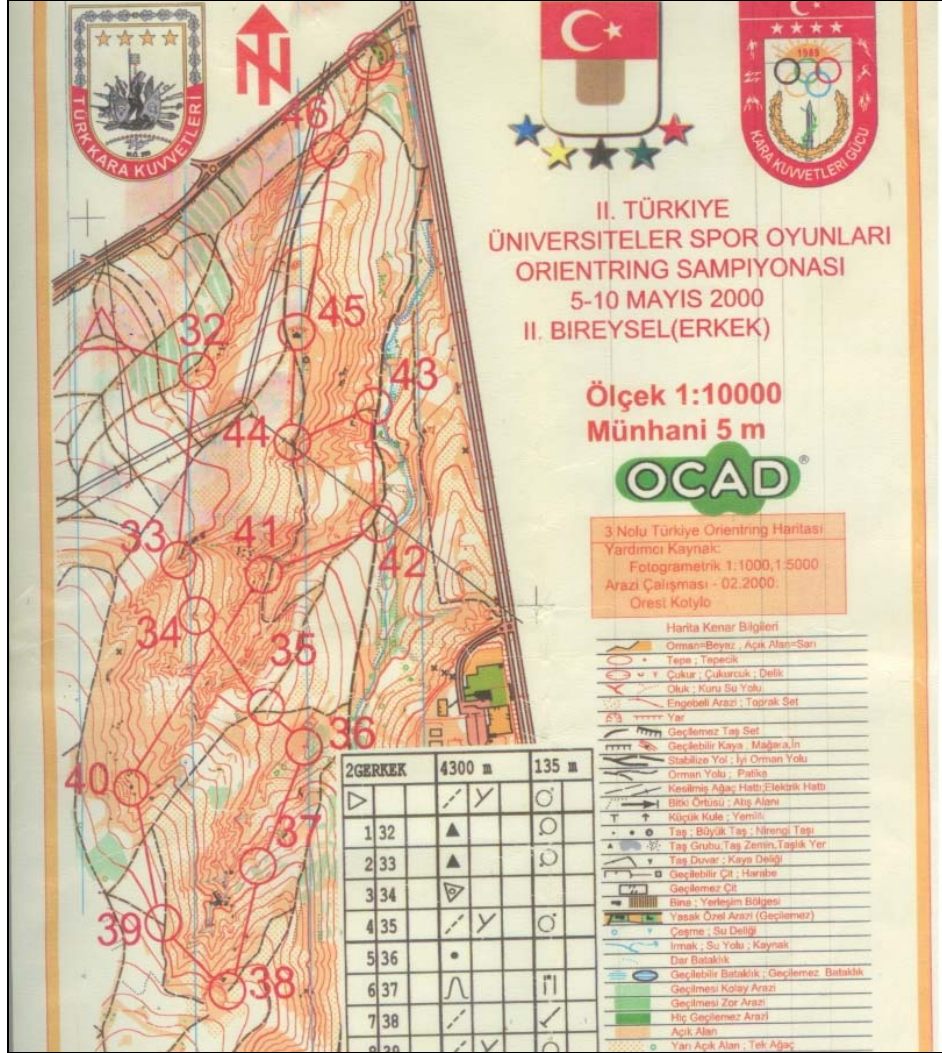
Zimba: Elektronik Kontrol Sisteminin olmadığı etkinliklerde hedeflerle beraber yerleştirilen ve her hedefte sporcuların beraberinde taşıdıkları kontrol kartını farklı şekillerde delerek şekil çıkartan plastik ve basit bir aygıttır. (Bkz Resim 3)

EKLER

- Ek- 1 Türkiye'deki ilk resmi oryantiring yarışması haritası
- Ek- 2 Türkiye'deki ilk uluslararası oryantiring yarışması haritası
- Ek- 3 Türkiyede düzenlenen ilk ip parkuru oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 4 İlk kent içi oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 5 Kapalı Çarşı oryantiring haritası
- Ek- 6 Akdeniz Üniversitesi etkinlik haritası
- Ek- 7 İlk defa düzenlenen salon oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 8 Bursa Soğanlı parkı oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 9 Gemide yapılan ilk oryantiring etkinlik haritası
- Ek- 10 10'uncu Balkan Şampiyonasında koşulan Emirgan Korusu haritası
- Ek- 11 Ankara'da çizilen ilk park oryantiring haritası
- Ek- 12 Oryantiring Asbaşkanlığının ilk park oryantiring etkinliği aynı zamanda ODTÜ kampüsündeki ilk oryantiring etkinliği.
- Ek- 13 Gazi Üniversitesinde düzenlenen ilk oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 14 Ankara'daki ilk gece park oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 15 Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Ankara'da düzenlenen ilk park oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 16 Kent içinde yapılan Türkiye'deki ilk show oryantiring etkinliği
- Ek- 17 Ankara İzcilik İl Temsilciliği ilk oryantiring etkinliği haritası
- Ek- 18 Bilkent Real AVM kapalı otopark oryantiring etkinlik haritası
- Ek- 19 Özel yarış talimatnamesi
- Ek- 20 Park oryantiringi için kurum izin yazısı örneği
- Ek- 21 Park oryantiringi izin yazısına istinaden yazılan onay yazısı
- Ek- 22 Oryantiring etkinliği ihtiyaç listesi
- Ek- 23 Sporcu ve kulüpler için yarışma başvuru formu
- Ek- 24 Bülten 2

- Ek- 25 Teknik toplantı bildirisi
- Ek- 26 Müsabaka raporu
- Ek- 27 Türkiye'deki bazı önemli park oryantiring haritası
- Ek- 28 Ankara'daki bazı önemli park oryantiring haritaları

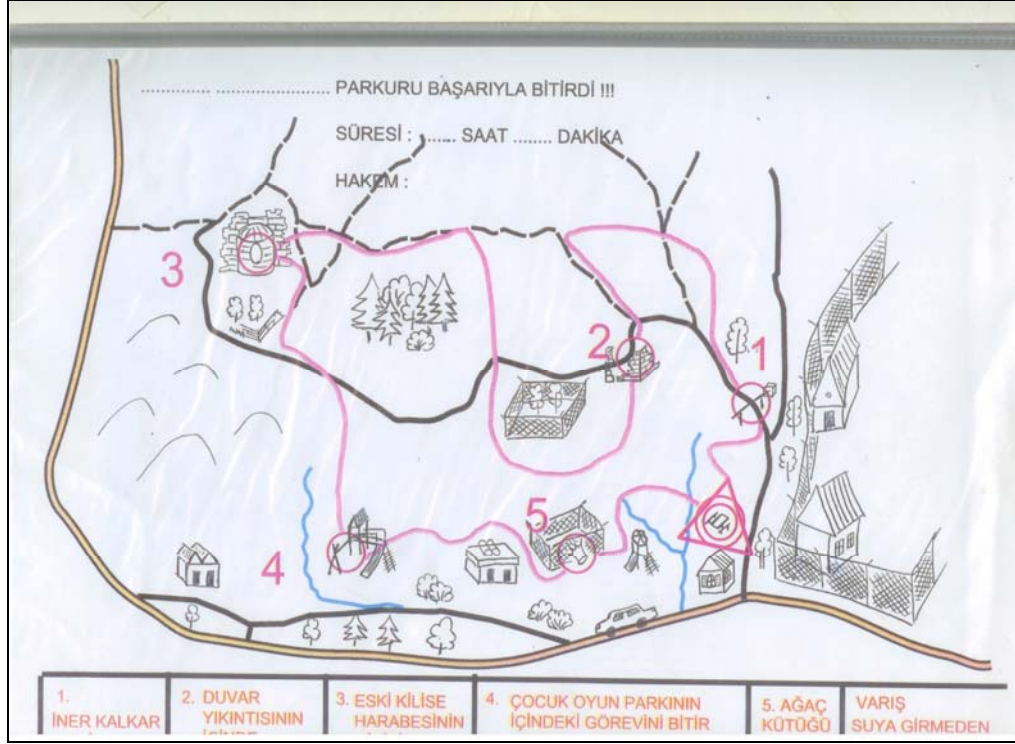
Ek-1. Türkiye'deki İlk Resmi Oryantiring Yarışması Haritası

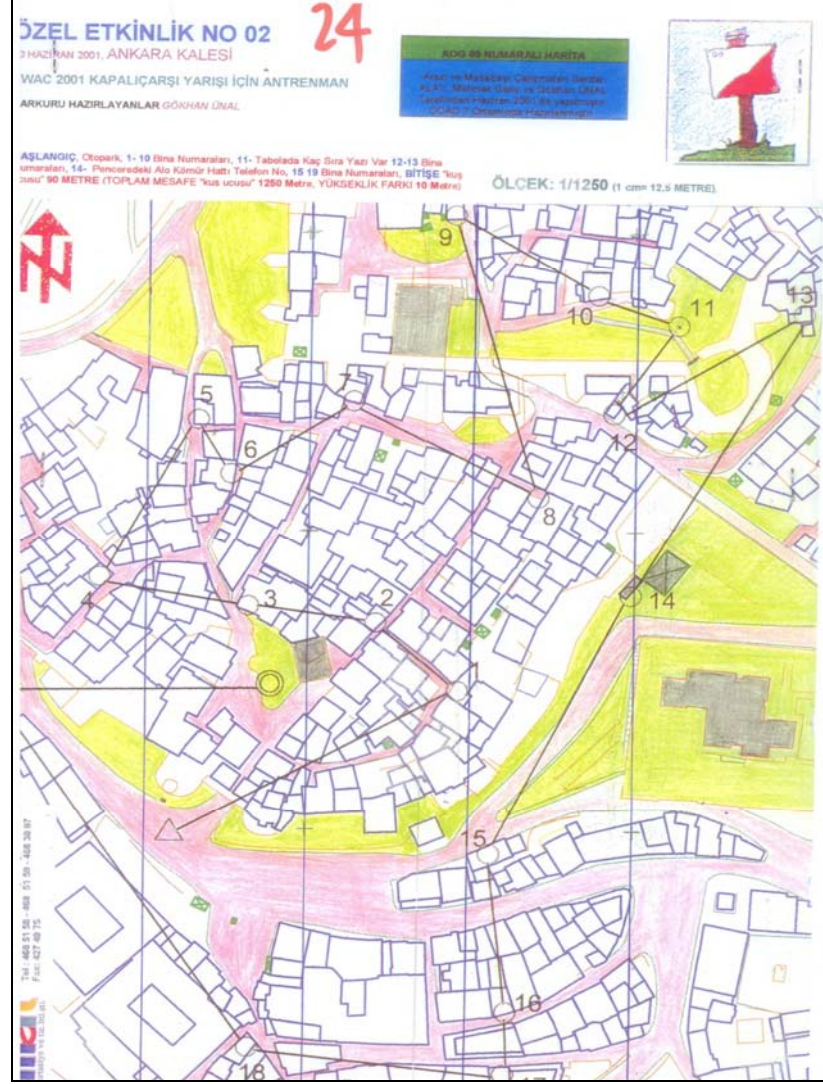
Ek-2. Türkiye'deki ilk uluslararası oryantiring yarışması haritası

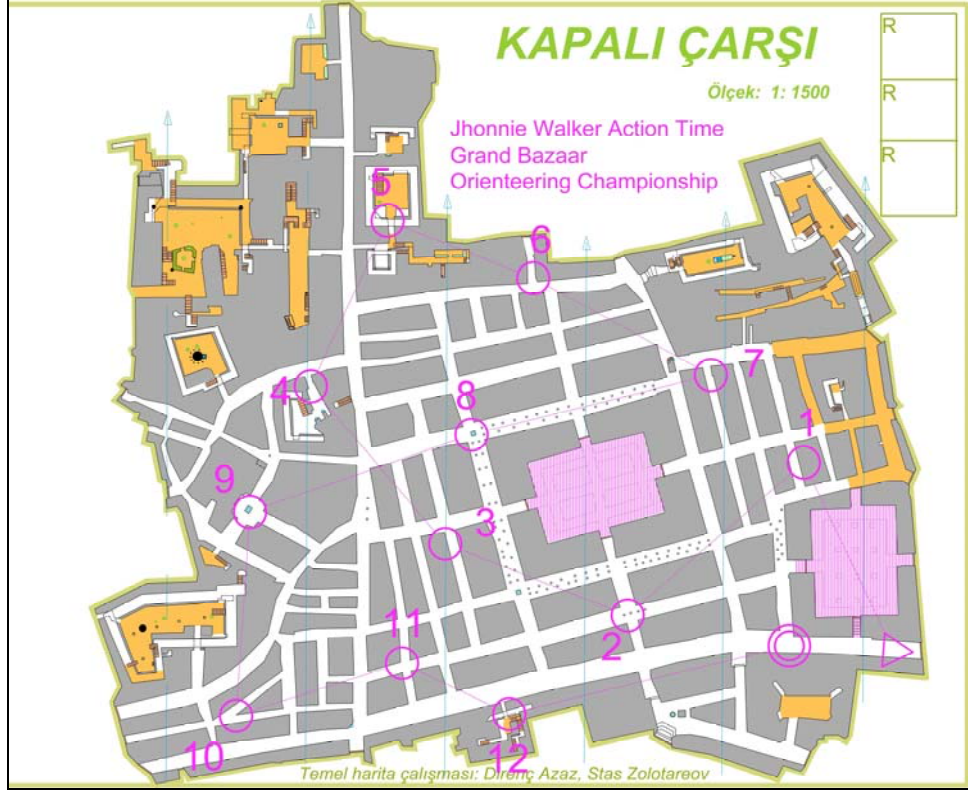
Ek-3. Türkiyede düzenlenen ilk İp Parkuru oryantiring etkinliği haritası

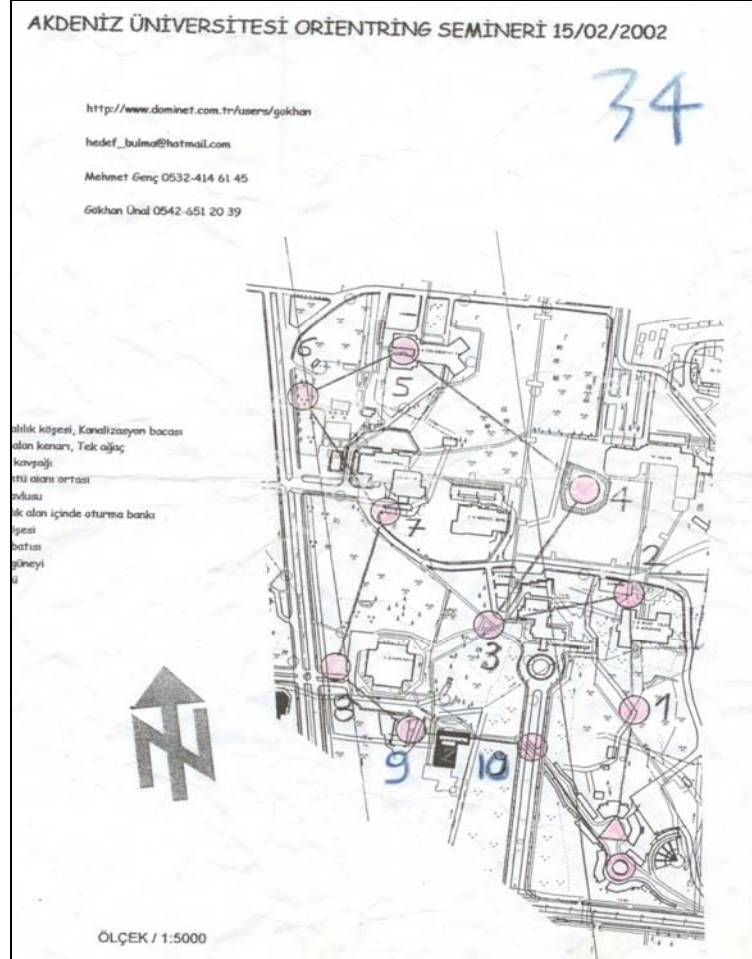
Ek-4. İlk kent içi oryantiring etkinliği haritası

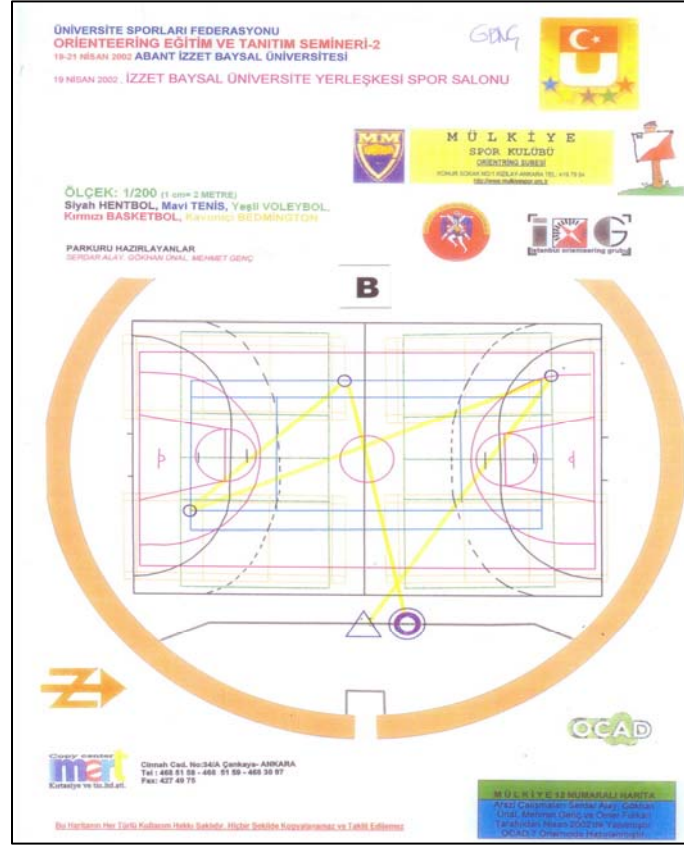
Ek-5. Kapalı Çarşı Oryantiring Haritası

Ek- 6 Akdeniz Üniversitesi Oryantiring etkinlik haritası

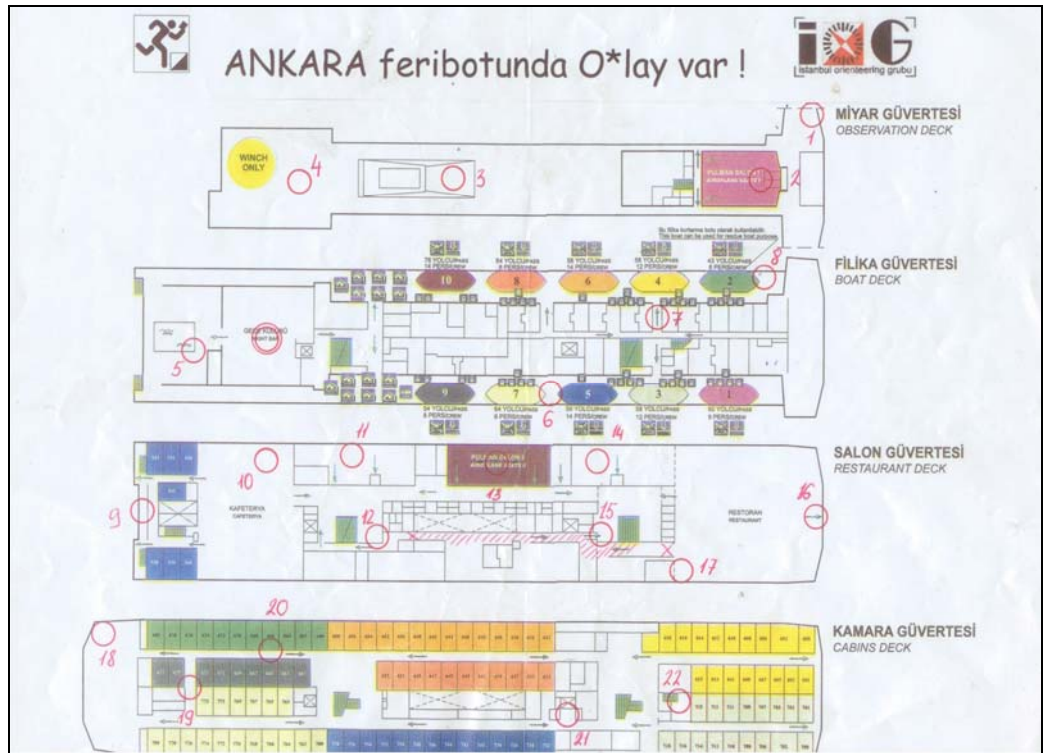
Ek-7. İlk defa düzenlenen Salon Oryantiring etkinliği haritası

Ek-8. Bursa Soğanlı Parkı oryantiring etkinliği haritası

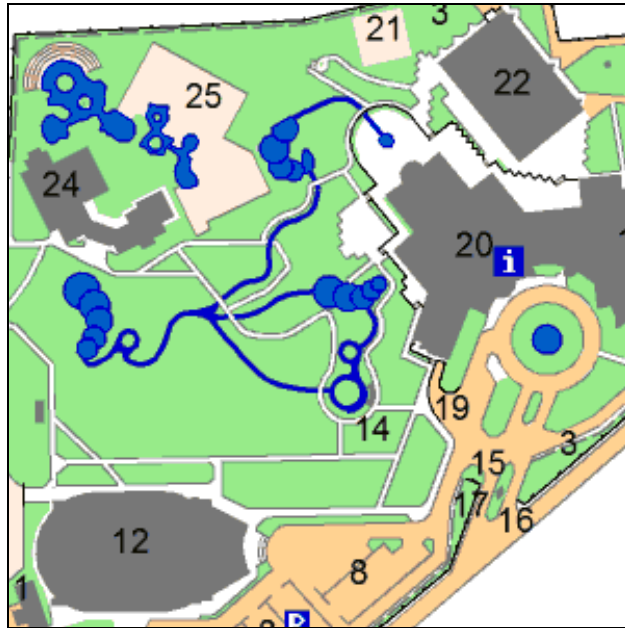
Ek-9. Gemide yapılan ilk oryantiring etkinlik haritası

Ek-10. 10'uncu Balkan Şampiyonası 1 gün Emirgan Korusu Haritası

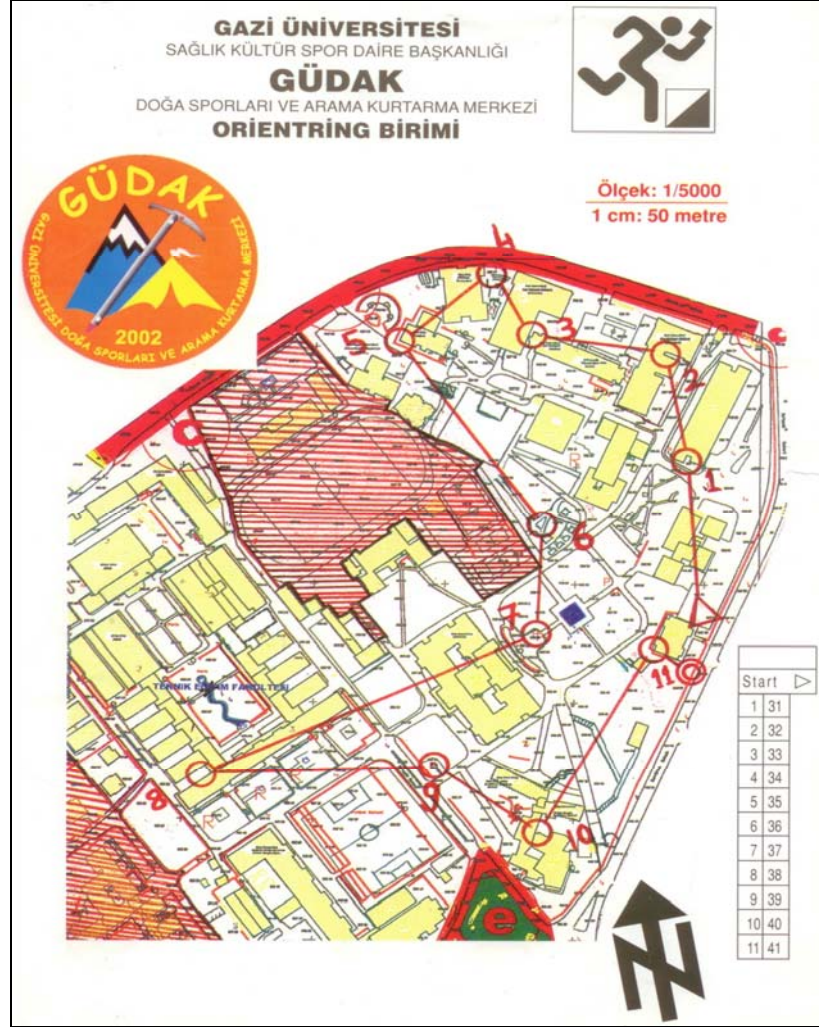
Ek-11. Ankara'da çizilen ilk park Oryantiring haritası (Akyurt)

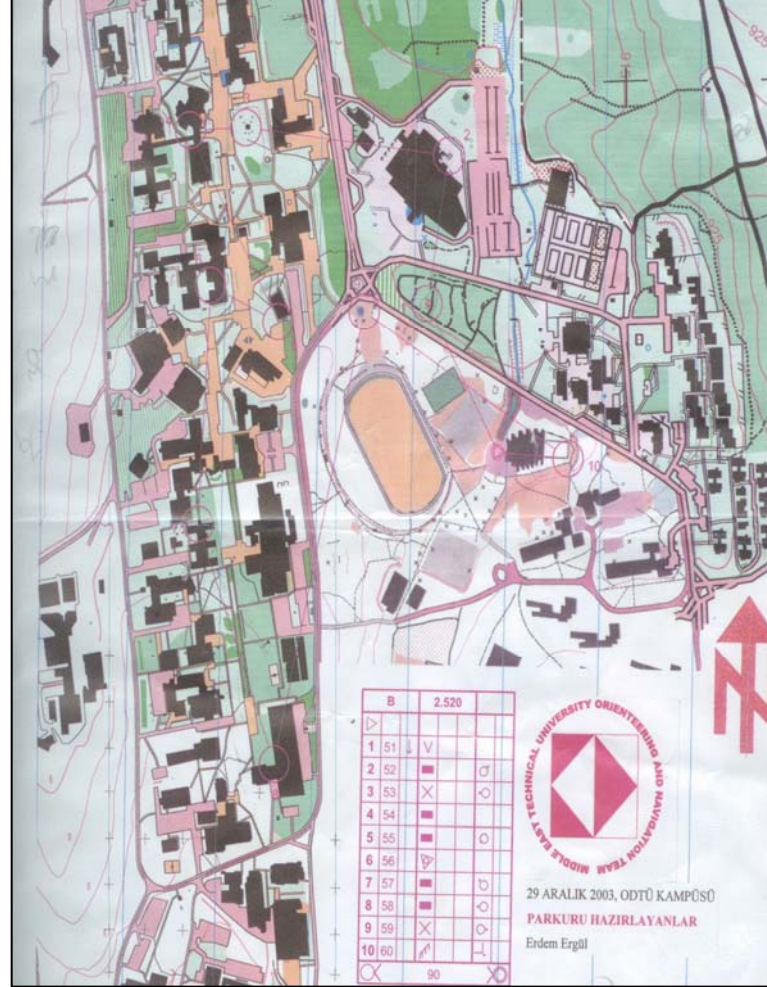
Ek-12. Oryantiring Asbaşkanlığının ilk park-orman etkinliği aynı zamanda ODTÜ kampüsündeki ilk oryantiring etkinliği.

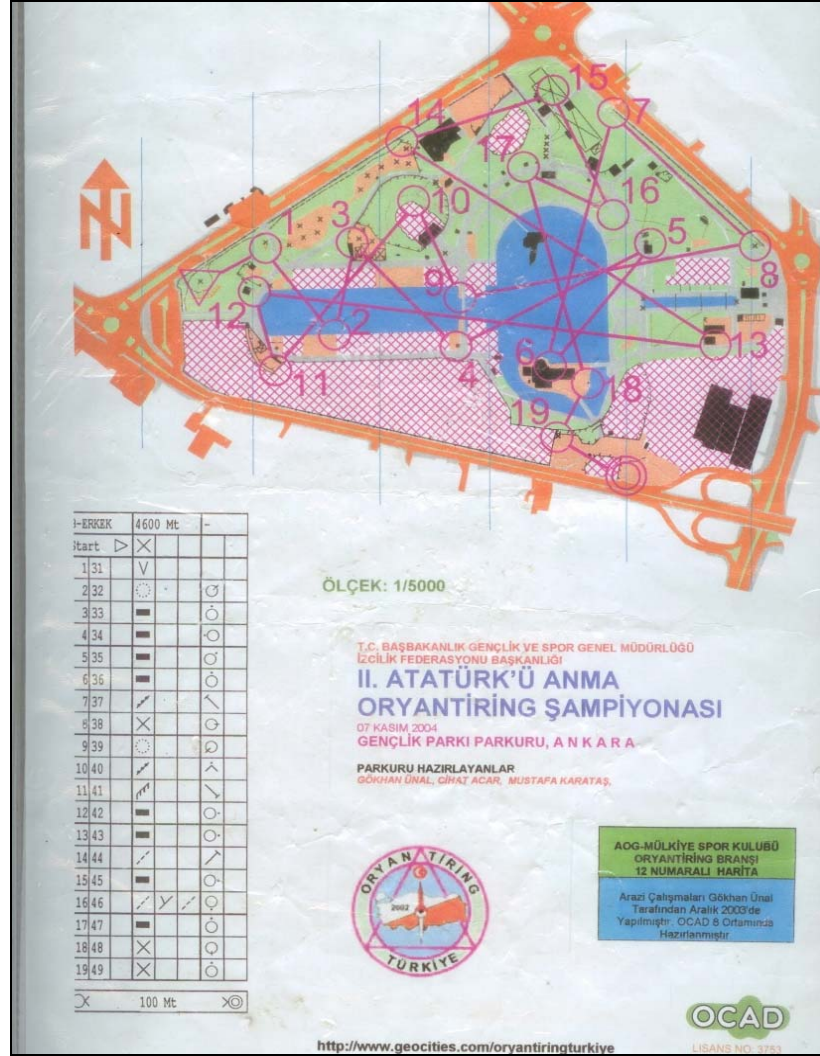
Ek-13. Gazi Üniversitesinde düzenlenen ilk oryantiring etkinliği haritası

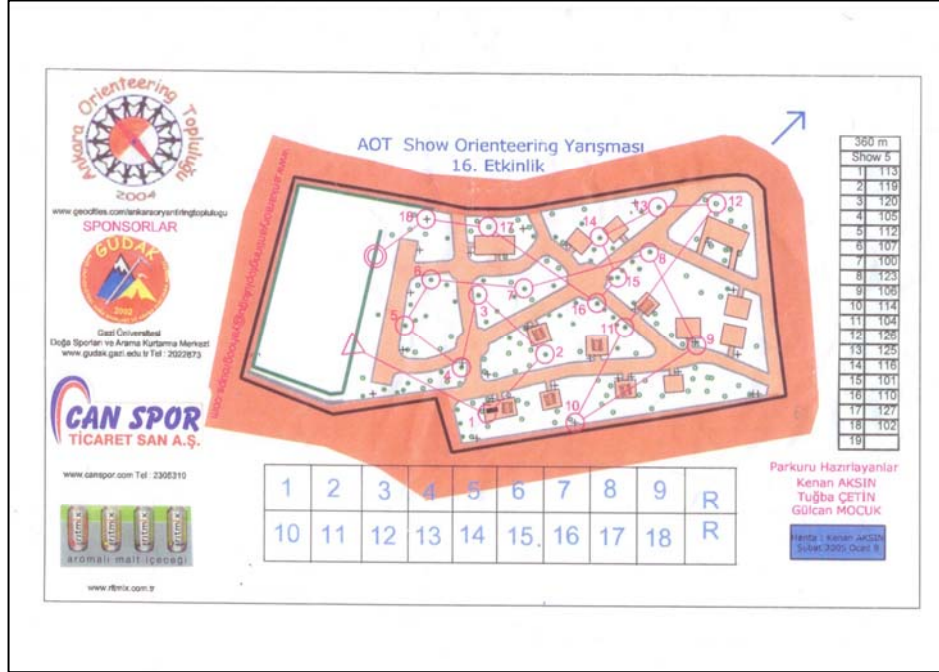
Ek-14. Ankara'daki ilk gece park Oryantiring etkinliği haritası

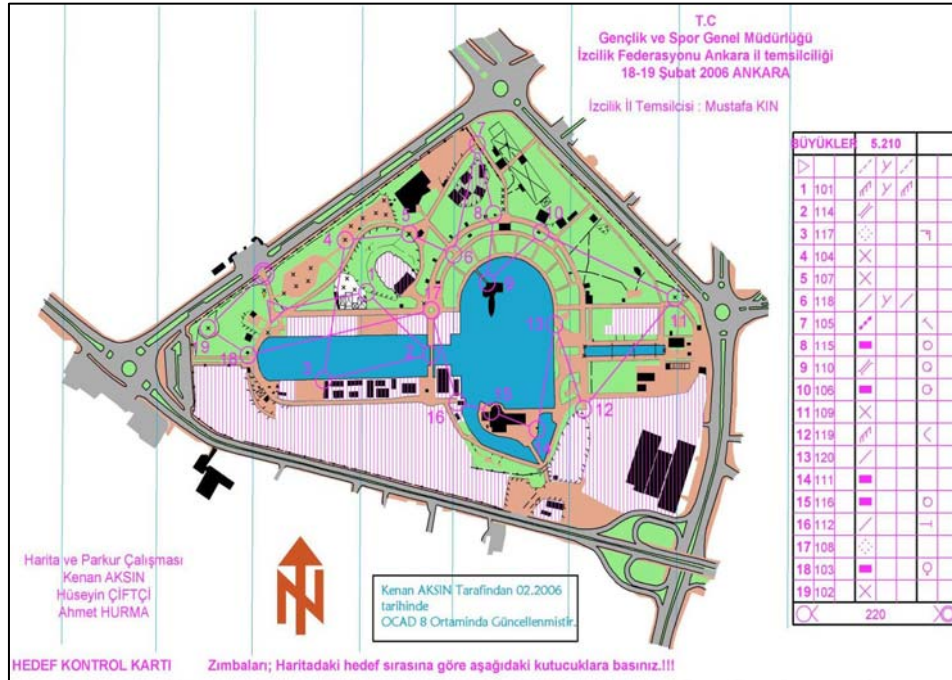
Ek-15. Oryantiring Asbaşkanlığı tarafından Ankara'da düzenlenen ilk park oryantiring etkinliği haritası.

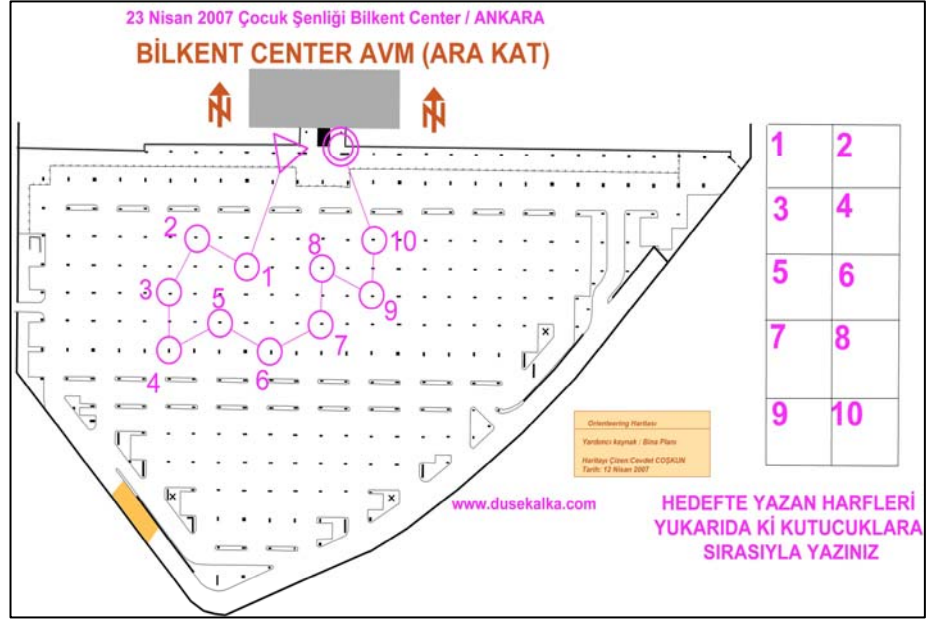
Ek-16. Kent içinde yapılan Türkiye'deki ilk Show Oryantiring etkinliği

Ek-17. Ankara İzcilik İl Temsilciliği ilk Oryantiring etkinliği haritası

Ek-18. Bilkent Real AVM kapalı otopark oryantiring etkinlik haritası

Ek- 19. Özel Yarış Talimatnamesi.

TÜRKİYE ORYANTİRING
FEDERASYONU

SAYI : TOF

...../...../2007

KONU : Atatürk'ü Anma Harikalar Diyarı Yarış Talimatnamesi

.....KULÜP BAŞKANLIĞINA

Türkiye Oryantiring Federasyonunun 2007 yılı faaliyet programında yer alan Atatürk'ü Anma Yarışması 11 Kasım 2007 tarihinde Ankara'da yapılacaktır.

Müsabakalara ait idari ve teknik konular aşağıda belirlenmiştir.

1. Yarışmalar tüm tescilli kulüplere, İl karmalarına ve ferdi lisanslı sporculara açıktır. Her kulüp her kategoride ancak 1 takım ile temsil edilebilir. Takımların ferdi sporcu sayısında herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

2. Yarışmanın sevk ve idaresi Tertip Kurulu tarafından gerçekleştirilecektir. Federasyon Tertip Kurulu; Federasyon Temsilcisi, Spor İl Temsilcisi, Baş Hakem ve 2 müsabaka hakeminden (1 parkur, 1 varış veya çıkış hakemi) oluşur. Gözlemci tertip komitesinde yer almakta ancak oy hakkı bulunmamaktadır Tertip Kurulu Üyeleri Teknik Toplantı sırasında katılımcılara açıklanacaktır.

3. Yarışma programı;

a. 05 Kasım 2007 Pazartesi – 10 Kasım 2007 Cumartesi tarihleri arası yarışma bölgesinde parkur hakemlerinin parkurları tasarlaması, ilgili hakemlerin ön hazırlıkları yapması,

b. 06 Kasım 2007 Salı Saat 15.00 kadar Kulüplerin ön kayıt başvuru formlarını Oryantiring Federasyonuna ulaştırması

c. 07 Kasım 2007 Çarşamba Saat 09.00 kadar alınan tüm listelerin www.oryantiring.org adresinde Federasyonca yayınlanması, ayrıca saat 17.00 kadar Kulüplerin listedeki yanlışlıkları veya listede ismi olmayanları Federasyona bildirip gerekli düzeltmeleri yaptırmaları,

ç. 08 Kasım 2007 Perşembe Saat 17.00 kadar çıkış listelerinin www.oryantiring.org adresinde Federasyonca yayınlanması

d. 10 Kasım 2007 Cumartesi Takımların Ankara'ya gelmeleri,

e. 11 Kasım 2007 Pazar

Saat 08.00 – 09.00 Yarışma mahalline gidiş,

Saat 08.00 – 09.00 Yarışma mahalline gidiş,

Saat 09.00 Teknik Toplantı (Sincan Harikalar Diyarı İçerisindeki Spor Tesisleri)

Saat 11.00 İlk çıkışların verilmesi,

Saat 15.00 Yarışın Tamamlanması,

Saat 15.00 – 16.00 Ödül Töreni,

Saat 16.00 – 17.00 Parkur hakemlerinin parkuru toplamaları, diğer hakemlerin yarışma sonrası işlemlerini yapmaları.

4. Teknik Toplantı: 11 Kasım 2007 Pazar günü saat 09.00'da Sincan Harikalar Diyarı İçerisindeki Spor Tesislerinde yapılacaktır. Teknik toplantıya her kulüpten, kulüplerince yetki verilmiş en fazla iki kişi katılabilecektir. İl karmaları ve ferdi sporcular içinde İl Müdürlükleri tarafından yetki verilen temsilciler katılabilecektir.

5. Yarışma Tipi: Yarışma Orta Mesafe Oryantiring kriteri esas alınarak hazırlanan parkurlarda organize edilecektir. Uygulanacak yarışma kategorileri;

- Büyük Erkekler A 21 yaş ve üstü (1986 ve önce doğumlular)
- Büyük Erkekler B 21 yaş ve üstü (1986 ve önce doğumlular)
- Büyük Bayanlar A 21 yaş ve üstü (1986 ve önce doğumlular)
- Büyük Bayanlar B 21 yaş ve üstü (1986 ve önce doğumlular)
- Genç Erkekler A 19-20 yaş (1987-1988 doğumlular)
- Genç Erkekler B 19-20 yaş (1987-1988 doğumlular)
- Genç Bayanlar 19-20 yaş (1987-1988 doğumlular)
- Yıldız Erkekler 17-18 yaş (1989-1990 doğumlular)
- Yıldız Bayanlar 17-18 yaş (1989-1990 doğumlular)
- Küçük Erkekler 16 yaş ve altı (1991 ve sonra doğumlular)
- Küçük Bayanlar 16 yaş ve altı (1991 ve sonra doğumlular)

-Açık (Open) Yaş sınırlaması yoktur. Bay ve bayan kategorileri aynı parkuru koşacak, ferdi tasnifler ise ayrı ayrı yapılacaktır. Sporcular bir üst kategoride yarışabilirler. Açık (Open) kategorisi ferdi kategoridir.(Takım tasnifi bu kategoride yapılmayacaktır.) Büyük Erkekler, Büyük Bayan ve Genç Erkekler kategorileri (A) ve (B) olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Kulüpler bu üç kategoride daha önceki ilk üç kademedede [Antalya, Bergama ve Balıkesir (I, II ve III'ncü kademedede)] ve Türkiye Şampiyonasında hangi kategoride yarıştı ise Atatürk'ü Anma Yarışması'nda da aynı kategoride yarışacaklardır.

6. Yarışmalarda tüm takımlar en fazla yedi sporcudan oluşabilir. Erkek takımlarında en iyi dört, bayan takımlarında ise en iyi üç sporcunun puanı alınır. Erkeklerde dört, bayanlarda üç sporcusu müsabakayı bitiremeyen takımlar diskalifiye edilir. Ferdi sporcu sayısında sınırlama yoktur.

7. Sporcular giysi ve ayakkabı seçiminde serbesttir. Hava şartlarına göre uygun sporcu kıyafeti giyilir. Ayrıca bacak koruyucusu da giyilebilir. Yağmurlu ve soğuk havalara göre gerekli tedbir alınmalıdır.

8. Yarışmalarda elektronik kontrol sistemi kullanılacaktır. Yarışmalarda kullanılacak elektronik kontrol sistemine ek olarak da çıkış ve varış noktalarında zamanlar hakemler tarafından manuel olarak da

kayıt edilecek, ayrıca hedef noktalarında elektronik sistemin herhangi bir nedenle çalışmaması halinde kullanılmak üzere zimba bulundurulacaktır.

9. Harcırak Ödemeleri; Yarışma sonucunda, daha önce yayınlanan “Genel Yarış Talimatının” ilgili hükümleri gereğince yapılacak toplam puanlamaya göre ilk üç dereceye giren takımların bir idarecisine ve bir Antrenörü ile sporcularından (erkekler kategorilerinde dörder, bayan kategorilerinde üçer) kişiye Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü mevzuatına uygun olarak ödeme yapılacaktır. Hem bayan hem de erkek takımı ile katılan ve yukarıdaki şartlarda iki takımı da ilk üç dereceye giren kulüplerin en fazla iki Antrenörüne ödeme yapılacaktır. Antrenör belgesi olmayan takım Antrenörlerine ödeme yapılmayacaktır. Kendi kurumlarından harcırak alarak yarışmaya katılanlara (sporcu-idareci ve Antrenörlere) dereceye girse bile ödeme yapılmayacaktır. Takımların Kurumlarından harcırak alıp almadıklarını resmi olarak belgelendirmeleri gerekmektedir.

Yarışmalara herhangi bir takım sporcusu olmadan “ferdi” olarak katılan sporculara ödeme yapılmayacaktır. Ancak takım sporcusu olduğu halde bireysel olarak Büyük Erkekler kategorisinde ilk 15, diğer kategorilerde ilk 10 dereceye giren, ancak takımı dereceye giremediği için harcırak alamayan sporculara da ödeme yapılacaktır. Harcırak alan takımların harcırak alamayan sporcuları (erkekler 5,6,7’nci, bayanlarda 4,5,6,7’nci sporcuları) Büyük erkekler kategorisinde ilk 15, diğer kategorilerde ilk 10 dereceye girerse bunlara da ödeme yapılacaktır. Açık (Open) kategorisinde ödeme yapılmayacaktır.

10. Tasnifler (Her kategori için) :

a. Ferdi Tasnif: Yarışmalarda sporcuların elde ettiği puana göre ferdi tasnif yapılır. İlk üçe madalya verilecektir. Ayrıca müsabakadaki en centilmen sporcuya Sportif Erdem “Fair Play” ödülü verilecektir.

b. Takım Tasnifi: Atatürk’ü Anma Yarışması Puan Hesaplaması kademe yarışmalarında olduğu gibi yapılır. Takım tasnifinde, ilk üçe giren takımlara kupa verilir.

Takımların yarışan sporcularından; erkek takımlarında ilk 4, bayan takımlarında ise ilk 3 dereceyi alan sporcuların puanları toplanarak takım puanı belirlenir ve bu puana göre takım tasnifi yapılır. Takım puanlarının eşitliği halinde puan veren son sporcunun puanına bakılır. İyi olan önde kabul edilir. Onlar da eşitse bir öndeki sporcuya bakılır.

c. Sporcuların ülke puanı hesaplaması ise; Türkiye Oryantiring Federasyonu genel yarış talimatı esaslarına göre yarıştan sonraki en geç iki gün içinde hesaplanacak ve Federasyon Web sayfasında yayımlanacaktır.

11. Yarışmanın sevk ve idaresi Tertip Kurulu tarafından gerçekleştirilecektir. Yarışma gözlemcisi oy hakkı bulunmamak kaydıyla Tertip Kurulunda yer alacaktır.

12. Parkur hakemleri parkurların tasarımında, Uluslararası Oryantiring Federasyonunun (IOF) belirlediği kriterleri (IOF yarışma kuralları) dikkate alınacaktır.

13. Yarışmalar sırasında meydana gelebilecek her türlü kazaya karşı sorumluluk sporcuların kendilerindedir. Ayrıca yarışmalar sırasında sağlık ekibi de görevlendirilecektir. Kulüpler, il karmaları veya ferdi sporcular müsabakaya katılacak sporcu listelerini içeren Ön Kayıt Başvuru Formu'nu EN GEÇ Teknik Toplantı'dan 4 gün önce (Salı Günü) saat 15.00'a kadar basvuru@oryantiring.org, oryantiringfed@yahoo.com.tr adreslerine elektronik posta (e-mail) ile, 0_312_3246188'e faks, ile veya federasyona elden göndereceklerdir. (FORM internette www.oryantiring.org adresinden temin edilebilir.) Resmi kayıt işlemi "Sporcu Lisansları" ve "İl Spor Müdürlüklerinden Onaylı LİSTE" ibrazı ile TEKNİK TOPLANTI sırasında yapılacak ve kaydı yapılan sporcular için SI kartları ve göğüs numaraları verilecektir. e-mail ile gönderilenlerin alındığı 06 Kasım 2007 Salı günü akşam saat 17.00'a kadar karşı mesaj ile teyit edilecektir. Faks ve maillerin federasyona ulaşıp ulaşmadığını 0_312_3246166 veya 0_312_3103960 dan 299 nolu telefonları arayarak teyit ediniz. Herhangi bir uyuşmazlık durumunda teyit alınmamış faks veya

mailler gönderilmemiş olarak değerlendirilecektir. Alınan tüm listeler 07 Kasım 2007 Çarşamba günü saat 09.00'da www.oryantiring.org adresinde yayınlanacaktır. Listede ismi olmayanlar Çarşamba günü saat 17.00'e kadar federasyona yukarıda bahsedildiği şekilde şahsen, telefonla veya mail ile başvuruda bulunacaklardır. Çıkış listeleri 08 Kasım 2007 Perşembe saat 17.00'e kadar federasyonun resmi Internet sitesinde (www.oryantiring.org) yayınlanacaktır. Ön Kayıt Başvuru Formunu zamanında gönderemeyen sporcu/takımlar yarışmaya kabul edilmeyecektir. Ön Kayıt Başvuru Formunun zamanında Federasyona ulaştırılmasından kulüpler ve sporcular sorumludur.

14. Yarışma alanında parkurların hazırlanması, çıkış ve varış alanlarının oluşturulması ilk çıkış saatinden 30 dakika önce hazır olacaktır. Bunların hazır olmaması halinde yarışma başlangıç saati yeniden belirlenecektir.

15. Çıkış saatlerini takip etmek yarışmacıların sorumluluğundadır. Yarışmacının kendi hatası yüzünden çıkış saatini kaçırmaması halinde Çıkış Hakemleri diğer yarışmacıları etkilemeyecek şekilde bu sporcuların çıkış yapmasını organize edecektir. Ancak bu durumda yarışmacının başlangıç saati daha önce belirlenen saat olacaktır. Yarışmacının hakem hatası nedeniyle daha önce belirlenen saatte çıkış yapamaması halinde kendisi için yeni bir çıkış saati tespit edilecektir.

16. Elektronik Kontrol kartlarının temizlenmesi, kendi kategorisine ait doğru haritanın alınması, parkurda yer alan hedeflerin doğru sırada geçilmesi, elektronik kontrol sisteminin herhangi bir nedenle çalışmaması halinde hedef noktasında bulunan zımbanın kullanılması vb. hususlar yarışmacının sorumluluğundadır.

17. Bir kontrol noktasını atladığını fark eden yarışmacı bitiş çizgisini geçmeden veya bitiş hedefine basmadan önce bu hatasını anlarsa, atladığı kontrol noktasına geri gitmelidir. Daha sonra parkura atladığı kontrol noktasından itibaren sırasıyla devam etmelidir. Örneğin; 3 üncü hedefi atlayan sporcu bu hatasını 6 ncı hedefe geldiğinde anlادığı bir

durumu ele alalım. Sporcu atladığı hedefe (burada 3 üncü hedef) geri gelecek, hedefi bulduktan sonra sırasıyla 4–5 ve 6 ncı hedeflere tekrar uğrayacak ve daha sonra parkura devam edecektir. Aksi takdirde diskalifiye edilir.

18.Sporcu;

a. Varış noktasındaki elektronik kontrol sistemine kendi kontrol kartını (yüzük) tanıtması,

b. Varış hattını göğüs numarası ile birlikte geçmesi ve,

c. Haritasını varış hakemlerine teslim etmesi ile yarışı tamamlamış olmaktadır. Bu üç husustan birinin bile yerine gelmemesi halinde sporcu yarışmayı tamamlamamış kabul edilir. Sporcunun herhangi bir nedenle tekrar yarışma alanına girmesi yasaktır.

19. Yarışma sırasında hedeflerin herhangi bir nedenle yerlerinin değiştirilmesi, kaybolması vb halinde bundan etkilenen sporcuların mağduriyetlerini önlemek için Tertip Kurulu tarafından özel önlemler alınacak ve sporcular arasındaki eşitlik sağlanacaktır.

20. Yarışma sırasındaki her türlü itiraz yazılı olarak öncelikle başhakeme yapılacaktır. Başhakem konuyu Tertip Kuruluna götürebilir. İtiraz edenin Başhakemin kararını Tertip Kuruluna götürme hakkı saklıdır. Tertip Kurulunun verdiği kararlar kesindir. Sporcular münferit olarak itiraz yapamazlar. İtirazlar; Antrenör, idareci veya yönetici nezdinde tertip kuruluna 250 YTL yatırılarak yapılacaktır. Söz konusu parayı tertip kuruluna yatırmayanların itirazları dikkate alınmayacaktır.

21. Geçici Sonuçlar ilk sporcunun yarışmayı tamamlamasını takip eden her 30 dakikada bir ilan edilecektir.

22. Yarışmacıların G.P.S., telsiz ve cep telefonu gibi elektronik cihazları kullanması federasyon izin vermedikçe yasaktır. Göğüs numaraları için çengelli iğne verilmeyeceğinden hazırlıklı gelinecektir.

23. Yarışma sırasında yarışmacılar yön bulmak için sadece federasyonun/organizatörün sağladığı haritayı, hedef bilgi kartını ve kendi pusulalarını kullanabilirler.

24. Yarışmacılar, yarışma parkurundaki şahıs ve kamu malına zarar vermeyeceklerdir. Yarışma esnasında sigara içmek ve yanıcı madde kullanmak yasaktır.

25. Yarışmayı; Teknik Toplantı sırasında belirtilen yarışı tamamlama süresinden sonra tamamlayan sporcular sıralamaya alınmaz. Tüm sporcuların yarışı tamamlaması halinde belirtilen bu süre beklenmeden her kategorideki ilk üç dereceye ait Kesin Sonuçlar ilan edilip ödül törenine geçilebilir. Bu sırada varsa itirazların değerlendirilmesi yapılır.

26. Birden fazla yarışmacının aynı zamana sahip olduğu bir yarışmada, bu yarışmacılar aynı dereceye sahip olacaklardır. Listede aynı sıraya konacak, fakat başladıkları sıraya göre isimlendirileceklerdir. Bunlardan sonraki pozisyon/pozisyonlar boş bırakılacaktır. Örneğin üç sporcu da 23.19 dakika ile üçüncü oluyor kabul edelim. Her üçü de üçüncü kabul edilecek onlardan sonra gelen sporcu altıncı olacaktır.

27. Yarışma Kuralları;

a. Yarışmacılar, yarışmalar süresince kendilerine diğer yarışmacılardan farklı herhangi bir avantaj sağlayamazlar.

b. Dışardan yardım almak, beraber koşmak veya başka bir yarışmacının becerisinden yararlanmak için onun arkasından ve onunla birlikte kasıtlı olarak koşması yasaktır.

c. Yarışmalardan önce yarışma alanının yerini bulmaya/saptamaya çalışmak ve bu alan içinde ön araştırma yapmak yasaktır.

ç. Bir yarışmacı diğer yarışmacılardan, organizasyon görevlilerinden veya seyircilerden yarışma süresince bilgi edinmeyecektir.

d. Yarışmacılar parkur üzerinde izlenmesi mecburi istikametler bulunduğu takdirde işaretli yolu takip edeceklerdir.

e. Yarışmacı, bitiş çizgisini geçtikten veya bitiş hedefine bastıktan sonra bir daha yarışma alanına giremez.

f. Yarışmayı bırakan bir yarışmacı kontrol kartını ve haritasını bitiş yerine geldiğinde varış hakemine teslim edecektir. Yarışmayı bitiren veya

bırakan sporcular, yarışmalara hiçbir etkide bulunmayacak ve diğer yarışmacılara yardım etmeyecektir.

g. Elektronik sistem kullanılan yarışmalarda, sistemin çalışmadığını fark eden sporcu (ışık yanmaması, ses gelmemesi vb) hedef noktasındaki zımbayı kullanarak haritasındaki yedek kutucukları işaretleyecek ve bitirişte durumu varış hakemine bildirecektir.

28. Diskalifiye Sebepleri;

- a. Kontrol noktasını (Feneri) atlamak ve bu hatasını düzeltmemek,
- b. Kontrol noktalarına yanlış sıra ile gitmek ve bu hatasını düzeltmemek,
- c. Tespit edilen diskalifiye zamanından daha geç dönmek,
- ç. Yanlış haritayı almak ve bu harita ile koşmak (Sporcular doğru haritayı almakla yükümlüdür)
- d. Yarışma kurallarına uymamak,
- e. Kontrol bilgi kartını iki veya daha fazla parçaya yırtmak/yırtılması, Elektronik kartını kaybetmek.
- f. Haritasını kaybetmek,
- g. Kural dışı olarak kendine diğer yarışmacılardan farklı herhangi bir avantaj sağlamak.
- ğ. Dışardan yardım almak, beraber koşmak veya başka bir yarışmacının becerisinden yararlanmak için onun arkasından ve onunla birlikte kasıtlı olarak koşmak,
- h. Yarışmalardan önce yarışma alanının yerini bulmaya çalışmak ve bu alan içinde ön araştırma yapmak.
- ı. Diğer yarışmacılardan, organizasyon görevlilerinden veya seyircilerden kural dışı bilgi edinmek.
- i. İzlenmesi mecburi istikametleri (varsa) takip etmemek,
- j. Yasak noktalardan gitmek, yasaklanmış ve/veya tehlikeli alanlara girmek, özel alanlardan geçmek.

k. Bir veya daha fazla kontrol noktasını geçici bir süre ile veya tamamen yerinden almak, yerini değiştirmek veya üzerinde değişiklik yapmak (kod numarasını değiştirme, şeklini değiştirme vb)

l. Bitiş çizgisini geçtikten ve bitiş hedefine bastıktan sonra tekrar yarışma alanına girmek

m. Müsabakalar esnasında sakatlanmış veya herhangi bir sebeple tıbbi yardıma ihtiyacı olan bir sporcuyla gören müsabık sportif erdem (fair play) açısından ona yardım etmelidir.

29. Yarışmalarda dürüstlük ve sportif erdem “fair play” esastır. Arkadaşlık ruhu, diğer yarışmacılara, hakemlere, basın mensuplarına ve seyircilere saygı duyulması ön plana çıkarılmalıdır.

Her türlü doping kesinlikle yasaktır.

30. Yarışma İptali;

a. Bir kontrol noktası haritada işaretli bölgenin dışına yerleştirilmişse,

b. Kontrol feneri doğru yerinde fakat üzerindeki kod numarası yanlışsa veya yoksa,

c. Herhangi bir kontrol noktası geçici bir süre ile veya tamamen yerinden alınır, yeri değiştirilir veya üzerinde değişiklik yapılır (kod numarasını değiştirme, şeklini değiştirme vb) ise yarışma iptal edilir. Burada dikkat edilmesi gereken husus yeni bir müsabaka/organizasyon yapmanın beraberinde getireceği zorluklardır. Bu sebeple müsabaka iptali en son çare olarak düşünülmelidir. Aşağıdakine benzer çözümler üreterek müsabakanın iptali engellenebilir.

Örneğin; 19 hedefli bir yarışmada 17 nci hedefte bir problem yaşanmış kabul edelim. Tertip Komitesi 16 ncı hedefe kadar olan ara dereceleri alabiliyor ve sporcuları sıralayabiliyorsa yarışmayı iptal etmeyebilir.

Bir başka parkurda 8 inci hedefin yanlış yerleştirildiğini fakat bu durumun 10 sporcu çıktıktan sonra anlaşıldığı bir durumu ele alalım. Bu durumda tertip komitesi önce hedefi düzeltmelidir. Sonra şu şekilde sporcu

derecelerinde düzeltme yapılır. Önce hedef düzeltilinceye kadar geçen sürede hedefi bulamayan/geç bulan sporcular tespit edilir. Bu sporcuların toplam dereceleri hesaplanırken 7 nci hedef ile 8 inci hedef arasında geçen süreleri toplam derecelerinden çıkartılır. Yerine bu iki hedef arasını tüm yarışmacıların koştuğu ortalama derece eklenebilir. Bu veya benzer şekilde bir düzeltme ile yarışmanın iptali engellenebilir. Kontrol feneri harita üzerinde işaretli 6 mm çapındaki dairenin kapsadığı alan içerisinde ise yarışma iptal edilmez. Ancak kontrol fenerini bu dairenin orta noktasını ifade eden ve hedef bilgi kartında açıklanan arazideki yerine konmasına özen gösterilmelidir.

Not: Yukarıda c fıkrasında bahsedilen söz konusu olay bir sporcu tarafından yapılmışsa sporcu diskalifiye edilir. Aynı takımın birden fazla sporcusu veya takım idarecilerinden herhangi biri bu olaya sebep olmuşsa o takım diskalifiye edilir.

31. Sigara ve içki dışındaki reklâmlar sporcunun yarışma numarasını kapatmamak ve 200cm² den büyük olmamak üzere sporcu kıyafetleri üzerinde yer alabilir.

32. Yarışma kesin sonuçları en geç iki gün içinde federasyonun ilgili web sitesinde

33. Tertip Kurulu, başhakem aracılığı ile yedi gün içinde sporcu ve takım sıralama listeleri de dahil olmak üzere “Yarışma Sonuç Raporu”nu hazırlayarak Federasyona teslim edecektir.

34. Gençlik ve Spor Müdürlüğünün üstleneceği görev ve işler;

Söz konusu müsabakanın amacına ulaşabilmesi için İl Müdürlüğünün Federasyona vereceği destek, çalışma ve yardımların büyük payı olduğu bir gerçektir. Bu itibarla ilde yapılması gereken işleri aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz.

a. Özellikle yarışma ön hazırlıkları sırasında Ankara Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Spor İl Temsilcisi, İl hakemleri ile yetkili kılınacak

personelleri görevlendirmek. (Müsabakalar için görevlendirilecek sağlık personeli ile görevlilerin ücretleri Federasyonca karşılanacaktır.)

b. Yöredeki konaklama tesisleri ile ilgili bilgi toplanması ve indirim yapılmasının sağlanması,

c. Sporcu/idareci/antrenörlerin yarışma mahalline gidiş gelişleri için araç temini,

ç. Bilgisayar çalışması yapılacak ofis ortamının sağlanması,

d. Telsiz temini (ihtiyaç halinde)

e. Sağlık ve emniyet tedbirlerinin alınması,

f. Ambulans temini,

ğ. Yöre ileri gelenleri ve basın mensuplarıyla ilişkiler kurulması,

g. Yerel halkın ve idarecilerin bilgilendirilmesi,

ı. Yarışma alanında yağmur ve güneşten korunaklı alanların (hakem ve sporcular için kıyafet değiştirme, malzeme bulundurması vb ihtiyaçlar için) oluşturulması,

h. Kolaylık tesislerinin oluşturulması,

i. Masa, sandalye ve çadır vb. temini,

j. Yarışma mahallinde ücreti mukabil yiyecek ve içecek ihtiyaçlarının giderilmesi vb. konuları ile ilgili olarak en üst seviyede işbirliği yapılması.

k. Bitiş yerinde elektriğin olmamasından dolayı bilgisayar ve yazıcının çalıştırılabilmesi için bir güç kaynağının (jeneratörün) yağ ve benzin ikmali yapılmış hazır ve çalışır vaziyette bulundurulması,

l. Yapılacak yarışlar için tasarlanmış haritaların dijital ortamda basımı ve çoğaltılmasının sağlanması,

m. Bahse konu haritaların poşetlenmesi için poşet temini. Varış ve çıkış yerlerinde kullanılmak üzere kırmızı beyaz şerit temin edilmesi,

n. Bu talimat İl/İlçe Müdürlüklerince İl/İlçe temsilcilerine zamanında tebliğ edilerek hizmetlerin aksamasına fırsat verilmeyecektir.

35. Özel Yarış Talimatı'nda yer almayan hususlarda "Yarışma ve Hakem Yönetmelikleri" hükümleri geçerli olacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nevzat VAROL
Oryantiring Federasyonu Başkanı

DAĞITIM:

Gereği:

81 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne

.../.../2007 Gen.Sekr.: F.ÖZER

Türkiye Oryantiring Federasyonu

Ulus İşhanı A Blok Kat-4-Ulus-Ankara - Tel: 0 312 3246166 - Faks: 0 312
3246188

Web: www.oryantiring.org
oryantiringfed@yahoo.com.tr

e-mail :

Ek-20. Parkta düzenlenecek oryantiring müsabakası resmi izin yazısı.

TÜRKİYE ORYANTİRING FEDERASYONU

SAYI : TOF/756
KONU :

22/10/2007

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANLIĞINA (Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığına)

Türkiye Oryantiring Federasyonunun 2007 yılı faaliyet programında yer alan Atatürk'ü Anma Oryantiring yarışmaları 11 Kasım 2007 tarihinde saat 08:00-17:00 arasında Ankara'da "Sincan Harikalar Diyarında", İsveç Oryantiring Federasyonu ile müştereken düzenlenecek Oryantiring gösteri müsabakası ise 28 Ekim 2007 tarihinde saat 05:00-11:00'de Ankara Kalesi ve çevresinde yapılacaktır.

Söz konusu tarih ve yerlerde yapılacak olan Oryantiring müsabakaları için Sincan Harikalar Diyarı ile Ankara Kalesine girebilmek için gerekli iznin verilmesi hususunda gereğin arz ederim.

Feyzi ÖZER
Oryantiring Federasyonu
Genel Sekreteri

Türkiye Oryantiring Federasyonu Başkanlığı
Federation
Ulus İşhanı A Blok Kat-4-Ulus-Ankara - Tel : 0 312 3246166 - Faks : 0 312 3246188 -
www.oryantiring.org

Turkish Orienteering

Ek-21. Parkta düzenlenecek oryantiring etkinliği Resmi olur yazısı

T.C
ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANLIğI
ÇEVRE KORUMA VE KONTROL DAİRESİ BAŞKANLIğI

Sayı : M.06.0.ABB.0.22.02/ 927 - 3835
Konu : Park Tahsisi

25.10/2007

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : 22/10/2007 tarih ve 756 sayılı Türkiye Oryantiring Federasyonunun yazısı;

İlgide kayıtlı yazı ile Atatürk'ü Anma Oryantiring yarışmalarının 11/11/2007 tarihinde 08:00-17:00 saatleri arasında Harikalar Diyarı Parkı'nda, İsveç Oryantiring Federasyonu ile beraber düzenleneceği belirtilen gösteriler için 28/10/2007 tarihinde 05:00-11:00 saatleri arasında Ankara Kalesi ve çevresinin tahsisi istenilmektedir.

Daire Başkanlığımızca söz konusu gösterilerin düzenlenmesinde sakınca görülmemektedir.

Makamlarınızca da uygun görülməsi halinde söz konusu gösterilerin düzenlenmesi için 28/10/2007 tarihinde 05:00-11:00 saatleri arasında Ankara kalesinin içinde yer alan Hisarpark ile 11/11/2007 tarihinde 08:00-17:00 saatleri arasında Harikalar Diyarı Parkı'nın Türkiye Oryantiring Federasyonuna tahsisini OLUR'larınıza arz ederim.

Mehmet PAMUKSUZ
Çevre Koruma ve Kontrol
Dairesi Başkan V.

OLUR
25.10/2007
Yunus ADUC
Genel Sekreter Yardımcısı

Ek-22. Oryantiring Organizasyonu İhtiyaç Listesi

Oryantiring Organizasyonu İhtiyaç Listesi		
1	Çıkış Saati	Kaç çıkış yeri varsa o kadar
2	Hedefler için Ayak / Dikeç	Kontrol noktası (Hedef) kadar
3	Hedef / Fener	Kontrol noktası (Hedef) kadar
4	Çıkış ve varış afişi, Bez veya Naylon, asılacak şekilde	Birer Adet
5	Emit veya Spor Ident Control Uniteleri	Hedef sayıları kadar
6	Elektronik Kontrol Kartı SI yüzük veya Emit	Sporcu sayısı kadar
7	Punch veya Zimba	Hedef sayıları kadar
8	Control Uniteleri Cihaz Şarjı	1 adet
9	Control Uniteleri Cihaz Pili	Kontrol noktası kadar
10	EKS Çıktı Kağıdı / Termal Kağıt	En az 2 top / yeterli miktarda
11	Bol Miktarda İp	
12	Şerit Rulo	En az 3 top veya 300 m
13	Kronometre	2 Adet
14	Düdük	2 Adet
15	Telsiz	En az 5 Adet
16	Harita	Sporcu sayısı kadar
17	Haritaların konacağı kap	Parkur çeşidi kadar
18	Göğüs Numaraları	Sporcu sayısı kadar
19	Lap Top	En az 2 Adet
20	Jeneratör	En az 1 Adet
21	Şeffaf Naylon Dosya / Föy	Harita Sayısı Kadar
22	Şeffaf Koli Bandı	En az 5 Adet
23	Uhu	En az 2 Adet
24	Sekreter Altlığı	2
25	Makas	En az 2 Adet
26	Zimba	En az 1 Adet
27	Yardımcı Bilgi Kartı / Lagent	Sporcu sayısından biraz fazla
28	Hakemler için Dosya Altlığı	En az 4 Adet
29	Masa-Sandalye	4'er adet
30	Hakem Kıyafetleri	Hakem Sayısı Kadar
31	Bol miktarda Kalem	

32	Çıkış-Varış Alanı için Tente	Organizasyon ve sporcu sayısının durumuna göre
33	Kumanya	Hakem veya sporcu sayısı kadar
34	Yarışma alanı ve Müsabaka yeri krokisi	2 adet
35	Çıkış İçin İlan Panosu	En az 1 Adet
36	Varış İçin İlan Panosu	En az 1 Adet
37	İki haritalı veya Bayrak yarışı ise Harita Değişim Yeri İçin Pano	
38	Arazi içerisinde veya varış yeri için su	Organizasyondaki kişi sayısı kadar
39	Ses Yayını / Ses Yayını Yoksa Megafon	En az 1 Adet
40	Fotoğraf makinesi ve Kamera	Birer Adet
41	İçecek(Çıkış-Varış Ve Kont. Nok.Dahil)	Organizasyon ve sporcu sayısına göre
42	Çadır Bay - Bayan giyinme yeri için	2 adet
43	Bol Miktarda İp	2
44	Şerit İçin Kazık/Çekiç	yeterli miktarda kazık ve en az 2 adet çekiç
45	Ambulans/İlk Yardım	En az 1 Adet
46	Malzemeleri taşımak için Araç	En az 1 Adet
47	Sporcuları ve Görevlileri yatırmak için araç	Yeterli miktarda
48	Clear / Temizleme İstasyonu	En az 2 Adet
49	Checking / Kontrol İstasyonu	En az 2 Adet
50	Start istasyonu	En az 2 Adet
51	Varış istasyonu	En az 2 Adet
52	Hakem veya sporcu harcırahları	Özel olarak belirlenen veya Devlet Harcırah Kanununa göre belirlenen
53	Bay - Bayan Portatif WC	Birer Adet
54	Elektrik için uzatma kablosu	En az 2 Adet
55	Müسابakayı bitiren sporcular için yiyecek içecek standlarının kurulması veya kurdurulması	En az 1 Adet

Ek-23. Sporcu ve Kulüp Yarışma başvuru formu

Etkinliği yapan kişi veya kurumun adı.....				
Yarışmanın adı.....Oryantiring yarışması				
Tarihi...../...../.....				
Yeri.İl / ilçe...../.....				
Ön Kayıt Başvuru Formu				
Kulüp Adı				
Üniversite adı				
Kategori (x)	()Erkek 21+ E	Kategori örnekleri, Organizasyonun büyüklüğüne veya küçüklüğüne göre artırılıp azaltılabilir.		
	()Erkek 21+			
	()Bayan 21+ E			
	()Bayan 21+			
	()Erkek 19–21			
	()Bayan19–21			
	()Erkek 17–19			
	()Bayan 17–19			
	()Erkek 15–17			
	()Bayan 15–17			
	() Erkek 13–15			
	() Bayan13–15			
	Yeni Başlayanlar (Open)			
Cins (x)	(+) Takım (+) Ferdi (21+E 21 yaş ve üzeri elitler)			
(x) İlgili kutuya X koyunuz..				
Sıra/Çıkış No	Sporcunun Adı	Lisans No	Göğüs No (xx)	Sl No (xxx)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
Ferdi				
(xx) Kayıt işlemi sırasında hakemler tarafından doldurulacaktır.				
(xxx) Sl'i olan kulüpler dolduracak olmayanlarıinki kayıt işlemi				

sırasında hakemler tarafından doldurulacaktır.			
Tarih	__ / __ / 2 0 0 7		Kulüp Yetkilisi
Saat	__ / __		İsim
			İmza
Açıklama			
_Yukarıdaki ilgili Bölümleri doldurunuz. Sporcu sıra numaralarının aynı zamanda Takım için çıkış sıralaması olduğunu dikkate alınız.			
_Bu form ön hazırlıkların yapılması amacıyla alınmaktadır. Resmi kayıt işlemi "Sporcu Lisansları" ve "İl Spor Müdürlüklerinden Onaylı liste" ibrazı ile Teknik Toplantı sırasında yapılacak ve kaydı yapılan sporcular için ve SI kartları verilecektir.			
_Kulüpler, il karmaları veya ferdi sporcular müsabakaya katılacak sporcu listelerini içeren Ön Kayıt Başvuru Formu'nu En Geç Teknik Toplantı'dan 4 gün önce ../../..... (..... Günü) Saat 15:00'a kadar onbasvuru@onbasvuru.org adresine elektronik posta (e-mail) ile, 0-312-.....'e faks ile veya yarışma komitesine elden göndereceklerdir.			
_E-Mail ile gönderilenlerin alındığı ../../..... günü akşam saat 17:00'a kadar karşı mesaj ile teyid edilecektir. Faks ve maillerin organizasyon komitesine ulaşp ulaşmadığını 0-312-..... veya 0-312-.....'dan arayarak teyid ediniz. Herhangi bir uyuşmazlık durumunda teyid alınmamış faks veya mailler gönderilmemiş olarak değerlendirilecektir. Alınan tüm listeler ../../..... günü saat 09:00'a kadar www.....org adresinde yayınlanacaktır. Listede ismi olmayanlar Çarşamba günü saat 17:00'e kadar yarış komitesine yukarıda bahsedildiği şekilde şahsen, telefonla veya mail ile başvuruda bulunacaklardır.			
_Çıkış listeleri ../../..... saat 17:00'e kadar yarış komitesinin resmi internet sitesinde (www.....org) yayınlanacaktır.			
_Her Kategori için Ayrı Form Kullanınız.			
_Ferdî sporcu sayısı fazla ise satır ekleyiniz.			

Ek-24. Bülten 2

İstanbul 5 Days Etkinlik Bilgileri

Bülten 2

Yarışma:

"İstanbul 5 days" 1–5 Kasım 2006 tarihleri arasında İstanbul'un park ve ormanlarında düzenlenecektir. Şehrin içinde yer almasına rağmen Belgrad Ormanı, Ömerli Ormanları zorlu arazi yapısı, güzel doğası ve dik tepeleri ile heyecanlı bir yarış alanı olacaktır. Şehrin parkları da zor olduğu kadar eğlenceli yarış mekanlarıdır.

Organizatör

Yarışma IOG (İstanbul Oryantiring Kulübü) tarafından düzenlenecektir.

Etkinlik Direktörü : Alex Kalenderoğlu

Etkinlik Kontrolörleri: Tatiana Kalenderoğlu ve Caner Odabaşoğlu

Yarışma Merkezi : Cordial House Hotel, Çemberlitaş - İstanbul

Yarışma Programı

31.10.2006 - Geliş, Kayıtlar

01.11.2006 - Belgrad Ormanı

02.11.2006 - Ömerli Ormanı,

03.11.2006 – Beşiktaş Yıldız Parkı,

04.11.2006 - Belgrad Ormanı,

05.11.2006 - Süper Sprint, Kapalı Çarşı- Ödül Töreni, Kapanış Töreni, Parti

Sınıflar

Sınıf	Parkur Uzunluğu km	Sınıf	Parkur Uzunluğu km	Doğum Yılı
K10	1,5 - 2,0	E10	1,5 - 2,0	1996-1997
K12	1,8 - 2,5	E12	1,8 - 2,5	1994-1993

K14	2,0 - 3,5	E14	2,2 - 3,7	1990-1991
K16	2,5 - 4,2	E16	3,0 - 5,0	1990-1989
K18	2,4 - 4,5	E18	3,2 - 6,5	1988-1987
K21 Elit	3,0 - 7,0	E21 Elit	4,0 - 8,5	
K21	2,5 - 4,5	E21	3,0 - 6,5	
K35	2,3 - 4,5	E35	3,0 - 6,0	1962-1971
K45	2,3 - 4,0	E45	3,0 - 5,0	1952-1961
K55	2,3 - 3,5	E55	2,7 - 4,5	1942-1951
K65+	2,0 - 3,2	E65+	2,3 - 4,0	-1941

Yeni başlayanlar ve çocuk sınıfları (ip parkur) ayrıca hazırlanacaktır.

Kayıt

Normal kayıtlar 1 Ekim 2006 tarihine kadar kabul edilecektir. Geç kayıtlar 25 Ekim 2006 tarihine kadar kabul edilecektir. Günlük kayıt ve geç kayıtlar çıkış zaman listesi ve harita imkanlarına göre yapılabilecektir. Geç kayıtlara istenilen sınıfta yarışması garantisi verilememektedir.

Ücretler

Sınıflar	- 1 Ekim 2006	Geç Kayıt
Çocuk Sınıfları 10-16	3.-YTL(günlük) / 15.-YTL(5günlük)	3.-YTL(günlük) / 15.-YTL(5günlük)
18 - 21 +	25.-YTL(toplam 5 gün için)	10.-YTL(tek günlük yarış için)

Ödemeleri aşağıdaki hesaba yapabilir veya etkinlik günü elden verebilirsiniz.

..... Bankası, Merkez Şube Hesap no:.....

Elektronik Kontrol

Zaman ve kontrol mekanizması için Sportident elektronik ölçüm sistemi kullanılacaktır. Kendi SI kartınız varsa yarışma boyunca kullanabilirsiniz.

Eğer kendi SI kartınız yoksa göğüs numarasını alırken SI kiralama şansınız olacaktır. 5 gün boyunca yarışmaların herhangi bir parkurunda koşmuş başka biri ile SI kart değiş tokuş yapmamanız gerekmektedir. Kiralayacağınız herhangi bir kartı tüm yarışmalar boyunca kullanabilirsiniz. Kiralanan bu kartlar şahsa özeldir ve başkasına devredilemez. Kiralık SI kartlar organizatörler tarafından yarışma merkezinde diğer yarışma materyalleri ile beraber verilecektir.

SI kart kira ücreti tüm etkinlik için 18-YTL; bir gün için 4-YTL olacaktır.

Konaklama

Konaklama konusunda yardıma ihtiyacınız varsa ise@ist5days.com adresindenkişiye ulaşabilir ve konaklama konusunda yardım alabilirsiniz.

Ulaşım

Başlangıç alanına otobüs transferi her gün için ayarlanacaktır. Otobüs kalkış noktaları konaklamanın yoğunlaştığı bölgelere göre daha sonradan duyurulacaktır. Transfer ve yarış alanlarına giriş ücretleri 4 gün için toplam 18YTL'dir.

Teknik Bilgiler

Gün 1 Avrupa

Klasik mesafe, Belgrad Ormanı, Kirazlı Bend. Bu alan kolay koşulabilir olmasına rağmen oldukça tepeliktir. Pek çok çöküntü, küçük sular ve düşen ağaçlar vardır. 150m'lik çıkışlar parkurda yer alabilir. Bazı bölgelerde koşunuzu yavaşlatacak dikenli sarmaşıklar ve ağaç altı sık bitki örtüsü vardır. Genelde kayın ve çam ağaçları ağırıklı bir orman yapısı vardır.

Ölçek: 1/10.000, eşyükselti 5m, boyut A4, haritacı: Kotylo, Orest 2003

Gün 2 Asya

Orta Parkur: Ömerli Ormanı, Arazi düz ile tepelik (21+ yaş için) değişiklik göstermekte. Koşulabilirlik oranı kolaydan imkânsıza kadar değişebiliyor. Meşe ormanı olan bölgede bazen dikenli sarmaşıklar canınızı sıkabilir. Haritanın uzak kısımları ise çam ormanı, çok sayıda yol ve patika mevcut. sık çalılık alanlardaki kayalar oryantiringi eğlenceli bir hale getirmekte.

Ölçek: 1/10.000, eşyükselti 5m, harita ölçüsü A4, harita: Victor Dobretzov, Eylül 2004

Gün 3 Avrupa

Yıldız Park, sprint. Tarihi Yıldız Parkı Boğaziçi'nde yer almaktadır. Dik çıkış ve inişlerin yanısıra patika ağı gibi pek çok detay da mevcuttur. 100m'lik çıkış parkur dahilinde olabilir. Ölçek: 1/4000, eşyükselti 5m, boyut A4, haritacı: Shirinian A, Haziran 2003

Gün 4 Uzun mesafe. Belgrad Ormanı, Fatih Çeşmesi. ***WRE***

Koşulabilir fakat oldukça tepelik, küçük çöküntüler ve kırık ağaçlarla dolu bir arazi. 150mlik yamaçlar var. Belgrad ormanının vazgeçilmezi dikenli çalılar sizleri yavaşlatabilir.

Ölçek: 1/10.000, eşyükselti 5m, harita ölçüsü A4, harita: Gennady Yashpatrov, Nisan 2006

Gün 5 Kapalı Çarşı ve Ödül Töreni

Sonuçlar

Toplam sonuçlar 5 günlük sonuçların toplamı şeklinde olacak. Eşitlik durumunda 5 günün derecelerinin kıyaslanması yoluna gidilecek.

Ek-25. Teknik Toplantı bildirisi:

**TÜRKİYE ORYANTİRING FEDERASYONU ” Atatürk'ü Anma Oryantiring
Şampiyonası” TEKNİK TOPLANTI BİLDİRİSİ
(11 Kasım 2007 ANKARA)**

1.Türkiye Oryantiring Federasyonunun 2007 yılı faaliyet programında yer alan Atatürk'ü Anma Oryantiring Şampiyonası 11 Kasım 2007 tarihinde Ankara’da (Sincan Harikalar Diyarı Parkında) icra edilecektir.

2.Yarışmanın sevk ve idaresini yürütecek olan Tertip Kurulu aşağıdaki kişilerden oluşturulmuştur:

- a-Federasyon Temsilcisi :
- b-Spor İl Temsilcisi :
- c-Baş Hakem :
- d-2 müsabaka hakemi :
- e-Müsabakanın gözlemcisi:

Not: Gözlemci Tertip Kurulunda yer almakta, ancak oy hakkı bulunmamaktadır.

3.Yarışmalar tüm tescilli kulüplere, il karmalarına ve ferdi lisanslı sporculara açıktır. Her kulüp her kategoride ancak 1 takım ile temsil edilebilir. Takımların ferdi sporcu sayısında herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

4.Yarışmanın programı; Yarışma programı yarışma talimatında belirtildiği gibi uygulanacaktır.

5. Açık (Open) Yaş sınırlaması yoktur. Bay ve bayan kategorileri aynı parkuru koşacak, ferdi tasnifler ise ayrı ayrı yapılacaktır. Sporcular bir üst kategoride yarışabilirler. Açık (Open) kategorisi ferdi kategoridir.(Takım tasnifi bu kategoride yapılmayacaktır.) Büyük Erkekler, Büyük Bayan ve Genç Erkekler kategorileri (A) ve (B) olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Kulüpler bu üç kategoride daha önceki ilk üç kademedeki [Antalya, Bergama ve

Balıkesir (I, II ve III'ncü kademedede)] ve Türkiye Şampiyonasında hangi kategoride yarıştı ise Atatürk'ü Anma Yarışması'nda da aynı kategoride yarışacaklardır. Klasman değişikliği durumunda kulüplerin katılmadığı önceki yarışta/yarışlarda 0 (sıfır) puan almış kabul edilecektir. Bu durum sporcular için de geçerlidir.

6. Ferdi sporcu sayısında sınırlama yoktur. Yarışmalarda elektronik kontrol sistemi kullanılacaktır. Yarışmalarda kullanılacak elektronik kontrol sistemine ek olarak çıkış ve varış noktalarında zamanlar, hakemler tarafından manuel olarak ta tutulacak (kaydedilecek), ayrıca hedef noktalarında elektronik sistemin herhangi bir nedenle çalışmaması halinde kullanılmak üzere hedeflerde (fener üzerinde) zimba bulundurulacaktır.

NOT: Elektronik sistemin çalışıp çalışmadığına, parkur hakemleri karar verir, aksi halde söz konusu hedefin zimba ile geçilmesi durumu diskalifiye sebebidir.

7.Yarışmalar sırasında meydana gelebilecek her türlü kazaya karşı sorumluluk sporcuların kendilerindedir. Yarışmalar sırasında sağlık ekibi görevlendirilecektir.

8.Çıkış saatlerini takip etmek yarışmacıların sorumluluğundadır. Her sporcu kendi çıkış sıralamasına göre çıkış almak zorundadır.

9.Elektronik Kontrol kartlarının temizlenmesi, kendi kategorisine ait doğru haritanın alınması, parkurda yer alan hedeflerin doğru sırada geçilmesi, elektronik kontrol sisteminin herhangi bir nedenle çalışmaması halinde hedef noktasında bulunan zımbanın kullanılması vb. gibi hususlar yarışmacının sorumluluğundadır.

10.Bir kontrol noktasını atladığını fark eden yarışmacı bitiş çizgisini geçmeden veya bitiş hedefine (finiş yapmadan) basmadan önce bu hatasını anlarsa, atladığı kontrol noktasına geri gitmelidir. Daha sonra parkura atladığı kontrol noktasından itibaren sırasıyla devam etmelidir. Örneğin; 4'ncü hedefi atlayan sporcu bu hatasını 9'ncü hedefe geldiğinde anladığı bir durumu ele alalım.Sporcu atladığı hedefe (burada 4'ncü hedefi atlamıştı) geri gelecek, hedefi bulduktan sonra sırasıyla 5–6–7–8 ve

9'ncu hedeflere tekrar uğrayacak ve daha sonra parkura devam edecektir. Aksi takdirde diskalifiye edilir.

11.Sporcu;

a-Variş noktasındaki elektronik kontrol sistemine kendi kontrol kartını (yüzük) tanıtması

b-Variş hattını göğüs numarası ile birlikte geçmesi

c-Haritasını variş hakemlerine teslim etmesi ile yarışı tamamlamış olacaktır.

Bu üç husustan birinin bile yerine getirilmemesi halinde sporcu yarışmayı tamamlamamış kabul edilir. Sporcunun herhangi bir nedenle tekrar yarışma alanına girmesi yasaktır.

12.Yarışma sırasında her türlü itiraz yazılı olarak öncelikle Başhakeme yapılacaktır. Başhakem konuyu Tertip Kuruluna götürebilir. İtiraz edenin Başhakemin kararını Tertip Kuruluna götürme hakkı saklıdır. Tertip Kurulunun vereceği karar / kararlar kesindir. Sporcular münferit olarak itiraz yapamazlar, itirazlar, antrenör, idareci veya yönetici nezdinde Tertip Kuruluna YTL. Yatırılarak yapılacaktır. Söz konusu parayı Tertip Kuruluna yatırmayanların itirazları dikkate alınmayacaktır.

13.Yarışmacılar, yarışma parkurundaki şahıs ve kamu malına zarar vermeyeceklerdir. Yarışma esnasında sigara içmek ve yabancı madde kullanmak yasaktır.

14.Yarıştan önce, yarış esnasında ve yarıştan sonra; hiçbir idareci, antrenör ve yönetici, puanlama (Bilgisayar) hakemlerinin yanına gelerek herhangi bir konu hakkında bilgi almaya tevessül edip, gereksiz yere söz konusu hakemleri meşgul etmeyeceklerdir.

NOT: Yarışmalarda dürüstlük "Fair Play" esastır. Arkadaşlık ruhu, diğer yarışmacılara, hakemlere, basın mensuplarına ve seyircilere saygı duyulması ön plana çıkarılmalıdır. Yarışmalar sonunda idareci, Antrenör ve sporculardan "Fair Play'e" layık görülecek bir kişi ödüllendirilecektir. Her türlü doping yasaktır.

Arazi ve müsabaka haritası hakkında detaylı bilgiler:

Yarış yeri Ankara merkezine yaklaşık 25 km uzaklıkta olan Sincan Harikalar Diyarı Parkında yapılacaktır. % 99 açık alan olmasının yanında kısmen koşmaya elverişli olmayan bölgeler mevcut. Girilmesi istenmeyen özel yerler haritada gösterilmiştir Diskalifiye süresi..... Dakikadır. (.... saat)'dır.

Kategorilere Göre Mesafe ve Hedef Sayıları

	Hedef Sayısı	Mesafe
Büyük Erkekler A 21	18	3290
Büyük Erkekler B 21	18	3100
Büyük Bayanlar A 21	16	2740
Büyük Bayanlar B 21	16	3070
Genç Erkekler A	16	2960
Genç Erkekler B	15	2630
Genç Bayanlar	15	2710
Yıldız Erkekler	15	2580
Yıldız Bayanlar	16	2460
Küçük Erkekler	16	2490
Küçük Bayanlar	14	2400
Açık (Open) (Bay-Bayan)	14	2260

Haritanın Ölçeği : 1:5000 'dir.

NOT: Tüm, idareci, yönetici, antrenör, sporcu ve hakemler ile diğer görevlilerin; Müsabaka Talimatı ile Genel Yarış Talimatına ve bu teknik toplantı bildirisine uymak zorunda olduklarını hatırlatır, herkese başarılar dileriz.

Müsabaka Tertip Kurulu

Ek-26. Etkinlik Gözlemci Müsabaka Raporu.

TÜRKİYE ORYANTİRING FEDERASYONU

ORYANTİRING MÜSABAKA GÖZLEMCİ RAPORU

1. **MÜSABAKANIN ADI** : Keçiören Belediyesi Geleneksel
Türkiye Hedef Bulma (Orienteering)
Bayrak Şampiyonası" Yarışması Talimatı
2. **YERİ** : Ankara
3. **TARİHİ** : 29-30 Mart 2008
4. **YEREL YÖNETİMLERLE YAPILAN KOORDİNASYON YETERLİ Mİ?**
Kamuya ait tüm kurum ve kuruluşların kendi aralarındaki koordinasyon ve yarışmaya verdikleri destekler en üst seviyede idi.
5. **KONAKLAMA HİZMETLERİNDE AKSAKLIK VAR MI ?**
Sporcu, idareci, yönetici, antrenör ve hakemler için yatma yerleri tahsis edilmişti, yiyecek konusunda hiçbir sıkıntı çekilmedi.
6. **TEKNİK TOPLANTI İLE İLGİLİ HUSUSLAR:**
 - a **Lisans ve diğer belgelerin kontrolü yapıldı mı ?**
Kulüpler sırayla masaya çağırıldı, belge ve lisansları kontrol edildi. Daha önce kulüp adına hazırlanan göğüs numaraları ile SI'ları senet karşılığı takımlara verildi.
 - b **Start listesi hazırlandı mı ?**
28 Mart 2008 Cuma günü start listeleri hazırlanıp web sitesinde yayınlandı.
 - c **Parkurlar ve arazi hakkında bilgilendirme yapıldı mı ?**
Daha önce detaylı bir şekilde hazırlanan Teknik Toplantı ile ilgili ekipleri bilgilendirme listesi, toplantı (kayıt) esnasında kulüplere imza karşılığı verilmiştir.
 - d **Teknik toplantı salonunun hazırlığı yeterli mi ? (Bilgisayar, printer, v.b.)**
Teknik toplantı Keçiören Belediyesi Halil İbrahim Sofrası'nda toplantı salonunda yapıldı. Salon yeterli ve toplantıya elverişliydi.....
7. **YARIŞMA ALANINA ULAŞIM (otobüs hizmetleri) VE YARIŞMA PROGRAMDA BELİRTİLEN SAATTE BAŞLADI MI?, VARSA AKSAYAN HUSUSLAR**
Ulaşım, daha önce tahsis edilen resmi ve özel (şahıslara ait) araçlarla yapılmış olup ,yarışmalar her iki günde zamanında başlamıştır.
8. **YARIŞMA ALANI İLE İLGİLİ HAZIRLIKLAR**
 - a **Çıkış yerinin, yarışma parkurunun ve bitiş yerinin hazırlanması ile ilgili hususlarda aksaklık var mı ?**
Daha önce dizayn edilen Parkur hazırlama liderinin düzenleyip Müsabakanın Başhakemine sunduğu raporda, aksaklığın olmadığı ve her şeyin talimatlar doğrultusunda cereyan ettiği belirtilmiştir.
 - b **Kolaylık tesisleri ile ilgili hizmetler (çadır, wc, yiyecek içecek vb.)**
Sporcuların toplanma yerinde (aynı zamanda müsabakanın bitiş yeri), çadır, tuvalet v.s kurulup yiyecek ve içecek standları oluşturulmuş ve ayrıca müzik yayını da yapılmıştır.
9. **YARIŞMADA KULLANILACAK CİHAZLAR VE TEKNİK TECHİZAT YETERLİ Mİ ?**
 - a- **Bilgisayar, printer:**
Federasyona ait iki adet diz üstü bilgisayar ,bir adet yazıcı ve jeneratör müsabaka hizmeti için kullanılmıştır.
 - b- **Parkur araç ve gereçleri (Elektronik Kontrol Sistemleri, SI, Zamba, Fener, Fener demirleri, çıkış-varış panoları v.b.)**
Yukarıda bahse konu malzemelerin hepsi Keçiören Belediyesinden temin edilen araçlar ile yarışma alanına getirilmiştir.
10. **PARKURLARIN HER KATEGORİ İÇİN AYRI AYRI DEĞERLENDİRİLMESİ**

-1-

Türkiye Oryantiring Federasyonu
Ulus İş hanı A Blok Kat-4-Ulus-Ankara
Tel : 0 312 3246166 - Faks : 0 312 3246188
e-mail : oryantiringfed@yahoo.com.tr Web: www.oryantiring.org

TÜRKİYE ORYANTİRING FEDERASYONU

ORYANTİRING MÜSABAKA GÖZLEMCİ RAPORU

1. **MÜSABAKANIN ADI** : Keçiören Belediyesi Geleneksel
Türkiye Hedef Bulma (Orienteering)
Bayrak Şampiyonası" Yarışması Talimatı
2. **YERİ** : Ankara
3. **TARİHİ** : 29-30 Mart 2008
4. **YEREL YÖNETİMLERLE YAPILAN KOORDİNASYON YETERLİ Mİ?**
Kamuya ait tüm kurum ve kuruluşların kendi aralarındaki koordinasyon ve yarışmaya verdikleri destekler en üst seviyeydi.
5. **KONAKLAMA HİZMETLERİNDE AKSAKLIK VAR MI ?**
Sporcu, idareci, yönetici, antrenör ve hakemler için yatma yerleri tahsis edilmişti, yiyecek konusunda hiçbir sıkıntı çekilmedi.
6. **TEKNİK TOPLANTI İLE İLGİLİ HUSUSLAR:**
 - a **Lisans ve diğer belgelerin kontrolü yapıldı mı ?**
Kulüpler sırayla masaya çağrıldı, belge ve lisansları kontrol edildi. Daha önce kulüp adına hazırlanan göğüs numaraları ile SI'ları senet karşılığı takımlara verildi.
 - b **Start listesi hazırlandı mı ?**
28 Mart 2008 Cuma günü start listeleri hazırlanıp web sitesinde yayınlandı.
 - c **Parkurlar ve arazi hakkında bilgilendirme yapıldı mı ?**
Daha önce detaylı bir şekilde hazırlanan Teknik Toplantı ile ilgili ekipleri bilgilendirme listesi, toplantı (kayıt) esnasında kulüplere imza karşılığı verilmiştir.
 - d **Teknik toplantı salonunun hazırlığı yeterli mi ? (Bilgisayar, printer, v.b.)**
Teknik toplantı Keçiören Belediyesi Halil İbrahim Sofrası'nda toplantı salonunda yapıldı. Salon yeterli ve toplantıya elverişliydi.....
7. **YARIŞMA ALANINA ULAŞIM (otobüs hizmetleri) VE YARIŞMA PROGRAMDA BELİRTİLEN SAATTE BAŞLADIMI?, VARSA AKSAYAN HUSUSLAR**
Ulaşım, daha önce tahsis edilen resmi ve özel (şahıslara ait) araçlarla yapılmış olup ,yarışmalar her iki günde zamanında başlamıştır.
8. **YARIŞMA ALANI İLE İLGİLİ HAZIRLIKLAR**
 - a **Çıkış yerinin, yarışma parkurunun ve bitiş yerinin hazırlanması ile ilgili hususlarda aksaklık var mı ?**
Daha önce dizayn edilen Parkur hazırlama liderinin düzenleyip Müsabakanın Başhakemine sunduğu raporda, aksaklığın olmadığı ve her şeyin talimatlar doğrultusunda cereyan ettiği belirtilmiştir.
 - b **Kolaylık tesisleri ile ilgili hizmetler (çadır, wc, yiyecek içecek vb.)**
Sporcuların toplanma yerinde (aynı zamanda müsabakanın bitiş yeri), çadır, tuvalet v.s kurulup yiyecek ve içecek standları oluşturulmuş ve ayrıca müzik yayını da yapılmıştır.
9. **YARIŞMADA KULLANILACAK CİHAZLAR VE TEKNİK TECHİZAT YETERLİ Mİ ?**
 - a- **Bilgisayar, printer:**
Federasyona ait iki adet diz üstü bilgisayar ,bir adet yazıcı ve jeneratör müsabaka hizmeti için kullanılmıştır.
 - b- **Parkur araç ve gereçleri (Elektronik Kontrol Sistemleri, SI, Zımba, Fener, Fener demirleri, çıkış-varış panoları v.b.)**
Yukarıda bahse konu malzemelerin hepsi Keçiören Belediyesinden temin edilen araçlar ile yarışma alanına getirilmiştir.
10. **PARKURLARIN HER KATEGORİ İÇİN AYRI AYRI DEĞERLENDİRİLMESİ**

-1-

Türkiye Oryantiring Federasyonu
Ulus İş hanı A Blok Kat-4-Ulus-Ankara
Tel : 0 312 3246166 - Faks : 0 312 3246188
e-mail : oryantiringfed@yahoo.com.tr Web: www.oryantiring.org

TÜRKİYE ORYANTİRING FEDERASYONU

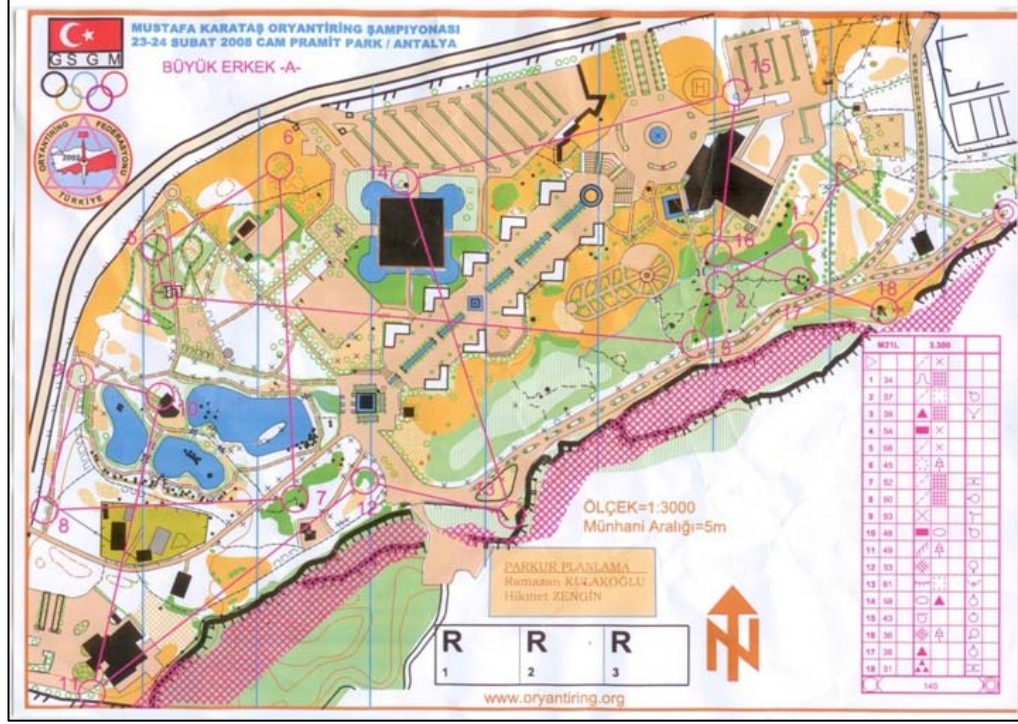
- a- Mesafeler uygun mu?
Evet
- b- Hedef sayıları yeterli mi?
Kategorilere göre belirlenen hedef sayıları yeterli ve uygundu.
- c- Parkurların zorluk dereceleri
Her kategori için hazırlanan parkurlar kategorilerin yaşlarına uygun olarak hazırlanmıştır
- d- Haritalar ve ölçüklerinin değerlendirilmesi
Beynam Ormanı ve Keçiören Belediyesi Spor Tesisleri için hazırlanan haritalar yarışmaya uygun olup, birinci gün 1/10000, ikinci gün ise 1/5000 ölçüklü haritalar ile yarışma yapılmıştır.
- 11. DOKTOR VE AMBULANS HİZMETLERİ YETERLİ Mİ ?**
Sağlık hizmetlerinde verilen hizmet yeterliydi.
- 12. ÖDÜL TÖRENİ ORGANİZASYONU İYİ PLANLANMIŞ MI ?**
Ödül töreni bir iki aksaklık dışında gayet olumlu geçti. Sonuçlar yetişmediğinden Master Kategorisi ödülleri tören sonunda verilmiştir.
- 13. YARIŞMAYA KATILAN KULÜPLERİN İSİMLERİ :**
ANTALYA POLİS GÜCÜ, ÇANKAYA BELEDİYESİ SK., DIYARBAKIR GENÇLİK SPOR, DORUK OK, ESKİŞEHİR O.K., GATA DOİK, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, İOG, İZMİR HAVA GÜCÜ, JANDARMAGÜCÜ, KARA KUVVETLERİ GÜCÜ, KARESİ GENÇLİK SK., KARŞIYAKA BLD.BSK., KEÇİÖREN BLD.BSK., MÜLKİYESPOR, NIKSAR BLD.BSK., ODTÜ, S.K POLİS AKADEMİSİ, KOLEJİ SK.
- 14. YARIŞMAYA KATILAN TOPLAM SPORCU SAYISI**
a. BÜYÜK ERKEKLER	:A=45, B=66 kişi katıldı.
b. BÜYÜK BAYANLAR	:A= 48 kişi katıldı.
c. GENÇ ERKEKLER	:A=9, B=36 kişi katıldı.
d. GENÇ BAYANLAR	:18 kişi katıldı.
e. YILDIZ ERKEKLER	:A=6, B=9 kişi katıldı.
f. YILDIZ BAYANLAR	:21 kişi katıldı
g. KÜÇÜK ERKEKLER	:7 kişi katıldı
h. KÜÇÜK BAYANLAR	:7 kişi katıldı.
i. MASTER ERKEK	:3 kişi katıldı.
j. TANITIM	:74 kişi katıldı
- Toplam 18 kulüp 78 takım 328 sporcu katılmıştır.
- 15. GÖREV ALAN HAKEMLERİN İSİMLERİ :**
- a.Baş hakem : Koray DEVER
- b.Müسابaka Gözlemcisi : Ferhan KARACA
- c.Parkur hakemleri: Elvan İLBOĞA, Serhat VAROL
- d.Görevli diğer hakemler:
Mehmet GENÇ, Ali ÖZGÜL, Rüştü DİKBASAN, Alex KALENDEROĞLU, Kemal KORKMAZ, Ferin YALNIZ, Osman ERSUDAŞ, Yakup AYAN, Döndü ŞİMŞEK, Salim EKİCİ, Mübeccel OKUTAN, Müjgan GÜLTEKİN, A.Hamdi MAHMUTOĞLU, İsmail YAŞLI, Mihrican KARABACAK, Funda ÇAM,
- 16.HAKEMLER HAKKINDAKİ OLUMLU VEYA OLUMSUZ KANAAT.**
Songül ÇALIŞ gelememiş, yerine Yakup AYAN görevlendirilmiştir. Hakemler büyük bir özveri ile görevlerini yerine getirmekle beraber çıkış hakemi Kemal KORKMAZ'IN üstün gayreti dikkat çekmiştir.

Gözlemcinin
Adı ve Soyadı : Ferhan KARACA
İmza
Tarih : 30 / 03 / 2008

-2-

Türkiye Oryantiring Federasyonu
Ulus İş hanı A Blok Kat-4-Ulus-Ankara
Tel : 0 312 3246166 - Faks : 0 312 3246188
e-mail : oryantiringfed@yahoo.com.tr Web: www.oryantiring.org

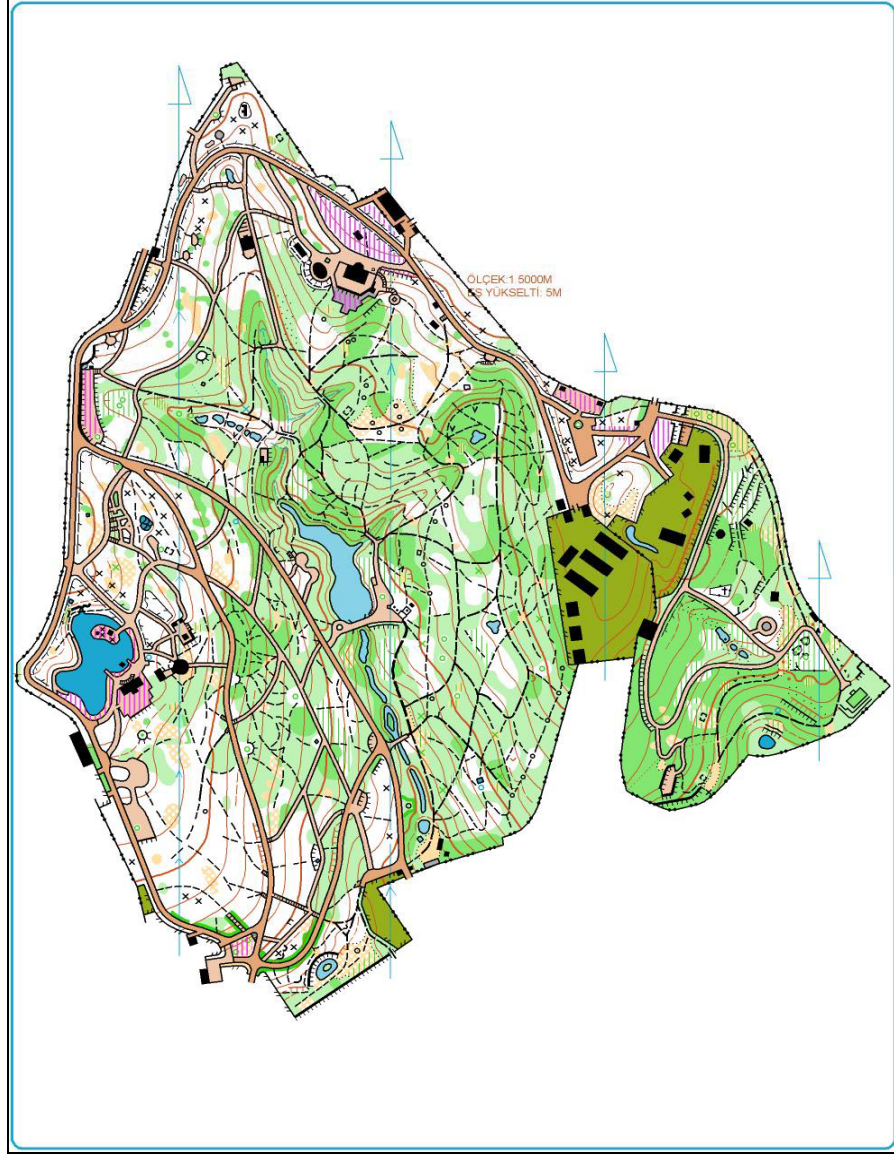
Ek – 27 Türkiyedeki Bazı Park Oryantiring Haritaları

Resim 18. Primit Park - Antalya

Resim 19. Fuar Park Alanı - İzmir

Resim 20. Beşiktaş Yıldız Parkı - İstanbul

Ek – 28 Ankaradaki Bazı Park Oryantiring Haritaları

Resim 21. Harikalar Diyarı Parkı - Ankara

Resim 22. Koru Sitesi Ümitköy - Ankara

Resim 23. Keçiören Kalaba Vadisi Botanik Park - Ankara

ÖZGEÇMİŞ

Kenan AKSİN; 1977 yılında Kayseride dünyaya geldi. Aslen Kahramanmaraşlı olup 5 kardeşin en büyüğüdür. İlkokul, ortaokul ve Liseyi Kayseri Sümer okullarında tamamlamıştır. Lisans öğrenimini 1999–2000, 2003–2004 öğretim yılları arasında Gazi Üniversitesi Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulunda yapmış ve lisans öğrenimine başladığından itibaren sivillerde oryantiringe başlayan ilkler arasında yer almıştır. Halen Türkiye Oryantiring Federasyonu İletişim ve Tanıtım Kurul Başkanlığını yürütmekte olup Keçiören Belediyesi Spor Tesislerinde yönetici olarak çalışmaktadır.